

Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých

Zlínského kraje

Pavel Šnajdara
Dušan Trávníček
Ondřej Konvička
Lukáš Spitzer
Jiří Beneš

Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých

Zlínského kraje

Pavel Šnajdara
Dušan Trávníček
Ondřej Konvička
Lukáš Spitzer
Jiří Beneš

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

ISBN

Úvod

Zlínský kraj vydává druhé upravené, rozšířené vydání publikace „Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje“, která navazuje na vydání první vydání roku 2020. Bezobratlí jsou skupina živočichů zahrnující až 95% všech živočišných druhů, přičemž nejpočetnější skupinou je hmyz čítající podle některých odhadů až 10 milionů druhů na světě. Hmyz je nepostradatelnou složkou naší přírody, řadí se mezi něj např. významní opylovači rostlin, jako jsou včely, vosy, motýli a mravenci.

Tato významná skupina živočichů je bohužel také ohrožena vymíráním. Množství vyhubených druhů v České republice za posledních sto let se odhaduje až na 3 000. V současné době zde žije nejméně 30 000 druhů, z nichž je ohroženo vyhynutím dalších více než 6 000 druhů. Česká krajina prošla během krátkého období zmiňovaných sta let zásadními změnami. Původní mozaiku nejrůznějších biotopů nahradila uniformní krajina obrovských polních bloků a lesních plantáží. Tradiční hospodaření přešlo na intenzivní, za pomoci těžké techniky a pesticidů. Živočichové, kteří původně migrovali krajinou po mozaice různých stanovišť, se během několika desetiletí ocitli v krajině lánů polí a monokulturních lesů, izolováni na pomyslných ostrovech, ze kterých není úniku. Negativním fenoménem posledních let s devastujícím dopadem na luční druhy hmyzu, zejména motýlů, je intenzivní a často i několikanásobné strojové kosení a mulčování luk, parků, sadů i příkopů cest. Negativně se projevuje i zvýšené používání chemie pro likvidaci plevelů či zasušování polních kultur. Přesto určitá naděje změny existuje ve využití ekozemědělských dotací, krajinného inženýrství, cílených revitalizací a v nástrojích ochrany přírody. Zejména chráněná území mohou při odpovídající speciální péči znamenat pro řadu druhů refugia výskytu s cílem opětovného návratu těchto druhů zpět do zrevitalizované krajiny. Zlínský kraj naštěstí disponuje zachovalými krajinnými celky Bílých Karpat, Chřibů, Beskyd, Javorníků, Prakšické pahorkatiny, Litenčické pahorkatiny i částmi Pomoraví a Pobečví, ve kterých nachází dobré životní podmínky celá řada vzácných a ohrožených druhů.

Autoři této publikace vybrali 197 vzácných, ohrožených a ekologicky významných druhů bezobratlých významných pro přírodu Zlínského kraje. Údaje o výskytu druhů poskytl Entomologický ústav Biologického centra AV ČR, Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Muzeum regionu Valašsko, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Krajský úřad Zlínského kraje a řada entomologů. Nemálo informací bylo čerpáno také z literatury, kde lze vyzdvihnout především přírodovědný časopis Acta Carpathica Occidentalis. Zvláštní poděkování patří entomologickým mapovatelům regionu, odbornému týmu spolupracovníků a také plejádě fotografů, bez kterých by tato publikace nemohla vzniknout.

Pavel Šnajdara, 17. 10. 2025

fotka nebo něco

Vývoj přírody ve Zlínském kraji, jeho bezobratlá zvířena a historie faunistických výzkumů

Zlínský kraj se nachází na západě Karpatského oblouku a z této polohy se odvíjí i charakter zvířeny na jeho území. Během geologického vývoje v průběhu třetihor docházelo v tomto prostoru k významným změnám reliéfu. Mocné vrstvy pískovců, jílovců a slínovců, které vznikaly miliony let sedimentací v někdejších mořích (souborně se označují jako flyš), byly mocnými horotvornými pohyby zvednuty a posunuty, čímž vznikla v těchto místech dnešní pohoří – Beskydy, Javorníky, Bílé Karpaty, Vsetínské, Hostýnské a Vizovické vrchy. Směrem na západ za řekou Moravou jsou pak Chřiby a navazující Litenčická pahorkatina posledními výspami Karpat. Nížiny Dolnomoravského a Hornomoravského úvalu byly ještě v mladších třetihorách zality mořem, což bylo naposledy v geologické minulosti České republiky. Krajina se postupně vyvíjela do současné podoby kombinací dalších pohybů zemské kůry a denudačními procesy – vodní a větrnou erozí. Z hlediska živé přírody se na území Zlínského kraje potkávají bioregiony západokarpatské podprovincie s bioregiony severopanonské podprovincie, prolíná se tady biota karpatských pohoří a teplomilná flóra a fauna panonské oblasti. Zájemci, kteří by se chtěli dozvědět více o přírodních poměrech kraje, nechť zalistují II. svazkem edice Chráněná území ČR (Mackovčin et al. 2002), popřípadě nahlédnou do Atlasu krajiny ČR (Hrnčiarivá et al. 2009).

Zlínský region byl osídlen již ve starší době kamenné, avšak tehdejší způsob života lidí krajinu nijak výrazně neovlivňoval. K zásadnějším změnám začalo docházet až v mladší době kamenné, přibližně od 5. tisíciletí před naším letopočtem, což souvisí s počátky zemědělství. V té době vznikaly první osady v nížinách kolem řeky Moravy a v přilehlých pahorkatinách a docházelo k významnějším zásahům v podobě postupného odlesňování, zakládání polí, luk a pastvin.

S rozvojem civilizace a nárůstem populace se osídlení šířilo do vyšších poloh. V období tzv. valašské kolonizace, která probíhala v několika vlnách od 15. do 18. století, se lidé trvale usídlili také ve vrcholových polohách zdejších horských oblastí. Především od konce 19. století se datují masivní zásahy do přirozeného režimu potoků a řek, které spočívají v napřimování jejich toků a úpravě břehů. Krajina a příroda, kterou kolem sebe máme, je výsledkem kontinuálního působení mnoha činitelů. K těm hlavním patří geologický vývoj a s ním související tvary reliéfu, geografická poloha, povětrnostní podmínky a v neposlední řadě hospodaření člověka a jeho další aktivity.

Teplomilná fauna na Zlínsko proniká nivou řeky Moravy a Vláry, nižšími polohami Bílých Karpat a Vizovických vrchů na jedné straně a jižními a jihovýchodními úbočími Chřibů na straně druhé. Intenzivní zemědělství však výrazně ochuzuje a potlačuje stepní faunu. K představitelům této zvířeny patří třeba sklípkánek černý *(Atypus piceus)*, slíďák tatarský *(Lycosa singoriensis)*, klopuška bílojetelová *(Heterocapillus tigripes)* nebo kozlíček hnědý *(Dorcadion fulvum)*. Výrazné zastoupení karpatských faunistických elementů poukazuje na zoogeografickou sounáležitost s karpatskou soustavou. Většina těchto druhů zde má západní hranici svého rozšíření (např. střevlíci *Carabus obsoletus, Abax schueppeli rendschmidtii, Pterostichus pilosus, Pterostichus foveolatus* nebo sekáč *Paranemastoma kochi*). Za řekou Moravou je těchto karpatských prvků mnohem méně a Chřiby s Litenčickou pahorkatinou už představují přechodovou oblast k fauně horstev Českého masivu. Ve vyšších polohách se

můžeme setkat i s druhy horskými a chladnomilnými. Ty reprezentují například střevlík hrbolatý (*Carabus variolosus*), plž sudovka skalní (*Orcula dolium*) nebo žížala svítivá (*Eisenia lucens*).

Při sestavování výběru bezobratlých živočichů, kteří jsou v této publikaci představeni, autoři kromě vlastních pozorování (třeba i dosud nezveřejněných) vycházeli z publikovaných prací, které se zabývají zvířenou na územích náležejících do Zlínského kraje. Tyto primární zdroje informací jsou u jednotlivých druhů citovány a uvedeny v přehledu literatury. V těchto pracích je možno nalézt další podrobnosti, které se do této knihy již nepodařilo vtěsnat. A ještě několik slov k samotnému výběru druhů. Výraznou převahu v něm mají dva řády hmyzu – brouci a motýli. Jednak patří k těm nejlépe prostudovaným skupinám a také díky jejich velikosti většinou nedělá potíže pořídit i jejich kvalitní fotografie, což bylo jedním z kritérií pro zařazení. Jinak jsou v přehlídce ještě zastoupeni měkkýši, kroužkovci, pavouci, sekáči, korýši, vážky, kudlanky, rovnokřídlí, ploštice, křísi, síťokřídlí, srpice a blanokřídlí.

Na základě výskytu vybraných druhů lze lokalizovat místa, která představují cenné enklávy se zachovalou přírodou. Většinou alespoň některé jejich partie jsou nějakou formou chráněny. Z lesních porostů k nejzajímavějším místům patří PR Holý kopec v Chřibech, v Bílých Karpatech pak NPR Javorina, PR Sidonie, PP Okrouhlá a k ní přiléhající zalesněné jižní svahy, v Hostýnských vrších PR Čerňava a PR Kelčský Javorník, v Beskydech NPR Razula. Velice cenný je komplex lužních lesů a podmáčených a vlhkých luk v nivě řeky Moravy mezi Uherským Ostrohem a Starým Městem, mezi Jarošovem a Spytihněví, také mokřady a lužní porosty mezi Tlumačovem a Záhlinicemi a v okolí Chropyně. Charakteristickým fenoménem naší oblasti jsou svahová pěnovcová prameniště. Nejvíce jich je v Bílých Karpatech – např. PP Kalábová a PP Mechnáčky. Unikátním biotopem jsou louky a pastviny Bílých Karpat a Valašska. Snad není nadnesené tvrzení, že jde o jakési „pralouky", kde díky několika staletím trvajícímu extenzívnímu hospodaření vznikly jedny z nejbohatších lučních společenstev na světě – např. NPR Porážky, PR Drahy, PR Jalovcová stráň, PP Kaňúry, PR Bílé potoky. K takovým patří i dosud

nechráněná lokalita Na Stráži u Brumova–Bylnice. Rovněž v jižní části Vizovických vrchů nalezneme zachovalé ukázky lučních biotopů – PR Vrchové, PP Terasy, PR Rovná hora. S úbytkem maloplošného zemědělství bohužel postupně mizí typické rozsáhlé komplexy luk a pastvin na Horním Vsacku, vhodným příkladem je přírodovědně velmi cenné údolí Losový se stejnojmennou PR v Huslenkách či údolí Dinotice a Lušová v Halenkově. K místům s bohatou diverzitou patří úsek řeky Bečvy na katastru obce Kladeruby, který pak pokračuje do sousedního Olomouckého kraje. Jedná se o jedno z posledních míst v celé ČR, kde řeka přirozeným způsobem přenáší a ukládá štěrky. Díky tomu zde vznikají štěrkové lavice, které se v závislosti na objemu srážek transformují a přesouvají. Také koryto řeky se v těchto místech částečně vymanilo z někdejších inženýrských limitů a začíná se navracet do přírodní podoby. Tento unikátní biotop hostí celou řadu vzácných druhů bezobratlých živočichů, kteří se v celé ČR vyskytují jen na několika lokalitách (Konvička 2017, Konvička et al. 2018, Trávníček 2017, Dolanský et al. 2019, Trávníček 2021). Právě v těchto místech se v nedávné minulosti uvažovalo o stavbě přehrady. Při finálním posuzování kladů a záporů realizace tohoto díla převážil názor od výstavby přehrady raději upustit. V rámci ochrany proti povodním zde má být vybudován suchý poldr. Otevírá se tedy šance nejenom na zachování tohoto úseku řeky v původní podobě, ale možná alespoň na části zátopové plochy bude umožněn rozvoj lužního lesa, který je schopen nejenom absorbovat velké množství vody, ale také ji udržet v krajině,

Nabízí se ještě provést stručnou rekapitulaci historie výzkumů bezobratlých živočichů ve Zlínském kraji. Protože zde nemáme žádnou vysokou školu, kde by se studovaly biologické obory, tak zoologické průzkumy zaštítěné nějakou institucí prováděli především pracovníci přírodovědných oddělení regionálních muzeí (dnešní Muzeum regionu Valašsko, Muzeum Kroměřížska a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně). V jejich sbírkách jsou uloženy i dokladové exempláře, v časopisech a knižních publikacích, které tyto instituce vydávají, jsou prezentovány výsledky nejenom jejich výzkumů, ale i dalších nezřídka renomovaných autorů, kteří nabídli své rukopisy redakčním radám muzeí. V roce 2010 se Muzeum regionu Valašsko a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně domluvily na vzájemné spolupráci a od tohoto roku zahájily vydávání odborného přírodovědného periodika Acta Carpathica Occidentalis (ACO), který hned od počátku kladl důraz na vysokou úroveň zveřejňovaných příspěvků. Díky tomu se časopis záhy etabloval a u odborné veřejnosti dosáhl zaslouženého uznání. Dnes vychází čistě on–line, a to průběžně celý rok. Všechny dosud vydané články jsou volně ke stažení na stránkách časopisu.

Druhá linie výzkumů se odvíjí od státní i municipální ochrany přírody. Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK) zadává průzkumy chráněných území a shromažďuje údaje ve svých databázích. Také Odbor životního prostředí Zlínského kraje se obrací na různé specialisty, kteří zpracovávají inventarizační průzkumy chráněných území v jeho gesci. Výsledky jsou pak uloženy na těchto pracovištích v podobě závěrečných zpráv a údaje o nálezech všech druhů rostlin a živočichů jsou sdíleny všem pracovníkům v Nálezové databázi Ochrany přírody (NDOP). Významnou měrou se do průzkumů zapojují i nadšenci, kteří se hlouběji zajímají o přírodu. Mnozí z nich jsou členy České společnosti entomologické, někteří z nich výsledky své práce prezentují v odborném tisku. Na tomto místě je třeba zdůraznit význam dobře vedených entomologických sbírek těchto entuziastů. Poskytují cenné údaje, ze kterých často čerpají badatelé při zpracovávání faunistických i taxonomických studií. Velmi činné jsou také mnohé nevládní organizace, často pod hlavičkou Českého svazu ochránců přírody (ČSOP), které se nejen samy starají o zanikající a ohrožené biotopy, ale provádějí i monitorovací a vědeckou činnost.

Důležitou kapitolou bylo období existence Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti v letech 1995 až 2006. Klub byl zaregistrován jako občanské sdružení, jehož základním posláním bylo provádět soustavný přírodovědný průzkum jihovýchodní Moravy a dosažené výsledky publikovat ve vlastním odborném tisku. U jeho kolébky stálo několik přírodovědců působících v regionu, ale hlavním hybatelem a zároveň i katalyzátorem dění kolem vzniku a dalšího působení tohoto sdružení byl Pavel Bezděčka. Již ve druhém roce existence klubu vyšlo první číslo sborníku, ve kterém byly publikovány články z různých přírodovědných oborů, a tedy nechyběla ani pojednání o bezobratlých. Tak tomu bylo ve všech vydaných svazcích. Poslední z nich, v pořadí osmý, vyšel v roce 2006. Kromě toho Přírodovědný klub vydal ještě 12 monografií ve formě supplement (7 z nich se zabývalo nějakou skupinou bezobratlých). Po odchodu P. Bezděčky do Muzea Vysočiny v Jihlavě však Přírodovědný klub zanikl.

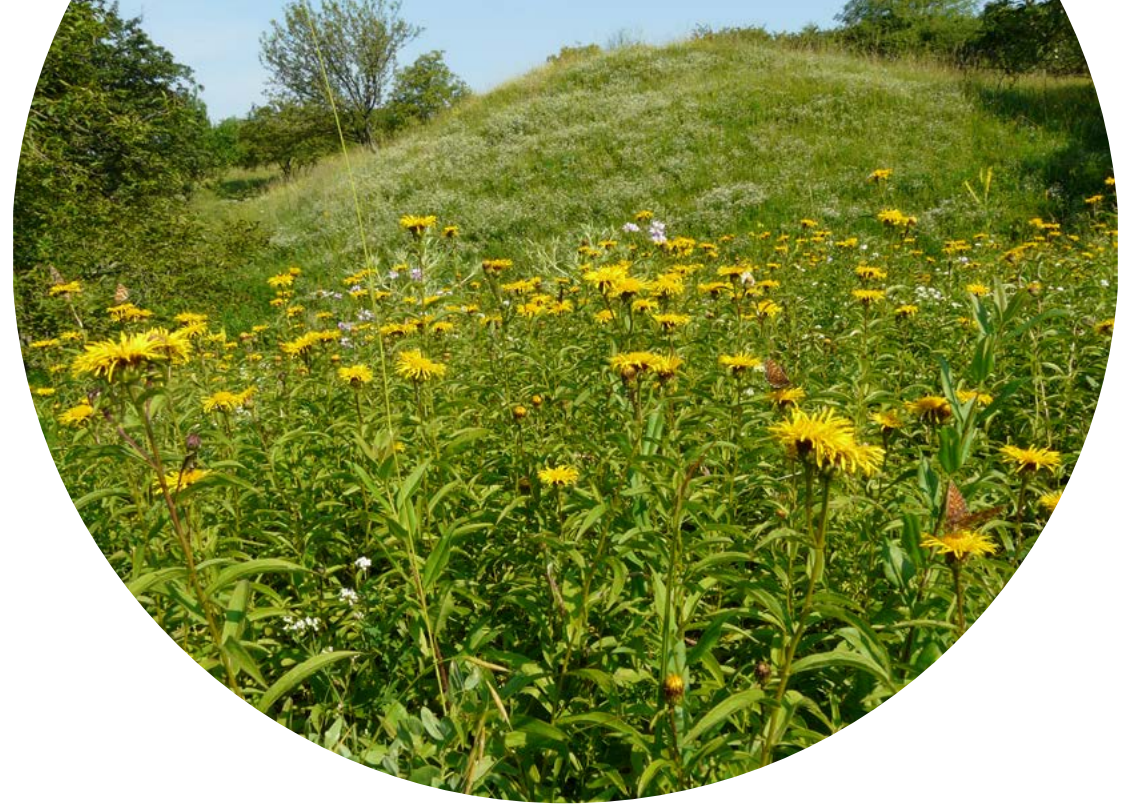

Záhy se objevila nová iniciativa. Od roku 2007 se po různých zlínských hostincích začali scházet členové České společnosti entomologické (ČSE) žijící ve Zlíně a jeho okolí. Schůzky se odehrávaly pravidelně, počet účastníků se zvětšoval a tak v roce 2012 došlo k finálnímu kroku – založení Východomoravské pobočky ČSE. O aktivitách pobočky referují její webové stránky. Prvním předsedou pobočky byl celkem logicky zvolen RNDr. Ondřej Konvička, neboť to byl právě on, kdo byl iniciátorem schůzek a několik let udržoval v chodu dosud neformální sdružení. Současným předsedou je RNDr. Dušan Trávníček, který působí v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

Paradoxně k poznání naší oblasti přispěl i rozpad Československa, po kterém se entomologové více zaměřili na do té doby přehlížené části území, k nimž patřily i Bílé Karpaty zaujímající významnou část plochy Zlínského kraje. Intenzivní faunistické průzkumy tohoto regionu, jež probíhaly koncem 20. a během první dekády 21. století, byly zhodnoceny v monumentálním díle, na kterém se podílela řada specialistů (Malenovský et al. 2012).

V poslední době narůstá význam aktivit amatérských fotografů pro sledování rozšíření druhů rostlin a živočichů, kteří sdílejí své „úlovky“ např. na sociálních sítích a nechávají si je určovat odborníky na dané skupiny. Data o svých nálezech mohou pak lehce vkládat do národních databází, jako je Biolog či iNaturalist, tyto jsou pak ihned dostupné všem zaregistrovaným uživatelům k jejich práci.

Na závěr ještě připomenu několik již nežijících osobností, které se zasloužily o výzkumy na tomto poli ve Zlínském kraji. Profesor Josef Klvaňa (1857–1919) učil na gymnáziu v Uherském Hradišti, působil ve funkci školního inspektora pro hodonínský okres a v roce 1898 se stal ředitelem nově zřízeného českého gymnázia v Kyjově. Tento vskutku renesanční člověk, polygot a polyhistor se věnoval i přírodovědnému bádání, především na poli geologie, ale některé z jeho prací jsou zaměřeny na zoologii. Profesor Hynek Zavřel (1889–1976) působil ve školství na Kroměřížsku. Kromě učitelství se věnoval ochraně přírody, zpracoval řadu návrhů chráněných území v této oblasti. Ač proslul především jako floristik, patřil k předním odborníkům na minující hmyz, o kterém publikoval několik prací. MUDr. Alois Richter (1894–1968) provozoval lékařskou praxi ve Valašských Kloboukách a kromě toho se věnoval archeologii a přírodovědě. Během svého života shromáždil sbírku brouků čítající 27 000 exemplářů, která je uložena v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Ladislav Krejcárek (1904–1982) nejprve působil ve školství. V letech 1948 až 1961 byl odborným správcem sbírek ve zlínském muzeu. Sám byl pilným sběratelem, který kolekce muzea obohatil o množství exemplářů, především brouků, ale i jiných řádů hmyzu. Byl také publikačně činný. RNDr. Josef Hubáček (1916–1992) učil na gymnáziu v Uherském Hradišti a věnoval se regionálním výzkumům přírody. Publikoval na 40 populárních a odborných prací, řada z nich byla s entomologickou tematikou. Antonín Titz (1919–2003) působil jako amatérský entomolog na Uherskohradišťsku,

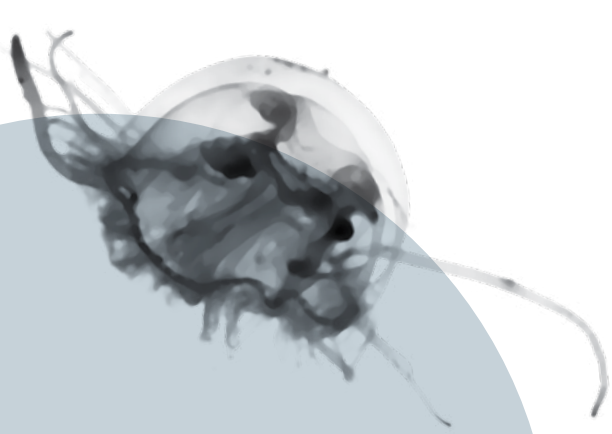

s velikým zápalem se více než 60 let věnoval motýlům. Nashromáždil obsáhlou sbírku nejenom z jihovýchodní Moravy, ale prakticky z celého území Československa a k tomu přidal exempláře z výprav do Maďarska, Itálie a balkánských zemí. Vladimír Elsner (1919–2014) pracoval 50 let v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně jako preparátor a také jako kurátor sbírky motýlů. Specializoval se na taxonomicky obtížnou skupinu tzv. mikrolepidopter, publikoval řadu nových nálezů pro Moravu, Slovensko i pro celé někdejší Československo. Za svůj život vytvořil dvě obsáhlé sbírky motýlů. Jedna je ve zlínském muzeu a tu osobní věnoval Moravskému zemskému muzeu v Brně.

Poslední dvě jména jsou možná známá i široké veřejnosti a vice než kdo jiný ovlivnila generace našich entomologů. Vladimír Javorek (1914–2000) byl středoškolský učitel, který nějaký čas působil ve Vizovicích a potom na gymnáziu v Otrokovicích. Je autorem (textů i ilustrací) kapesních atlasů brouků, dvoukřídlého hmyzu, ploštic a křísů, které nasměrovaly mladé adepty k serióznímu zájmu o entomologii. Konečně Ing. Vít Kabourek (1955–2019) ve Zlíně po roce 1989 otevřel obchod, kde bylo možno pořídit entomologické potřeby a k tomuto artiklu záhy přibyla i nabídka literatury. V roce 1996 svoje aktivity rozšířil a založil vlastní nakladatelství. Navázal spolupráci s nejrůznějšími odborníky a poskytl jim možnost zpracovat výpravné publikace o nejrůznějších skupinách bezobratlých živočichů od těch nejpopulárnějších (brouci a motýli) až po ty méně známé (měkkýši, švábi, rovnokřídlí, škvoři).

I v současné době působí v regionu profesionálové i amatérští badatelé, kteří rozšiřují znalosti o zdejší fauně bezobratlých živočichů. Díky nim vlastně mohla vzniknout tato kniha, neboť z jejich publikovaných prací čerpali informace autoři pojednání k jednotlivým představovaným druhům. S jejich jmény se můžete seznámit, nahlédnete-li do závěrečného přehledu použité literatury.

Dušan Trávníček

Nezmaři

Řád: Hydroida (nezmaři)
Čeleď: Olindiasidae

Medúzka sladkovodní

Craspedacusta sowerbii
(Lankester, 1880)

Medúzka sladkovodní původně žila v Číně, postupně se zásluhou obchodní přepravy rozšířila po celém světě a kromě Antarktidy se vyskytuje na všech kontinentech. První nález na území ČR pochází z roku 1930, kdy byla zaznamenána ve Vltavě. V současné době je známa přibližně z 20 lokalit po celé republice (AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byl její výskyt poprvé doložen v roce 2014 v Kurovickém lomu (Trávníček 2014) a o dva roky později byla pozorována v rybníku Křešov u Slopného. Medúzka sladkovodní má dvě vývojová stádia – nenápadný polyp, jenž je přisedlý k podkladu a pohyblivé medúzy. Aby se vyvinulo stádium medúz, musí teplota vody na delší čas stoupnout nad 20 °C, tedy v našich podmínkách bývají většinou pozorovány v srpnu.

D. Trávníček

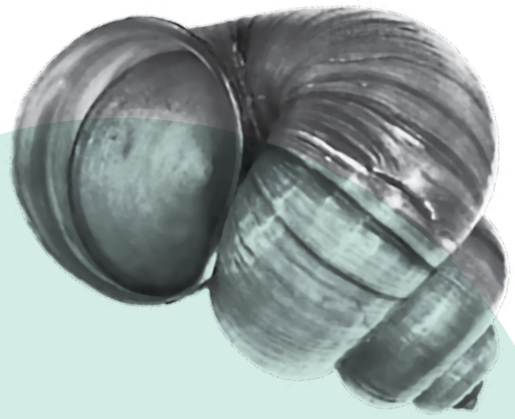
DT

Biotop – PP Kurovický lom

PT

Craspedacusta sowerbii

Jednopředsíňoví

Řád: Littorinimorpha
Čeleď: Hydrobiidae
(praménkovití)

Vývěrka slovenská

Alzoniella slovenica
(Ložek & Brtek, 1964)

Jedná se o endemický druh severozápadního Slovenska a východní Moravy. Ve Zlínském kraji jsou její nálezy soustředěny do střední části Bílých Karpat (Beran & Horsák 2001). Vývěrka slovenská obývá specifické prostředí – podzemní puklinové vody. Na Moravě je známo cca 20 lokalit, kde byl tento druh prokázán. S ohledem na tuto skutečnost je v Červených seznamech hodnocena jako zranitelný druh (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, M. Horsák

MHo

Alzoniella slovenica

MHo

Alzoniella slovenica

Řád: Architaenioglossa
Čeleď: Viviparidae (bahenkovití)

Bahenka živorodá

Viviparus contectus
(Millet, 1813)

Areál bahenky živorodé je označován jako evropsko–západosibiřský. V ČR se jedná o relativně běžný druh, který se ale vyskytuje pouze v nižších polohách. Její nálezy jsou soustředěny do Polabí, Poodří, Dolnomoravského a Dyjsko–svratecké úvalu. Ve Zlínském kraji se vyskytuje v Pomoraví na Kroměřížsku (Beran 2002). Preferuje prohřáté bohatě zarostlé tůně, rybníky, slepá ramena a vodní příkopy s bahnitým dnem. Bahenka živorodá je na našem území považována za ubývající druh a v Červeném seznamu figuruje mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, M. Horsák

MHo

Viviparus contectus

LB Viviparus contectus

Plicnatí

Řád: Pulmonata (plicnatí)
Čeleď: Clausiliidae
(závornatkovití)

Vřetenka šedivá

Bulgarica cana
(Held, 1836)

Vřetenatka šedivá je rozšířena ve střední a východní Evropě. V ČR je těžiště jejího výskytu na Moravě v karpatských pohořích, v Čechách se vyskytuje pouze na jihovýchodní Šumavě. Nejvíce nálezů ve Zlínském kraji je doloženo ze severní části Bílých Karpat – okolí Valašských Klobouk, Brumova–Bylnice a Nedašova (Dvořáková et al. 2011). Recentní výzkumy potvrdily její výskyt ve Vsetínských vrších – PP Smradlavá, PP Vachalka, PR Kutaný a PP Skálí (AOPK ČR 2025). Tento plž je vázaný na zachovalé lesní porosty pralesovitého charakteru. Jde o relikt z klimatického optima holocénu. V Červeném seznamu je klasifikována jako ohrožený druh (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, M. Horsák

MHo Bulgarica cana

MHo Bielzia coerulans

Řád: Pulmonata (plicnatí)
Čeleď: Limacidae (slimákovití)

Modranka karpatská

Bielzia coerulans
(M. Bielz, 1851)

Modranka karpatská žije v zemích karpatského oblouku. V ČR je rozšířena na Moravě, obývá vlhké horské lesy, lze ji najít pod kůrou stromů či pařezů, pod padlými kmeny či v listovém opadu. Ve Zlínském kraji se vyskytuje v severozápadní části Bílých Karpat – okolí Valašských Klobouk, Nedašova, Brumova -Bylnice, Žitkové (Dvořáková et al. 2011), zaznamenána byla i v Hostýnských a Vizovických vrších a Beskydech a Javorních (AOPK 2025). V aktuálním Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je uvedena v kategorii téměř ohrožených druhů (Hejda 2017).

D. Trávníček, M. Horsák

MHo Bielzia coerulans

MHo Orcula dolium

MHo Orcula dolium

Řád: Pulmonata (plicnatí),
Čeleď: Orculidae (sudovkovití)

Sudovka skalní

Orcula dolium
(Draparnaud, 1801)

Sudovka skalní se vyskytuje v zemích, kam zasahují alpská a karpatská pohoří. Z Čech není známa, na Moravě se objevuje roztroušeně, vázána je na vápencové a vápnité podloží, hojnější je u nás pouze v Bílých Karpatech. Ve Zlínském kraji je rozšířena ve středních a vyšších polohách Bílých Karpat (Dvořáková et al. 2011), kde vyhledává zastíněná lesní místa s vyšším obsahem karbonátů v půdě. V Červeném seznamu je klasifikována jako téměř ohrožený druh (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, M. Horsák

Řád: Pulmonata (plicnatí)
Čeleď: Pristilomatidae

Skelnička karpatská

Vitrea transsylvanica
(Clessin, 1877)

Tento evropský druh se na území ČR vyskytuje roztroušeně na Moravě, v Čechách je známo jen několik izolovaných nálezů u České Třebové, na Ještědu a na Šumavě (Horsák et al. 2013). Ve Zlínském kraji je recentně doložena v NPR Javorina (Dvořáková et al. 2011) a nejnovější faunistické průzkumy potvrdily její výskyt rovněž ve Vsetínských vrších a Javorních – PP Smradlavá, PP Brdská a PR Makyta (AOPK ČR 2025). Vyhledává horské vlhké lesy, kde se zdržuje pod opadem při úpatí skalních výchozů. V Červeném seznamu je klasifikována jako zranitelný druh (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, M. Horsák

MHo
Vitrea transsylvanica

MHo
Vitrea transsylvanica

RC
Vertigo moulinsiana

Řád: Pulmonata (plicnatí)
Čeleď: Vertiginidae (vrkočovití)

Vrkoč bažinný

Vertigo moulinsiana
(Dupuy, 1849)

Vrkoč bažinný se vyskytuje v Evropě, u nás je považován za reliktní druh ze staršího až středního holocénu. V současnosti se u nás vykytuje hojněji pouze na Kokořínsku. Na Moravě jsou izolované nálezy známy ze Znojemska, Ždánického lesa, Hodonínska a Bílých Karpat (Horsák et al. 2013). Všechny dosud známé výskyty v Bílých Karpatech se nacházejí na území Zlínského kraje – pěnovcová prameniště v PR Hutě u Žitkové a v okolí Studeného vrchu u Suché Lozi (Dvořáková et al. 2011). Nedávno byla nová a silná populace doložena v PR Hrnčárky (M. Horsák lgt., 3. 10. 2020), naopak populace na Studeném vrchu je pod silným tlakem vlivem pastvy. Nejnovější faunistické výzkumy prokázaly výskyt vrkoče bažinného i v Hostýnských a Vsetínských vrších – okolí obce Kateřinice a PP Mokřady Vesník (AOPK ČR 2025). V Červeném seznamu je hodnocen jako ohrožený druh (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, M. Horsák

MHo
Vertigo moulinsiana

Řád: Pulmonata (plicnatí)
Čeleď: Clausiliidae
(závornatkovití)

Nádolka moravská

Vestia ranojevici moravica
(Brabenec, 1952)

MHo

Vestia ranojevici moravica

Nominátní poddruh *Vestia ranojevici ranojevici* se vyskytuje v západním Bulharsku a východním Srbsku, ale nádolka moravská je endemickým poddruhem ČR. Vyskytuje se v současnosti pouze v oblasti Moravskoslezských Beskyd včetně Hostýnských, Vsetínských a Oderských vrchů, izolované populace se nacházejí v Nízkém Jeseníku a další byla nedávno zjištěna i ve Vysokém Jeseníku poblíž Rejvízu (Horsák et al. 2025). Z výše uvedeného vyplývá i rozšíření ve Zlínském kraji. Výskytem tohoto plže v Hostýnských vrších se zabývali Novák & Novák (2010), kteří během svého výzkumu prověřili 30 lokalit a výskyt nádolky moravské spolehlivě prokázali na 20 z nich. Druh obývá listnaté a smíšené lesy od pahorkatin do hor. Jedná se o arborikolního živočicha, který převážně žije na padlých listnatých stromech (většinou se jedná o buky, javory či lípy), v některých případech byl zjištěn i na jedlích popřípadě smrcích. Plži se nejčastěji vyskytují pod odchlíplou kůrou a na pařezech. Od areálu rozšíření nominátního poddruhu na Balkáně je český areál výskytu vzdálený asi 800 km vzdušnou čarou. Předpokládá se, že sem byl tento živočich s největší pravděpodobností pasivně transportován ptáky v období atlantiku (nejvlhčí a nejteplejší období holocénu před cca 6500 až 4800 lety), kdy byl také u nás více rozšířený (fosilně je doložen z Moravského krasu). Jedná se tedy o neoendemit, tj. taxon vzniknuvší v nejmladší geologické epoše. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je zařazen mezi ohrožené taxony (EN).

D. Trávníček, M. Horsák

DT

Biotop – Holíkova rezervace

Mlži

Řád: Unionida
Čeleď: Unionidae
(velevrubovití)

Škeble rybničná

Anodonta cygnea
(Linnaeus, 1758)

MHo *Anodonta cygnea*

Škeble rybničná má široké eurosibiřské rozšíření. V ČR je největší počet nálezů soustředěn v Polabí, v jihočeských pánvích, v Dolnomoravském a přiléhající části Dyjsko-svrateckého úvalu. Naprostá většina dokladů ve Zlínském kraji je koncentrována do nivy řeky Moravy přibližně od Chropyně a Kroměříže směrem na jih (Beran 2019). Postupné znečišťování vod, vodohospodářské zásahy spolu s intenzivním hospodařením na rybnících měly za následek oslabení populací nebo dokonce jejich zánik na řadě dřívějších lokalit. V aktuálním Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je škeble rybničná klasifikována jako zranitelný druh (Hejda et al. 2017). Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie silně ohrožený.

D. Trávníček, M. Horsák

LB *Anodonta cygnea*

Řád: Unionida
Čeleď: Unionidae
(velevrubovití)

Velevrub tupý

Unio crassus
(Philipsson, 1788)

Jedná se o evropský druh, který v některých oblastech ČR patřil dříve k natolik hojným, že se jím krmila i hospodářská zvířata. Postupně na značné části našeho území vymizel a dnes se vyskytuje poměrně vzácně ve zbytkových populacích na některých menších tocích, např. v povodí Nežárky, Blatnice, Oslavy, Rokytné, Dyje, Bečvy. K Bečvě se vztahují i recentní nálezy ze Zlínského kraje, další jsou pak v povodí Moravy na Kroměřížsku (Beran 2019). I když výzkumy naznačují, že na některých místech dochází k nárůstu populací a velevrub tupý se znovu objevil i na některých historických lokalitách, tak v Červeném seznamu figuruje mezi ohroženými druhy (Hejda et al. 2017). Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie silně ohrožený.

D. Trávníček, M. Horsák

LB Unio crassus

LB Unio crassus

Opaskovci

DT

Eisenia lucens

Řád: Opisthopora (žížaly)
Čeleď: Lumbricidae (žížalovití)

Žížala svítivá

Eisenia lucens
(Waga, 1857)

Tato žížala je rozšířena od Pyrenejí směrem na východ přes Alpy a země Karpatského oblouku až do Rumunska a Bulharska. V ČR se vyskytuje v horských a podhorských oblastech Krkonoš, Jeseníků, Českomoravské vysočiny a v pohořích Západních Karpat. Ve Zlínském kraji její přítomnost potvrdil Pižl (2002) svými výzkumy v Bílých Karpatech, vhodné podmínky nachází v NPR Javorina. Recentně byla pozorována také na Vsetínsku, v Hostýnských vrších (PP Orlí hnízdo) a v lesích Vlárského průsmyku (AOPK ČR 2025). Díky specifické střevní mikroflóře je schopna živit se i jenom vlhkým rozkládajícím se dřevem. K zajímavostem patří, že její tělní tekutiny a sliz mají schopnost světélkovat (bioluminiscence), což vystihuje její vědecké i české druhové jméno.

D. Trávníček

DT

Eisenia lucens

Pavoukovci

Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Atypidae (sklípkánkovití)

Sklípkánek černý

Atypus piceus
(Sulzer, 1776)

PS *Atypus piceus*

Pavouk je rozšířen v Evropě od Francie po střední Rusko a Írán. V ČR se vyskytuje na několika místech jak v Čechách, tak i na Moravě, v oblastech s členitým terénem a s přítomností minerálně bohatých hornin, zejména na slínových stráních, svazích říčních údolí, na skalních stepích v krasu i na kopcích vulkanického původu. Ve Zlínském kraji byl doložen na několika lokalitách v okolí Vsetína a v Bílých Karpatech (Řezáč 2009). Nejnovější nálezy pocházejí z okolí Halenkova, Hovězí, Huslenek na Valašsku a rovněž Brumova-Bylnice a Žítkové v Bílých Karpatech. Biotopem sklípkánka černého jsou jednak otevřená stanoviště (suché trávníky a bylinné lemy lesů), jednak rozvolněné lesní porosty, zejména světliny suchých teplomilných doubrav. Žije v podzemní noře, hluboké několik desítek cm (záleží na poddajnosti substrátu). Nora je vystlána pavučinou, která v podobě uzavřené trubice pokračuje i na povrchu, na kterém volně leží. Sklípkánek ji dovedně maskuje kousky rostlin a částečkami zeminy. Do kořisti (různý hmyz a jiní bezobratlí), která se pohybuje přes nadzemní část trubice, pavouk přes stěnu trubicovité pavučiny zasekne jedová klepítka a vtáhne ji do úkrytu (Kůrka et al. 2015). V Červeném seznamu českých pavouků (Řezáč et al. 2015) je hodnocen jako ohrožený druh.

A. Kůrka, D. Trávníček

PS *Atypus piceus*, pavučina

RS *Atypus piceus*

Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Dictynidae
(cedivečkovití)

Vodouch stříbřitý

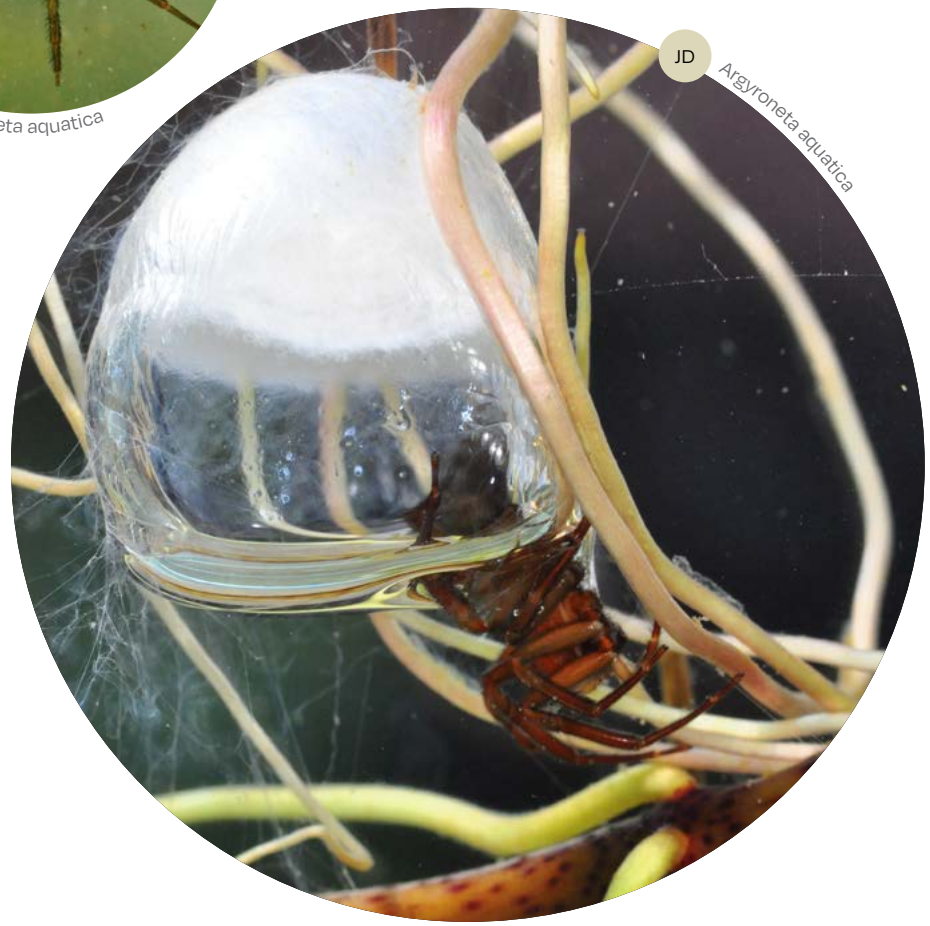
Argyroneta aquatica
(Clerck, 1757)

Pavouk se vyskytuje v Evropě, Rusku, Turecku, Íránu, na Kavkaze a jeho rozšíření sahá přes Mongolsko, Čínu a Koreu až do Japonska. V ČR nalézán roztroušeně po celém území, avšak hojný je jen lokálně. Častější je v rybníkářských oblastech (Třeboňsko, Poodří, Českolipsko). Na území Zlínského kraje žije silná populace v tůních a slepých ramenech na mokřadu Filena u Záhlinic. Vodouch je jediný pavouk na světě, který trvale obývá vodní prostředí. Dýchá vzdušný kyslík, jenž nabírá v bublině vzduchu, která se při vynoření zachytí na chloupky hustě pokrývající jeho zadeček. Pod vodou si z pavučiny na rostlinách spřádá zvon velikosti lískového oříšku, do kterého si shromažďuje zásobu vzduchu. Zvon mu slouží jako úkryt, místo ke kopulaci, svlékání, konzumaci potravy i kladení vajíček. Živí se larvami vodního hmyzu, korýši a dalšími bezobratlými (Kůrka et al. 2015). Jako kuriozitu uvádíme, že způsob jeho života je dobře popsán i v jednom pohádkovém příběhu (Larri 1975). V Červeném seznamu pavouků ČR (Řezáč et al. 2015) je klasifikován jako ohrožený druh.

D. Trávníček, J. Dolanský

DT Argyroneta aquatica

JD Argyroneta aquatica

OM Cinetata gradata

Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Linyphidae
(plachetnatkovití)

Pavučenka stupínkatá

Cinetata gradata
(Simon, 1881)

Tento drobný pavouk o velikosti kolem 1,5 mm se vyskytuje v západní a střední Evropě, v Itálii a v Gruzii. U nás se objevuje velmi vzácně ve středních a vyšších polohách (Říkonín u Tišnova, Kozákov, Lánov v Podkrkonoší a Kounov v Orlických horách). Ve Zlínském kraji byl tento druh nalezen poblíž Lhoty u Vsetína (Machač 2017). Většina nálezů byla učiněna pomocí smýkací sítě na lesních okrajích popřípadě v lese na bylinách a větvích stromů (Kůrka et al. 2015). V Červeném seznamu českých pavouků (Řezáč et al. 2015) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

A. Kůrka, D. Trávníček

RŠ Lycosa singoriensis

JD Lycosa singoriensis

PS Lycosa singoriensis, nora

Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Lycosidae (slíďákovití)

Slíďák tatarský

Lycosa singoriensis
(Laxmann, 1770)

Náš největší pavouk s délkou těla až 30 mm, široce rozšířený v palearktické oblasti od střední Evropy přes Rusko a jižní oblasti Sibiře, Turecko, střední Asii, Írán a Čínu až po Koreu. V ČR, Rakousku a Slovinsku má západní hranici svého areálu. U nás se vyskytuje jen na Moravě, v polovině 20. století vymizel, objevil se opět na počátku 21. století (Kůrka et al. 2015). Ve Zlínském kraji byl zaznamenán u obce Hluk a bohatá populace byla nalezena na hlinitopísčitých březích mrtvých ramen řeky Moravy v okolí Napajedel (Řezáč et al. 2008). V září roku 2018 byl tento pavouk opakovaně pozorován ve večerních hodinách na fasádě rodinného domu v Kroměříži (AOPK ČR 2025). Tento teplomilný slíďák preferuje zejména stanoviště s řídkou vegetací, kde se přes den ukrývá v podzemní noře, hluboké až 50 cm. V noci z nory vylézá a pátrá po kořisti, kterou jsou jiné druhy bezobratlých, především hmyz. V Červeném seznamu českých pavouků (Řezáč et al. 2015) je hodnocen jako téměř ohrožený druh.

A. Kůrka, D. Trávníček

DT Arctosa cinerea

Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Lycosidae (slíďákovití)

Slíďák břehový

Arctosa cinerea
(Fabricius, 1777)

DT Biotop – štěrkové naplaveniny–Bečva

Pavouk je široce rozšířen v palearktické oblasti, nalezen byl také v Kongu. U nás v současné době přežívá na několika místech především ve východních Čechách a na střední a severní Moravě. Jedno z refugií tohoto druhu se nachází na řece Bečvě, především v místech, kde se zachovaly přirozené štěrkové břehy a lavice. U obce Skalička jeho výskyt zdokumentoval Trávníček (2017). Tato lokalita sice náleží Olomouckému kraji, ale asi pět kilometrů proti proudu na katastru obce Kladeruby ve Zlínském kraji se nachází podobný úsek řeky, kde slíďák žije také. Další oblastí výskytu tohoto druhu je Vsetínská Bečva – nálezy v okolí obcí Hovězí a Velké Karlovice (AOPK ČR 2025). Biotopem slíďáka břehového jsou písčité a štěrkovité břehy řek, jezer i moří, které nejsou zastíněny vegetací (Kůrka et al. 2015). Změny v naší krajině způsobené činností člověka, především regulace a úpravy říčních koryt a znečišťování povrchových vod, způsobily vymizení tohoto druhu na řadě lokalit. V Červeném seznamu českých pavouků (Řezáč et al. 2015) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

D. Trávníček

DT Arctosa cinerea

Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Lycosidae (slíďákovití)

Slíďák dřevomilný

Acantholycosa lignaria
(Clerck, 1757)

Tento chladnomilný druh pavouka je rozšířen v palearktické oblasti, vyskytuje se v pohořích mírného pásu Evropy a Asie. Hlavní areál jeho výskytu představuje severní Evropa a Sibiř. V podmínkách Česka se s ním setkáme pouze v podhorských a horských oblastech v nadmořských výškách 600–1200 m (Šumava, Krkonoše, Orlické hory, Beskydy a Bílé Karpaty). Ve Zlínském kraji byl zjištěn v Javorníkách na katastru obce Huslenky (AOPK ČR 2025). Slíďák dřevomilný je vázán na otevřené biotopy s bohatou nabídkou mrtvého a odumírajícího dřeva, jako jsou mýtiny a paseky s pařezy, polomy, složené dříví podél cest či osluněné padlé kmeny. Pavouci aktivují během slunečných dnů, kdy hbitě pobíhají po dřevě. Zároveň jsou velice ostražití, když se cítí ohroženi, okamžitě zaběhnou pod odchlíplou kůru nebo zmizí v nejbližší skulině. K limitujícím faktorům patří zarůstání lesních pasek a odvoz padlého dřeva v místech jejich výskytu. V Červeném seznamu pavouků ČR (Řezáč et al. 2015) je hodnocen jako ohrožený druh (EN).

D. Trávníček, J. Dolanský

PKr Acantholycosa lignaria

RŠ Carrhotus xanthogramma

Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Salticidae (skákavkovití)

Skákavka dvoubarevná

Carrhotus xanthogramma
(Latreille, 1819)

RŠ Carrhotus xanthogramma

Jedná se o palearktický druh, jenž je široce rozšířen v Evropě, severní Africe a Asii včetně Japonska. V Česku se vyskytuje řídce jen v teplejších oblastech, kde se s ním můžeme potkat od nížin do středních poloh. Ve Zlínském kraji byl zaznamenán v Chřibech (PP Kozel, Stupava) a jejich úpatí (PP Včelín, okolí Šelešovic), rovněž i v nižších polohách Vizovické vrchoviny v okolí Hvozdné, Ostraty, Dešné a Chrastěšova (AOPK ČR 2025). Skákavka dvoubarevná preferuje doubravy a dubohabřiny, lesostepi, lesní světliny, paseky a okraje lesních cest, ale může žít i v některých parcích. Nejčastěji se pohybuje na spodních větvích listnatých stromů a keřů, občas ji zastihneme i na kmenech. Loví především za slunečného počasí, kdy se poskakováním pohybuje po vegetaci. Většímu rozšíření tohoto druhu brání nevhodné hospodaření v lesích, zastínění vhodných biotopů a v neposlední řadě i používání pesticidů. V Červeném seznamu pavouků ČR (Řezáč et al. 2015) je hodnocen jako zranitelný druh (VU).

D. Trávníček, J. Dolanský

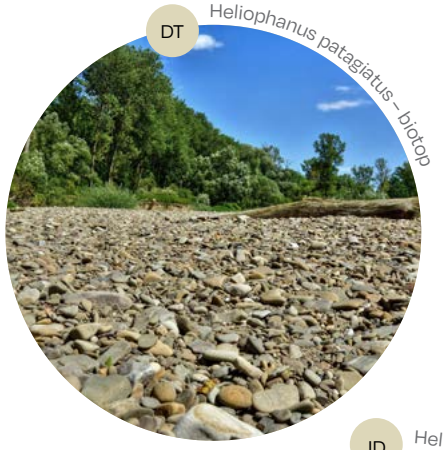
Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Salticidae (skákavkovití)

Skákavka kovová

Heliophanus patagiatus
(Thorell, 1875)

Rozšíření tohoto druhu sahá od Evropy přes střední Asii až do Mongolska a Číny. V ČR je skákavka kovová zatím známa jen z NPP Skalická Morávka u Frýdku–Místku a štěrkových lavic řeky Bečvy, které se nacházejí poblíž obcí Skalička a Kladeruby na pomezí Olomouckého a Zlínského kraje (Dolanský et al. 2019). Obývá holé kamenité břehy, kde si pod kameny staví pavučinové úkryty (Kůrka et al. 2015). Jedná se o jednoho z nejvzácnějších zástupců naší arachnofauny, je zařazen mezi kriticky ohrožené druhy (Řezáč et al. 2015).

D. Trávníček, J. Dolanský

DT Heliophanus patagiatus – biotop

JD Heliophanus patagiatus, samice

JD Heliophanus patagiatus, samec

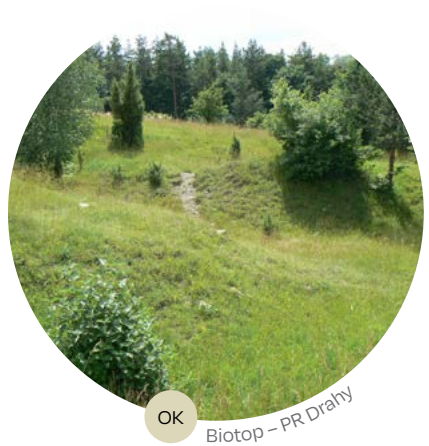
Řád: Araneae (pavouci)
Čeleď: Salticidae (skákavkovití)

Skákavka mravenčí

Myrmarachne formicaria
(De Geer, 1778)

Obývá palearktickou oblast včetně Evropy a byla zavlečena do USA. V České republice je rozšířena lokálně a vzácně v teplejších oblastech od nížin do pahorkatin, vícero nálezů pochází jen z jižní Moravy a ze středních Čech. Ve Zlínském kraji byla zjištěna pouze dvakrát, a to v Bílých Karpatech u Horního Němčí v PR Drahy (AOPK ČR 2025) a nejnověji autorem textu v roce 2025 ve Vlárském průsmyku v lomu pod Okrouhlou. Žije na různých typech zachovalých otevřených biotopů. Najdeme ji zejména na stepích, lesostepích, ale i v litorálních mokřadech (Kůrka et al. 2015). Skákavka mravenčí nestaví sítě k lapání kořisti. Na kořist číhá nebo ji aktivně vyhledává. Její kořistí bývají malé mouchy, mšice či jiní malí bezobratlí. Žije na povrchu země, v detritu i v nízké vegetaci, často na místech s bohatým výskytem mravenců, které napodobuje pohyby i tvarem těla. Napodobování mravenců slouží skákavce k ochraně, jelikož predátoři se raději agresivním mravencům vyhýbají. Proto nejsou mravencům podobné skákavky mravenčí tak často napadáni lumčíky, hrabalkami nebo ptáky (Řezáč 2019). Samci jsou nezaměnitelní díky svým mohutným chelicerám. V Červeném seznamu pavouků (Řezáč et al. 2015) je klasifikována jako zranitelný druh.

O. Konvička

OK Biotop – PR Drahy

FT Myrmarachne formicaria, samec

PKr Myrmarachne formicaria, samec

Sekáči

Řád: Opiliones (sekáči)
Čeleď: Nemastomatidae
(žlaznatkovití)

Žlaznatka slovenská

Paranemastoma kochi
(Nowicki, 1870)

Žlaznatka slovenská je endemitem Karpatského oblouku. Doposavad byla prokázána v Polsku, ČR, na Slovensku a v Rumunsku. U nás je známa z Beskyd a její výskyt byl předpokládán i v Bílých Karpatech (Bezděčka 2010), což potvrdily nedávné dosud nepublikované nálezy z NPR Javorina a druh tedy náleží i do fauny Zlínského kraje. Tento sekáč je vázaný na zachovalé původní lesní porosty a zdržuje se ve vyšších nadmořských výškách zejména v blízkosti pramenišť a drobných vodních toků. Kvůli omezenému množství vhodných habitatů byl zařazen mezi zranitelné druhy (Hejda et al. 2017).

P. Bezděčka, D. Trávníček

FT Paranemastoma kochi

FT Paranemastoma kochi

PB Paranemastoma kochi

FT Egaenus convexus

Řád: Opiliones (sekáči)
Čeleď: Phalangiidae
(sekáčovití)

Sekáč vyklenutý

Egaenus convexus
(C. L. Koch, 1835)

Sekáč vyklenutý je rozšířen od Černého moře a severu Balkánského poloostrova až do jihovýchodního Polska. V ČR se nachází severozápadní hranice jeho rozšíření, zaznamenán byl na jižní a jihovýchodní Moravě (např. Bílé Karpaty, Znojemsko, NP Podyjí). V Bílých Karpatech se vyskytuje v jižní části pohoří (Bezděčka 2001), nové dosud nepublikované nálezy v PR Ve Vlčí jeho rozšíření posunují až do Zlínského kraje. Tento teplomilný druh obývá stepní a lesostepní biotopy, světlé lesy, okraje lesů a vyskytuje se i na loukách. V Červeném seznamu ČR figuruje mezi téměř ohroženými druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, P. Bezděčka

OM Zachaeus crista

Řád: Opiliones (sekáči)
Čeleď: Phalangiidae
(sekáčovití)

Sekáč hřebenový

Zachaeus crista
(Brullé, 1832)

Sekáč hřebenový se vyskytuje ve střední Evropě, na Balkáně, v Itálii a Turecku. Naším územím probíhá severozápadní hranice výskytu tohoto druhu, doposavad je znám pouze z několika lokalit v Bílých Karpatech, některé z nich se nacházejí ve Zlínském kraji: Žitková a okolí obce Vyškovec (Bezděčka 2000), zaznamenán byl i v PR Bílé potoky (AOPK ČR 2025). Tento sekáč se vyskytuje hlavně na osluněných biotopech, jako jsou lesostepi, sušší louky či osluněné okraje lesů. Žije na zemi mezi vegetací, někdy se zdržuje pod kameny či kusy dřeva, občas vylézá na nižší vegetaci či kmeny stromů. Aktivní je převážně v noci. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen mezi téměř ohrožené druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, P. Bezděčka

OM Zachaeus crista

Strašníci

Řád: Scutigeromorpha
(strašníci)
Čeleď: Scutigeridae
(strašníkovití)

Strašník dalmatský

Scutigera coleoptrata
(Linnaeus, 1758)

VK Scutigera coleoptrata

Palearktický druh, který byl zavlečen i do Afriky, Austrálie a Severní i Jižní Ameriky. Obývá většinu Evropy, kromě její severní části, těžiště výskytu má v oblasti Středozemního moře. V České republice žije roztroušeně po celém území, zejména v teplejších oblastech, zajímavé je, že byl hlášen z Jeseníků již před dvěma sty lety (Uechtritze 1820). Nejvíce nálezů pochází z jižní Moravy a Polabí. Jinde jsou nálezy sice ojedinělé, avšak neustále přibývají nové, strašníky si totiž lidé nevědomky přivážejí v autech z dovolených v jižních zemích. Ve Zlínském kraji byl zjištěn v roce 2017 v Uherském Brodě (AOPK ČR 2025). Je však takřka jisté, že na řadě míst Zlínského kraje uniká pozornosti přírodovědců. Jedná se o jediného zástupce řádu strašníků žijícího v ČR. V přírodě se strašník dalmatský vyskytuje na teplých stráních pod kameny či v hrabance (Sedláček et al. 2016). Často však žije synantropně a proniká do lidských obydlí a sklepů, kde jej pak lze nejsnáze nalézt v noci na zdech, jak pátrá po kořisti. Je velice pohyblivý a hbitý. K vyhledávání kořisti používá tykadla. Živí se především hmyzem, ale i jinými bezobratlými živočichy, které ochromuje svým slabým jedem. V lidských obydlích je užitečný, jelikož zde likviduje škůdce, jako jsou švábi nebo rybenky. V rámci třídy stonožek mají strašníci patnáct párů nohou a tělo je kryto devíti hřbetními štítky, což jim pomáhá zpevnit tělo a rychle běhat (Tuf 2012). V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný druh.

O. Konvička, I. H. Tuf

TV Scutigera coleoptrata

Svinule

Řád: Glomerida (svinule)
Čeleď: Glomeridae (svinulovití)

Svinulka hrbolatá

Trachysphaera gibbula
(Latzel, 1884)

FT *Trachysphaera gibbula*

VT Biotop – Hradisko u Rožnova pod Radhoštěm

FT *Trachysphaera gibbula*

Obývá východní polovinu Evropy, konkrétně je známá z Bosny a Herzegoviny, České republiky, Chorvatska, Maďarska, Polska, Slovenska, Rakouska a Německa. V České republice žije vzácně a velmi lokálně. Nálezy pochází z Českého ráje, Moravského krasu, Rychlebských hor, Petřkovic (Ostrava), Hranic na Moravě (NPP Zbrašovské aragonitové jeskyně) a z Beskyd (Kocourek et al. 2023, AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byla zjištěna u Zubří poblíž Starozuberského potoka a u Rožnova pod Radhoštěm na Hradisku a na Karlově kopci (Kocourek et al. 2023, AOPK ČR 2025). Nejčastěji se vyskytuje v trouchu ležícího rozkládajícího se dřeva na spodní straně kmenů, dále u starých pařezů, v sutích, v detritu, pod listovým opadem u potoků, pod kameny a v půdě. Nalézt ji lze také při ústí jeskyní (Kocourek et al. 2017, http://www.natura-bohemica.cz/). Živí se organickými zbytky rostlinného původu. Jak již napovídá její jméno, v nebezpečí je schopná svinutí. Ohrožena je necitlivými zásahy do jejího prostředí, zejména odlesňováním a odstraňováním mrtvého dřeva. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako zranitelný druh.

O. Konvička

FT *Trachysphaera gibbula*

Desetinožci

Řád: Decapoda (desetinožci)
Čeleď: Astacidae (rakovití)

Rak říční

Astacus astacus
(Linnaeus, 1758)

DT

Astacus astacus

Rak říční je rozšířen ve střední, východní a severní Evropě, na západ zasahuje do Francie, byl vysazen ve Velké Británii. V ČR žije roztroušeně po celém území tam, kde se zachovaly biotopy vyhovující jeho nárokům. Totéž platí pro Zlínský kraj, potoky s jeho výskytem se nacházejí i v blízkém okolí Zlína (AOPK ČR 2025). Obývá potoky a říčky, ale může žít i v jezerech a přehradách. Vyžaduje kamenité dno s dostatkem úkrytů a relativně čistou vodu. Jedná se o tvora s noční aktivitou, živí se drobnými živočichy, mršinami a nepohrdne ani rostlinnou stravou. Raci říční jsou velmi citliví na kvalitu a chemické složení vody, dalším ohrožujícím faktorem je regulace vodních toků. Velké nebezpečí představuje i vysazování nepůvodních druhů raků ze Severní Ameriky, kteří šíří račí mor, jenž decimuje evropské populace. Rak říční je významným ukazatelem zachovalého biotopu, v Červeném seznamu je zařazen mezi zranitelné druhy (Hejda et al. 2017). Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

D. Trávníček

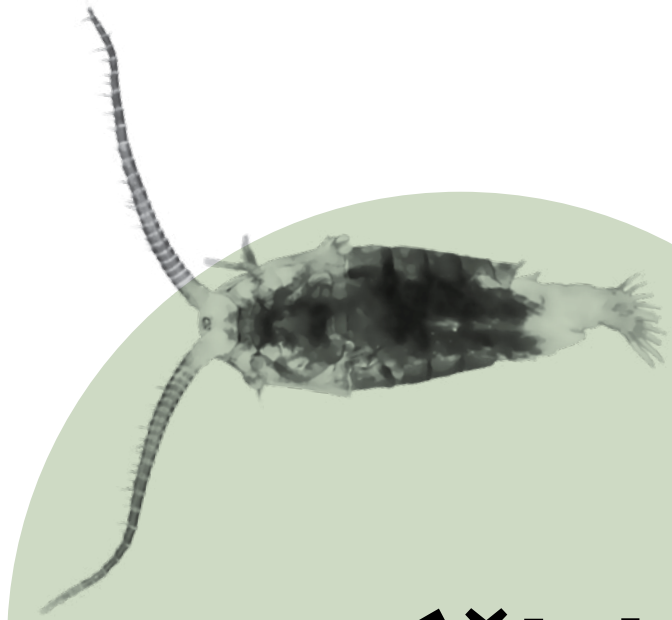
DT

Astacus astacus – biotop

DT

Astacus astacus

Vznášivky

DS Hemidiaptomus amblyodon

Řád: Calanoida (vznášivky)
Čeleď: Diaptomidae (vznášivkovití)

Vznášivka šmolková

Hemidiaptomus amblyodon (Marenzeller, 1883)

Vyskytuje se od Francie přes střední a východní Evropu až na Sibiř. V České republice je známa pouze z povodí řek Moravy a Dyje, kde je nacházena v jarních vysychavých tůních často ve společnosti žábronožek a listonohů. Zjištěna byla také v několika jarních polních rozlivech (Pliska et al. 2023). Nejseverněji se recentně vyskytuje v lese Království jižně od Olomouce. Ve Zlínském kraji je výskyt vznášivek šmolkových znám výhradně z aluvia řeky Moravy. Nalezena byla v periodických tůních u Záhlinic (lokalita Filena), Tlumačova (Trávnický les), Jarošova (rameno Mlač) a u Uherského Hradiště (Kunovický les). Známá je též ze zachovalých mokřadních biotopů mezi Chropyní a Kojetínem. Jedná se o chladnomilný druh, který se v našich podmínkách objevuje v tůních od druhé poloviny dubna až do poloviny května. Jde o naší vůbec největší vznášivku dorůstající až 5 mm, která je nápadná svým sytě modrým zbarvením. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocena jako téměř ohrožená.

D. Trávníček, L. Merta

LM Hemidiaptomus amblyodon – biotop

Žábronožky

Eubranchipus grubii

PS

Řád: Anostraca (žábronožky)
Čeleď: Chirocephalidae

Žábronožka sněžní

Eubranchipus grubii
(Dybowski, 1860)

LM

Eubranchipus grubii – biotop

Centrum rozšíření tohoto lupenonohého korýše je střední Evropa. Jeho areál se rozprostírá od severovýchodní Francie po Ukrajinu a evropskou část Ruska, na severu zasahuje do Dánska, na jihu do Rumunska. V podmínkách ČR je patrná silná biotopová vazba k aluviím nížinných řek, kde se vyskytuje na lesních i nelesních stanovištích. Většina nálezů v Čechách pochází z oblasti mezi Hradcem Králové a Mělníkem. Na Moravě obývá takřka souvisle vhodné biotopy kolem středního a dolního toku Moravy, dolního toku Dyje, Svratky a také Odry. Ve Zlínském kraji byla prokázána u Kroměříže, Chropyně, Hulína, Střížovic, Otrokovic, Uherského Hradiště a Nedakonic (Merta et al. 2016). Typickým stanovištěm jsou jarní periodické tůně v aluviích řek vzniklé táním sněhu a vzestupem hladiny mělké podzemní vody. Jedná se o výhradně jarní druh, který lze v přírodě pozorovat mezi březnem a květnem. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je uvedena mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017). Žábronožky jsou u nás chráněny zákonem, figurují v kategorii kriticky ohrožených druhů.

D. Trávníček, L. Merta

LM

Eubranchipus grubii

Listonožky

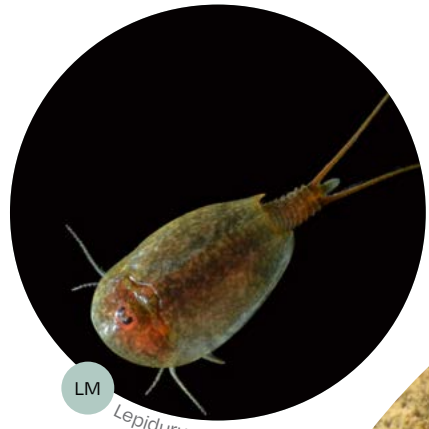

Řád: Notostraca (listonozi)
Čeleď: Triopsidae

Listonoh jarní

Lepidurus apus
(Linnaeus, 1758)

LM Lepidurus apus

Listonoh jarní se vyskytuje na rozsáhlém území palearktické oblasti. Jeho recentní rozšíření v ČR se kryje s místy, kde se zachovaly zbytky lužních lesů a podmáčené louky – oblasti ve středním Polabí, ve středním a dolním Podyjí a Pomoraví. Nejpočetnějšího výskytu dosahuje na dolních tocích Dyje a Moravy. V Polabí, kde je hydrologický režim vážněji narušen, populace listonoha slábnou. Ve Zlínském kraji byl recentně prokázán u Kojetína, Chropyně, Hulína, Kvasic, Střížovic, Uherského Hradiště a Starého Města (Merta et al. 2016). Objevuje se na jaře (duben a květen) v periodických tůních a depresích po tání sněhu, kdy stoupne hladina podzemních vod. Také žije na zaplavovaných aluviálních loukách, v rozlivech s vodní vegetací a v zatopených proláklinách podél železničních náspů a hrází. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je klasifikován jako ohrožený druh (Hejda et al. 2017). Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

D. Trávníček, L. Merta

PS Lepidurus apus

MH Triops cancriformis

PS Triops cancriformis

Řád: Notostraca (listonozi)
Čeleď: Triopsidae

Listonoh letní

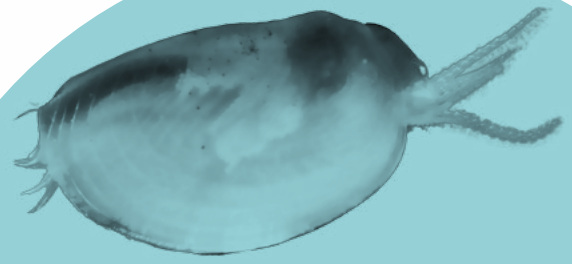
Triops cancriformis
(Bosc, 1801)

Listonoh letní je rozšířený na rozsáhlém území Evropy, severní Afriky a Asie. V ČR je většina recentních známých lokalit soustředěna do bývalých či současných vojenských cvičišť (např. Mladá, Ralsko, Hradiště, Brdy–Jinice, Libavá). Nejvíce lokalit mimo cvičiště se nachází v panonské části jižní a střední Moravy, kde listonozi obývají zejména polní biotopy, méně často také plůdkové rybníky. Po vydatnějších srážkách mezi pozdním jarem a podzimem, kdy se na polích vytvářejí rozsáhlejší rozlivy, zde může dojít k masovému výskytu listonohů, zejména pak v aluviu Moravy a Dyje. Ve Zlínském kraji byl druh v posledních letech zaznamenán poblíž Uherského Hradiště, Starého Města a Polešovic (Merta et al. 2016). Během sezóny lze zaznamenat více generací v závislosti na srážkách a teplotě vody. Nejvíce nálezů listonoha letního spadá do období mezi červnem a zářím. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je uveden mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017). Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

D. Trávníček, L. Merta

PS Triops cancriformis – biotop

Škeblovky

JJ

Leptestheria dahalacensis – biotop

Řád: Spinicaudata (škeblovky)
Čeleď: Leptestheriidae

Škeblovka rovnohřbetá

Leptestheria dahalacensis
(Rüppell, 1837)

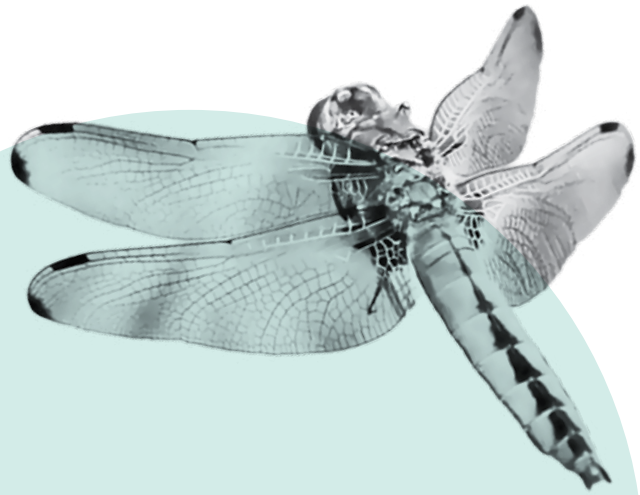

LM

Leptestheria dahalacensis

Škeblovka rovnohřbetá je rozšířená od východní části střední a severní Afriky, přes jižní a východní Evropu do Asie, sever Indie a přes západní Čínu a Mongolsko až na Dálný východ. U nás její výskyt dosahuje severní hranice rozšíření v Evropě. Většina nálezů pochází z jihomoravských nížin, odkud proniká Dolnomoravským úvalem na sever. Ve Zlínském kraji byl její recentní výskyt potvrzen u Starého Města a Polešovic (Merta et al. 2016). Jedná se o letní druh, u kterého se na našem území projevuje nápadná vazba na nízkou nadmořskou výšku a teplé oblasti. Typickými biotopy druhu jsou polní rozlivy a větší kaluže na nezpevněných cestách, ale také plůdkové rybníky s jarním napouštěním. Ve střední Evropě se vyskytuje od konce dubna do října, maxima dosahuje v letních měsících. V aktuálním Červeném seznamu ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocena jako ohrožený druh.

D. Trávníček, L. Merta

Vážky

Řád: Odonata (vážky)
Čeleď: Cordulegastridae
(páskovcovití)

Páskovec dvouzubý

Cordulegaster bidentata
Sélys, 1843

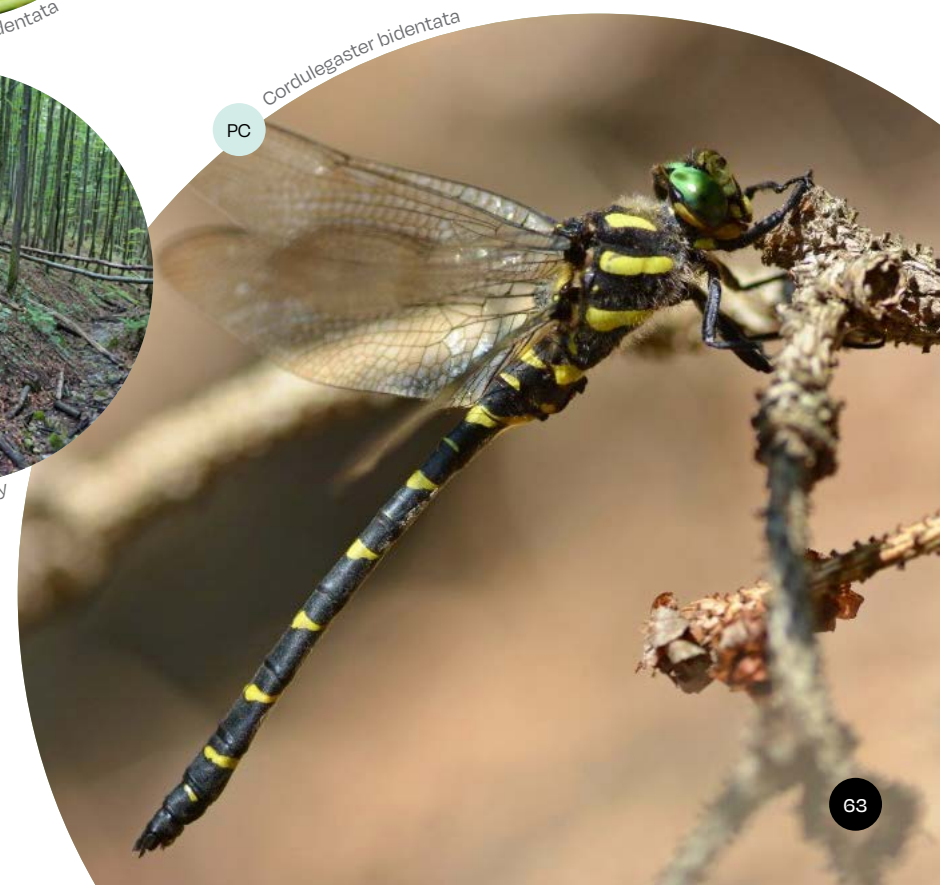
OM
Cordulegaster bidentata

DT
Biotop – Bílé Karpaty

Jedná se o evropský druh obývající jihovýchodní, střední a část západní Evropy. Na západě se vyskytuje od Pyrenejí až k Alpám, odsud jeho areál vybíhá do centrálního Německa. Na jihu jsou samostatné arely v Apeninách a na severní Sicílii, na Balkáně se vyskytuje ve Slovinsku, severním Chorvatsku, několik oblastí výskytu je známo z Maďarska. Souvisle je rozšířen od Bosny a Hercegoviny přes Srbsko do severního Řecka. Významné místo výskytu představuje Karpatský oblouk a hercynská pohoří Hrubý Jeseník, Krkonoše a Lužické hory. V podmínkách ČR je lokálně hojný především v moravských Karpatech, v Čechách se vyskytuje spíše sporadicky jen v některých severních sudetských hornatinách. Ve Zlínském kraji se s touto nápadnou vážkou celkem běžně můžeme potkat v Bílých Karpatech, Hostýnských i Vizovických vrších, Javorníkách, Beskydech i v Chřibech (AOPK ČR 2025). Páskovec dvojzubý vyhledává lesní prameniště a potůčky s písčitým dnem v zalesněných oblastech. Dospělci se vyskytují především v období od června do srpna. Samci poletují v okolí pramenišť a vodních toků, kde vyhledávají samice. Samice po oplodnění kladou vajíčka do substrátu drobných vodotečí, kde se pak vyvíjejí i larvy. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený druh.

O. Holuša, D. Trávníček

PC
Cordulegaster bidentata

Řád: Odonata (vážky)
Čeleď: Cordulegastridae
(páskovcovití)

Páskovec velký

Cordulegaster heros
Theischinger, 1979

Páskovec velký je rozšířen od nejjižnější části Balkánského poloostrova až po střední Evropu. Těžiště areálu leží ve Slovinsku, severním Chorvatsku a východním Rakousku. Jeho areál nepatrně zasahuje do severní Itálie, na jihovýchod pokračuje přes Maďarsko, Srbsko, na jih pak přes Bosnu a Hercegovinu po Makedonii až do Řecka. Na severu jeho disjunktní areál zahrnuje jižní úpatí Karpat na Slovensku a jižní Ukrajině. Na území ČR se nachází jeho arela (samostatný ostrov areálu) v Chřibech ve Zlínském kraji. Tento faunisticky významný nález učiněný na Buchlovickém potoce v obci Buchlovice publikovali Staufer & Holuša (2010). Následně Holuša et al. (2011) potvrdili přítomnost larev a tedy výskyt trvalé populace. Biotopem jsou lesní úzké meandrující potoky s náplavy písčitých a hlinitopísčitých sedimentů. Životaschopná populace byla zjištěna celkem na sedmi potocích, především Kudlovickém a Jankovickém potoce, které se nacházejí na Uherskohradišťsku ve východních partiích Chřibů (Holuša & Holušová 2022). V Červeném seznamu ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Holuša, D. Trávníček

MC Cordulegaster heros

MH Cordulegaster heros

MC Cordulegaster heros

PČe

Leucorrhinia albifrons

Řád: Odonata (vážky)
Čeleď: Libellulidae (vážkovití)

Vážka běloústá

Leucorrhinia albifrons
(Burmeister, 1839)

Vážka běloústá je rozšířena v eurosibiřské oblasti, centrum výskytu se nachází v severním a východním Polsku, jižním Švédsku, jižním Finsku, v pobaltských zemích, Bělorusku a evropské části Ruska. Na území ČR jsou její nálezy sporadické, nejpočetnější populace se vyskytují v oblasti Českolipska, Žďárských vrchů, v ostatních částech republiky se jedná o sporadické nálezy (většinou migrující jedinci). Ve Zlínském kraji ji poprvé zaznamenal Červenka (2001) u Malenovic a druhý nález publikoval Koleček (2010) z okolí Valašské Bystřice. V obou případech se jedná o příležitostné zálety. Vážka běloústá vyhledává biotopy s vodou oligotrofního až mezotrofního charakteru, obklopenou lesem a bohatou na ponořenou i plovoucí vegetaci, která je důležitá pro její larvy. V aktuálním Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocena jako zranitelný druh. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie silně ohrožený.

D. Trávníček, O.Holuša

PČe

Leucorrhinia albifrons

Řád: Odonata (vážky)
Čeleď: Libellulidae (vážkovití)

Vážka plavá

Libellula fulva
(Müller, 1764)

Ponticko–mediterránním areál od západní Francie až po Kaspické moře, ve střední Evropě ostrůvkovitý výskyt. V ČR druh na okraji svého areálu, existuje jen několik lokalit, zejména na JV Moravy a Ostravsku, ojediněle i ve středních až severozápadních Čechách. Druh nížin, na zarostlých pomalu tekoucích struhách, kanálech, slepých ramenech řek, rybnících. Ve Zlínském kraji se vyskytuje v Pomoraví u Nedakonic (Hrouzek observ. 2019). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii téměř ohrožený NT (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara

MH

Libellula fulva

Kudlanky

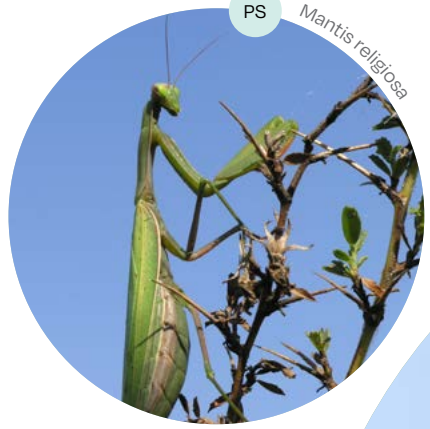
Řád: Mantodea (kudlanky)
Čeleď: Mantidae (kudlankovití)

Kudlanka nábožná

Mantis religiosa
(Linnaeus, 1758)

Kudlanka nábožná je rozšířena ve střední a jižní Evropě, na východě se vyskytuje v centrálním a jižním Rusku, zasahuje též do tropické Asie a Afriky. S přepravou zboží byla zavlečena na východ USA. V ČR byl její výskyt limitován na nejteplejší místa na Moravě, avšak od druhé poloviny 90. let 20. století nastala mocná expanze tohoto druhu na sever a západ, rovněž i do vyšších poloh. V současnosti je souvisle rozšířena prakticky po celé Moravě a východních Čechách, v Polabí, na Českomoravské vysočině a objevuje se na Třeboňsku. Ve Zlínském kraji ji lze spatřit i v centrech měst (AOPK ČR 2025). Tato expanze pravděpodobně souvisí se suchým a teplým obdobím, které u nás panuje asi posledních 30 let. Jestliže se obnoví charakter počasí odpovídající dřívějším dobám, je pravděpodobné, že kudlanky na nově osídlených územích opět vymizí. V Červené knize si zatím uhájila místo mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček

PS Mantis religiosa

DT Mantis religiosa

PS Mantis religiosa, ootéka

MS Mantis religiosa

Rovnokřídlí

PS

Polysarcus denticauda, samec

Řád: Orthoptera (rovnokřídlí)
Čeleď: Tettigoniidae
(kobylkovití)

Kobylka zavalitá

Polysarcus denticauda
(Charpentier, 1825)

Evropský horský druh rozšířený v Pyrenejích, Alpách, Karpatech a balkánských pohořích. V ČR se jedná o vzácný druh, nejpočetnější je v CHKO Bílé Karpaty. Kromě toho se vyskytuje na dvou izolovaných lokalitách, v Čechách v okolí Jičína a na Moravě nedaleko Zlatých Hor (Kočárek et al. 2013). Ve Zlínském kraji je známá z Bílých Karpat, pouze jeden nález pochází z Vizovických vrchů z Dolní Lhoty (AOPK ČR 2025). Obývá horské a podhorské louky a travnaté stráně. Jako optimální se jeví extenzivně obhospodařované louky s vyšším a hustým porostem. Býložravý druh. Samce prozradí velmi hlasitý zpěv (Kočárek et al. 2013). V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako ohrožený druh.

O. Konvička

OK

Biotop – PP Kanuňúry

PK

Polysarcus denticauda, samice

Řád: Orthoptera (rovnokřídlí)
Čeleď: Tettigoniidae (kobylkovití)

Kobylka černotrnná

Tettigonia caudata
(Charpentier, 1842)

PK

Tettigonia caudata – biotop

Je rozšířena od Evropy až po centrální Sibiř, jihovýchodě zasahuje do Pákistánu a Indie. V České republice se vyskytuje vzácně a jen velmi lokálně v nejnižších polohách, především na Lounsku, v Polabí, na jihovýchodní a střední Moravě (Kočárek et al. 2013). Ojedinělé staré nálezy jsou známé i z jiných míst (AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji je známá od Nivnice, Ostrožské Lhoty a od Bánova. Je to jediný druh rovnokřídlých, který na území našeho státu obývá výhradně zemědělsky obhospodařované biotopy. Potřebuje však členitou extenzivní zemědělskou krajinu s pestrou drobnozrnnou mozaikou různých polních kultur a záhumenků. Nejčastěji se vyskytuje v obilovinách a pícninách a na jejich okrajích. Rozsáhlým polím se vyhýbá. Zdržují se především ve vyšší a hustší vegetaci, nejčastěji v travino–bylinných pásech mezi poli a komunikacemi, nebo např. v ploškách pcháče v obilném poli Samice, kterou lze snadno poznat podle dlouhého kladélka, klade vajíčka do země. Dospělce lze zastihnout od konce června do září. Živí se především živočišnou potravou (menší druhy hmyzu), v menší míře i listy bylin (Kočárek et al. 2013). Ohrožení pro kobylku černotrnnou představuje scelování polí, chemizace a intenzifikace zemědělství. Od podobné a běžné kobylky zelené (*Tettigonia viridissima*), se kterou se často vyskytuje společně, se dá spolehlivě rozlišit díky přítomnosti nápadných černých trnů na spodní straně nohou. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako téměř ohrožený druh.

O. Konvička, P. Kočárek

PK

Tettigonia caudata

PK

Tettigonia caudata

PK

Pseudopodisma nagyi

PK

Pseudopodisma nagyi

RV

Pseudopodisma nagyi

Řád: Orthoptera (rovnokřídlí)
Čeleď: Acrididae (sarančovití)

Saranče Nagyova

Pseudopodisma nagyi
(Galvagni et Fontana, 1996)

Karpatský druh, známý jen ze severního Maďarska, České republiky a Slovenska. V ČR se vyskytuje velmi vzácně pouze v Bílých Karpatech (Kočárek et al. 2013). Ve Zlínském kraji existuje pouze jediná známá lokalita, a to NPR Porážky v katastru Slavkova u Uherského Brodu, kde jej autor textu nalezl v roce 2011. Žije na suchých a mezofytních (ani suchých, ani vlhkých) stanovištích. Typickým místem výskytu jsou travinobylinné porosty lesních luk a světlin, pastvin a okrajů lesů. Jedná se o bezkřídlý druh, který má tedy jen omezené možnosti šíření. Zajímavostí je, že nevydává žádné cvrčivé zvuky. Přerušení údržby lokality (kosení, pastva) na několik let, nebo naopak příliš intenzivní kosení, může způsobit zánik místních populací (Kočárek et al. 2013). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako ohrožený druh.

O. Konvička

PS Psophus stridulus, samec

Řád: Orthoptera (rovnokřídlí)
Čeleď: Acrididae (sarančovití)

Saranče vrzavá

Psophus stridulus
(Linnaeus, 1758)

PK Psophus stridulus, samice

Eurosibiřský druh rozšířený od severního Španělska přes Itálii a severní Řecko až po Koreu, na severu po Skandinávii. V ČR byla v první polovině 20. století velmi hojná, v současnosti se jedná o vzácný, ustupující druh, který z většiny území vymizel (Kočárek et al. 2013). Ve Zlínském kraji se nejčastěji vyskytuje v Javorníkách a Vsetínských vrších (např. Huslenky, Halenkov), více lokalit je také na severu Bílých Karpat v okolí Nedašovy Lhoty. Nejpočetnější populace v ČR žije u Nedašova v PP Kaňúry (Konvička & Spitzer 2008). V Hostýnských vrších žije např. v okolí Kašavy nebo Liptálu. Jedná se o horský až podhorský druh. Obývá krátkostébelné řídké trávníky s hlinitými nebo kamennými ploškami na jižně a jihozápadně orientovaných svazích. Při letu samci odhalují nápadná spodní červená křídla a vydávají hlasitý rachotivý zvuk. Ohrožení spočívá v zalesňování a zarůstání lokalit, upouštění od tradiční pastvy a extenzivního kosení (Kočárek et al. 2013). V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako ohrožený druh.

O. Konvička

OK Biotop – kraví pastvina v Nedašově Lhotě

Řád: Orthoptera (rovnokřídlí)
Čeleď: Acrididae (sarančovití)

Saranče malá

Stenobothrus stigmaticus
(Rambur, 1838)

PK Biotop – Dolní Bečva

Je rozšířena od Maroka přes západní a střední Evropu po evropskou část Ruska a do Turecka. V České republice se vyskytuje nehojně a jen velmi ostrůvkovitě, především v pahorkatinách a podhůří (Kočárek et al. 2013). Ve Zlínském kraji obývá pouze severovýchodní část – Veřovické vrchy, Moravskoslezské Beskydy a Vsetínské vrchy. Konkrétně byla zjištěna u Krhové, Zubří, Rožnova pod Radhoštěm, Hutiska–Solance, Horní Bečvy, na hřebeni Radhoště, na Pustevnách, u Valašské Bystřice, v oblasti Soláně, u Halenkova v údolí Lušové a u Vsetína na Horní Jasence (AOPK ČR 2025). Obývá spoře zarostlá výhřevná místa na suchých loukách a pastvinách s velmi nízkou vegetací. Nejčastěji se jedná o plošně velmi malá stanoviště. Šíření probíhá pomocí dlouhokřídlých jedinců, kteří jsou schopni přeletů a jsou velmi vagilní. Jedná se o býložravý druh živící se převážně travami. Dospělce lze zastihnout od počátku července do října (Kočárek et al. 2013). Ohrožení pro saranči malou představuje vysazování smrkových výsadeb na lokalitách výskytu a zarůstání lokalit z důvodu upouštění od tradiční pastvy a extenzivního kosení. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako téměř ohrožený druh.

O. Konvička, P. Kočárek

PK Stenobothrus stigmaticus

VK Stenobothrus stigmaticus

ZP Stethophyma grossum

PK Stethophyma grossum

Stethophyma grossum ZP

Řád: Orthoptera (rovnokřídlí)
Čeleď: Acrididae (sarančovití)

Saranče mokřadní

Stethophyma grossum
(Linnaeus, 1758)

Obývá celou Evropu po jižní Finsko, na východě po Sibiř. V ČR se vyskytuje v nivách větších řek a v rybničních oblastech, např. na Třeboňsku, v Poodří a na Břeclavsku (Kočárek et al. 2013). V posledních letech lokalit přibývá a je zjevné, že u saranče mokřadní dochází k šíření. Ze Zlínského kraje byl publikován nález mezi obcemi Záhlinice a Tlumačov (Konvička 2010a), dále byla saranče mokřadní zaznamenána např. v Lidečku, u Bezměrova, Kněžpole, Zlína, Huslenek, vícero nálezů bylo zaznamenáno v oblasti Rožnovské brázdy. Obývá vlhké louky v nivách řek, slatiniště, podmáčená okolí rybníků a tůní, břehy lučních potoků a příkopů. Býložravý druh živící se zejména travami. Je citlivá na změny vodního režimu mokřadů, stejně jako změny hospodaření. Přerušení údržby lokality (kosení, pastva) na několik let, může způsobit zánik populace (Kočárek et al. 2013). V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako téměř ohrožený druh.

O. Konvička

Polokřídlí

IM *Trioza chrysanthemi*

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Podřád: Sternorrhyncha (mšicosaví),
Čeleď: Triozidae (merulovití)

Merule kopretinová

Trioza chrysanthemi
Löw, 1877

Žije ve střední, severní a východní Evropě. V ČR jde o vzácný druh, který je vázán na druhově bohaté louky a pastviny v podhorských oblastech a horách (Jeseníky, Krkonoše, Krušné hory), kde vystupuje až do subalpínského pásma. Ve Zlínském kraji se vyskytuje v Javorníkách (okolí Halenkova; Malenovský & Lauterer 1997) a Bílých Karpatech (okolí Valašských Klobouk, Nedašova, Starého Hrozenkova, Vyškovce, Lopeníku a Horního Němčí; Malenovský & Lauterer 2012a). Hostitelskými rostlinami jsou kopretiny (*Leucanthemum* spp.), na jejichž listech larvy od června do října tvoří drobné jamkovité hálky. Dospělci bývají nejčastěji nalézáni na větvích jehličnanů (zejména smrku), na nichž přezimují. V Červeném seznamu ČR merule kopretinová figuruje mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017).

I. Malenovský, D. Trávníček

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Podřád: Sternorrhyncha (mšicosaví),
Čeleď: Triozidae (merulovití)

Merule jarmanková

Trioza schrankii
Flor, 1861

Je rozšířena v horách jihozápadní, střední a východní Evropy. V ČR byla dosud nalezena jen v Blanském lese v jižních Čechách a ve Zlínském kraji, kde se vyskytuje v Hostýnských vrších (okolí Rusavy) a Bílých Karpatech (okolí Valašských Klobouk, Nedašova, Brumova–Bylnice, Vyškovce, Lopeníku a v NPR Porážky) (Lauterer & Malenovský 2002, Malenovský & Lauterer 2012a). Obývá mezofilní, druhově bohaté louky a lesní lemy, kde její ploše oválné larvy žijí jednotlivě na spodní straně listů jarmanky větší (*Astrantia major*). Tmavě zbarvení dospělci bývají k nalezení téměř po celý rok, přezimují na smrku. V Červeném seznamu ČR byla merule jarmanková zařazena mezi zranitelné druhy (Hejda et al. 2017).

I. Malenovský, D. Trávníček

GS Trioza schrankii

MH Trioza schrankii, larva

GS Trioza schrankii

LT Cercopis arcuata, samec

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Podřád: Auchenorrhyncha (křísi)
Čeleď: Cercopidae (pěnodějkovití)

Pěnodějka kýlnatá

Cercopis arcuata
Fieber, 1844

MP Cercopis arcuata, samice

Obývá jižní části střední a východní Evropy a střední a východní Středomoří. V ČR se donedávna vyskytovala pouze na východní Moravě, ale v roce 2022 byla pozorována i v okolí Mladé Boleslavi a Ústí nad Labem (AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byla zaznamenána v Bílých Karpatech (okolí Valašských Klobouk, Nedašova, Vlárského průsmyku, Vyškovce a Horního Němčí; Malenovský & Lauterer 2012b) a Chřibech (okolí Kostelan, Buchlovic, Starých Hutí a Jestřabic; Lauterer 1958 a nepublikované údaje ze sbírek Moravského zemského muzea v Brně). Je zde místy hojná v podrostu světlých lesů, podél lesních cest a na mezofilních loukách a pastvinách. Od pěnodějky nížinné, *C. sanguinolenta* (Scopoli, 1763), se liší menšími rozměry těla, zavalitějším tvarem, jednobarevně červeným lemem zadečku při pohledu zespod, přítomností kýlu mezi jednoduchými očky na temeni hlavy a strukturou samčího kopulačního orgánu. Stejně jako příbuzné druhy pěnodějek z čeledi Cercopidae je i pěnodějka kýlnatá v dospělosti výstražně černo–červeně zbarvená a schopná tzv. reflexního krvácení (při ohrožení z chodidel vylučují kapku páchnoucí tekutiny, která je pro mnoho jejich přirozených nepřátel zřejmě toxická). V Červeném seznamu ČR figuruje v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

I. Malenovský, D. Trávníček

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Podřád: Auchenorrhyncha (křísi)
Čeleď: Cicadellidae (kříškovití)

Křísek karpatský

Handianus flavovarius
(Herrich–Schäffer, 1835)

Areál tohoto kříska sahá od východních částí střední Evropy až na Sibiř k pohoří Altaj. V ČR se vyskytuje pouze na východní Moravě, kde probíhá západní hranice jeho rozšíření. Ve Zlínském kraji je poměrně hojný v Bílých Karpatech, nalezen byl na řadě lokalit v okolí Valašských Klobouk, Nedašova, Brumova–Bylnice, Vyškovce, Strání, Horního Němčí, Slavkova a Boršic u Blatnice (Malenovský & Lauterer 2012b, Malaníková 2016). Vyskytuje se také ve Vizovických (Petrůvka), Hostýnských (Rusava) a Vsetínských (PR Losový u Huslenek) vrších (Malenovský & Lauterer 2012b a nepublikované údaje ze sbírek Moravského zemského muzea v Brně). Preferuje suché, druhově bohaté louky a pastviny, pravděpodobně je potravně vázán na bobovité byliny. Dospělci se vyskytují od května do září. Samec je nápadný dvěma podélnými černými proužky na každém křídle, křídla samic jsou jednobarevně šedozelená. V Červeném seznamu ČR je křísek karpatský klasifikován jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

I. Malenovský, D. Trávníček

IM Handianus flavovarius

LT Handianus flavovarius, samec

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Podřád: Auchenorrhyncha (křísi)
Čeleď: Cicadidae (cikádovití)

Cikáda chlumní

Cicadetta montana
(Scopoli, 1772)

Cikáda chlumní je široce rozšířena v Evropě včetně Velké Británie, na sever až do jižního Švédska. V ČR se vyskytuje roztroušeně po celém území. Ve Zlínském kraji byla zjištěna v Beskydech (Prostřední Bečva), Vsetínských (Vsetín–Jasenice a PP Ježůvka; Hrabec et al. 2017), Hostýnských (Držková, Hostýn, Mikulůvka) a Vizovických vrších (Petrůvka, Polichno, okolí Vizovic), Bílých Karpatech (PR Ploščiny; Malenovský & Lauterer 2012b), Prakšické vrchovině (Hradčovice, Prakšice), Chřibech (Roštín, Střílky; Krejcárek 1962) a Litenčické pahorkatině (NPR Strabišov–Oulehla). Cikáda chlumní obývá světlé lesy, lesní okraje, mýtiny a výslunné travnaté stráně s rozptýlenými stromy a křovinami, v ČR od nížin až do nadmořských výšek přes 700 m. Vývoj larev probíhá v půdě na kořenech dřevin a trvá několik let. Dospělci se pak od května do začátku července obvykle zdržují v korunách stromů. Samci se ozývají souvislým cvrčením, přerušovaným většinou až po 20–40 s, čímž se cikáda chlumní liší od ostatních, morfologicky jinak velmi podobných druhů rodu Cicadetta. Kvůli vysoké frekvenci (maximální intenzita zvuku je okolo 13 kHz) jsou akustické signály cikády chlumní zachytitelné pouze lidmi s dobrým sluchem. V Červeném seznamu ČR je cikáda chlumní zařazena v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

I. Malenovský, D. Trávníček

PS Cicadetta montana

DT Cicadetta montana, biotop

BK Cicadetta montana, nahoře dospělec, dole svlečka

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Čeleď: Alydidae
(nohatěnkovití)

Nohatěnka velká

Megalotomus junceus
(Scopoli, 1763)

Areál tohoto druhu se rozprostírá v jižní části eurosibiřské oblasti. Nohatěnka velká je v ČR známá pouze z jihovýchodní Moravy. Na území ČR nebyla zaznamenána padesát let, a proto byla u nás považována za vymizelý taxon. V roce 2007 však byla znovu nalezena u Starého Hrozenkova (Hradil et al. 2008) a tato lokalita ve Zlínském kraji je tedy jediným recentním výskytem na našem území. Ploštice je potravně vázána na bobovité rostliny. Z výše uvedených důvodů byla v novém vydání Červeného seznamu přeřazena z regionálně vyhynulých druhů do kriticky ohrožených (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, P. Kment

JŠ Megalotomus junceus

UP Aradus pictellus

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Čeleď: Aradidae
(podkornicovití)

Podkornice jehličnanová

Aradus pictellus
Kerzhner, 1972

OK Biotop – Ústí u Vsetína

Podkornice jehličnanová je holarktický, boreomontánní druh známý ze severní, střední a východní Evropy a z horských oblastí jižní Evropy. Výskyt zasahuje také do Maroka, Gruzie, Kazachstánu a až do Japonska a do Kanady. V České republice byla vzácně doložena pouze z horských a podhorských oblastí, přesněji z Děčínské vrchoviny (Labských pískovců), Ralské pahorkatiny (Máchova kraje), Javořích hor na Broumovsku, Orlických hor, Šumavy, Hrubého Jeseníku, Moravskoslezských Beskyd a nejsevernější části Bílých Karpat (Kment et al. 2017). Ve Zlínském kraji byla dosud zjištěna u obce Poteč v soukromé rezervaci Ščúrnica (Kment et al. 2017), kde byl v roce 2023 výskyt opakovaně potvrzen autorem textu. Druhou lokalitu objevil autor textu teprve v roce 2025 u Ústí u Vsetína ve starém jedlovém lese ve svahu západně od obce nad říčkou Senicí, přičemž se jedná o první nález učiněný ve Vizovické vrchovině. Podkornice jehličnanová bývá většinou nacházena pod kůrou stojících mrtvých jedlí a smrků napadených myceliem chorošovitých hub nebo přímo na jejich plodnicích. Vzácně bývá nacházena i na borovicích či listnatých stromech. Druh potřebuje na mrtvé dřevo bohaté, nejlépe prosvětlené lesy, kde dosahuje nejvyšších početností. Ohrožena je kácením starých porostů a odstraňováním ležících i stojících mrtvých, u nás zejména jehličnatých stromů. Dříve byla uváděna pod jménem *Aradus obtectus* Vasárhelyi, 1988. V Červeném seznamu bezobratlých České republiky (Hejda et al. 2017) je zařazena do kategorie ohrožený.

O. Konvička

UP Aradus pictellus, nymfa

BL Mezira tremulae tremulae, nymfa

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Čeleď: Aradidae
(podkornicovití)

Podkornice osiková

Mezira tremulae tremulae
(Germar, 1822)

Mezira tremulae tremulae, biotop – PR Sidonie

OK

Podkornice osiková je palearktickým diskontinuálně rozšířeným druhem ploštice. Z ČR jsou dosud známé nálezy z pěti míst, a to z lokality Hluboká nad Vltavou (Kment et al. 2003), z jižní Moravy z NPR Křivé jezero (Ezer 2019), z CHKO Soutok od Týnce a Tvrdonic a ze Zlínského kraje z Vlárského průsmyku z PR Sidonie (Konvička 2020b). Podkornice osiková je vzácný druh žijící v prasklinách nebo pod volnou kůrou starých pahýlů a kmenů listnatých stromů porostlých dřevokaznými houbami (nejčastěji buk, bříza, dub, jasan, javor, lípa, ořech, topol). Jedná se o druh striktně vázaný na přírodně zachovalé, a na mrtvé dřevo velmi bohaté, pralesní porosty. Ohrožený je kácením starých porostů a odstraňováním ležících i stojících mrtvých stromů. Druh byl v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) zařazen do kategorie regionálně vyhynulý, po současných nálezech by však měl být dle kritérií IUCN zařazen do kategorie kriticky ohrožený (Ezer 2019).

O. Konvička

BL Mezira tremulae tremulae, samec

PKm Criocoris nigripes

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Čeleď: Miridae (klopuškovití)

Klopuška černonohá

Criocoris nigripes
Fieber, 1861

Tato klopuška je rozšířena v západní části eurosibiřské oblasti včetně Kavkazu. Starší izolované nálezy z ČR pocházejí z okolí Milíkova u Stříbra a z rašelinišť poblíž Karlovy Studánky v Jeseníkách. Ve Zlínském kraji je široce rozšířena v Bílých Karpatech (okolí Valašských Klobouk, Nedašova, Brumova–Bylnice, Vyškovce), kde je charakteristickým druhem květnatých druhově bohatých luk (Kment & Baňař 2012). Potravně je vázána na svízele (*Galium* s. l.). V Červeném seznamu ČR je uvedena mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, P. Kment

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Čeleď: Miridae (klopuškovití)

Klopuška bílojetelová

Heterocapillus tigripes
(Mulsant & Rey, 1852)

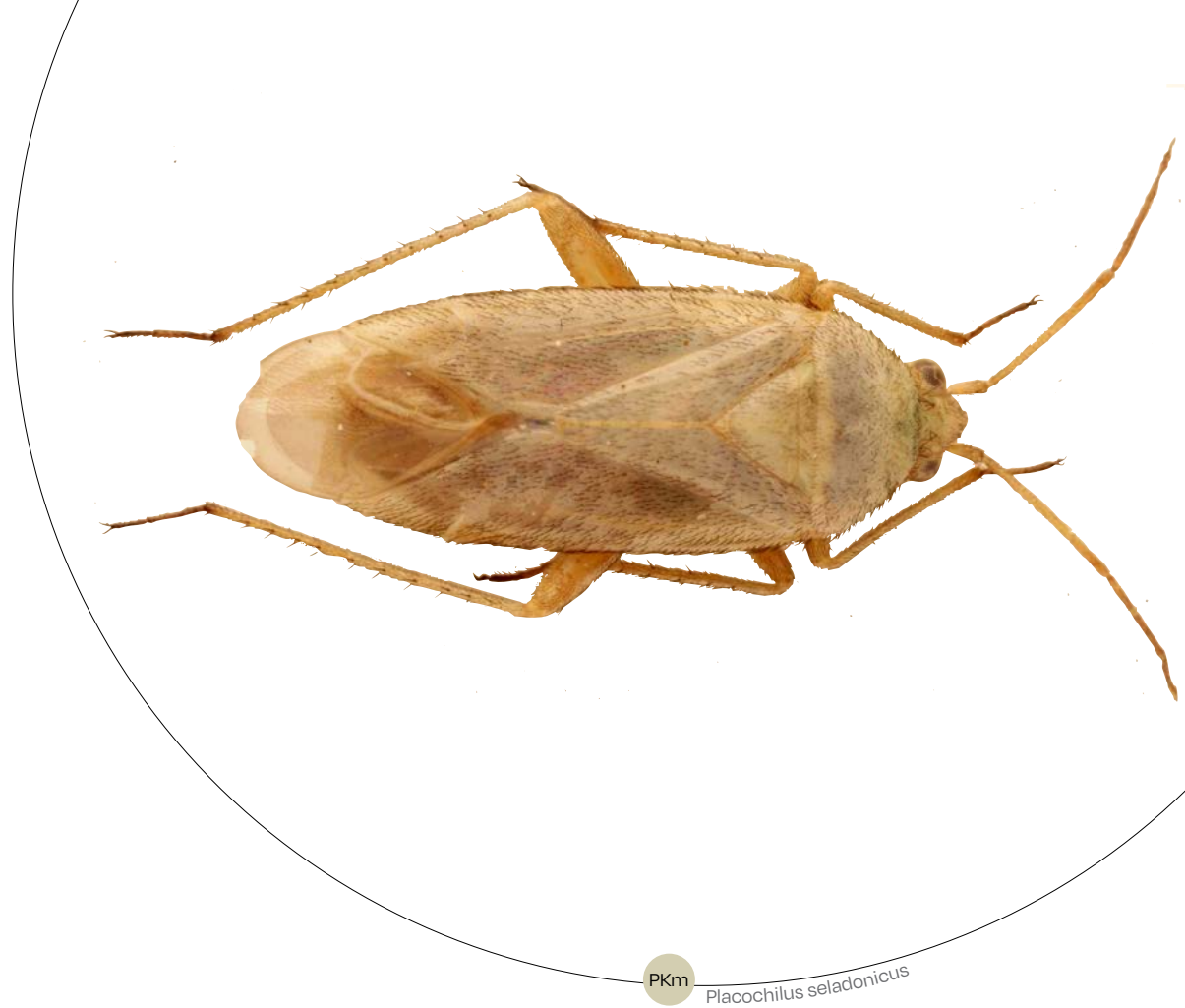
Druh se vyskytuje v severním Středomoří a zasahuje až do střední Evropy. V ČR je tato klopuška známa pouze z Moravy, kde je její výskyt omezen na Pannonicum a Bílé Karpaty. V rámci Zlínského kraje jsou pozoruhodné nálezy z Hostětína a Nedašova, poněvadž se nacházejí na severní hranici areálu tohoto druhu (Kment & Baňař 2012). Jak napovídá druhové jméno, je potravně vázána na bílojetel (*Dorycnium* spp.). Vyhledává teplé exponované polohy především na vápníkem bohatých půdách. V Červeném seznamu ČR je uvedena mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, P. Kment

PKm Heterocapillus tigripes

PKm Placochilus seladonicus

Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Čeleď: Miridae (klopuškovití)

Klopuška chrastavcová

Placochilus seladonicus
(Fallén, 1807)

Tato klopuška je rozšířena v západní části eurosibiřské oblasti, její výskyt zasahuje až do Turecka a Íránu. V Čechách je známo jen několik sporadických nálezů, na Moravě je charakteristickým druhem na suchých až mezofilních loukách, nicméně znalosti o jejím rozšíření v ČR jsou chabé. Ve Zlínském kraji byla zjištěna na řadě míst v Bílých Karpatech (okolí Nedašova, Brumova–Bylnice, Luhačovic, Bánova, Žitkové, Lopeníku a Starého Hrozenkova), kde je charakteristickým druhem květnatých luk (Kment & Baňař 2012). Je vázána na chrastavec rolní (*Knautia arvensis*) a hlaváče (*Scabiosa* spp.), vyhledává xerotermní stanoviště s vápnitými půdami. V Červeném seznamu ČR figuruje mezi zranitelnými druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček, P. Kment

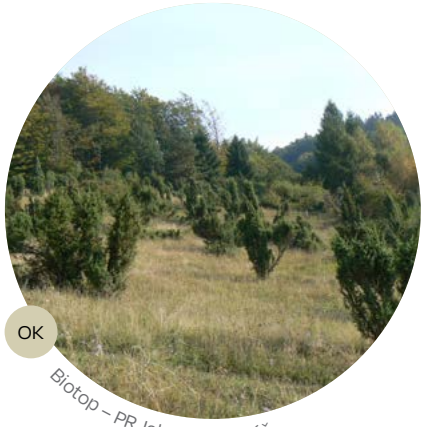
Řád: Hemiptera (polokřídlí)
Čeleď: Pentatomidae (kněžicovití)

Kněžice jalovcová

Chlorochroa juniperina juniperina
(Linnaeus, 1758)

Široce rozšířený palearktický druh známý ve většině Evropy, v severní Africe a zasahuje až na Dálný východ. V ČR velmi lokální a vzácná ploštice, více nálezů pochází pouze z východní Moravy. Ve Zlínském kraji byla zjištěna v Bílých Karpatech, v Hostýnských vrších, v Javorníkách, Vsetínských vrších i Moravskoslezských Beskydech (Hradil et al. 2008, AOPK ČR 2025). Obývá současné i bývalé pastviny s výskytem jalovce obecného, na němž přirozeně žije. Na Soláni byla poprvé na území ČR nalezena také na zeravu západním. Kněžice je ohrožena ubýváním jalovcových pastvin a s nimi i živné dřeviny. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako kriticky ohrožený druh.

O. Konvička

OK Biotop – PR Jalovcová stráň

OK Chlorochroa juniperina juniperina

PKm Chlorochroa juniperina juniperina

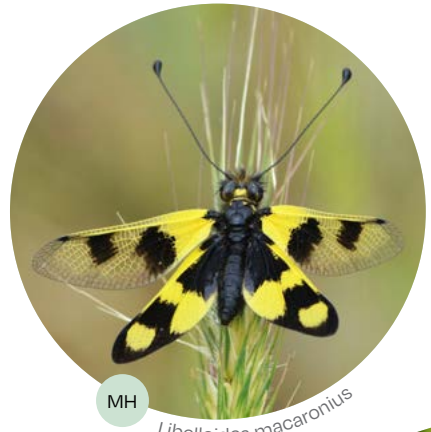

Síťokřídlí

Řád: Neuroptera (síťokřídlí)
Čeleď: Ascalaphidae (ploskorohovití)

Ploskoroh pestrý

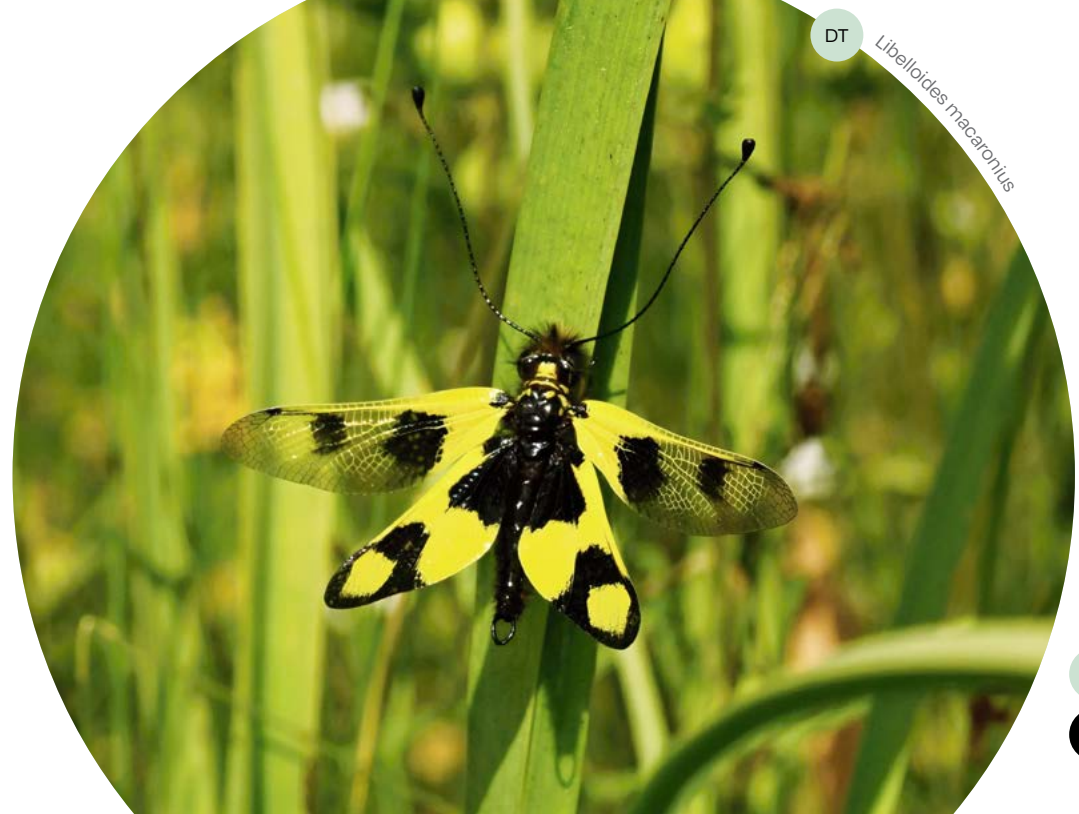
Libelloides macaronius (Scopoli, 1763)

MH *Libelloides macaronius*

Areál atlanticko–mediterránní. Vyskytuje se především v jihovýchodní Evropě a jihozápadní Asii. V ČR doložen ve dvou oddělených oblastech – ve středních Čechách a na jižní Moravě. Na jižní Moravě je znám z Pálavy a okolí, Podyjí, údolí Jihlavy, Oslavy a Rokytné, písčin v okolí Bzence, Bílých Karpat a ze Ždánického lesa. Naším územím probíhá severovýchodní hranice jeho rozšíření. Ve Zlínském kraji byl poprvé zaznamenán v Těšově (Kopeček, observ. 2015) a pak v roce 2025 na Kobylí hlavě u Hluku (Šnajdara, observ. 2025). Ploskoroh pestrý se vyskytuje na zachovalých sprašových stepních trávnících a lesostepích. Poletuje pouze za teplých slunečných dnů, jinak usedá na vegetaci se střechovitě složenými křídly. Samice kladou 40–50 vajíček ve dvou řadách na vegetaci. Z nich se líhnou larvy podobné larvám mravkolvů. Larvy leží nehybně na zemi a čekají na potravu. Živí se různými bezobratlými, potravu tráví mimotělně, podobně jako pavouci. Vývoj trvá dva roky. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017). Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

P. Šnajdara

DT *Libelloides macaronius*

Řád: Neuroptera (síťokřídlí)
Čeleď: Mantispidae (pakudlankovití)

Pakudlanka jižní

Mantispa styriaca
(Poda, 1761)

Pakudlanka jižní je náš jediný zástupce čeledi pakudlankovití, přičemž další zástupci této čeledi jsou rozšířeni zejména v tropech. Pakudlankovití mají velmi komplikovaný poloparazitický způsob života larev, které se vyvíjejí buď v hnízdech vos, nebo ve vaječných kokonech pavouků. Od ostatních síťokřídlých se odlišují nápadně dlouhou, pohyblivou předohrudí, nesoucí přeměněný uchvacovací první pár noh, který má velmi podobnou stavbu i funkci jako u kudlanek, se kterými ale nejsou příbuzné. S dospělci pakudlanky jižní se můžeme setkat od června do srpna na xerotermních biotopech, vyhovuje jim lesostepní krajina nebo rozvolněné dubové lesy, přičemž jedinci sedí na solitérních keřích nebo stromech a aktivně loví drobné bezobratlé. Na území České republiky byl druh v minulosti uváděn jen z nejteplejších oblastí jižní Moravy, ve Zlínském kraji byl druh nalezen v posledních letech v oblasti Uherskobrodska (Drslavice, Újezdec) a Zlínska (Doubravy), podrobněji v práci, kterou publikovali Šnajdarová & Šnajdara (2019). V Červeném seznamu ohrožených druhů České republiky je taxon klasifikován jako zranitelný (Farkač et al. 2005). Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

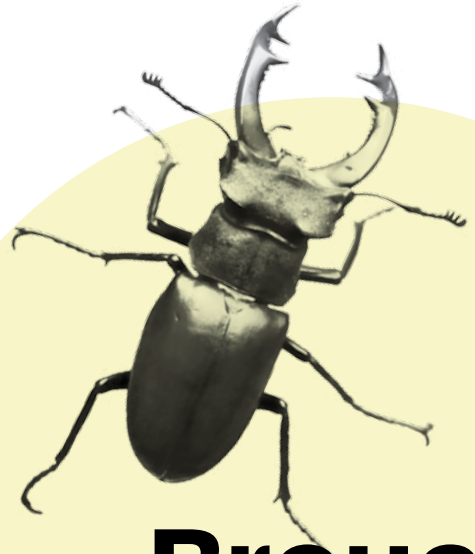
M. Šnajdarová, P. Šnajdara

PS *Mantispa styriaca*

MS *Mantispa styriaca*

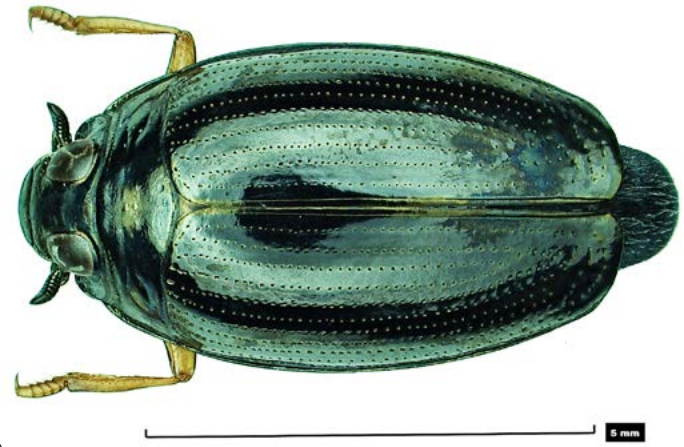

Brouci

DT

Biotop – Mojena

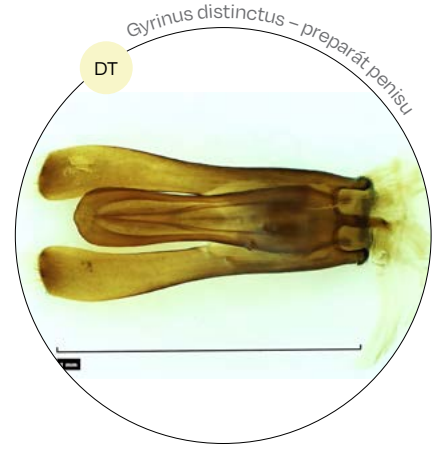

DT

Gyrinus distinctus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Gyrinidae (vírníkovití)

Vírník

Gyrinus distinctus
Aubé, 1838

DT

Gyrinus distinctus – preparát penisu

Vyskytuje se na většině území Evropy (zjištěn byl i na Azorských ostrovech), v severní Africe a na východ jeho areál sahá až po Kašmír, Čínu a Mongolsko. Z Čech bylo donedávna známo jen několik historických údajů (Boukal et al. 2007), ale už i tady byl recentně zaznamenán na třech lokalitách (AOPK ČR 2025). Více nálezů pochází z jižní a jihovýchodní Moravy. Ve Zlínském kraji jsou známy dvě lokality z Bílých Karpat (okolí Strání a Lopeníka) a v loňském roce autor tohoto příspěvku zjistil vitální populaci tohoto druhu na horním úseku říčky Mojeny v Hostýnských vrších. Brouci se vyskytují především na klidných úsecích potoků, ale pozorováni byli i ve vodách stojatých. U nás žije sedm druhů tohoto rodu, rozlišit je lze podle vnějších morfologických znaků, ale ke spolehlivému a jednoznačnému určení je někdy zapotřebí zhotovit preparát samčího pohlavního orgánu (penisu), který je charakteristicky utvářen. Tento vírník je Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocen jako zranitelný (VU).

D. Trávníček

FT

Rhysodes sulcatus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Rhysodidae (rýhovcovití)

Rýhovec pralesní

Rhysodes sulcatus
(Fabricius, 1787)

Je diskontinuálně rozšířen v Evropě a v západní Asii, zasahuje do Turecka a na západní Sibiř. V ČR velmi lokální a vzácný, v Čechách byl zjištěn u Hluboké nad Vltavou, v malé oblasti v CHKO Český les, u Dražic nad Jizerkou (Konvička & Čížek 2015) a na Třeboňsku (Štrob 2023) a na Moravě byl zjištěn ve čtyřech oblastech (Konvička & Čížek 2015). Ve Zlínském kraji byl zaznamenán v Hostýnských vrších PR Tesák, PR Čerňava a autor textu jej nalezl v roce 2021 v PP Ondřejovsko a v PP Solisko (Konvička & Čagánek 2011). Dále v Bílých Karpatech ve Vlárském průsmyku v PP Chladný vrch (Konvička & Čagánek 2011), PR Sidonie, PP Okrouhlá a ve starém bukodubovém lese na jižních svazích kóty Okrouhlá. Poslední jmenovaná lokalita je entomologicky extrémně cenná, avšak dosud nechráněná a tudíž ohrožená lesním hospodařením. Jedná se o druh striktně vázaný na přírodně zachovalé, na mrtvé dřevo velmi bohaté, pralesní porosty. Brouci i larvy žijí v tlejícím dřevě větších průměrů. Ohrožen je těžbou starých a přírodně bohatých lesních porostů a odstraňováním mrtvého dřeva z lesa. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

VK

Rhysodes sulcatus

OK

Biotop-PR Sidonie v CHKO Bílé Karpaty

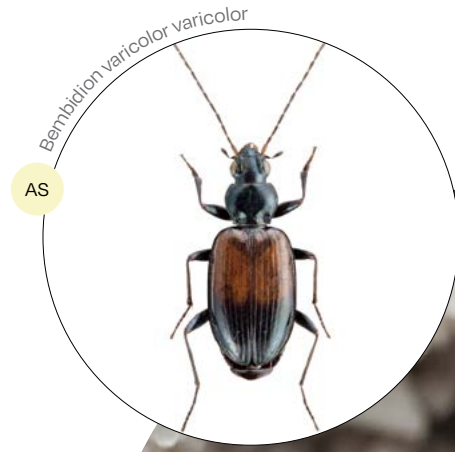
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Carabidae (střevlíkovití)

Šídlatec

Bembidion varicolor varicolor
(Fabricius, 1803)

Kromě severu obývá většinu Evropy, na východě jej nalezneme po Ukrajinu a svým výskytem zasahuje i do asijské části Turecka. V celé ČR je vzácný a ubývající, v Čechách již pravděpodobně vyhynul. Na Moravě je známý z Beskyd, Bílých Karpat, Nízkého a Hrubého Jeseníku, Ostravska a toku Bečvy (Stanovský & Pulpán 2006, Konvička 2010b, Konvička et al. 2018). Ve Zlínském kraji se vyskytuje na březích Vláry u Popova a Svatého Štěpána, Dolního rozpitského potoka a na březích Vsetínské Bečvy v Karolince, Novém Hrozenkově, Halenkově a Hovězí (Konvička 2021). Jedná se o vzácný a celkově ubývající druh, který je vázán na nezastíněné štěrkové lavice horských a podhorských toků, kde žije mezi kameny. Šídlatec je ohrožen regulacemi vodních toků, odstraňováním štěrkových nánosů a zarůstáním štěrkových lavic. Hůrka et al. (1996) jej zařadili mezi reliktní druhy.

O. Konvička

AS

Bembidion varicolor varicolor

PKr

Bembidion varicolor varicolor

OK

Biotop – štěrková lavice na Vláře

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Carabidae (střevlíkovití)

Krajník zlatotečný

Calosoma maderae maderae
(Fabricius, 1775)

Krajník zlatotečný je rozšířený v Evropě, severní Africe a na Blízkém východě. V celé ČR se jedná o velmi vzácný a lokální, mizející druh, vyskytuje se zejména v nižších polohách. Je známý např. ze středních Čech, z Vysočiny (Třebíčsko, okolí Přibyslavi), z okolí Dukovan, z jižní a jihovýchodní Moravy. Ve Zlínském kraji byl opakovaně pozorován v letech 1995 a 1996 na Uherskohradišťsku na okraji pole vojtěšky v Kunovicích. Žije především na polích a stepích s obnaženou půdou, kde se živí zejména housenkami nočních motýlů z čeledi můrovitých (Hůrka 1996). Krajník zlatotečný je ohrožen hlavně používáním insekticidů v polních kulturách a intenzifikací zemědělství. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Zákonem zvláště chráněný druh, zařazen do kategorie silně ohrožený.

O. Konvička

VK
Biotop Calosoma maderae

PF
Calosoma maderae

PF
Calosoma maderae

TV
Carabus obsoletus obsoletus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Carabidae (střevlíkovití)

Střevlík

Carabus obsoletus obsoletus
(Sturm, 1815)

Karpatský druh, s rozšířením v České republice, Maďarsku, Moldávii, Polsku, Rumunsku, Slovensku a Ukrajině. V ČR jej lze potkat pouze na východní Moravě v pásu pohoří podél hranic se Slovenskem. Ve Zlínském kraji se lokálně vyskytuje v Moravskolezských Beskydech, Veřovických vrších, Vsetínských vrších, Javorníkách, Vizovické vrchovině a Bílých Karpatech. Jeho zbarvení je velmi variabilní, od černomodré, přes fialovou, od tmavě po sytě zelenou, bronzovo-zelené po bronzově červenou a zlatou. Žije v listnatých a smíšených lesích, nejčastěji v zachovalých původních jedlobučinách, hojněji se vyskytuje kolem vlhčích míst, jako jsou prameniště či potoky. Aktivní je především v noci, kdy loví nejrůznější bezobratlé. Ohrožení pro střevlíka představují holoseče, vysazování smrkových monokultur a vysychání lesa i pramenišť. Hůrka et al. (1996) jej zařadili mezi druhy osídlující více či méně přirozené, nebo přirozenému stavu blízké lokality. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

JŠ
Carabus obsoletus obsoletus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Carabidae (střevlíkovití)

Střevlík hrbolatý

Carabus variolosus variolosus
Fabricius, 1787

Vyskytuje se v Bulharsku, Černé hoře, České republice, Moldávii, Polsku, Rumunsku, Slovensku, Srbsku a na Ukrajině. V Čechách již téměř vyhynul, žije pouze na české straně Královéhradeckého Sněžníku. Na Moravě žije v pásu pohoří východně od řeky Moravy. Ve Zlínském kraji obývá Hostýnsko–Vsetínské vrchy (Pátek 2021), Moravskoslezské Beskydy, Javorníky, Bílé Karpaty a Vizovické vrchy. Vázán je na blízké okolí potůčků, pramenišť, stojatých vod, bažinek atp. převážně v listnatých a smíšených lesích, ale i v jehličnatých horských lesích (Spitzer & Konvička 2010). Příležitostně se vyskytuje i na podmáčených plochách bezlesí. Živí se dravě a dokonce se za kořistí potápí pod hladinu. Jeho krovky připomínají hnijící číšku bukvice. Ohrožení představují holoseče, změny vodního režimu a odstraňování mrtvých kmenů z toků, v nichž zimuje. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie silně ohrožený.

O. Konvička

PP Carabus variolosus variolosus

FT Carabus variolosus variolosus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Dytiscidae
(potápníkovití)

Potápníček

Bidessus delicatulus
(Schaum, 1844)

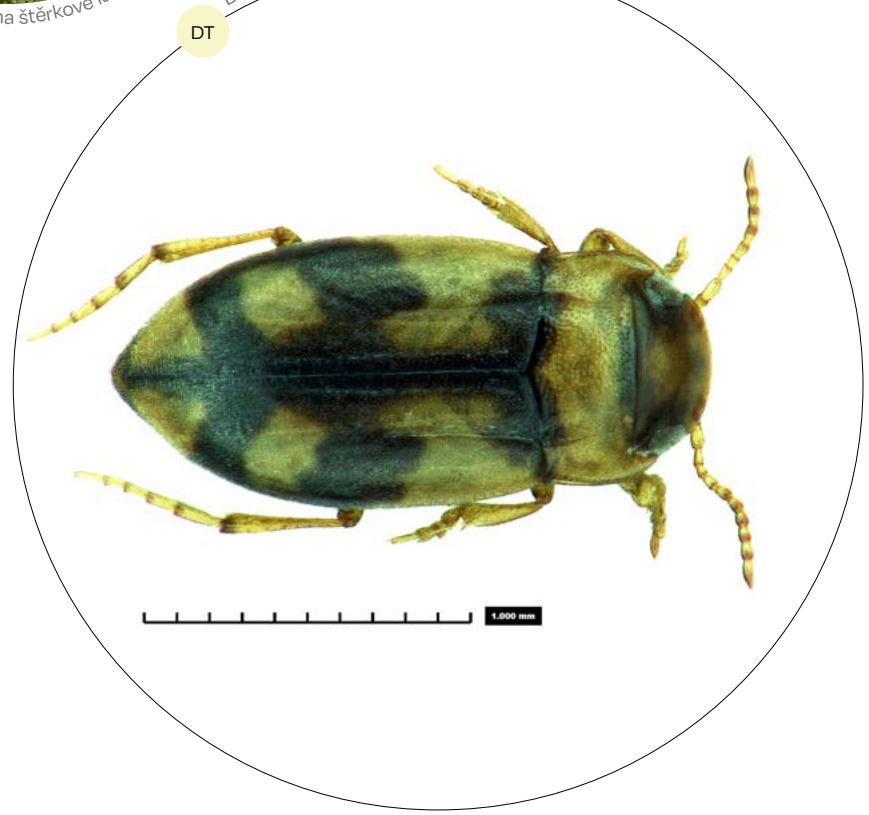
Areál tohoto druhu se rozprostírá od Francie a Itálie na západě a Polska na severu přes střední Evropu, Balkánský poloostrov, jižní část evropského území Ruska až do Turecka. Zatím nikdy nebyl nalezen v Čechách, na Moravě je doložen pouze z několika málo lokalit. Centrem výskytu jsou především přírodě blízké úseky řeky Bečvy v okolí Valašského Meziříčí, Choryně, Černotína a Oseku nad Bečvou; vitální populace žije také na řece Morávce (Národní přírodní památka Skalická Morávka). Kromě toho jsou známy izolované nálezy na říčkách Nivnička poblíž Uherského Brodu a Radějovka u Petrova na JV Moravě. Výčet všech známých lokalit v ČR s udáním zeměpisných souřadnic přináší recentní práce, ze které vyplývá, že ve Zlínském kraji je hned několik míst, která splňují poměrně striktní nároky tohoto vodního brouka na biotop (Trávníček 2021). Většina z nich se nachází na řece Bečvě. Druh indikuje řeky s přirozenou dynamikou (přesuny štěrku), neboť se vyskytuje především na jejich neregulovaných úsecích. V aluviu takových řek obývá drobné i větší tůňky se štěrkovým dnem, vyskytnout se může i v klidných partiích jejich toku. Brouk je v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) hodnocen jako kriticky ohrožený (CR).

D. Trávníček

DT Biotop – tůň na štěrkové lavici řeky Bečvy

DT Bidessus delicatulus

DT
Hydaticus continentalis

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Dytiscidae
(potápníkovití)

Potápník

Hydaticus continentalis
J. Balfour–Browne, 1944

Široce rozšířený palearktický druh vyskytující se od severní Itálie a Francie po střední Švédsko a přes východní Evropu až na Sibiř. V ČR se vyskytuje lokálně a vzácně po celém území, častější je pouze v jižních Čechách a na Znojemsku. Preferuje větší permanentní tůně a rybníky s bohatou litorální vegetací (Boukal et al. 2007). Ve Zlínském kraji je doložen z tůní na mokřadu Filena u Záhlinic, v Přírodní památce Bašnov u Střížovic a zaznamenán byl i v několika chráněných územích v nivě řeky Moravy poblíž Uherského Hradiště a Starého Města (PR Kanada, PP Čerťák a PP Tůň u Kostelan). Zdá se, že evropské populace slábnou a podobná situace je i u nás, proto je tento druh v Červeném seznamu hodnocen jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček

DT
Biotop – mokřad Filena

DT
Biotop – tůň v PP Kurovický lom

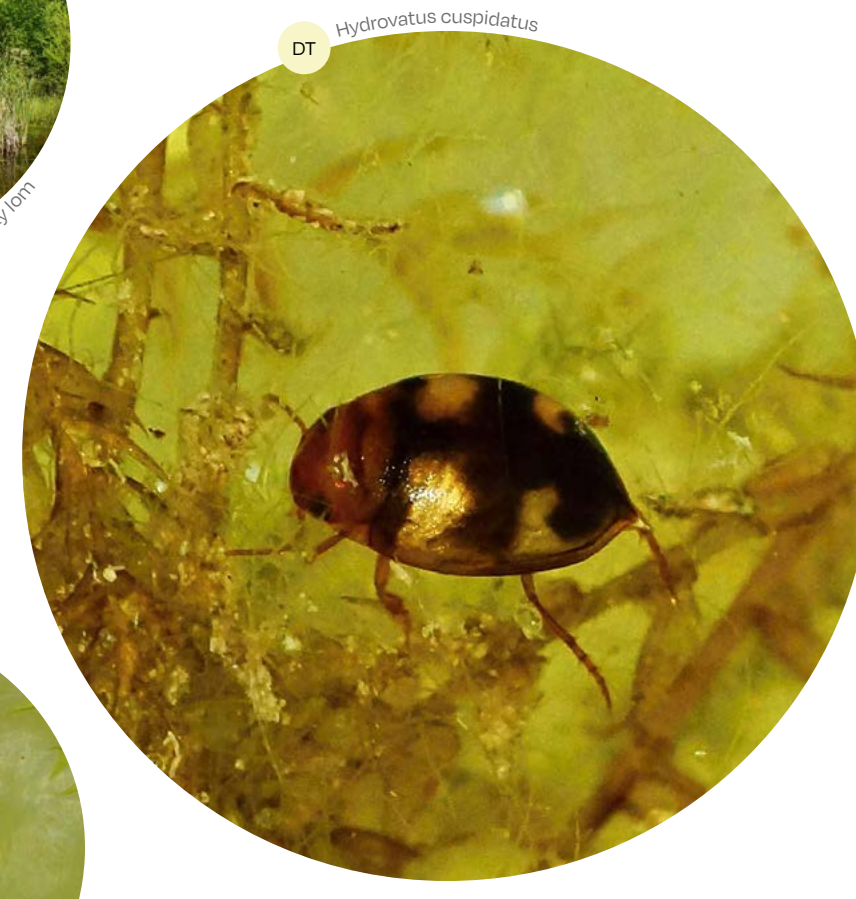
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Dytiscidae
(potápníkovití)

Potápník

Hydrovatus cuspidatus
(Kunze, 1818)

Západopalearktický druh vyskytující se téměř v celé Evropě kromě Velké Británie a Skandinávie, žije rovněž v severní Africe a v Asii zasahuje až do Uzbekistánu. Z Čech je známý z několika málo lokalit především na Liberecku, Ústecku a Českobudějovicku, na Moravě, zejména jižní, existuje více recentních nálezů. Ve Zlínském kraji byl doložen v tůni nacházející se v PP Mechnáčky u obce Strání (Trávníček 2012) a v PP Kurovický lom u Tlumačova (Trávníček 2016), novější nálezy jsou známy z NPP Chropyňský rybník a z rybníka v Újezdci u Luhačovic (AOPK ČR 2025). Tento potápník preferuje exponované hospodářsky nevyužívané tůně a nádrže s litorálem bohatě zarostlým vegetací. V posledních letech jeho populace posilují a brouk se objevuje na dalších lokalitách, což pravděpodobně souvisí s teplejším charakterem počasí ve střední Evropě během posledních tří dekád. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je hodnocen jako zranitelný druh (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček

DT
Hydrovatus cuspidatus

DT
Hydrovatus cuspidatus

DT Hydrophilus piceus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Hydrophilidae
(vodomilovití)

Vodomil černý

Hydrophilus piceus
(Linnaeus, 1758)

Obývá rozsáhlý areál od jižní Skandinávie po Středomoří, na východ zasahuje až na Sibiř a do severní Indie. U nás byl dříve mnohem hojnější, avšak po útlumu, který trval několik desítek let, jsou jeho populace opět na vzestupu a nové nálezy jsou registrovány prakticky na celém území ČR (AOPK ČR 2025). Na Zlínsku bývá pozorován na příhodných biotopech v okolí řeky Moravy (např. mokřady Filena u Záhlinic a Bašnov u Střížovic). Vitální populace byla zjištěna v Kurovickém lomu (Trávníček 2016) a zajímavý je výskyt tohoto druhu v jezírku lomu Rasová v Bílých Karpatech (Trávníček 2012), jehož nadmořská výška činí 535 m. Jde o nejvýše zaznamenaný nález na území Česka. Nově byl tento vodomil zaznamenán v Popovických rybnících, u Lopeníka a také v PP Rybník Neratov u Prlova. Tento impozantní tvor dosahuje velikosti kolem 50 mm a je tedy největším vodním broukem na světě. Preferuje větší stojaté vody, jako jsou rybníky, s bohatě zarostlým litorálem. Jeho larvy jsou dravé, loví vodní plže (okružáky a plovatky), dospělci se živí odumřelými organickými zbytky především rostlinného původu (Boukal et al. 2007). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR figuruje v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček

DT Biotop – PP Lom Rasová

FT Emus hirtus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Staphylinidae
(drabčíkovití)

Drabčík huňatý

Emus hirtus
(Linnaeus, 1758)

Obývá téměř celou Evropu, chybí především v její severní části. V minulosti byl v ČR velmi vzácný, v jednu dobu byl dokonce považován za vyhynulý druh. V současnosti se u nás vyskytuje roztroušeně po celém území, především v podhůří. Ve Zlínském kraji byl zaznamenán ve Vizovických vrších, Hostýnských vrších, Javorníkách, Vsetínských vrších, Bílých Karpatech a ve Chřibech (Horák et al. 2011, AOPK ČR 2025). Drabčík huňatý vyhledává teplá stanoviště, především pastviny a louky, kde se vyskytuje na exkrementech skotu a koní. Dospělci i larvy drabčíka huňatého loví v trusu jiný hmyz, především larvy koprofágních brouků a much (Kočárek 1997). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

PS Biotop Emus hirtus – pastviny u Doubrav

JP Emus hirtus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Trogidae (hlodáčovití)

Hlodáč

Trox perrisii
(Fairmaire, 1868)

Západopalearktický druh, který se vyskytuje v Evropě, severní Africe a v Turecku. Z Čech byl hlášen pouze z Křivoklátska. Kromě toho je známý zejména z oblasti jižní a jihovýchodní Moravy, jednou byl nalezen na severní Moravě (Konvička & Vávra 2019). Ve Zlínském kraji byl zjištěn ve Chřibech v PR Holý kopec, autorem textu v Hostýnských vrších v PP Vela a v Bílých Karpatech v PP Sviní hnízdo a Adrianou Martinyovou v Prakšické vrchovině v PR Rovná hora a u Luhačovic v Kladné–Žilíně (AOPK ČR 2025). Zaznamenán byl také v Javorníkách v PR Makyta (Konvička & Vávra 2019). Nález v PR Makyta z nadmořské výšky 735 m n. m. je zatím nejvýše známým v České republice. Jedná se o druh žijící v hnízdech čápů, volavek, dudka chocholatého nebo dravých ptáků žijících v dutinách stromů. V hnízdech se také vyvíjí jeho larvy. Dospělci jsou lákáni světlem, na které občas přilétají. Ohrožen je ubýváním starých lesních porostů a kácením doupných stromů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Konvička

JS

Trox perrisii – biotop

PS *Trox perrisii*

TV

Ceruchus chrysomelinus, samec

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Lucanidae (roháčovití)

Roháček jedlový

Ceruchus chrysomelinus
(Hochenwarth, 1785)

OK

Ceruchus chrysomelinus, samec

Boreomontánní druh obývající téměř celou Evropu, (chybí ve Velké Británii, Irsku, Dánsku a zemích Beneluxu), zasahuje až na západní Sibiř. V ČR velmi lokální a vzácný druh. Vyskytuje se především v pohraničních horách a podhůřích. Ve Zlínském kraji je znám z Hostýnských vrchů, Javorníků a Vsetínských vrchů, kde přežívá pouze v zachovalých lesních rezervacích (AOPK ČR 2025). Je vázán na staré lesy s velkým podílem odumřelé dřevní hmoty, obsazuje dřevo v pokročilém stádiu rozkladu (tzv. červená hniloba). Samci mají oproti samicím, stejně jako většina roháčovitých, větší kusadla. Je typickým obyvatelem pralesních porostů, kde nejčastěji vyhledává odumřelé kmeny a pařezy jedlí bělokorých, příležitostně i jiných stromů. Pro roháčka jedlového je velkým nebezpečím izolace a malá rozloha lokalit. Druh lze chránit především vyhlašováním lesních chráněných území, podporou jedlí, cíleným navyšováním mrtvého dřeva a ponechávání alespoň částí lesních porostů v bezzásahovém režimu. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

O. Konvička

FT

Ceruchus chrysomelinus, samice

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Lucanidae (roháčovití)

Roháč obecný

Lucanus cervus cervus
(Linnaeus, 1758)

Vyskytuje se na většině území Evropy, v Kazachstánu a Turecku. V ČR žije především v nížinných oblastech na stanovištích s vyšším zastoupením dubu (jižní a jihovýchodní Morava, střední a severní Čechy, Polabí). Ve Zlínském kraji je znám z Dolnomoravského i Hornomoravského úvalu, z Chřibů, Uherskobrodska, okolí Zlína, Luhačovic či Bojkovic a z oblasti Brumova-Bylnice, kde je často nacházen zejména ve Vlárském průsmyku. Mimo toto území je velmi vzácný. Okrajové nálezy pochází z Valašského Meziříčí a Halenkova-Lušové (Spitzer et al. 2011). Roháč je brouk primárně vázaný na pařeziny a řídké doubravy, dále obsazuje parky, městské zahrady a sady se starými stromy, aleje a lesní okraje. Larvy se vyvíjí v trouchnivějících ležících kmenech a silných větvích, pařezech a kořenech starých stromů, zejména dubů, méně často jiných listnáčů. Hlavní příčinou úbytku a ohrožení roháče je dramatické houstnutí lesů a úbytek starých stromů. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

Lucanus cervus cervus, samec

MM Euoniticellus fulvus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Scarabaeidae
(vrubounovití)

Výkalník žlutý

Euoniticellus fulvus
(Goeze, 1777)

Obývá většinu Evropy, chybí na severu a na Britských ostrovech. Rozšíření zasahuje až do západní Číny a západní Sibiře. Zavlečen byl do Australské oblasti. V České republice je centrum výskytu na jižní Moravě a jižním okraji Vysočiny. Víceméně nálezů pochází také z východních Čech a východní Moravy. V jiných oblastech ČR je nalézán jen velmi vzácně a jednotlivě (Juřena et al. 2008, AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byl výkalník žlutý zjištěn u Horního Němčí (Konvička 2010c), v PP Stráně u Popovic (Kandrnál 2020), u obce Doubravy v roce 2019 v PP Uhliska Ladislavem Kandrnálem a opakovaně ve Zlíně a okolí Vladislavem Vaclem. Jedná se o koprofágní druh, který je svým vývojem vázán na trus velkých býložravců. Preferuje osluněné, biologicky pestré kravské a koňské pastviny. Ohrožen je ubýváním pastvy a především užíváním antiparazitik, která jsou pro koprofágní hmyz toxická. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný druh.

O. Konvička

FT Euoniticellus fulvus

OK Biotop – Horní Němčí

PKu Euoniticellus fulvus

JŠ Gnorimus nobilis nobilis

LK Gnorimus nobilis nobilis

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Scarabaeidae
(vrubounovití)

Zdobenec zelenavý

Gnorimus nobilis nobilis
(Linnaeus, 1758)

Obývá většinu Evropy, na východě zasahuje na Ukrajinu a do asijské části Turecka. V rámci ČR se vyskytuje roztroušeně, ale lokálně, zejména v podhorských a horských oblastech, mizející druh. Ze Zlínského kraje Konvička (2010b) publikoval pozorování zejména z lokalit v CHKO Beskydy. Další nálezy ve Zlínském kraji pochází z CHKO Bílé Karpaty a z Hostýnských vrchů (AOPK ČR 2025). Obývá staré listnaté porosty. Larvy žijí v dutinách stromů, dospělci často usedají na květy mrkvovitých rostlin. Druh je ohrožen kácením starých a dutých stromů a holosečnými těžbami starých porostů. Velmi důležitá je také kontinuita prostředí. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

VK Gnorimus nobilis nobilis

TV Oryctes nasicornis, samice

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Scarabaeidae
(vrubounovití)

Nosorožík kapucínek

Oryctes nasicornis
(Linnaeus, 1758)

Široce rozšířený druh obývající Evropu (kromě Velké Británie a Irska), severní Afriku a zasahuje až do střední Asie. V ČR se vyskytuje roztroušeně po celém území. Ze Zlínského kraje je znám z následujících lokalit: Chvalčov, Bystřice pod Hostýnem, Sovadina, Holešov - park, ZOO Zlín, Staré Město, Uherské Hradiště, Kunovice, Babice, Nivnice, Boršice, Střílky, Újezdsko, Pornice, Kroměříž, Hulín, Ratiboř, Vsetín, Valašské Klobouky a Bojkovice (AOPK ČR 2025). Larvy se v přírodě vyvíjí v dutinách, starých pařezech a ležících tlejících stromech. Díky nedostatku vhodného prostředí se druh částečně adaptoval a začal k vývoji využívat také komposty, hromady pilin, štěpku či koňský hnůj (Sommer & Vondráček 2025). Dospělci mají noční aktivitu a občas přilétají na světlo. Je ohrožen kácením starých porostů, dutých a starých stromů, frézováním pařezů a odstraňováním ležícího mrtvého dřeva. Při přemisťování kompostů či hromad pilin dochází k úhynu larev. U nosorožíka kapucínka bylo původně popsáno 20 poddruhů, jeden z nich (*Oryctes nasicornis ondrejanus*) je považován za endemit České republiky a části severního Rakouska, avšak jeho validita je sporná. V současné době je taxonomie nosorožíků podrobně zkoumána pracovníky Národního muzea, přičemž z předběžných výsledků analýzy DNA vyplývá, že v ČR žijí dva, dříve nerozlišované druhy. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

PS Oryctes nasicornis, samec

PK Osmoderma barnabita, larvy

LKa Osmoderma barnabita

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Scarabaeidae
(vrubounovití)

Páchník hnědý

Osmoderma barnabita
(Motschulsky, 1845)

Obývá většinu států evropy. V ČR se vyskytuje lokálně a vzácně v nížinách a pahorkatinách. Ze Zlínského kraje je znám z Hostýnských vrchů, Rajnochovic, Perné (Spitzer et al. 2011), Lhotska, Sovadiny (Pátek 2021), Blazic, Bystřice pod Hostýnem, parku v Holešově, Dobrotic, Kněžpolského lesa a z lipové aleje u Zdounek (AOPK ČR 2025).Páchník je vázán na staré stromy s dutinami, vyskytuje se tak zejména v rezervacích, starých parcích, alejích, vrbovnách a v oborách se starými dutými stromy. Larvy žijí v dutinách, kde se i dospělci zdržují po většinu života, příležitostně, ti pak příležitostně nasedají na mízu, kterou s oblibou olizují. Při vyrušení brouci vypouštějí sekret, který připomíná vůni staré vydělávané kůže. Je ohrožen kácením starých a dutých stromů, nebezpečné jsou pro něj necitlivé obnovy starých parků, alejí a těžby starých porostů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie silně ohrožený.

O. Konvička

PS Kokon larvy

LK Osmoderma barnabita

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Scarabaeidae
(vrubounovití)

Zlatohlávek skvostný

Protaetia speciosissima
(Scopoli, 1786)

Obývá většinu Evropy, kromě Britských ostrovů a Skandinávie, zasahuje i do asijské části Turecka. V ČR se vyskytuje roztroušeně, ale lokálně v nižších polohách, zejména v Polabí, na jižní Moravě a v Hornomoravském úvalu. Ze Zlínského kraje je znám z řady lokalit, zejména z Uherskohradišťska, Uherskobrodska, Kroměřížska, Chřibů, Bílých Karpat, okolí Zlína a z Hostýnských vrchů. Z okresu Vsetín existuje pouze jeden záznam, a to od obce Perná (AOPK ČR 2025). Zajímavostí je, že v Hostýnských vrších byl autorem textu zaznamenán i na samotném vrcholu Kelčském Javorníku ve výšce 864 m n. m. Je vázán na staré stromy s dutinami, vyskytuje se tak zejména v rezervacích, starých parcích, alejích a v oborách se starými dutými stromy. Larvy žijí v dutinách, dospělci létají v korunách stromů nebo nasedají na mízu. Je ohrožen kácením starých a dutých stromů, nebezpečné jsou pro něj necitlivé obnovy starých parků, alejí a těžby starých porostů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

LK Protaetia speciosissima

Biotop-dutina dubu v PP Břestecká skála

PS Protaetia speciosissima

LK Sisyphus schaefferi

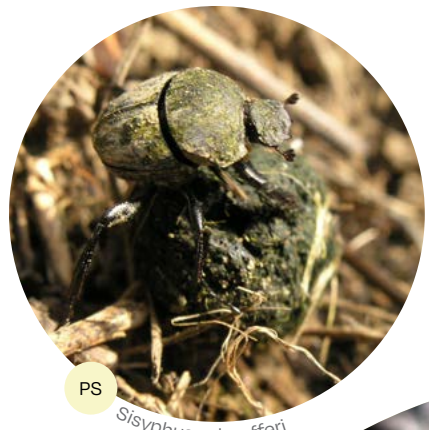
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Scarabaeidae
(vrubounovití)

Vrubounek Schäfferův

Sisyphus schaefferi schaefferi
(Linnaeus, 1758)

Obývá většinu Evropy, kromě Britských ostrovů, Pobaltí a Skandinávie, žije i v severní Africe a zasahuje na blízký východ a do střední Asie. V ČR se vyskytuje roztroušeně a lokálně v nižších polohách, zejména ve středních a severních Čechách a na jižní a jihovýchodní Moravě. Ze Zlínského kraje je znám z úzkého pásu jižních strání mezi Uherským Brodem a Uherským Hradištěm. Pouze dva nálezy ve Zlínském kraji se nacházejí jižně od řeky Olšavy, kde byl recentně nalezen Martinem Hrouzkem, a to u Míkovic a u Veletin (AOPK ČR 2025). Je vázán na jižně exponované stepi, lesostepi a pastviny, kde žije na trusu býložravců, dává přednost ovčímu trusu. Z exkrementů vytváří kuličky, které zahrabává jako potravu pro své larvy. Zajímavostí je, že létá se zavřenými krovkami. Nebezpečí pro tento druh představuje zarůstání lokalit, chemizace, nadužívání antiparazitik a úbytek pasoucích se domácích zvířat. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

PS Sisyphus schaefferi

TV Sisyphus schaefferi

FT Anthaxia candens

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Buprestidae
(krascovití)

Krasec třešňový

Anthaxia candens
(Panzer, 1792)

Areál rozšíření zahrnuje pouze střední Evropu, přilehlou část západní Evropy, severní Balkán a část Ukrajiny. V ČR se vyskytuje v teplejších oblastech celého státu. Ze Zlínského kraje je výskyt udáván z Kroměřížska a Prakšické vrchoviny (Mackovčin et al. 2002) a z Uherskohradišťska (Škorpík et al. 2011). Dále byl nalezen na různých lokalitách např. na Vsetíně, v Litenčické pahorkatině, Prašické pahorkatině, Hostýnských vrších, Bílých Karpatech a v okolí Zlína (AOPK ČR 2025). Vývoj larev probíhá v kůře a pod kůrou starých osluněných kmenů třešní, méně často višní, švestek, meruněk či jabloní. Pro krasce třešňového je důležitá ochrana starých extenzivních třešňových sadů a alejí a jejich průběžné doplňování, příp. výsadba nových (Škorpík et al. 2011). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Konvička

PS Biotop – PP Terasy

TV Anthaxia candens

TV Anthaxia hungarica, samec

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Buprestidae
(krascovití)

Krasec uherský

Anthaxia hungarica hungarica
(Scopoli, 1772)

Vyskytuje se ve většině Středomoří, na Balkáně, v Malé Asii, na Ukrajině, v jižním Rusku a zasahuje i do střední Evropy. V Česku se vyskytuje pouze velmi vzácně na jižní a střední Moravě (Škorpík et al. 2011). Ze Zlínského kraje byly publikovány nálezy z okolí Držkové (Fiala 1939), z Bílých Karpat z PR Drahy (Mackovčin et al. 2002) a z Litenčické pahorkatiny z NPR Strabišov-Oulehla (AOPK ČR 2025). V 80. letech byl pozorován také ve Chřibech u Břestku (část Chabaně) a v r. 2019 v cihelně u Litenčic. Preferuje lesostepní stanoviště a exponované teplomilné lesní porosty s výskytem dubů, které jsou živnými dřevinami. Vývoj larev probíhá v odumřelém osluněném tvrdém dřevě. Dospělci sedají nejčastěji na květy kopretiny bílé. Základem opatření pro ochranu druhu je opětovné zavedení tzv. nízkého nebo středního lesa (Škorpík et al. 2011). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

O. Konvička

LK Anthaxia hungarica, samice

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Buprestidae
(krascovití)

Krasec osikový

Poecilonota variolosa variolosa
(Paykull, 1799)

Je rozšířen ve východní části západní Evropy, střední Evropě, severním Balkánu, Ukrajině, Pobaltí, jižní Skandinávii a zasahuje až na Sibiř a do Mongolska. Vyskytuje se v Čechách i na Moravě, v ČR se jedná o široce rozšířený, ale řídce se vyskytující taxon. Ve Zlínském kraji žije velmi vzácně a jen na několika málo stromech pouze v komplexu lesa mezi Zlínem a Fryštákem. Nejnověji jej nalezl autor textu v roce 2021 ve Zlíně u kruhového objezdu na ulici Fryštácká. Vývoj larev probíhá po dobu 2-3 let pod kůrou osluněných živých kmenů osik. Jeho živnými dřevinami mohou být také topol bílý a topol černý. Většina výletových otvorů, jimiž dospělec opouští rodný strom, se nalézá na místech, kde kůra je již silnější a praská nebo je jinak poškozená. Dospělci běhají v teplých dnech po mateřských stromech, nebo nehybně sedí u paty kmene. Ochrana druhu spočívá v ponechávání náletových porostů osik, a v uvolňování starších osik v lesních porostech (Škorpík et al. 2011). V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný druh.

O. Konvička

OK Výletové otvory krasce osikového v borce osiky

LK Poecilonota variolosa

VK Poecilonota variolosa

MHo Eubria palustris

MHo Eubria palustris, larva

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Psephenidae
(peřejníkovití)

Peřejník prameništní

Eubria palustris
(Germar, 1818)

Západopalearktický druh známý z Evropy a západní Sibiře. V ČR se vyskytuje velmi lokálně po celém území. Naprostá většina nálezů ve Zlínském kraji pochází z Bílých Karpat (Konvička 2012), mimo Bílé Karpaty pochází pouze jediný nález, a to z Hostýnských vrchůkde byl v roce 2020 nalezen v PR Tesák. Larvy se vyvíjí ve vodě v lučních prameništích, rašeliništích a drobných potůčcích (Boukal 2007). Dospělci se vyskytují na pobřežní vegetaci. Existence peřejníka je závislá na zachování vodního režimu prameništ a na citlivém ručním kosení bránícímu jejich zarůstání. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný druh.

O. Konvička

OK Biotop – prameniště v PR Jalovcová stráň

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Elateridae (kovaříkovití)

Kovařík dubový

Ampedus quercicola
(Buysson, 1877)

Obývá diskontinuálně západní Palearkt od Ázerbajdžánu a Ruska přes střední, západní a jižní Evropu po Tunisko. V ČR je dosud znám pouze z pěti izolovaných lokalit – z Kladna, Pouzdřan (Laibner 2000), Suchých Lazců a nejnovější nálezy pochází z Bílých Karpat z Vlárského průsmyku (Konvička & Sitek 2017) a z roku 2022 z PP Nové louky poblíž obce Korytná. Lokalita ve Vlárském průsmyku se nachází na jižních svazích kóty Okrouhlá, jedná se o entomologicky nejcennější dosud nechráněný, lesní porost v CHKO Bílé Karpaty (Konvička & Sitek 2017).Jedná se o starý bukodubový les, který je ohrožen těžbou. Larvy žijí v odumřelém dřevě dubů, které je prostoupeno „červenou hnilobou". Dospělci se vyskytují v jarních měsících a na začátku léta na mrtvém dřevě. V ČR žije ještě několik podobných druhů kovaříků s červenými krovkami.

O. Konvička

TN Ampedus quercicola

TN Crepidophorus mutilatus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Elateridae (kovaříkovití)

Kovařík dravý

Crepidophorus mutilatus
(Rosenhauer, 1847)

OK Biotop – dutá lípa v PP Okruhlá

Kromě jihu obývá diskontinuálně většinu Evropy. V rámci ČR se vyskytuje vzácně a jednotlivě po celém území, zejména však v nižších a středních polohách. Ve Zlínském kraji byl nalezen ve Chřibech v PR Holý kopec (Mertlik 2014) a v roce 2020 autorem textu v Bílých Karpatech v PR Sidonie a v Hostýnských vrších v PR Tesák. Kovařík je vázán na staré stromy s dutinami, vyskytuje se tak zejména v rezervacích, starých parcích, alejích a v oborách se starými dutými stromy. Larvy jsou dravé a velmi pohyblivé, v dutinách loví nejrůznější bezobratlé a jejich larvy. Dospělci žijí velmi skrytě nočním životem a jen málokdy je lze potkat mimo dutiny. Druh je ohrožen káceními starých a dutých stromů, zejména jsou pro jeho existenci nebezpečné holosečné těžby starých porostů, necitlivé revitalizace starých parků, alejí atp. Velmi důležitá je také kontinuita biotopu. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

TN Crepidophorus mutilatus, larva

LK Elater ferrugineus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Elateridae (kovaříkovití)

Kovařík rezavý

Elater ferrugineus ferrugineus (Linnaeus, 1758)

Západopalearktický druh žijící ve většině států Evropy. V ČR se vyskytuje roztroušeně a lokálně v teplejších oblastech. Ve Zlínském kraji byl zjištěn na Uherskohradišťsku (Kandrnál 2020), v Holešově, v Bílých Karpatech v PR Sidonie a ve Chřibech v PR Holý kopec. Obývá staré listnaté lesy, obory, solitérní stromy, staré parky a aleje. Obvyklé je oranžové až cihlově červené zbarvení krovek i štítu, přičemž zadní rohy štítu bývají černé. Vzácně se vyskytují jedinci s černým štítem, nebo výjimečně i celí černí. Vývoj larev probíhá v dutinách kmenů nebo silnějších větví starých nebo velmi starých listnatých stromů. Larvy kovaříka jsou dravé a živí se larvami zlatohlávků, včetně larev páchníka hnědého. Dospělci žijí skrytě a mají především večerní a noční aktivitu. Druh je ohrožen kácením starých a dutých stromů, zejména jsou pro jeho existenci nebezpečné holosečné těžby starých porostů, necitlivé revitalizace starých parků, alejí atp. Velmi důležitá je také kontinuita biotopu. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný druh. Zákonem chráněný druh zařazený do kategorie silně ohrožený.

O. Konvička

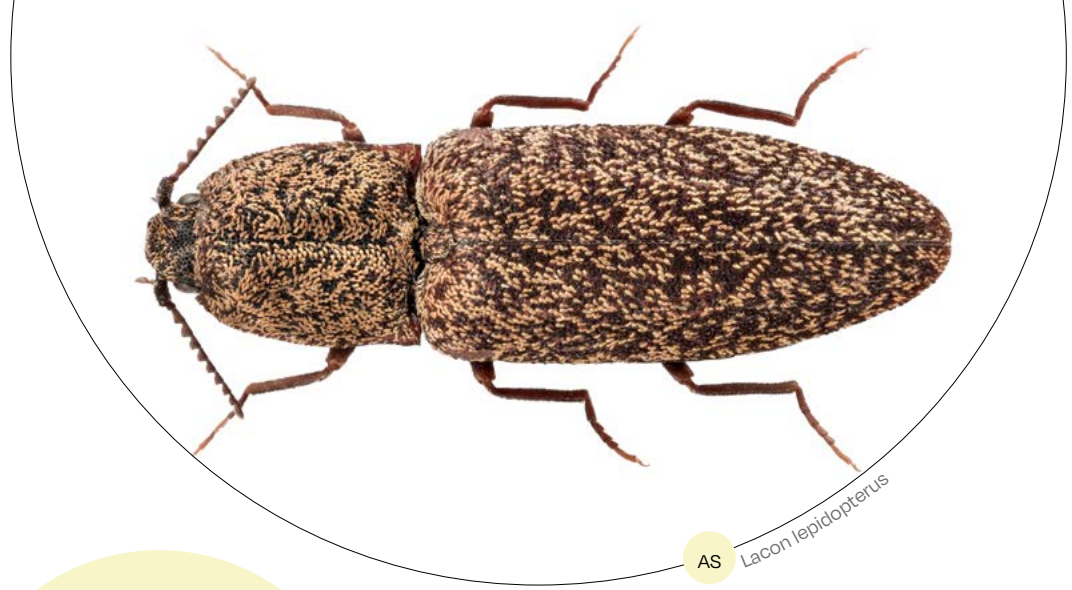

LKa Elater ferrugineus ferrugineus

FT Elater ferrugineus ferrugineus

AS Lacon lepidopterus

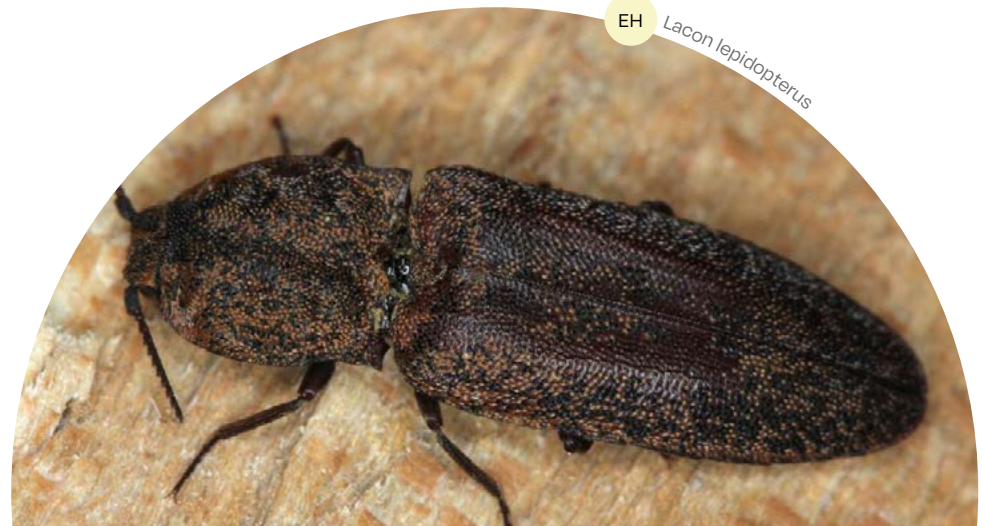
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Elateridae (kovaříkovití)

Myšák šupinkatý

Lacon lepidopterus (Panzer, 1801)

Západopalearktický diskontinuálně rozšířený druh žijící ve většině států Evropy, zasahuje až na západní Sibiř a do Íránu. V ČR se vyskytuje velmi vzácně a lokálně v horských a podhorských oblastech (Šumava, Novohradské hory, Hluboká nad Vltavou, Žihle, Labské pískovce, Beskydy) (www.elateridae.com, AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byl recentně nalezen pouze autorem textu u Velkých Karlovic v NPR Razula. Historicky byl zjištěn také v Hostýnských vrších. Je vázán na pralesy a přírodně zachovalé lesní prostředí bohaté na staré jehličnaté stromy a velké množství mrtvého dřeva. Lokality výskytu musejí mít dlouhodobou kontinuitu, vyskytuje se tak zejména v rezervacích. Vývoj larev probíhá v mrtvém dřevě starých jedlí a smrků. Dospělci žijí velmi skrytě nočním životem. Druh je ohrožen kácením starých jehličnatých stromů, odstraňováním mrtvého dřeva z porostů, malou rozlohou lokalit a ztrátou kontinuity prostředí. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

EH Lacon lepidopterus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cantharidae
(páteříčkovití)

Páteříček prameništní

Cordicantharis longicollis
(Kiesenwetter, 1859)

Druh rozšířený od Malé Asie přes jihovýchodní Evropu do jižní části střední Evropy. V České republice se vyskytuje pouze ve Zlínském kraji. Poprvé byl u nás nalezen u Slušovic (Havelka 1964), dále jsou známé již jen nálezy z Bílých Karpat , které shrnuli Konvička et al. (2012). V roce 2019 jej autor textu nalezl na nových lokalitách u Valašských Kloubouků v PP Dobšena a v PR Javorůvky. Páteříček prameništní se vyskytuje na přelomu května a června na vegetaci zachovalých mechových pramenišť se suchopýrem. Jeho existence je tedy závislá na zachování vodního režimu pramenišť a na citlivém ručním kosení bránícímu jejich zarůstání. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Farkač et al. 2005) je klasifikován jako ohrožený druh.

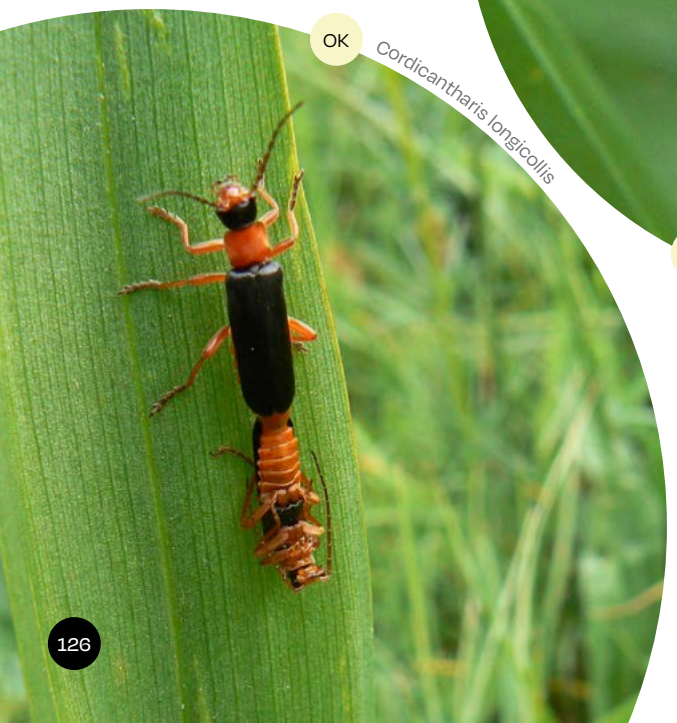
O. Konvička

OK Biotop – prameniště v PP Hrnčárky

OK Cordicantharis longicollis

OK Cordicantharis longicollis

OK Crepidophorus mutilatus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cantharidae
(páteříčkovití)

Páteříček karpatský

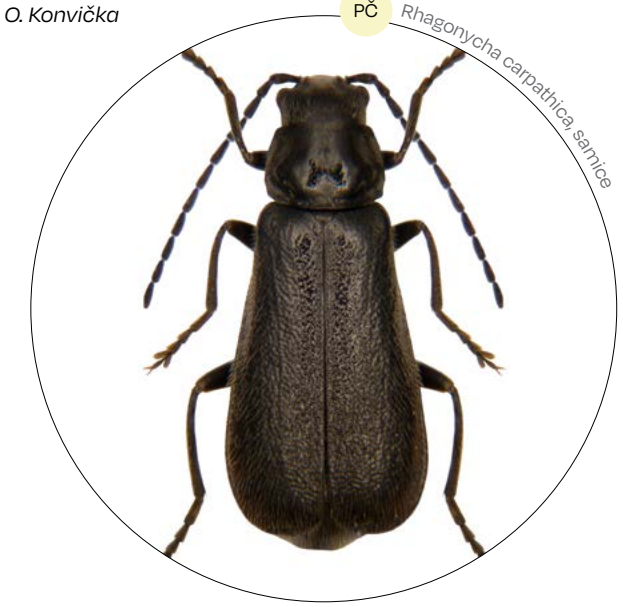
Rhagonycha carpathica
(Ganglbauer, 1896)

PČ Rhagonycha carpathica, samec

Jedná se o karpatský endemit, známý z České republiky, Slovenska a Ukrajiny (Podkarpatská Rus). V ČR se vyskytuje pouze ve Zlínském kraji, a to v Bílých Karpatech (Konvička 2013). V roce 2018 byl nově nalezen v PR Ve Vlčí a v PP Mravenčí louka, v roce 2021 v PR Hladké a v roce 2022 v PP Uvezené a PP Za lesem. Přesné životní nároky druhu nejsou známy. Na části lokalit se vyskytují zachovalá mechová prameniště se suchopýrem. Ostatní lokality reprezentují zachovalé, druhově bohaté pralesní formace s bylinným podrostem. Pouze jednou byl druh nalezen na okraji hospodářského listnatého lesa. Páteříčci karpatští bývají smýkáni z mokřadní vegetace nebo v lesích a jejich okrajích z bylinného podrostu. Naprostá většina nálezů pochází z května a začátku června (Konvička 2013). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Farkač et al. 2005) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Konvička

PČ Rhagonycha carpathica, samice

FT Peltis grossa

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Trogossitidae (kornatcovití)

Kornatec velký

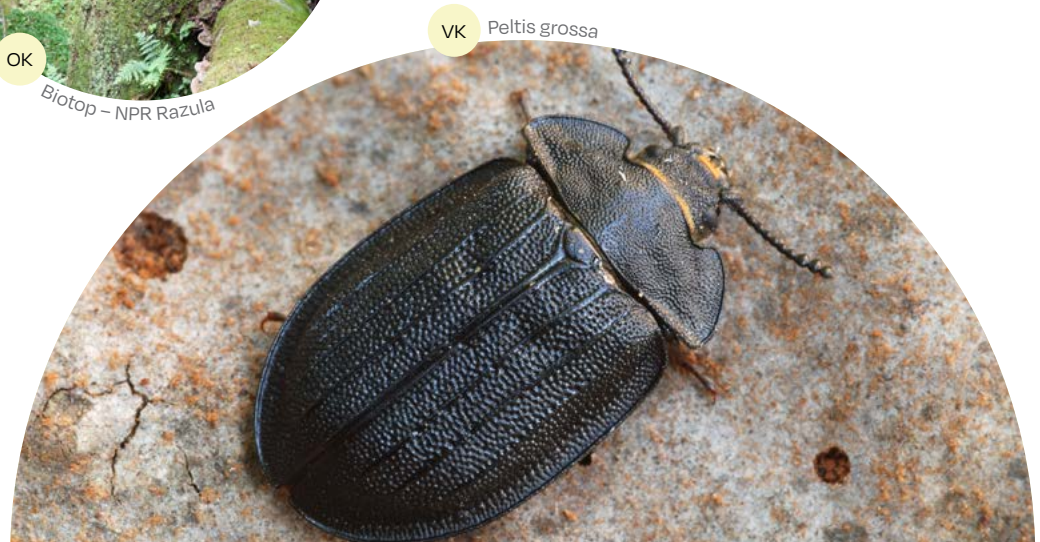
Peltis grossa
(Linnaeus, 1758)

Západopalearktický diskontinuálně rozšířený druh žijící ve většině států Evropy, zasahuje až na západní Sibiř a do Íránu. V ČR se vyskytuje na Šumavě, v Novohradských horách, Hluboké nad Vltavou a pohořích východní Moravy. Ve Zlínském kraji byl recentně zjištěn v Bílých Karpatech v soukromé rezervaci Ščúrnica, Hostýnských vrších v PR Tesák, PR Čerňava a PP Solisko a v Javorníkách v NPR Razula (Kment et al. 2017). V roce 2025 byl vůbec poprvé zaznamenán ve Vizovické vrchovině, a to autorem textu nedaleko Vsetína ve starém jedlovém lese ve svahu nad obcí Ústí. Typický pralesní druh, jehož larvy žijí v měkkém, trouchnivém dřevě stojících jehličnatých či listnatých stromů, které je porostlé houbami. Preferuje dřevo na slunci vystavených stanovištích. Dospělci v noci aktivují na mrtvém dřevě a stromových houbách. Nutnou podmínkou ochrany druhu je dlouhodobé zajištění dostatečného množství stojícího, ale i ležícího mrtvého dřeva a dostatečná rozloha lokalit. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

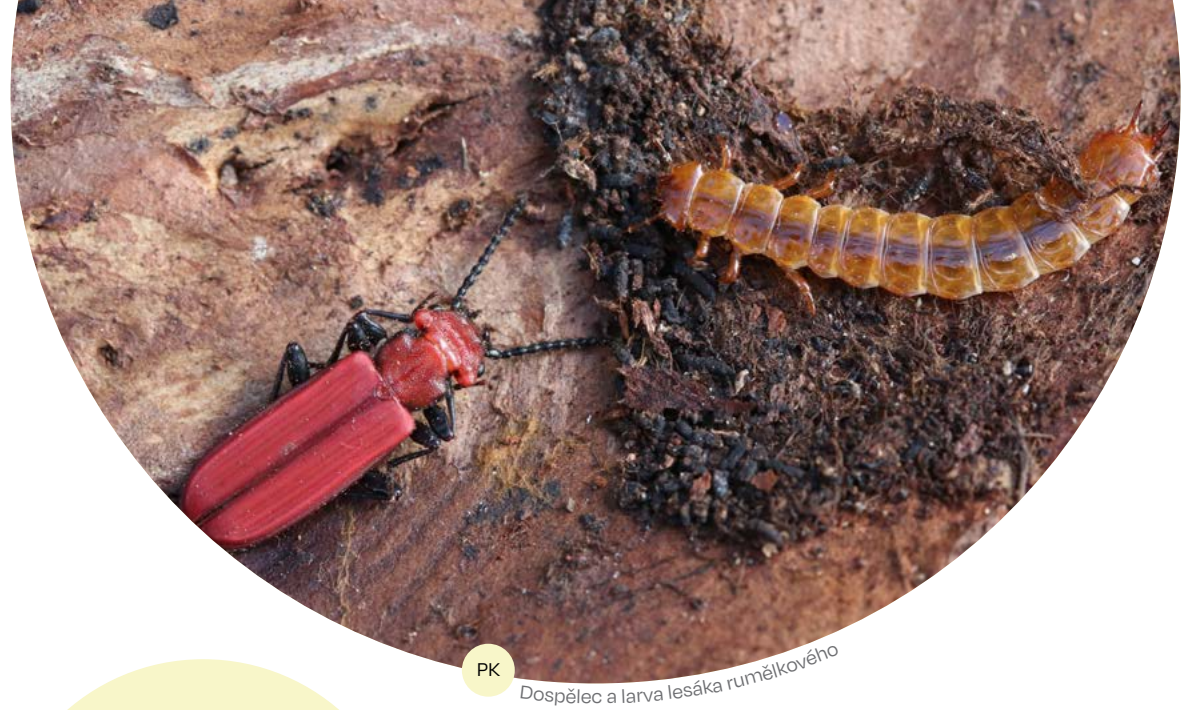

OK Biotop – NPR Razula

VK Peltis grossa

PK Dospělec a larva lesáka rumělkového

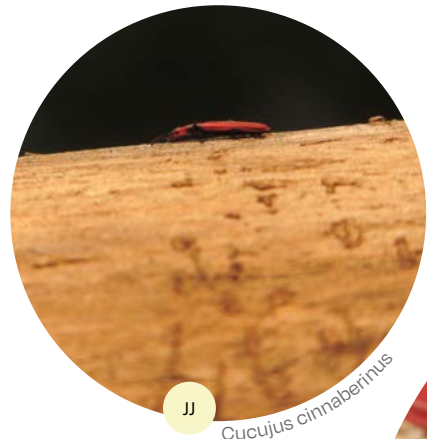
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cucujidae (lesákovití)

Lesák rumělkový

Cucujus cinnaberinus
(Scopoli, 1763)

Lesák rumělkový je západopalearktický druh, rozšířený od jižní Fennoskandie až po Řecko a od Bavorska po Ural. V ČR byl v minulosti považován za vzácného, následně se však rozšířil a v současnosti se vyskytuje poměrně souvisle v širší oblasti Polabí a na většině Moravy, jinde jen jednotlivě. Ve Zlínském kraji žije roztroušeně po celém území. Centry výskytu jsou lužní lesy kolem řek Moravy a Bečvy, Vlárský průsmyk v Bílých Karpatech a soustava rezervací v Hostýnských vrších (AOPK ČR 2025). Vyskytuje se v lesích všech typů, od lužních lesů, přes bory, až po jedlobučiny a horské smrčiny. Larvy i dospělci žijí pod kůrou nejrůznějších mrtvých (stojících i ležících) listnatých i jehličnatých stromů. Obzvláště v oblibě má přestárlé topolové větrolamy. Pro podporu druhu je zapotřebí neodstraňovat staré a poškozené stromy a stojící i ležící mrtvé dřevo s kůrou. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný. Evropsky významný, zákonem chráněný druh, zařazený do kategorie silně ohrožený.

O. Konvička

JJ Cucujus cinnaberinus

FT Cucujus cinnaberinus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Erotylidae (trojáčovití)

Trojáč červenoštítký

Triplax scutellaris
(Charpentier, 1825)

Obývá Evropu, střední Asii a jeho rozšíření zasahuje až na východní Sibiř. V ČR se vyskytuje velmi lokálně v NPR Karlštejn, v jižních Čechách a na jižní, východní a severovýchodní Moravě (AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byl zjištěn v Chřibech v PR Holý kopec, na Kroměřížsku v lese mezi obcemi Rataje a Zborovice, v Bílých Karpatech u Sehradic (AOPK ČR 2025), v NPR Javorina, PR Hladké, ve Vlárském průsmyku a v Javorníkách v PR Makyta (Konvička 2021). Jedná se o druh vázaný na přírodně zachovalé, a na mrtvé dřevo bohaté, lesní porosty. Brouci žijí ve stromových houbách, zejména hlívách. Ohrožen je těžbou starých a přírodně bohatých lesních porostů a odstraňováním mrtvého dřeva z lesa. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Konvička

TN Triplax scutellaris

TN Triplax scutellaris

FT Mycetoma suturale

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Tetratomidae

Lenec žlutohnědý

Mycetoma suturale
(Panzer, 1797)

Evropský diskontinuálně rozšířený druh, chybí na Britských ostrovech a ve Skandinávii, východně zasahuje na Ukrajinu. V ČR se vyskytuje vzácně a velmi lokálně v horských a podhorských oblastech. Ve Zlínském kraji byl publikován výskyt z Javorníků z NPR Razula (Konvička 2010b). Dále byl autorem textu při cíleném průzkumu zjištěn v Bílých Karpatech (NPR Javorina, PR Hladké, Vlárský průsmyk), Hostýnských vrších a Vsetínských vrších, kde žije výhradně v lesních maloplošných zvláště chráněných územích. Je striktně vázaný na pralesní porosty s dlouhodobou kontinuitou a velkým množstvím mrtvého dřeva. Vývoj larev probíhá v dřevních houbách smolokorce pryskyřičné a smolokorce bukové. Dospělci se vyskytují na podzim a v zimě na živných houbách. Ohrožen je těžbou starých a přírodně bohatých lesních porostů a odstraňováním mrtvého dřeva z lesa. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

O. Konvička

OK Biotop – PR Sidonie

OK Mycetoma suturale

FT Dolotarsus lividus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Melandryidae
(lencovití)

Lenec horský

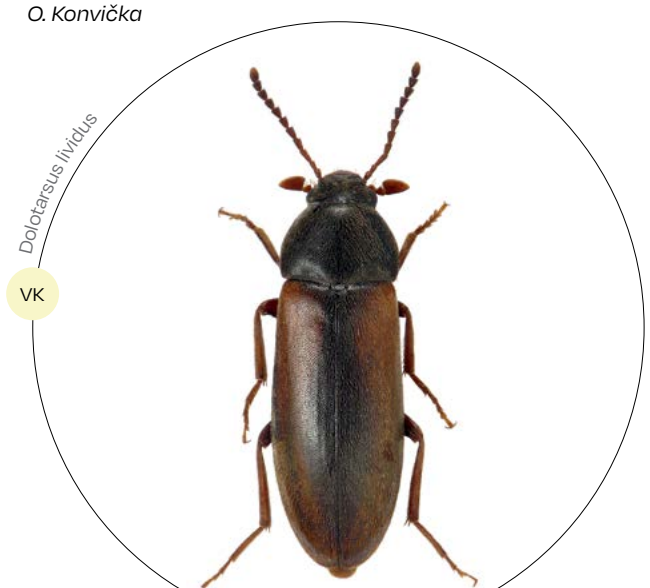
Dolotarsus lividus
(C. R. Sahlberg, 1833)

Holarktický druh, žije od Pyrenejí přes většinu Evropy a Japonsko až po Kanadu a USA. V ČR se vyskytuje na Šumavě, okolí Hluboké nad Vltavou, na Králickém Sněžníku, v Hrubém Jeseníku, Moravskoslezských Beskydech, Vsetínských vrších, Javorníkách a na severu Bílých Karpat. Ve Zlínském kraji byl v Bílých Karpatech v masivu Královce a v PP Okrouhlá a v CHKO Beskydy v NPR Pulčín-Hradisko, Halenkově -Dinoticích, NPR Razula, Velkých Karlovicích-Hanzlůvce, nebo kolem vrcholů Čertův mlýn a Tanečnice (Konvička 2021, AOPK ČR 2025). Obývá horské polohy s přirozeným výskytem jedle nebo smrku. Larvy žijí ve dřevě mrtvých jedlí nebo smrků, které je porostlé houbou bránovitcem jedlovým (*Trichaptum abietinum*). Dospělci aktivují v noci na mrtvém dřevě. Pro ochranu druhu je zapotřebí v horských lesích ponechávat mrtvé jedle a smrky, a to jak stojící, tak ležící. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Konvička

OK Biotop–mrtvá jedlová větev porostlá bránovitcem jedlovým

VK Dolotarsus lividus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Melandryidae
(lencovití)

Lenec černý

Melandrya dubia
(Schaller, 1783)

OK Melandrya dubia – biotop

Palearktický druh, žije od Francie a Německa přes většinu Evropy až po Dálný východ a Japonsko. V ČR se vyskytuje vzácně a lokálně, více nálezů pochází pouze z východní Moravy. Ve Zlínském kraji byl recentně zjištěn v Bílých Karpatech ve Vlárském průsmyku, v PR Bílé potoky, v masivu Velké Javořiny, u Bojkovic pod vodní nádrží a v PR Hladké. Zaznamenán byl také v Šumicích, ve Chřibech v PR Holý kopec, u Kostelce u Holešova a v roce 2021 autorem textu v Hostýnských vrších v PP Solisko. Obývá především horské a podhorské polohy (zejména bučiny a jedlobučiny). Žije v pralesích a starých lesích s velkým množstvím mrtvého dřeva listnatých stromů a dlouhodobou kontinuitou prostředí. Dospělci aktivují v noci na mrtvém dřevě. Pro ochranu druhu je zapotřebí chránit před těžbou staré listnaté porosty a ponechávat v listnatých lesích co nejvíce stojícího i ležícího mrtvého dřeva. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Konvička

JŠ Melandrya dubia

FT Melandrya dubia

FT Bolitophagus interruptus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Tenebrionidae (potemníkovití)

Hubopas trhaný

Bolitophagus interruptus
(Linnaeus, 1760)

Evropský druh, který je známý z Bosny a Hercegoviny, České republiky, Francie, Chorvatska, Itálie, Maďarska, Německa, Polska, Rakouska, Rumunska, Slovenska a Slovinska. V České republice se recentně vyskytuje pouze na severu Bílých Karpat ve Vlárském průsmyku, kde byl zjištěn v PP Chladný vrch (Koloničný et al. 2008), v roce 2017 ve starém bukodubovém lese na jižních svazích kóty Okrouhlá a v roce 2020 také v PP Okrouhlá. Jedná se o druh striktně vázaný na přírodně zachovalé, a na mrtvé dřevo bohaté, pralesní porosty. Vývoj larev probíhá v dřevních houbách, pravděpodobně v troudnatci kopytovitém (*Fomes fomentarius*) a dalších (Novák 2014). Ohrožen je těžbou starých a přírodně bohatých lesních porostů a odstraňováním mrtvého dřeva z lesa. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

O. Konvička

OK Biotop – Chladný vrch

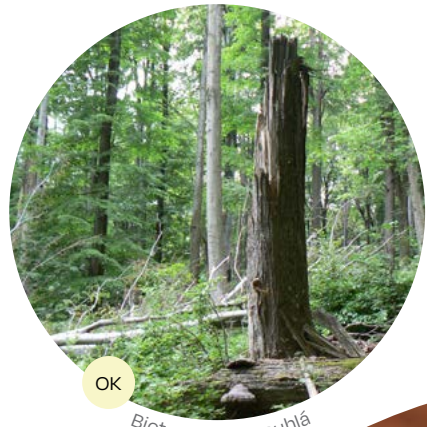
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Tenebrionidae (potemníkovití)

Širokáč hnědý

Platydema dejeani
(Laporte et Brullé, 1831)

Široce, ale diskontinuálně rozšířený od Francie a Německa až po Dálný východ. V ČR se vyskytuje pouze na Moravě. Jednou oblastí jsou lužní lesy na jižní Moravě, kde je znám od NPR Křivé jezero až po soutok Moravy a Dyje (Novák 2014, AOPK ČR 2025). Druhou oblastí je Zlínský kraj, kde se vyskytuje především v severní části Bílých Karpat. Konkrétně byl zjištěn v PR Bílé potoky, v soukromé rezervaci Ščúrnica, v PR Sidonie, PP Okrouhlá a také ve starém bukodubovém lese na jižních svazích kóty Okrouhlá. Ve Zlínském kraji obývá převážně bukové a druhově pestré lesy. Jedná se o druh striktně vázaný na přírodně zachovalé, a na mrtvé dřevo bohaté, pralesní porosty. Larva žije pod kůrou a v dutinách na zaplísněném dřevě, nebo dřevě porostlém houbami (Novák 2014). Ohrožen je těžbou starých a přírodně bohatých lesních porostů a odstraňováním mrtvého dřeva z lesa. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

O. Konvička

OK Biotop – PP Okrouhlá

FT Platydema dejeani

TN *Ischnomera sanguinicollis*

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Oedemeridae (stehenáčovití)

Stehenáč červenoštítý

Ischnomera sanguinicollis (Fabricius, 1787)

Evropský druh, východně zasahuje rozšířením nejdále na Ukrajinu. V celé ČR se vyskytuje vzácně a lokálně od nížin do hor. Ve Zlínském kraji byl zaznamenán v Litenčické pahorkatině v NPR Strabišov-Oulehla (AOPK ČR 2020) a v roce 2020 jej autor textu nalezl v Hostýnských vrších v PR Tesák a na severu Bílých Karpat ve Vlárském průsmyku v PP Okrouhlá. Nejnověji jej zjistil Lukáš Spitzer, a to v roce 2025 u Halenkova v údolí Lušová. Jedná se o druh vázaný na přírodně zachovalé, a na mrtvé dřevo bohaté, staré listnaté nebo smíšené porosty. Vývoj larev probíhá v mrtvém tlejícím dřevě. Dospělci se vyskytují na vegetaci, na květech a na mrtvém dřevě. Ohrožen je těžbou starých a přírodně bohatých lesních porostů a odstraňováním mrtvého dřeva z lesů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný druh.

O. Konvička

OK Biotop – PP Okrouhlá

JŠ *Ischnomera sanguinicollis*

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Meloidae (majkovití)

Včelovník velikonoční

Apalus bimaculatus (Linnaeus, 1760)

Jedná se o široce rozšířený palearktický druh s výskytem od Japonska po Evropu. V ČR je známý ojediněle z oblasti jižní, jihovýchodní a střední Moravy. Ve Zlínském kraji byl nalezen v Chropyni v parčíku na náměstí (Král et al. 2020), v Uherském Hradišti (Konvička 2020a), v Kunovicích, Martinem Hrouzkem v roce 2023 v Prakšické vrchovině v PR Rovná hora a v PP Terasy a v roce 2024 autorem textu v pískovně u Litenčic. Jedná se o brzce jarní druh, dospělci žijí jen krátce a lze je zastihnout již za prvních slunečných dnů v únoru a březnu, kdy lezou po zemi a vegetaci a jen výjimečně krátce poletují. Je kleptoparazitem samotářské včely hedvábnice hrabavé (*Colletes cunicularius*). Tyto včely žijí v početných hnízdních koloniích. Vajíčka včelovníka dozrávají v mrtvém těle matky, odkud vylezou larvy prvního instaru zvané triungulini. Ti se přichytí na hostitelské včely, které je donesou do svého hnízda, kde konzumují pylové zásoby, nevylíhnutá vajíčka a larvy včel. Pro existenci včelovníka je zásadní ochrana hnízdních kolonií včely hedvábnice hrabavé.

O. Konvička

LKa *Apalus bimaculatus*, samec

FT *Apalus bimaculatus*, samice

LK Meloe decorus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Meloidae (majkovití)

Majka rudokrká

Meloe decorus
(Brandt et Erichson, 1832)

Rozšířena je ve střední, jižní a východní Evropě a ve střední Asii. Teplomilný druh, v ČR se vyskytuje lokálně, především v nižších polohách. Hojnější je v oblasti České tabule a v oblasti Pálavy a širšího okolí. Ve Zlínském kraji byla zjištěna v oblasti Moravských úvalů, např. na protipovodňových hrázích řek Moravy a Olšavy kolem Uherského Hradiště (Kandrnál 2020, AOPK ČR 2025), dále pak v PP Rochus, u Uherského Ostrohu, v PP Kurovický lom nebo u Chvalnova v PP Přehon (AOPK ČR 2025). Nejčastěji lze tuto majku nalézt na stepích či svazích s částečně narušeným půdním krytem. Tato stanoviště využívají k hnízdění samotářské včely, u nichž larvy majky (tzv. triungulini) parazitují. Dospělci se vyskytují od konce února do dubna, kdy za slunečných dnů pobíhají po zemi či okusují čerstvou trávu. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako téměř ohrožená. Zákonem chráněný druh, zařazený do kategorie ohrožený.

O. Konvička

LKa Meloe decorus

OK Meloe decorus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Meloidae (majkovití)

Včelovník zední

Sitaris muralis
(Forster, 1771)

Rozšířen v Evropě (kromě severu a Pobaltí) a v severní Africe. V Čechách byl zjištěn teprve v posledních letech, a to velmi vzácně v Pardubickém kraji a na hranici Středočeského a Ústeckého kraje. Na Moravě je známý z jižní, střední a východní Moravy a zjištěn byl již také ve Štramberku (Vávra 2007), v Ostravě a v Salisově poblíž Zlatých hor (AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byl nález publikován z Uherského Brodu (Vávra 2007), Zlína-Prštného (Resl 1996), Kunovic, Starého Města (Kandrnál 2020), Kroměříže (Vrabec et al. 2000) a Sovadiny (Pátek 2021). Dále byl nalezen v Šumicích, Soběsukách, Záhlinicích, Pozlovicích, Lešné u Valašského Meziříčí (AOPK ČR 2025), v ZOO Zlín a také přímo ve Zlíně. Přirozeně se vyskytuje na hliněných nebo sprašových stěnách. Druhotným stanovištěm jsou zděné budovy a zídky z měkkých stavebních materiálů (např. nepálené cihly), které často osídlují samotářské včely. Larvy (triungulini) jsou parazité samotářských včel, zejména pelonosek (*Anthophora* sp.) a dalších (Vávra 2007). Dospělci se vyskytují od konce července do září na stěnách zděných budov, ve Zlíně např. na baťovských domcích. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený.

O. Konvička

LKa Sitaris muralis

FT Sitaris muralis

FT Sitaris muralis

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Pyrochroidae
(červenáčkovití)

Červenáček ozdobný

Agnathus decoratus
(Germar, 1818)

Obývá diskontinuálně většinu Evropy, kromě její severní části. V rámci ČR je známý pouze z povodí řek Moravy, Bečvy, Odry, Ostravice, Dyje, Jihlavy a Rokytné. Nejvíce lokalit se nachází v Litovelském Pomoraví a na dolním toku řeky Bečvy. Ve Zlínském kraji byl historicky nalezen u obce Divoky (Jelínek & Kubáň 2009) a recentně pak u Choryně na řece Bečvě (Konvička 2017). Druh je vázán na přirozeně meandrující vodní toky a v nich na mrtvé dřevo. Kuklí se v kůře mrtvých listnatých stromů, které jsou alespoň částečně ponořeny v tekoucí vodě nebo jsou na břehu pravidelně přeplavovány při vyšších stavech vody. Dospělci aktivují na tomto dřevě v letních měsících v pozdně večerních a nočních hodinách. Zajímavostí je, že v rodě *Agnathus* je známý již jen jeden další druh, který žije až v Číně (Jelínek & Kubáň 2009). Červenáček ozdobný je ohrožen regulacemi vodních toků a odstraňováním mrtvého dřeva z koryt a okolí. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

O. Konvička

Biotop - řeka Bečva

FT Agnathus decoratus

DV Acanthocinus reticulatus, samice

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Kozlíček mřížkovaný

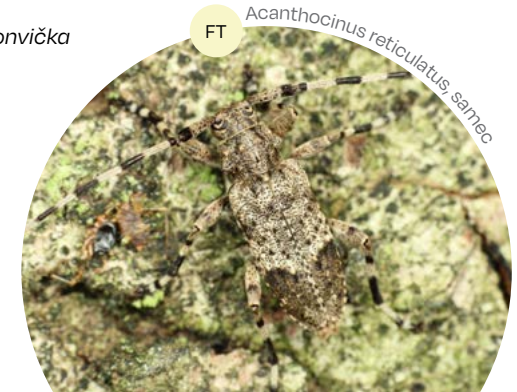
Acanthocinus reticulatus
(Razoumovsky, 1789)

Obývá Evropu, kromě Britských ostrovů, Skandinávie, Pobaltí a Ruska. V ČR velmi lokální a velmi vzácný druh pahorkatin až horských poloh (Sláma 1998). Ve Zlínském kraji byl zjištěn v Hostýnských vrších v okolí obce Rusava a ve Vsetínských vrších v Halenkově-Dinoticích (Kašák et al. 2019). V roce 2019 nalezl Jan Bořucký kozlíčka mřížkovaného ve Vizovických vrších u obce Jasenná a v roce 2024 jej zaznamenal Josef Kašák u Huslenek v PR Makyta (AOPK ČR 2025). Tento kozlíček žije pouze v jedlových porostech původního výskytu (Sláma 1998). Larvy se vyvíjí pod kůrou oslabených, nebo čerstvě odumřelých jedlí. Pro ochranu druhu je zapotřebí v lesních porostech výrazně navýšit podíl jedlí a zajistit i další generace jedlí, a tím kontinuitu prostředí. Neméně důležité je neodstraňovat oslabené, odumírající a mrtvé jedle a při těžbách ponechávat velké množství výstavků jedlí. Jako vhodný se jeví výběrný způsob lesního hospodaření. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

OK Biotop – staré odumírající jedle nad Rusavou

FT Acanthocinus reticulatus, samec

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Tesařík pižmový

Aromia moschata
(Linnaeus, 1758)

Široce rozšířený druh přes celou Evropu až po východní Sibiř. V ČR se vyskytuje roztroušeně a lokálně po celém území od nížin až vysoko do hor. Ve Zlínském kraji byl zjištěn u Kelče, Kladerub, Choryně, okolo toků Bečvy a Juhyně (Stanovský 2001, AOPK ČR 2025), dále je znám z Valašského Meziříčí, Vsetína, či Halenkova (Konvička 2005). Publikován byl také z Kunovic, Popovic (Kandrnál 2020), Otrokovic a Zlína (Vít 2017). Více nálezů pochází z okolí Záhlinic, Vlárského průsmyku, Uherského Hradiště, Doubrav, Pozlovic, či střední části Bílých Karpat, kde byla zjištěna bohatá populace např. v PP Lom Rasová (AOPK ČR 2025). Zaznamenán byl i na dalších místech, avšak většinou vzácně a jednotlivě. Obývá především břehové porosty v okolí vodních toků a rybníků, pastviny, opuštěné lomy, vrbovny, ale i lesy a remízy s početným zastoupením vrby jívy. Vývoj larev probíhá pod kůrou a ve dřevě různých druhů vrb. Preferuje ořezávané či jinak stresované stromy, proto bývají populace ve vrbovnách či opuštěných lomech, kde rostou vrby jívy, silné a početné. Imaga se zdržují většinou na kůře, větvích či listech stromů, ze kterých se líhnou, občas je lze pozorovat také na květech, převážně miříkovitých rostlin. Brouci vydávají silnou pronikavou vůni připomínající pižmo, což dalo tesaříkovi jeho jméno. Při větší koncentraci brouků je lze ucítit dříve, než jsou spatřeni. Je ohrožen kácením starých vrb a břehových vrbových porostů a úbytkem tradičních vrboven. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený druh.

O. Konvička

LS *Aromia moschata* - biotop

OK *Aromia moschata*

VK *Aromia moschata*

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Kozlíček vrbový

Lamia textor
(Linnaeus, 1758)

Široce rozšířený druh od Velké Británie přes celou Evropu až po Japonsko. V rámci ČR je lokální a vyskytuje se řídce, v některých oblastech vzácně až velmi vzácně. Ve Zlínském kraji byl zjištěn nejčastěji kolem Vsetínské Bečvy od Vsetína až po Nový Hrozenkov, kde žije silná populace (Konvička 2010b, 2021). Kozlíčci jsou zde pravidelně nacházeni na cyklostezce. Dalšími známými lokalitami jsou Krhová, Valašské Meziříčí (Konvička 2005), Loukov (Pátek 2021), Choryně, Leskovec, Bylnice, Horní Lhota, Kroměříž, Záhlinice, Otrokovice, Staré Město, Uherský Ostroh, Hradčovice, Bystřice pod Lopeníkem a Pornice. Žije především podél vodních toků či kolem rybníků a najít jej můžeme od nížin až po horská údolí. Brouci jsou aktivní především v noci, lze se s nimi ale setkat i přes den. Dospělci většinou okusují kůru a listy na mladých větvičkách, někdy lezou po zemi. Vývoj larev probíhá nejčastěji v dolních, často kořenových částech vrb, méně často topolů, výjimečně i olší. Obývá především břehové porosty, s oblibou vyhledává také místa s vrbami seřezávanými „na hlavu“. Kozlíček vrbový nedokáže létat, což jej činí velmi zranitelným, jelikož je tak pro něj obsazování nových lokalit velmi obtížné. Zajímavostí je, že jako jeden z mála druhů brouků je dlouhověký a dožívá se až tří let. Je ohrožen kácením břehových vrbových porostů a úbytkem tradičních vrboven. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený druh.

O. Konvička

DT Biotop – břehové porosty Bečvy

TV *Lamia textor*

DT *Lamia textor*

FT Necydalis ulmi

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Polokrovečník

Necydalis ulmi
(Chevrolat, 1838)

Rozšířen po celé Evropě, kromě Britských ostrovů a Skandinávie, zasahuje až do asijské části Turecka. V ČR se vyskytuje velmi vzácně a lokálně ve zbytcích starších zachovalých původních lesů. Žije ve středních Čechách, na Dokesku a poblíž Hradce Králové v PR Buky u Vysokého Chvojna (Sláma 1998, AOPK ČR 2025). Na Moravě je známý z okolí Valtic (Sláma 1998), ze Znojemska z PR U Doutné skály, z Národního parku Podyjí z Čížova (Kozel et al. 2020), z NPR Býčí skála v Moravském krasu, z PR Holý kopec ve Chřibech a z Vlárského průsmyku v Bílých Karpatech (Konvička & Kabátek 2022). Vývoj larev probíhá v odumřelém dřevě živých listnatých stromů, jako jsou odřená místa bez kůry, dutiny, odumřelé větve či stojící souše. Nejčastěji žije v buku, habru, lípě nebo dubu. Brouky lze potkat na mateřských stromech. Ohrožený je kácením starých porostů, dutých stromů, stromů s odřenou kůrou, souší atp. Za současného lesního hospodaření nemá kromě rezervací takřka žádná vhodná místa k přežití. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

O. Konvička

OK Biotop – PR Holý kopec

LKa Necydalis ulmi

OK *Phymatodes glabratus*

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Tesařík jalovcový

Phymatodes glabratus
(Charpentier, 1825)

Vyskytuje se po celé Evropě, kromě Britských ostrovů a Skandinávie. V Čechách byl považován za vyhynulého, ale recentně jej nalezl Tomáš Fiala poblíž Starého Města pod Landštejnem v PR Hadí vrch (AOPK ČR 2025), na Moravě byl zavlečen do Lednice, kde žije na tújích. Jedinou recentní přirozenou lokalitou výskytu na Moravě je tak PR Jalovcová stráň u obce Nedašov v severní části Bílých Karpat (Konvička & Škorpík 2007), kde je druh dosud relativně běžný. I přes velkou snahu nebyl tento tesařík nalezen na žádné z dalších vhodných lokalit ve Zlínském kraji. Obývá bývalé i stávající pastviny s porosty živné dřeviny, jalovce obecného. Vývoj larev probíhá pod kůrou odumírajících větví a kmínků (Sláma 1998). Dospělci se venku vyskytují v dubnu a květnu na odumírajících částech jalovců. Tento tesařík je ohrožen ubýváním jalovcových pastvin a s nimi i živné dřeviny. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený druh.

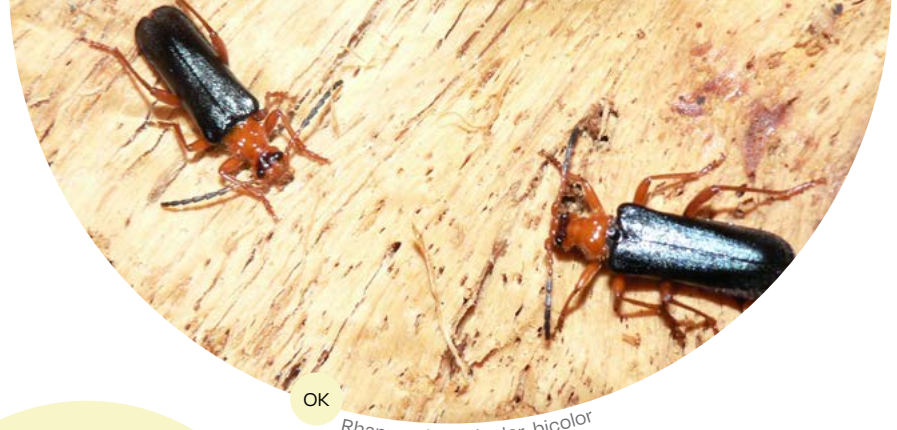
O. Konvička

OK Biotop – PR Jalovcová stráň

VK Phymatodes glabratus

OK

Rhamnusium bicolor bicolor

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Tesařík dvoubarvý

Rhamnusium bicolor bicolor
(Schrank, 1781)

Obývá Evropu, kromě Britských ostrovů a Skandinávie, na východ zasahuje až po Ural a do Kazachstánu. V ČR velmi lokální druh, mizící z naší přírody. Ve Zlínském kraji byl recentně zjištěn v Rožnově pod Radhoštěm, Uherském Hradišti (Sláma 1998), Halenkově (Spitzer & Hřibová 2009), Valašských Příkazech (Konvička 2010b), některé lokality ale pokácením starých stromů již pravděpodobně zanikly. pochází z Chřibů z PR Holý kopec PR Smutný Žleb a v roce 2021 jej autor textu nalezl v Hostýnských vrších v PP Vela. Obývá staré poškozené stromy v alejích, parcích, ale i zachovalých lesních porostech. Vývoj larev probíhá v odumřelém dřevě živých stromů, jako jsou dutiny, místa bez kůry atp. Noční druh vyskytující se převážně v červnu. Tesařík je barevně variabilní, buď je celý červenožlutý, nebo jsou krovky modré. Nebezpečí pro něj představuje kácení dutých stromů, starých alejí a starých lesních porostů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený.

O. Konvička

OK

Biotop – torzo dutého topolu černého v Halenkově

LKa

Rhamnusium bicolor bicolor

VK

Rhamnusium bicolor bicolor

VK

Ropalopus ungaricus ungaricus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Tesařík javorový

Ropalopus ungaricus ungaricus
(Herbst, 1784)

Rozšířen od východní Francie po západní Ukrajinu a východní Rumunsko a od jihozápadního Polska po střední Itálii, Albánii a Bulharsko. V ČR velmi lokální a vzácný druh podhorských až horských poloh, známý z Šumavy, Jizerských hor, Krkonoš, Jeseníků (Sláma 1998), Králického Sněžníku, Moravskoslezských Beskyd, Hostýnských vrchů a Bílých Karpat (Sabol 2014). Ve Zlínském kraji byl zjištěn v Hostýnských vrších u obce Rusava, u Chvalčova a v PR Kelčský Javorník. Další oblastí výskytu ve Zlínském kraji je okolí vrcholové části Velké Javořiny v Bílých Karpatech (Sabol 2014). Z Moravskoslezských Beskyd je známý od Rožnova pod Radhoštěm z okolí vrchu Kamenárka a ze svahů Čertova mlýna (AOPK ČR 2025). Tesařík javorový obývá okraje lesů s přimíšeným javorem, prosluněné horské, především ochranné lesy a stromořadí. Vývoj larev je dvouletý a probíhá ve dřevě živých javorů klenů (Sláma 1998). Tento druh potřebuje ke svému vývoji dostatek volně rostoucích javorů klenů. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený.

O. Konvička

DV

Javor klen s typickými požerky larev a výletovými otvory

FT

Ropalopus ungaricus ungaricus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae (tesaříkovití)

Tesařík alpský

Rosalia alpina alpina (Linnaeus, 1758))

Západopalearktický druh, známý z jižní a střední Evropy, severně historicky zasahoval až do Dánska a jižního Švédska, východně je rozšířen po Ural. V ČR byl v minulosti poměrně rozšířeným druhem, na většině míst však vyhynul. V Čechách přežil již jen na Dokesku, na Moravě se recentně vyskytuje v lužních lesích jižní Moravy a na několika místech na východní Moravě. Ve Zlínském kraji je dlouhodobě znám ze severní části Bílých Karpat z Vlárského průsmyku. Recentně byl v Bílých Karpatech opakovaně zjištěn také poblíž Valašských Klobouků v PR Bílé potoky a v oblasti Vyškovce a Lopeníku, např. v PR Hladké. Nedávno byl výskyt potvrzen také v Chřibech v PR Holý kopec (Konvička & Kandrnál 2020), přičemž v posledních letech přibývají jednotlivé nálezy i z jiných míst Chřibů. Zdá se, že do Zlínského kraje již doputovala populace z jihomoravských luhů, jelikož byl zaznamenán také v lužním lese u Polešovic. Vývoj larev probíhá po dobu tří let v suchém tvrdém dřevě listnatých stromů. Populace středních a vyšších poloh využívají především buk, nížinné populace pak celou řadu dřevin. Pro podporu druhu je nutné navyšovat množství mrtvého dřeva, cíleně a dlouhodobě nechávat souše, zlomy a spadlé stromy. Vhodné je i vybrané stromy ořezávat. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený. Zákonem zvláště chráněný druh zařazený do kategorie kriticky ohrožený.

O. Konvička

PS Rosalia alpina alpina

OK Rosalia alpina alpina, výletové otvory

OK Biotop – PR Holý Kopec

LK Rosalia alpina alpina

MS Saperda punctata

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Kozlíček jilmový

Saperda punctata
(Linnaeus, 1767)

Západopalearktický druh, obývá Evropu, kromě Britských ostrovů a Skandinávie, dále žije v severní Africe, na Kypru a v Turecku. V Čechách se vyskytuje velmi vzácně v Polabské nížině, na Moravě taktéž vzácně a lokálně v lužních porostech jižní, střední a severní Moravy. Ve Zlínském kraji byl recentně zjištěn u Záhlinic, dalšími známými lokalitami jsou zbytky lužního lesa u Popovic a u Kunovic (Kandrnál 2020). Nejnověji byl zjištěn v letech 2022 a 2023 Jakubem Pátkem v lese mezi Sovadinou a Bystřicí pod Hostýnem (AOPK ČR 2025) a v roce 2025 autorem textu v Sadu Svobody v centru Zlína. Žije v lužních lesích, kde rostou jeho živné dřeviny, jilmy. Larvy se vyvíjí pod kůrou tlustších větví a kmenů oslabených stromů. Pro podporu kozlíčka jilmového je zapotřebí v lužních lesích podporovat a vysazovat jilmy, omezit jejich kácení, neodstraňovat odumírající a čerstvě uschlé, ani jilmy spadlé na zem. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený. Zákonem zvláště chráněný druh zařazený do kategorie ohrožený.

FT Saperda punctata

O. Konvička

LKa Saperda punctata

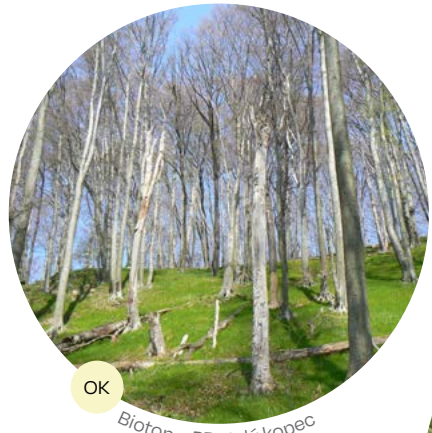

VK Stictoleptura erythroptera

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Tesařík dutinový

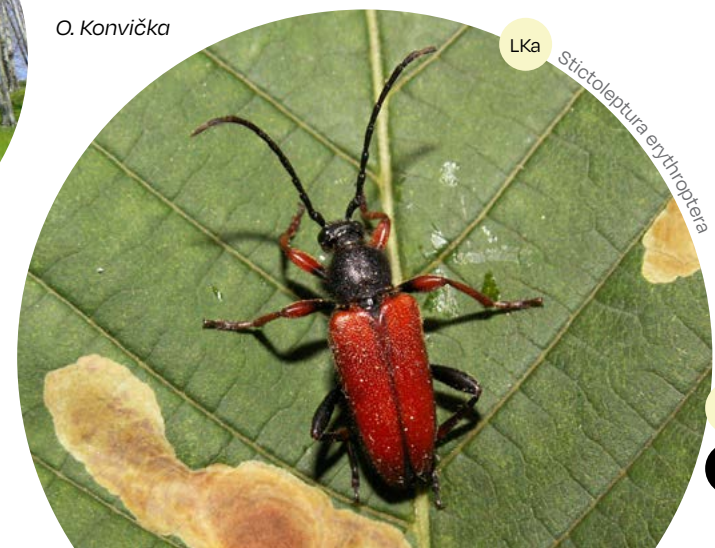
Stictoleptura erythroptera
(Hagenbach, 1822)

OK Biotop – PR Holý kopec

Obývá diskontinuálně Evropu, kromě Velké Británie a Skandinávie. V ČR se vyskytuje velmi vzácně a lokálně ve zbytcích starších zachovalých původních lesů, např. na Dokesku, Křivoklátsku, v okolí Bítova na jižní Moravě nebo ve Valticích. Ve Zlínském kraji žije pouze v Chřibech, kde byl zjištěn v PR Holý kopec, PP Máchova dolina a PP Barborka. Vývoj larev probíhá v odumřelém dřevě živých listnatých stromů, jako jsou odřená místa bez kůry, dutiny, odumřelé větve či odřené kořenové náběhy (Sláma 1998). Nejčastěji žije v buku, lípě, jírovci maďalu. Brouky lze potkat na mateřských stromech, v letu kolem nich, nebo i na květech. Ohrožený je kácením starých porostů, dutých stromů, stromů s odřenou kůrou atp. Za současného lesního hospodaření nemá kromě rezervací takřka žádná vhodná místa k přežití. Jistou nadějí jsou pro něj staré aleje a staré stromy v parcích a oborách. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

LKa Stictoleptura erythroptera

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Cerambycidae
(tesaříkovití)

Tesařík žlutoštítký

Stictoleptura scutellata scutellata
(Fabricius, 1781)

Obývá většinu Evropy a zasahuje až do Turecka. V ČR se vyskytuje nerovnoměrně, místy řídce až vzácně (Sláma 1998). Ve Zlínském kraji žije ve Chřibech, v Bílých Karpatech, v Hostýnských vrších, Vsetínských vrších a Javorníkách (Konvička 2005, 2010b; AOPK ČR 2025). Osidluje listnaté, především bukové lesy. Vývoj larev probíhá ve zcela odumřelém dřevě listnatých stromů. Nejčastěji žije v buku, habru, dubu či bříze (Sláma 1998). Brouky lze potkat na mrtvém dřevě, nebo na květech, především okoličnatých rostlin. Obvyklé je černé zbarvení, vzácně jsou krovky i štít hnědé. Ohrožený je kácením starých porostů, souší, zlomů a odstraňováním mrtvého dřeva z lesů. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený.

O. Konvička

DT Stictoleptura scutellata scutellata

LKa Stictoleptura scutellata scutellata

JŠ Stictoleptura scutellata scutellata

VK Cassida atrata

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Chrysomelidae
(mandelinkovití)

Štítonoš černý

Cassida atrata
(Fabricius, 1787)

Je lokálně rozšířen ve střední a jihovýchodní Evropě, v severní Itálii a Turecku. V celém areálu se jedná o vzácný druh. Z Čech je znám jen historicky např. od Plzně a Karlštejna. Na Moravě se do roku 1950 pravděpodobně nejednalo o vzácný druh, následně však vymizel a více než polovinu století nebyl znovu nalezen. Nově byl zjištěn v roce 2006, a to ve Zlínském kraji u Brumova-Bylnice na svazích vrchu Na Stráži (Sekerka & Kment 2006), později byl na stejné lokalitě nalezen také v letech 2009, 2010 a 2017. Historické nálezy v rámci Zlínského kraje pocházejí ze Slušovic, Zlína a Valašských Klobouk. Vyskytuje se na teplomilných stanovištích, na kterých rostou živné rostliny – šalvěj hajní, šalvěj luční a šalvěj lepkavá. Obývá louky, opuštěné sady a vinice, ale i paseky, vždy se však jedná o druhově bohatou vegetaci. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

JP Cassida atrata, larva

OK Biotop – vrch Na Stráži u Bylnice

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Chrysomelidae
(mandelinkovití)

Štítonoš šalvějový

Cassida canaliculata
Laicharting, 1781

Je lokálně rozšířen od Francie (Porýní) přes celou střední Evropu až po Kavkaz a západní Kazachstán. Z ČR je znám pouze z Moravy, kde se recentně vyskytuje pouze na jihu a jihovýchodě. Ve Zlínském kraji byl zjištěn na Uherskohradišťsku, v širším okolí Uherského Brodu, u Hluku v PP Babí hora, ve Zlíně–Přílukách a v Bílých Karpatech např. v PR Bílé potoky, na vrchu Na Stráži u Bylnice, u Štítné nad Vláří, v PP Bahulské jamy, PR Dolnoněmčanské louky, PR Nová hora nebo v PP Pod Hribovňou. Vyskytuje se na teplomilných biotopech, na kterých rostou živné rostliny – šalvěje (zejména šalvěj hajní a šalvěj luční). Barva vylíhnutých jedinců je matně oranžově hnědá. Při následujícím živném žíru, vlivem zvýšení množství vody a látek z rostliny v těle, krovky získají perleťový lesk a zelenozlatou barvu. Tento druh lze v ČR velmi dobře využít jako bioindikátor zachovalého lučního prostředí (Konvička & Sekerka 2011). V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

OK Biotop – vrch Na Stráži u Bylnice

OK Cassida canaliculata, larva

FT Cassida canaliculata

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Chrysomelidae
(mandelinkovití)

Štítonoš červený

Pilemostoma fastuosum
(Schaller, 1783)

Palearktický druh široce rozšířený od východní Sibiře po západní Evropu. V Čechách se vyskytuje v Polabí. Na Moravě se většina lokalit nachází na jihu a jihovýchodě, velmi ojediněle byl zjištěn také na Prostějovsku a severovýchodě. Všude v ČR se jedná o vzácný až velmi vzácný a lokální druh. Ve Zlínském kraji byl recentně nalezen ve Zlíně-Přílukách, u Brumova-Bylnice a v okolí Uherského Brodu. Vyskytuje se na různých typech stanovišť, na kterých rostou živné rostliny – omany (zejména oman vrbolistý, britský a mečolistý), blešník obecný a blešník úplavičný. Ve Zlínském kraji se vyskytuje na teplomilných lokalitách. Vzácná je i celá černě zbarvená forma. Nebezpečí pro tento druh představuje zejména chemizace, zarůstání lokalit a na druhou stranu také příliš intenzivní sečení. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

LK Pilemostoma fastuosum

LKa Pilemostoma fastuosum

FT Pilemostoma fastuosum

VK Lachnaia sexpunctata

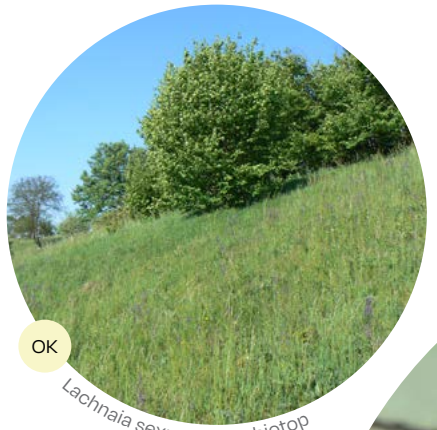
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Chrysomelidae
(mandelinkovití)

Huňáč šestitečný

Lachnaia sexpunctata
(Scopoli, 1763)

Žije ve střední, východní a jižní Evropě, zasahuje až do Turecka a Izraele. Českou republikou prochází severní hranice rozšíření. V ČR je známý ze středních, západních a severních Čech, z jižní Moravy, Moravského krasu východní Moravy. Všude v ČR se jedná o vzácný a lokální druh, pouze na jižní Moravě bývá pomístně početnější. Ve Zlínském kraji byl nalezen na řadě míst v Prakšické vrchovině, v Bílých Karpatech u Brumova–Bylnice (vrch Na Stráži), u Štítné nad Vláří a v PP Cestiska. Dále byl zjištěn ve Zlíně–Přílukách, u Napajedel a u Zdounek v PP Včelín. Vyskytuje se na teplomilných stanovištích, jako jsou jižně exponované květnaté stráně, stepi atp. Dospělci posedávají na nejrůznější vegetaci. Nebezpečí pro tento druh představuje zejména zarůstání lokalit. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

OK Lachnaia sexpunctata, biotop

FT Lachnaia sexpunctata

LKa Coniocleonus nigrosuturatus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Curculionidae
(nosatcovití)

Nosatec černopásý

Coniocleonus nigrosuturatus
(Goeze, 1777)

Široce rozšířený palearktický druh obývající severní Afriku, většinu Evropy a velkou část Asie až po západní Sibiř. V Čechách byl zaznamenán pouze jednou před více než sto lety. Na Moravě byl zjištěn v 70. letech v okolí Znojma a Pavlova, v současnosti pak v okolí Dolních Dunajovic, v Mikulově a na Uherskohradišťsku. Ve Zlínském kraji byl nalezen v Uherském Brodě, Kunovicích (Trnka et al. 2020) a v Uherském Hradišti. Dospělci se vyskytují od března do pozdního léta. Obývá především xerotermní biotopy s písčitým podkladem, jedná se především o písčiny a stepi s narušovaným, dostatečně řídkým vegetačním krytem (www.naturabohemica.cz). Dospělci jsou nalézáni pod pumpavou obecnou (*Erodium cicutarium*), která je jeho živnou rostlinou. Ohrožen je zarůstáním stepních trávníků a písčin. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

FT Coniocleonus nigrosuturatus

FT

Donus intermedius

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Curculionidae (nosatcovití)

Klikoroh lesostepní

Donus intermedius
(Boheman, 1842)

Evropský druh známý zejména z podhůří Pyrenejí, Alp, Karpat a z Balkánu. V ČR se vyskytuje pouze na Moravě, velmi vzácně v sudetských pohořích, relativně častější je pouze v Bílých Karpatech. V rámci Zlínského kraje žije pravděpodobně pouze v Bílých Karpatech, pro které je typickým druhem. Odtud je znám z lokalit Brumov-Bylnice (vrch Na Stráži), PR Bílé potoky, PP Kaňúry, PR Hutě, PP Pod Hribovňou, PR Ve Vlčí, PP V Krátkých, PP Mechnáčky a PP Za lesem. Žije na okrajích lesů a na horských a podhorských loukách. V Bílých Karpatech obývá převážně druhově bohaté teplomilné květnaté louky. Žije na hluchavkovitých a hvězdnicovitých rostlinách (Benedikt et al. 2010), u nás bývá nalézán především na šalvěji luční. Brouci se zdržují na živných rostlinách nebo pod nimi. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený.

O. Konvička

OK

Biotop – vrch Na Stráži u Bylnice

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Curculionidae (nosatcovití)

Krytonosec dubový

Gasterocercus depressirostris depressirostris
(Fabircius, 1792)

Obývá Evropu od Francie a Německa po jižní Rusko, chybí ve Skandinávii. V ČR se vyskytuje vzácně a řídce v nižších polohách s výskytem dubů. Ze Zlínského kraje je známý ze Soběsuk z Kroměřížska, z Chřibů, z Vlárského průsmyku v Bílých Karpatech (AOPK ČR 2025), z okolí Uherského Brodu a ze Zlína. Preferuje lesostepní stanoviště a exponované teplomilné lesní porosty s výskytem dubů, které jsou živnými dřevinami. Vývoj larev probíhá v odumřelém tvrdém dřevě. Dospělci nejčastěji sedí na mrtvých dubech. Druh s noční aktivitou, občas přilétá na světlo. Pro ochranu krytonosce je důležité neodstraňovat z lesních porostů mrtvé stojící i ležící duby. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný druh.

O. Konvička

VK

Gasterocercus depressirostris depressirostris

JP

Gasterocercus depressirostris depressirostris

OK

Gasterocercus depressirostris depressirostris, biotop

FT

Gasterocercus depressirostris depressirostris

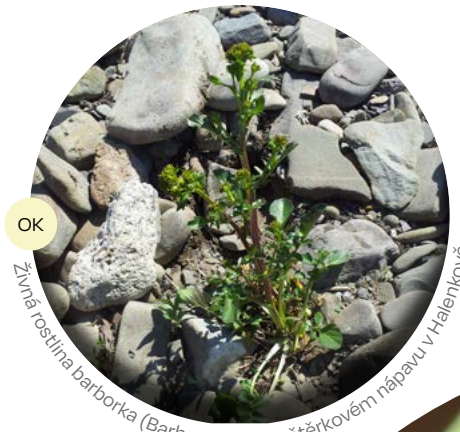
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Curculionidae
(nosatcovití)

Rýhonosec náplavový

Lixus myagri
(Olivier, 1807)

Palearktický druh široce rozšířený od východní Sibiře po severní Afriku a po Evropu, kde se vyskytuje všude kromě Britských ostrovů a Skandinávie. V celé ČR je vzácný a lokální, ubývající druh vyskytující se zejména v nížinách a podhůří. Ve Zlínském kraji byl autorem textu nalezen v roce 2020 v Karolince u nově vytvořených tůní pod přehradou Stanovnice, na štěkových náplavech Vsetínské Bečvy v Halenkově a štěrkových náplavech Bečvy u Chropyně. Biotopem jsou vlhké stanoviště, nejčastěji štěrkové náplavy větších řek. Potravně je vázán na brukvovité rostliny. Mezi živné rostliny patří rukev obecná, barborka obecná a potočnice lékařská. Dospělci se zdržují ve spodních částech rostlin, často pod listovou růžicí, larvy se vyvíjí ve stoncích a kořenech (www.naturabohemica.cz). Ohrožen je regulacemi vodních toků, odstraňováním štěrkových nánosů a zarůstáním štěrkových lavic. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako zranitelný.

O. Konvička

OK Živná rostlina barborka (Barbarea sp.) na štěrkovém nápavu v Halenkově

FT Lixus myagri

FT Minyops variolosus

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Curculionidae
(nosatcovití)

Klikoroh stepní

Minyops variolosus
(Goeze, 1777)

Evropský druh, rozšířen ve střední, jižní a východní Evropě, od východní Francie po Rumunsko a od Polska po Černou horu na jihu. V ČR velmi vzácný a vymírající druh, který přežívá v posledních enklávách na Svitavsku, u Lysé nad Labem a na jižní a východní Moravě. Historicky byl znám roztroušeně z celé ČR (www.naturabohemica.cz). Ze Zlínského kraje pochází více historických údajů, recentně byl zjištěn na svazích vrchu Na Stráži u Brumova–Bylnice (Stejskal & Trnka 2012) a v roce 2019 autorem textu u Štítné nad Vláří. Obývá suché stráně, louky, pastviny a stepní trávníky. Brouci žerou různé druhy rostlin. S dospělci se setkáme od dubna do září, jsou málo pohybliví a často se skrývají pod kameny nebo jsou částečně zahrabaní v hlíně mezi zbytky rostlin (www.naturabohemica.cz). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako kriticky ohrožený.

O. Konvička

OK Minyops variolosus – biotop

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Curculionidae
(nosatcovití)

Krytonosec kostivalový

Mogulones diecki
(C. N. F. Brisout
de Barneville, 1870)

Evropský diskontinuálně rozšířený druh známý z České republiky, Itálie, Maďarska, Německa, Polska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska a Španělska. V Čechách žije v oblasti horního Povltaví, na Moravě v Bílých Karpatech, Podyjí a byl zaznamenán také v Kobylí (Benedikt et al. 2010) a Václavem Křivanem u Čermákovic (AOPK ČR 2025) na jižní Moravě. V rámci Zlínského kraje byl zjištěn v Bílých Karpatech, kde je místy poměrně častý, nalezen byl např. v PP Kaňúry nebo v PR Javorůvky (AOPK ČR 2025). Žije zejména v podrostech doubrav a dubohabřin s výskytem živné rostliny. Vývojově je vázaný na kostival hlízantý (*Symphytum tuberosum*), na němž se brouci zdržují. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený.

O. Konvička

OK Biotop–světlé lemy v PP Kaňúry v Bílých Karpatech

FT Mogulones diecki

HB *Neophytobius granatus*

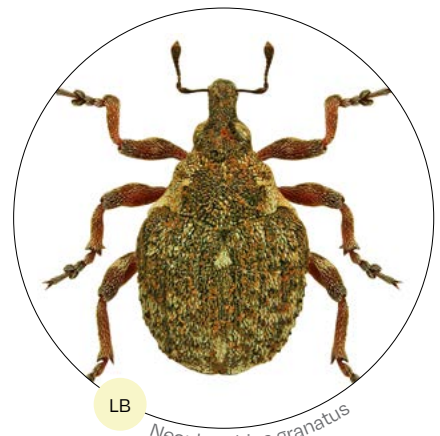
Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Curculionidae
(nosatcovití)

Krytonosec pobřežní

Neophytobius granatus
(Gyllenhal, 1836)

Palearktický široce rozšířený nosatec žijící ve většině Evropy, obývá také severní Afriku a zasahuje až po západní Sibiř. V celé ČR je velmi lokální, ubývající druh vyskytující se zejména v nížinách a podhůří. Známý je např. z Bečvy (Konvička et al. 2018), Morávky (Stanovský 2003) nebo Litovelského Pomoraví. Na místech výskytu bývá početný. Ve Zlínském kraji byl nalezen na štěrkových náplavech Bečvy u Choryně, v meandrech říčky Dřevnice mezi Slušovicemi a Lípou a na řece Vláře u Popova (AOPK ČR 2025). Žije pouze na štěrkových či písčitých nánosech přírodně zachovalých vodních toků. Jako živná rostlina bývá uváděno rdesno blešník (*Persicaria lapathifolia*). Dospělci se zdržují na živných rostlinách nebo pobíhají mezi kameny či po holém písku. Ohrožen je regulacemi vodních toků, výstavbou přehrad a tím narušením splaveninového režimu, odstraňováním štěrkových a písečných nánosů a jejich zarůstáním. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako ohrožený druh.

O. Konvička

LB *Neophytobius granatus*

OK *Neophytobius granatus*, biotop

Chrostíci

Řád: Trichoptera (chrostíci)
Čeleď: Rhyacophilidae

Chrostík

Rhyacophila philopotamoides
McLachlan, 1879

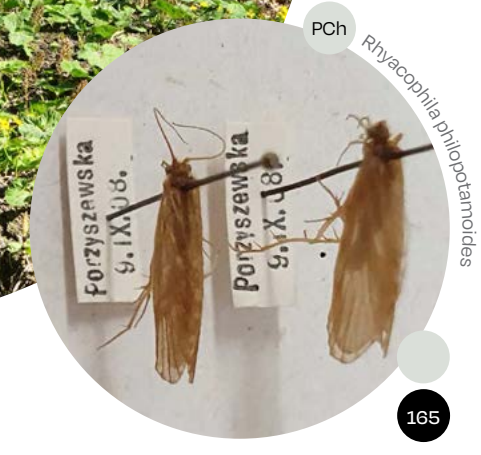
Jedná se o evropský druh, který se vyskytuje v horských a podhorských oblastech. V Česku je recentně znám pouze z Karpat, kde je nalézán v pramenných stružkách a potocích ve vyšších nadmořských výškách. Ve Zlínském kraji je uváděn z Bílých Karpat (PR Javorůvky, PR Bílé potoky, PP Dobšena), Vizovické vrchoviny, Javorníků (NPR Razula) a Moravskoslezských Beskyd (Komzák & Chvojka 2012, Kroča & Komzák 2020). V řadě zemí, kde se tento druh vyskytuje, je uváděn mezi ohroženými druhy. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je klasifikován jako téměř ohrožený .

D. Trávníček, P. Chvojka

Řád: Trichoptera (chrostíci)
Čeleď: Glossosomatidae

Chrostík

Synagapetus dubitans
McLachlan, 1879

Tento druh je rozšířen především ve střední Evropě, jeho výskyt zasahuje i do Evropy západní (Belgie, Francie, Velká Británie) a jižní (Slovinsko, severní Itálie). V Česku byl zaznamenán teprve nedávno právě ve Zlínském kraji, kde se vzácně vyskytuje na prameništích v severní a střední části Bílých Karpat v okolí Valašských Klobouk, Bylnice, Nedašova, Starého Hrozenkova, Lopeníka a Vyškovce (Chvojka et al. 2009, Komzák & Chvojka 2012). Larvy tohoto chrostíka si stavějí z kamínků a písku charakteristické schránky, které, na rozdíl od známých trubicovitých schránek jiných druhů, připomínají spíše nějaký bunkr nebo iglú. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocen jako zranitelný.

D. Trávníček, P. Chvojka

Motýli

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Adelidae (adélovití)

Adéla radela

Nemophora raddaella
(Hübner, 1793)

Rozšířena od severní Afriky přes Iberský poloostrov, jižní a střední Evropu až po Černé moře. Ve střední Evropě nezjištěna v Německu a Polsku. V rámci ČR je známa z několika míst na jižní a jihovýchodní Moravě (Laštůvka et al. 2018). Housenky žijí na čertkusech (*Succissa*) a štětkách (*Dipsacus*). Ve Zlínském kraji se druh vyskytuje na několika lokalitách v okolí Uherského Brodu na poloruderálních nebo postagrárních stanovištích, kde jsou porosty štětek.

Fr.Kopeček

Ko Biotop - Drslavice Čupy

Ko Nemophora raddaella

MD Alucita desmodactyla

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Alucitidae
(pernatěnkovití)

Pernatěnka čistcová

Alucita desmodactyla
(Zeller, 1847)

ZV Alucita desmodactyla

Jedná se o xerotermní druh se západopalearktickým areálem výskytu od Tuniska přes většinu Evropy po Zakavkazí. V severní části střední Evropy je velmi lokální a vzácný. Larvální vývoj probíhá v květenství čistců (*Stachys recta, S. alpina, S. sylvatica*). V České republice znám recentní výskyt motýla pouze z Českého krasu a na Moravě na Vsetínsku, historicky pak z několika málo dalších míst ve středních Čechách. Ve Zlínském kraji byl nalezen na vícero lokalitách na Horním Vsacku, např. Vsetín, Halenkov, Karolinka, Nový Hrozenkov, Huslenky (Spitzer & Beneš 2011). Biotopem zde byly vždy výslunné subxerotermní květnaté stráně a lesní lemy využívané donedávna jako extenzivní pastviny či občasně přepásané louky. Motýl je zřejmě závislý na extenzivní pastvě či jiné disturbanci a v ČR je pravděpodobně ohrožený, nicméně na zachovalých a tradičně obhospodařovaných stanovištích Vsetínských vrchů je stále dosti rozšířený.

L Spitzer, J. Beneš

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Zygaenidae
(vřetenuškovití)

Zelenáček velký

Jordanita notata
(Zeller, 1847)

Obývá západopalearktický areál od Pyrenejského poloostrova, přes střední Evropu až po Střední východ. Vázaný na výhřevné květnaté krátkostébelné trávníky, extenzivní pastviny a široké květnaté lesní lemy. Housenky minují v listech chrpy luční (*Centaurea jacea*), méně ch. čekánku (*C. scabiosa*). Dospělci aktivní od odpoledních hodin až do soumraku, často navečer přilétají k UV světlu. I v minulosti byl vždy pouze velmi lokální, v současnosti je znám na Moravě jen z Bílých Karpat a Vsetínska, v Čechách nověji z nemnoha lokalit v teplých oblastech středních a severních Čech (Macek et al. 2015). Ve Zlínském kraji je recentně doložený především z Horního Vsacka (nejvíce nálezů z lokalit Huslenky–Losový, Halenkov a Nový Hrozenkov) a vzácně ze severních Bílých Karpat (Kuras & Beneš 1996, Kuras & Sitek 2007, Spitzer & Beneš 2010). Populace druhu negativně reagují na plošnou seč a intenzivní pastvu, likviduje jej také plošné a brzké sečení nedopasků (Konvička et al. 2005). Zlínský kraj nyní hostí nejsilnější populace tohoto druhu v ČR. V Červeném seznamu bezobratlých ČR hodnocen jako zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

MV Jordanita notata

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Zygaenidae
(vřetenuškovití)

Vřetenuška třeslicová

Zygaena brizae
(Esper, 1800)

Pontomediterránní vřetenuška rozšířená od Francie, přes střední Evropu po Zakavkazí. Je druhem pozdně sukcesních subxerotermních lučních biotopů. Larvální vývoj probíhá v listech pcháčů (*Cirsium* spp.). Jedná o řídce rozšířenou vřetenušku, preferující v regionu jižně exponované, opuštěné extenzivní pastviny a široké květnaté lesní lemy, kde jsou dosud časté plochy se sporou vegetací a hojný pcháč bělohlavý (*Cirsium eriophorum*). Historicky na Moravě a ve Slezsku lokálně rozšířená, v současnosti na většině území vymřelá (v Čechách nežije). Recentně přežívá na několika místech na jižní a jihovýchodní Moravě (Macek et al. 2015). Ve Zlínském kraji nejvíce aktuálních hlášení pochází z Horního Vsacka – z lokalit Huslenky-Losový, Halenkova a Nového Hrozenkova, nejseverněji pak z Hutiska–Solance a dále z hrstky lokalit v podhůří Chřibů a okolí Hluku (Kuras & Beneš 1996, Kuras & Sitek 2007, Spitzer & Beneš 2010). Vesměs zde byla všude pozorována ve velmi malých populacích. Vřetenušku likviduje plošná seč, intenzívní pastva (či časné kosení nedopasků) a zarůstání a zalesňování jeho lokalit. Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

Zygaena brizae
VK

Zygaena brizae
JJu

Zygaena carniolica
MH

Zygaena carniolica
MH

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Zygaenidae
(vřetenuškovití)

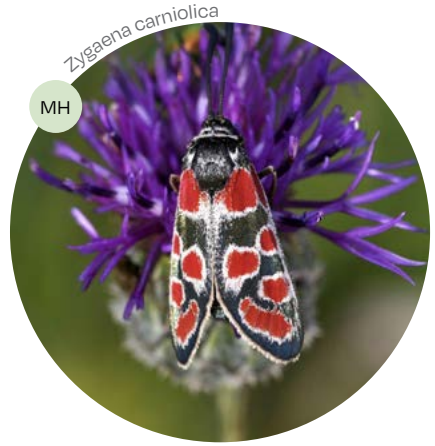
Vřetenuška ligrusová

Zygaena carniolica
(Scopoli, 1763)

Eurosibiřský druh rozšířený ve většině Evropy přes Turecko, jižní Rusko až po Bajkal. V minulosti byl u nás mimo chladné oblasti běžný, nyní se vyskytuje zejména na jihu Moravy a ve středních a severních Čechách, v ostatních regionech značně ustoupil. Obývá různé výslunné květnaté biotopy, jako jsou stepi, lesostepi, suché louky a pastviny, druhotně také lomy a pískovny, vždy jde o krátkostébelné plochy s řídkou vegetací. Housenky žijí především na vičenci ligrusu (Onobrychis viciifolia) a štírovnících (Lotus spp.). Motýli létají od června do srpna, housenky přezimují a kuklí se na jaře ve žlutavém oválném kokonu nízko u země (Macek et al. 2015). Ve Zlínském kraji jde již o lokální a mizející druh, rozšířenější již jen na Horním Vsacku, v podhůří Chřibů, na Uherskobrodsku a v Bílých Karpatech (Spitzer et al. 2025). Druh se nevyskytuje na intenzivně plošně sečených loukách a současně jej ohrožuje samovolné zarůstání jeho biotopů a jejich zalesňování. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

Zygaena carniolica
MH

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Zygaenidae
(vřetenuškovití)

Vřetenuška čičorková

Zygaena ephialtes
(Linnaeus, 1767)

Zygaena ephialtes

MH

Západopalearktický druh s výskytem od Pyrenejí přes střední Evropu až k Uralu a Turecku. V ČR v minulosti velmi rozšířený druh, který značně ustoupil, především pak v chladnějších oblastech. Obývá suché a teplé biotopy v pozdějších sukcesních stadiích s vyšší bylinnou vegetací, jako jsou květnaté křovinaté stráně, lesní lemy a extenzivní sady. Dospělci mají denní aktivitu a létají od června do srpna. Létají za slunečného počasí, kdy sedají na různé zejména fialové květy. Živnou rostlinou housenek je u nás čičorka pestrá (*Securigera varia*). Motýl je význačný velkou barevnou variabilitou. Jeho „ephialtoidní" formy mají na zadečku žlutý nebo červený opasek, přední i zadní křídla pak s bělavými skvrnami. U „peucedanoidních" forem jsou skvrny na předních křídlech červené, stejně jako opasek na zadečku a zadní křídla. Ve Zlínském kraji žije již jen velmi lokálně především v podhůří Chřibů, okolí Vsetína, Vizovické vrchovině a severní části Bílých Karpat (Spitzer et al. 2025). Vřetenušku čičorkovou nyní nejvíce ohrožuje zarůstání a zalesňování jejích stanovišť. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazena v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

PS Zygaena ephialtes

MS Zygaena purpuralis

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Zygaenidae
(vřetenuškovití)

Vřetenuška mateřídoušková

Zygaena purpuralis
(Bruennich, 1763)

MS
Biotop – Kretíkova louka – Velké Karlovice

Palearktický druh rozšířený v mírném pásu Evropy a střední Asie. V minulosti se na území České republiky běžně vyskytovala na teplých loukách a pastvinách nížin a pahorkatin, avšak postupně z většiny regionů vymizela. Jedná se o středně velký druh vřetenušky. Přední křídla nesou tři výrazné podélné pruhy. Housenka dorůstá délky přibližně 10 mm, je robustní, žlutě zbarvená a nese několik tmavších skvrn. V současnosti jde v ČR o nehojný, ustupující druh, roztroušeně se vyskytující zejména v nížinách a teplejších oblastech. Preferuje různé sušší nelesní biotopy, především xerotermní pastviny, louky, stepi a lesostepi, dále meze, úhory či okraje cest a lesů. Dospělci létají za slunečných a teplých dnů, žijí od konce května do srpna. Často usedají na květy, zejména fialově zbarvené, a mohou vytvářet i početné agregace, které slouží jako obranný mechanismus proti predátorům. Housenky se specializují na mateřídoušky (*Thymus* spp.), vzácněji se vyvíjejí i na jiných bylinách (Macek et al. 2016). Druh je morfologicky velmi podobný příbuzné vřetenušce přehlížené (*Zygaena minos*). Spolehlivá determinace obou druhů je možná pouze podle kopulačních orgánů. Ve Zlínském kraji je těžiště výskytu soustředěno do příhraničních pohoří se zachovalou krajinnou mozaikou udržovanou extenzivními formami hospodaření. Nejpočetnější populace existují na Valašsku (Spitzer & Beneš 2010), Nedašovsku a v okolí Brumova–Bylnice. Ústup druhu je zapříčiněn zejména nástupem intenzivní pastvy, celoplošným kosením luk těžkou mechanizací a sukcesí nelesních stanovišť v důsledku zarůstání obtížně přístupných lokalit. V aktuálním Červeném seznamu ohrožených druhů České republiky je vřetenuška mateřídoušková vedena v kategorii téměř ohrožený taxon (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

MH Argynnis niobe

PS Argynnis niobe

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Perleťovec maceškový

Argynnis niobe
(Linnaeus, 1758)

MV Argynnis niobe

Jedná se o palearktický druh rozšířený v celé Evropě včetně jižní Skandinávie přes Střední Asii až po Amur. V rámci ČR jde o jednoho z našich nejohroženějších druhů denních motýlů. Dříve byl rozšířený na celém území. V Čechách již vymřel (naposledy doložen v roce 2009) a na Moravě přežívají jeho poslední životaschopné populace pouze na východě ve Vsetínských vrších, Javorníkách a Beskydech. V Bílých Karpatech, kde byl donedávna velmi rozšířený a početný, zaznamenal v posledních letech výrazný plošný úbytek a pokles početnosti (cf. Horal et al. 2006, Spitzer et al. 2025). Recentně byla nalezena i jedna přežívající kolonie v Hostýnských vrších v okolí Rusavy. Zlínský kraj s Valašskem je nyní územím s nejbohatším výskytem druhu v ČR (Beneš et al. 2002, Spitzer & Beneš 2010). Nejvíce kolonií zde má nyní v údolí Vsetínské Bečvy, v dalších oblastech je již méně častý (okolí Rožnova pod Radhoštěm, Bílé Karpaty). Imága obývají relativně velké komplexy jemnozrnné mozaiky stanovišť: extenzivní pastviny, přepásané květnaté louky, bohatě kvetoucí členité lesní lemy, křovinaté meze a leckde stále udržované selské lesy s lesními loučkami (Konvickova et al. 2022). Samice pak kladou vajíčka pouze na výslunné, k jihu exponované plochy s krátkostébelnou řídkou vegetací a hojným výskytem živných rostlin – violek (*Viola* spp.) – nejčastěji na plošky narušené a obnažené pastvou dobytka či lokálními sesuvy půdy (Spitzer et al. 2009 a,b). Druh je v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR hodnocen jako kriticky ohrožený (Hejda et al. 2017).

L Spitzer, J. Beneš

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Perleťovec červený

Argynnis pandora
(Denis & Schiffermüller, 1775)

MKr Argynnis pandora

Tento druh patří k největším perleťovcům Evropy. Housenky se živí různými druhy violek (*Viola* spp.), které samice vyhledávají ve světlých lesích, lesostepích, křovinatých biotopech a na jejich okrajích. Dokáže využívat i antropogenní stanoviště, například rumiště se sporou vegetací. V jižní Evropě se často vyskytuje na náplavech v širokých údolích řek. Jeho rozšíření je mediteránní; severní hranice stálého výskytu v Evropě prochází Rumunskem a Maďarskem (Macek et al. 2015). Severněji se objevuje jen nepravidelně, většinou při náhodných záletech (např. jednotlivé nálezy z jižních a východních Čech). Na okraji areálu jeho početnost kolísá. V Maďarsku v 70. a 80. letech téměř vymizel, ale v 90. letech se populace opět obnovila. Od té doby se občasně objevuje i na jižní Moravě, odkud byl dříve znám častěji (Beneš et al. 2002). Druh je velmi mobilní, ale nepatří mezi typické migranty; na našem území mohl jen vzácně vytvářet dočasné populace (cf. Moucha 1951). Ze Zlínského kraje je za posledních sto let známo jen několik pozorování. Vlivem klimatických změn však po mnoha desetiletích došlo k novodobé expanzi tohoto perleťovce na Moravě. Od roku 2023 je z Moravy a Slezska známo téměř 50 nálezů dospělých jedinců, často čerstvých z první generace v červnu, někdy i s pozorováním páření (Kuras et Boščík 2023, AOPK ČR 2025). Nejvíce záznamů pochází z jižních Bílých Karpat (Lopeník, Vyškovec, Březová), další z okolí Zlína a Valašska. V roce 2025 pak expanze pokračovala na střední a severní Moravu (Malá Bystřice, Huslenky, Velké Karlovice, Dolní Lomná). Pokud tento trend související s oteplováním přetrvá, může se druh stát stálou součástí naší fauny.

L. Spitzer

MKr Argynnis pandora

MV Boloria euphrosyne

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Perleťovec fialkový

Boloria euphrosyne
(Linnaeus, 1758)

Jedná se o eurosibiřský druh rozšířený od Španělska přes celou Evropu, evropské Rusko až po Dálný východ po Japonsko. Dříve byl plošně rozšířený na celém území České republiky, ale v mnoha regionech značně ustoupil. Vyskytuje se především ve světlých listnatých i jehličnatých lesích od nížin do hor, kde obývá široké a výslunné květnaté lesní okraje, paseky a lesní louky. V současnosti mizí z krajiny tam, kde chybí typické rozvolněné květnaté široké lemy na rozmezí lesa/louky či pastviny (Beneš & al. 2002, Spitzer et Beneš 2010). Housenky žijí na různých osluněných violkách. V posledních letech tvoří pravidelně druhou generaci i ve vyšších nadmořských výškách. Ve Zlínském kraji je dosud plošně rozšířen ve všech lesnatých pahorkatinách a horách, nejpočetněji ve Vsetínských vrších a Javorníkách (Spitzer & Beneš 2010). Velmi častý je též v Bílých Karpatech, vzácnější je v Chřibech a na Zlínsku (Spitzer et al. 2025). Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

VH Boloria euphrosyne

MV Boloria euphrosyne

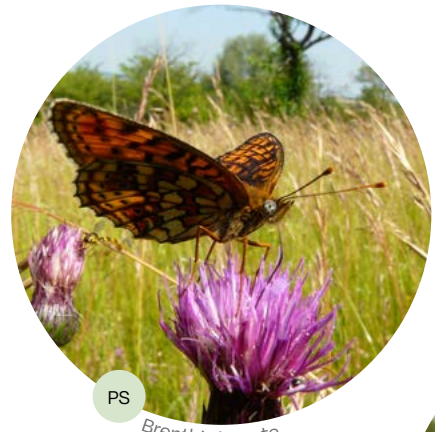

MV Brenthis hecate , housenka

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Perleťovec dvouřadý

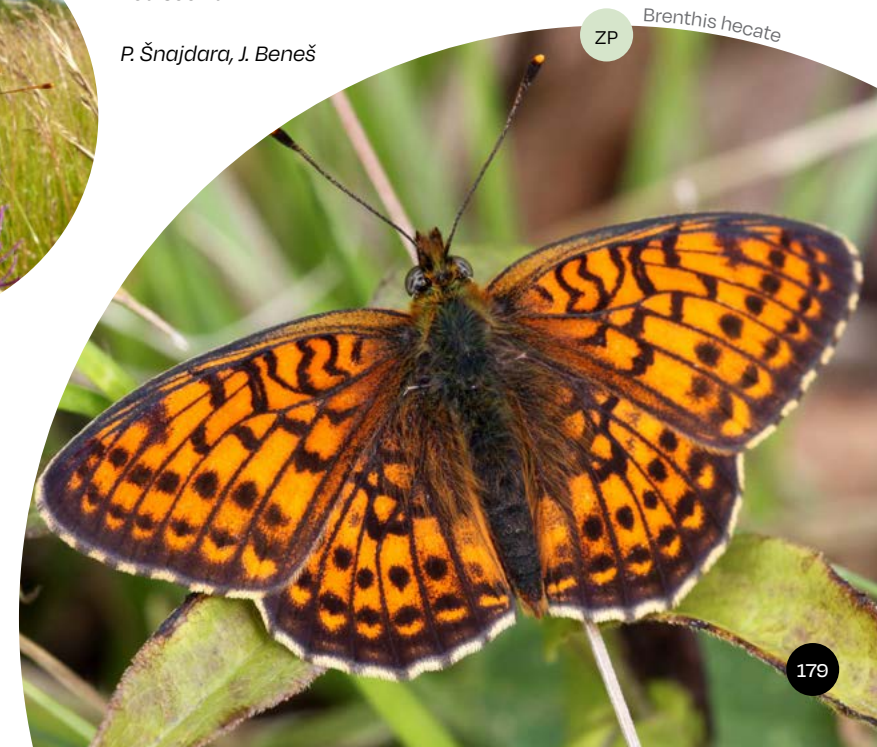
Brenthis hecate
(Denis & Schiffermüller, 1775)

PS Brenthis hecate

MH Brenthis hecate

Pontomediterránní areál od Španělska přes jih střední Evropy a jižní Rusko po Střední Asii a Altaj. V ČR se vyskytuje jen na jihovýchodní Moravě, ve Zlínském kraji především v Bílých Karpatech, kde je místy hojný. V poslední se rozšířil nově i na Nedašovsko (2025) (Spitzer et al. 2025). Biotopem jsou květnaté lesostepi a suché až mezofilní květnaté louky, především pak bělokarpatské orchideové louky se skupinami stromů a keřů. Živnou rostlinou housenek je tužebník obecný (*Filipendula vulgaris*). Vývoj je jednogenerační (konec května až červenec). Vajíčka motýl klade jednotlivě na vrcholy živné rostliny, přezimuje vyvinutá larva ve vajíčku, housenky se líhnou brzo na jaře. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017). Jeho ohrožení je stejně jako u většiny lučních druhů způsobeno nyní hlavně celoplošnou strojovou sečí luk.

P. Šnajdara, J. Beneš

ZP Brenthis hecate

PS Limenitis camilla

MV Limenitis camilla, housenka

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Bělopásek dvouřadý

Limenitis camilla
(Linnaeus, 1764)

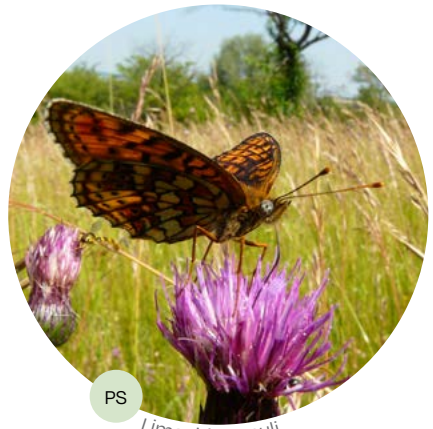

ZP Limenitis camilla

Palearktický druh, který se vyskytuje od Pyrenejského poloostrova, přes střední Evropu a dále v celém mírném pásu po Dálný východ a Japonsko. V ČR v minulosti roztroušeně rozšířený v teplých pahorkatinách po celém území. V současnosti především ve středních a jižních Čechách, v Českém středohoří, Podorličí, Moravském krasu, Nízkém i Hrubém Jeseníku a Beskydech. V posledních dvou dekádách v některých regionech silně expanduje, především horských oblastech Sudet. Ve Zlínském kraji nyní zejména v podhorských lesnatých údolích Bílých Karpat (Spitzer et al. 2025), Vsetínských vrchů a Javorníků (Spitzer & Beneš 2010) a vzácně ve Vizovických vrších. Biotopem druhu jsou okraje a světliny listnatých a smíšených lesů od nížin do podhůří, podél cest a vodotečí. Živnou rostlinou housenek je více druhů zimolezů, především zimolez obecný (*Lonicera xylosteum*) a v horách z. černý (*L. nigra*). Pro jeho ochranu je důležité udržet v lesích osluněné světliny a široké lemy lesních cest, pestrost dřevin a různověký les. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017), zvláště chráněný je v kategorii ohrožený.

P. Šnajdara, J. Beneš

PS Limenitis populi

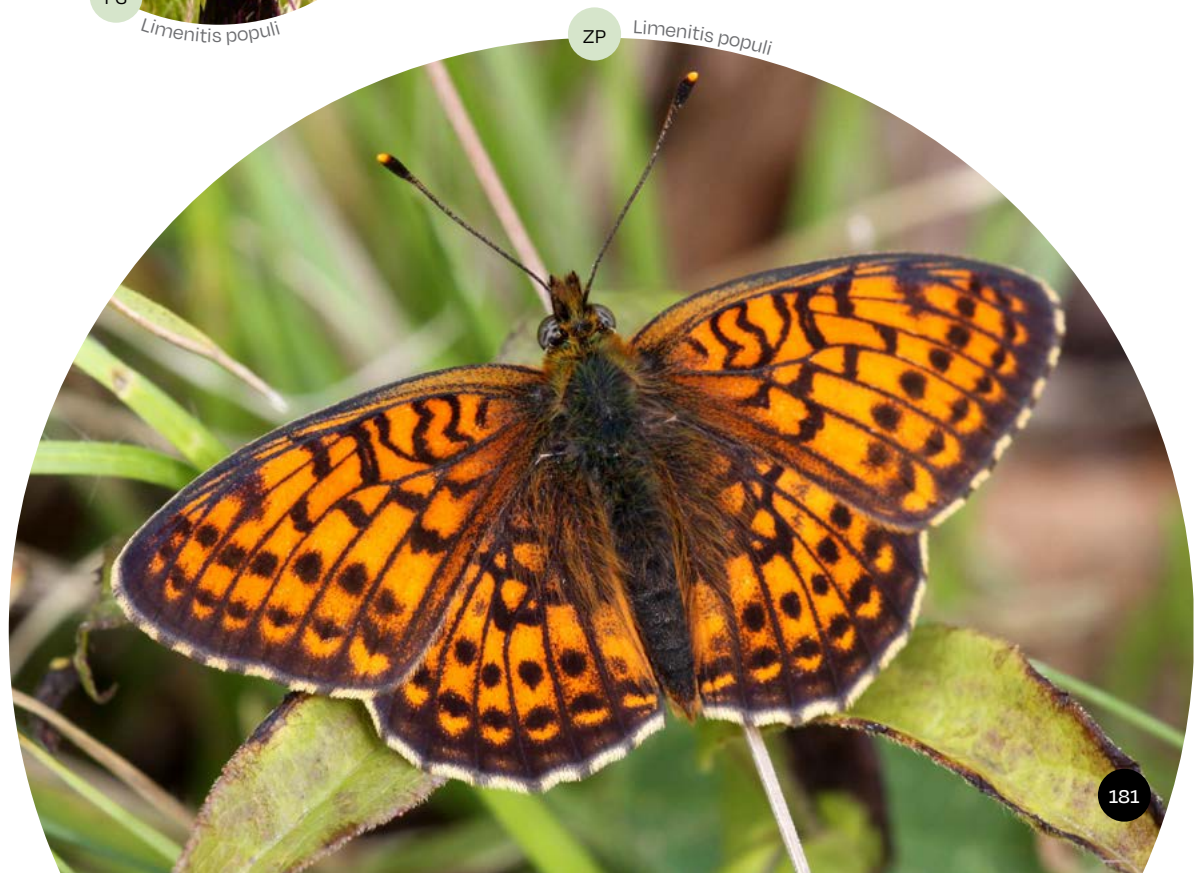
Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Bělopásek topolový

Limenitis populi
(Linnaeus, 1758)

Jedná se o eurosibiřský druh rozšířený od Francie, přes střední Evropu a Rusko až po Japonsko. Motýl preferuje lesnatá údolí podél vodotečí, kde vyhledává lesní světliny, průseky a lemy lesních cest s hojným výskytem živných rostlin housenek – topolu osiky (Populus tremula) a méně a t. černého (P. nigra). Motýli se v krajině vyskytují na řídko v otevřených populacích a většinu života tráví v korunách stromů, proto bývají přehlíženi. V ČR je celoplošně rozšířen, v příhraničních pohořích nebo např. na Třeboňsku je lokálně i hojný. Naopak v intenzivně obhospodařovaných nížinách chybí nebo je zde již velmi vzácný. Bělopásek topolový často početně fluktuuje mezi roky, někdy bývá lokálně až hojný, pak několik let vizuálně chybí (Beneš et al. 2002). Ve Zlínském kraji častěji nalézá vzácně po celém území (Spitzer et al. 2025). Vzácnější je i na Vsetínsku a Rožnovsku, odkud pochází jen nahodilá pozorování. V pestré zemědělské krajině se zachovalou vegetací kolem vodotečí není dosud ohrožen. Jeho populace ale významně oslabuje pravidelná likvidace tzv. plevelných dřevin a především přeměna lesů na stinné smrkové monokultury. Zvláště chráněný druh v kategorii „ohrožený“, v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen již jako zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

ZP Limenitis populi

PS

Melitaea aurelia

PT

Melitaea aurelia

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Hnědásek černýšový

Melitaea aurelia
(Nickerl, 1850)

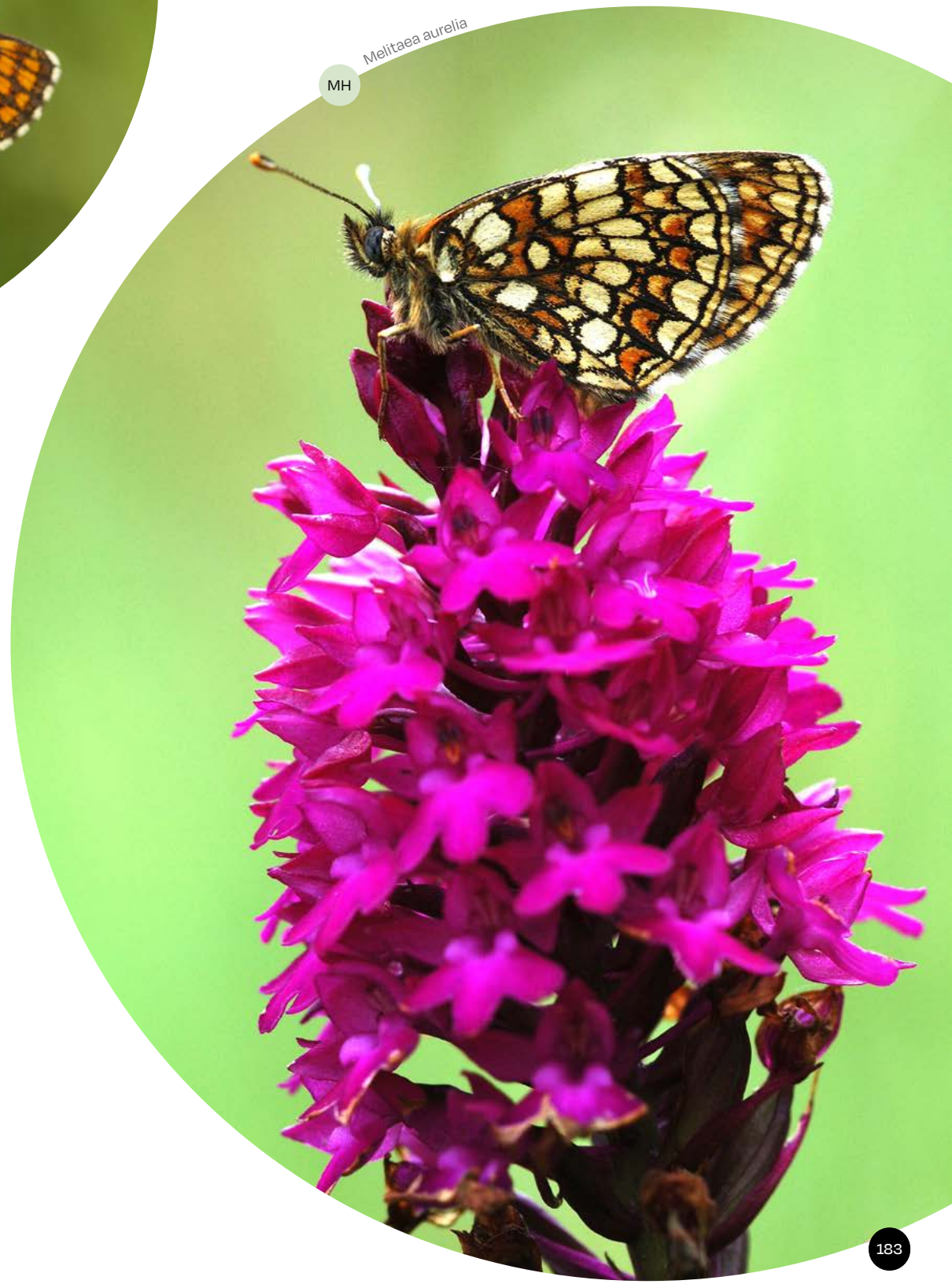

MH

Melitaea aurelia

Západopalearktický druh rozšířený od východní Francie, přes jižní část střední Evropy až po západní Sibiř a Ťan–Šan. V ČR v minulosti roztroušeně rozšířen v teplejších regionech na většině území. Na většině známých míst výskytu vymřel. V současnosti přežívá pouze v severních Čechách, na Moravě je lokálně rozšířenější, na jihu a jihovýchodě, na sever zasahuje až na Prostějovsko. Ve Zlínském kraji lokálně v Chřibech, okolí Uherského Hradiště a Zlína, v podhůří Chřibů a Litenčické pahorkatině. Více rozšířený často v početných populacích je v Bílých Karpatech a na Uherskobrodsku (Spitzer et al. 2025). V posledních dvou dekádách se také rozšířil a žije ve stabilních populacích i na Valašsku, např. Horním Vsacku (Spitzer & Beneš 2010). Biotopem jsou výslunné květnaté suché louky a lesostepi, obvykle s jižní expozicí, porostlé květnatou nízkostébelnou a řídkou vegetací s hojným výskytem živné rostliny – jitrocele prostředního (*Plantago medium*) (Beneš et al. 2002). Zlínský kraj a celé CHKO Bílé Karpaty hostí nyní nejvíce početných populací u nás. Příčiny ústupu jsou zarůstání suchomilných trávníků po omezení pastvy a jejich záměrné zalesňování a celoplošná seč. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

MH

Melitaea aurelia

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

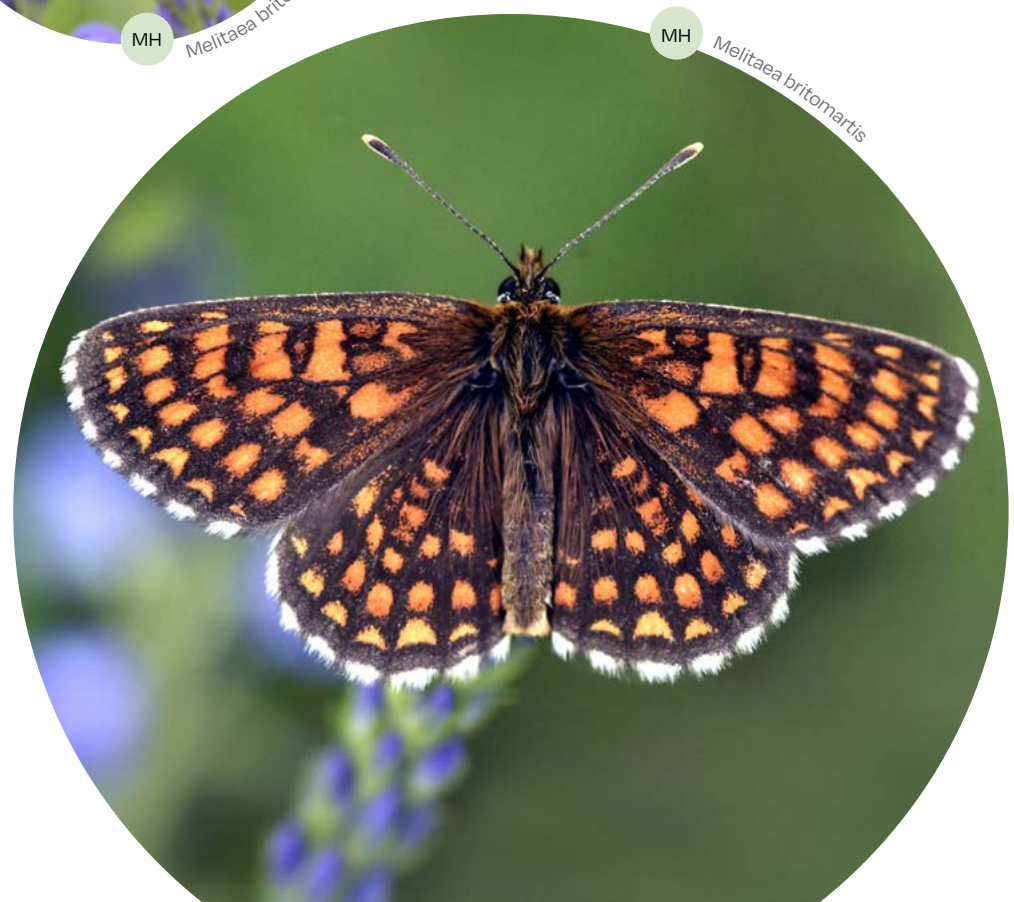
Hnědásek podunajský

Melitaea britomartis
(Assmann, 1847)

MH Melitaea britomartis

Eurosibiřský druh rozšířený od střední Evropy na východ přes Sibiř až po Zabajkalsko a Poamuří. V ČR v současnosti už pouze na několika lokalitách v NP Podyjí, v okolí Moravského Krumlova, v Bílých Karpatech a na Uherskobrodsku (Macek et al. 2015). Biotopově je vázán u nás nyní na zarůstající květnaté křovinaté suché louky a lesostepi s mozaikou řídkých krátkostébelných a vysokostébelných trávníků s převahou bylin nad travinami a velmi hojným výskytem živných rostlin housenek – rozrazilu ožankového (*Veronica teurcium*) a r. klasnatého (Pseudolysimachion spicatum). Historicky žil především v řídkých listnatých pastevních lesích a pařezinách jižní Moravy, (lesní populace ale u nás již všechny vymřely). Ve Zlínském kraji nejnověji ověřen již jen na několika málo lokalitách v jižní části (Spitzer et al. 2025). Tento vymírající druh vymizel vinou zarůstáním stanovišť, intenzivním lesním hospodařením a ústupem extenzivní pastvy. Na všech jeho posledních lokalitách je nezbyté séct v jemnozrnné mozaice„ prosvětlit přilehlé lesní porosty a lesní lemy a případně obnovit extenzivní pastvu. Poslední lokality druhu jsou povětšinou v chráněných územích. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii kriticky ohrožený (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

MH Melitaea britomartis

PS Melitaea cinxia

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Hnědásek kostkovaný

Melitaea cinxia
(Linnaeus, 1758)

Palearktický areál – severozápadní Afrika, většina Evropy, jih Ruska až po Dálný východ. V minulosti byl v ČR všeobecně rozšířen v nížinách a pahorkatinách, poté z většiny regionů vyjma jižní a východní Moravy vymizel. V současnosti začíná znovu vracet do krajiny v jižních Čechách, na Českolipsku a střední Moravě. Ve Zlínském kraji se v poslední dekádě rozšířil v zásadě plošně při jeho východní polovině od Strání po Radhošť (Spitzer & Beneš 2010, Spitzer et al. 2025), kde vystupuje i poměrně vysoko do hor. Dosud recentně chybí v Chřibech a na Kroměřížsku. Častý je v regionu na teplomilných druhově pestrých loukách a lesostepích a extenzivních květnatých suchých pastvinách. Živnou rostlinou housenek je několik druhů jitrocelů (*Plantago* spp.), především j. kopinatý (*P. lanceolata*), méně rozrazily (*Veronica* spp.). Samice klade vajíčka ve skupinách na rub listů živných rostlin, housenky poté žijí ve společném zámotku, dospějí až po přezimování. Mimo oblast, kde nyní prosperuje, vymizel ústupem od tradičního hospodaření mozaikovité seče luk a extenzivního přepásání a nástupem intenzivní pastvy a celoplošného kosení luk těžkou technikou. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

OK Melitaea cinxia, housenky

PS Melitaea cinxia

LP Melitaea didyma

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Hnědásek květelový

Melitaea didyma
(Esper, 1779)

Areál západopalearktický. Severní Afrika, celá jižní a střední Evropa, Pobaltí, Balkán, jižní polovina východní Evropy, Kavkaz, Střední Asie až po střední Sibiř, Altaj a Mongolsko. V ČR v minulosti velmi rozšířený, vymřel na většině území. V Čechách větší populace už jen v Českém krasu, na Křivoklátsku a v kaňonu Vltavy. Na jižní Moravě na Pálavě, Znojemsku a Třebíčsku. Ve Zlínském kraji byl považován za vyhynulý od roku 1993 (P. Šnajdara, lgt. et coll.) V roce 2022 byl zaznamenán návrat druhu (P. Šnajdara, M. Šnajdarová, M. Hrouzek, observ.) a v současné době se vyskytuje početná populace na jediné lokalitě u Hradčovic (Spitzer et al. 2025). Druh vyhledává květnaté xerotermní stráně, skalní stepi a lesostepi se solitérními dřevinami, přičemž se jedná o biotopy v pozdějším stádiu sukcese, na nichž však jsou ale přítomna i místa s řídkým nízkým vegetačním krytem. Živné rostliny housenek jsou v našich podmínkách především lnice, divizny a rozrazily. Dospělci tvoří populace o vysoké lokální hustotě s omezenou mobilitou (Beneš et al. 2002). Mezi těmito populacemi vznikají v klimaticky příznivých letech malé kolonie s velmi mobilními jedinci, díky čemuž je motýl schopen znovu osídlovat i plochy, ze kterých na dlouhá léta vymizel (např. Pálava, Váté písky) (AOPK ČR 2025). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii kriticky ohrožený (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara

PS Melitaea didyma

Biotop – PR Rovná hora

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Hnědásek jižní

Melitaea trivia
(Denis & Schiffermüller, 1775)

PS Melitaea trivia

Areál pontomediteránní. V Evropě disjunktní areál: Španělsko a Portugalsko; pak jihovýchodní Francie, Itálie, Rakousko, Maďarsko, Slovensko, Rumunsko a Balkán. Na východě Turecko, jižní Rusko, Blízký Východ, Kazachstán, Irán po Ťan–Šan, severní Pákistán a severní Indii. Vymřel v České republice. Jeho biotopy představují teplé a výhřevné stepi a lesostepi, také xerotermní pastviny, výhřevné sypané hráze vodních toků, staré vinohrady. Živnou rostlinou housenek jsou různé druhy divizen (*Verbascum* spp.). V minulosti byl rozšířen pouze velmi lokálně na jižní Moravě, severní hranice areálu v minulosti sahala až po Brno. Po 2. světové válce přežíval jen na izolovaných lokalitách na Hodonínsku a Pálavě, poslední lokalita na Hodonínsku byla zničena výstavbou zahrádkářské kolonie. Pravděpodobnou příčinou vymření byla postupná izolace populací ať už přímou likvidací lokalit, intenzifikací zemědělství, zalesňováním a upuštěním od tradičního hospodaření. V roce 2021 byl zdokumentován opětovný výskyt v ČR – Hradčovice (Kopečková, foto 2021), kde se vyskytuje v nepočetné populaci dodnes (AOPK ČR 2025). V následujících letech byl nalezen na několika lokalitách jižní Moravy: Mikulov, Klentnice, Bulhary, Bzenec – přívoz (AOPK ČR 2025). Druh je na všech lokalitách pravděpodobně vysazen (Anonymus 2025). Nelegální introdukce živočichů je nutné striktně odmítat z mnoha důvodů. Jednak vnášejí zmatek do faunistických dat a biogeografie, ale také mohou negativně ovlivňovat jiné druhy (konkurence, predace) a dalším rizikem je zavlečení patogenů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii regionálně vyhynulý (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara

PT Nymphalis xanthomelas

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Babočka vrbová

Nymphalis xanthomelas
(Denis & Schiffermüller, 1775)

MV Nymphalis xanthomelas

Jedná se o eurosibiřský druh s disjunktním areálem – západní část areálu se rozkládá od střední Evropy přes evropské Rusko po střední Sibiř; východní část rozšíření zaujímá Mandžusko až Japonsko. V posledních dekádě přibylo množství hlášení o expanzi babočky vrbové na celém jejím západním areálu. Druh obývá lužní lesy, příbřežní nivy a rozsáhlé vrbiny podél vodních toků. Housenky žijí v larválních hnízdech především na vrbách (*Salix* spp.) V minulosti u nás znám nepravidelný výskyt především na Moravě, nálezy z Čech byly velmi ojedinělé. V 60. letech 20. století motýl u nás zcela vymizel a první recentní hlášení pocházelo z Česka až po téměř 40 letech ze Zlínského kraje, kdy byl poprvé doložen v roce 2005 z Buchlovic v Chřibech a v roce 2007 v Hostýnských vrších. Od té doby byl druh jednotlivě nalézán především koncem poslední dekády na řadě dalších míst Moravy i Čech (včetně několika dalších pozorování z okresů Vsetín a Uherského Hradiště). Donedávna byla babočka u nás považována za vzácného zatoulance, ale v posledních letech se v několika oblastech již etablovaly stálé populace (především v mokřadech na Třeboňsku a Litovelském Pomoraví), a zde je již pozorována pravidelně. Většina nálezů pochází od fotografů, babočka vrbová je totiž dobře poznatelná podle světlých nohou – na rozdíl od podobné babočky jilmové, která má nohy tmavohnědé.

L. Spitzer, J. Beneš

PT Nymphalis xanthomelas

MV Erebia aethiops

PT Erebia aethiops

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Okáč kluběnkový

Erebia aethiops
(Esper, 1777)

MV Erebia aethiops

Jedná se o eurosibiřský druh rozšířený od Skotska přes střední Evropu až po Altaj a Zabajkalsko. Vázán je na starší sukcesní stadia lesostepních biotopů a na světliny v teplých a světlých smíšených lesích. V minulosti byl u nás ostrůvkovitě rozšířený a prosperoval v krajině s mozaikou nejrůznějších sukcesních stádií, jakož i v pastevních lesích a pařezinách s navazující mozaikou "zanedbaných" květnatých vysokostébelných stanovišť (Beneš et al. 2002, Slámová et al. 2010). Housenky okáče žijí na více druzích vyšších travin. V minulosti byl u nás ostrůvkovitě rozšířený v teplých pahorkatinách, v moravských Karpatech vystupoval i výše do hor a zde obýval především výslunné lesní paseky a lemy (v ca 700 m n. m.). V Čechách již jen velmi lokálně údolím Vltavy v jižních Čechách, a na Příbramsku, jinde již vymřel. Na celé Moravě již nezvěstný s posledními nálezy ve Zlínském kraji (Spitzer & Beneš 2010). Hrstka nepočetných kolonií ve Vsetínských vrších a Javorníkách přežívala do roku 2012 – poslední ověřené nálezy pocházejí z okolí Halenkova, o rok dříve též z PR Halvovský potok poblíž horské chaty Cáb. V následujících letech bylo na Valašsku po druhu intenzivně pátráno, leč neúspěšně. Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako ohrožený (Hejda et al. 2017).

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Okáč černohnědý

Erebia ligea
(Linnaeus, 1758)

Jedná se o eurosibiřský druh obývající všechny horské oblasti střední Evropy, místy v Itálii, celá Fennoskandie, evropské Rusko, na východ po Kamčatku a Japonsko. Obývá světliny v horských lesích všech typů, paseky, lesní louky, horské údolní nivy. Optimum výskytu v montánním pásmu (přibližně 800 až 1 200 m n. m.), v říčních údolích a kaňonech řek sestupuje i do nižších poloh (400 m n. m.). Chybí ve vyložených nížinách. Živnými rostlinami housenek je řada lesních travin (Beneš et al. 2002). V ČR obývá všechny horské příhraniční oblasti, ale i mnohé pahorkatiny ve vnitrozemí jako Brdy, Českomoravskou vysočinu, Drahanská vrchovinu či Nízký Jeseník. Nejhojnější je v horách, kde je často dominantním motýlem. Z nižších poloh ve většině regionů mizí, zřejmě i s přispěním globálního oteplování. Ve Zlínském kraji žije pouze v horských polohách – na Vsetínsku ve Vsetínských vrších, Beskydech, Javornících a severních Bílých Karpatech, kde vyznívá v okolí Lidečka a Nedašovy Lhoty. Historicky byl znám i z Hostýnských vrchů. Druh veden v Červeném seznamu bezobratlých ČR v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

Erebia ligea

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Nymphalidae
(babočkovití)

Okáč ovsový

Minois dryas
(Scopoli, 1763)

Jedná se o eurosibiřský druh rozšířený od Pyrenejí přes střední Evropu, většinu temperátní Asie až po Japonsko. Obývá vysokostébelné xerotermní křovinaté stráně, řídké listnaté lesy a jejich lemy, osídluje také zarůstající opuštěné lomy. Housenky žijí na více druzích vyšších trav. V minulosti roztrouseně rozšířený v teplejších oblastech Čech i Moravy. V současnosti v Čechách pouze ve středním Polabí a Českém středohoří; v ostatních oblastech celoplošně vymizel. Na jižní Moravě je dosud lokálně hojný (především Moravský kras, Ždánický les, Chřiby, Bílé Karpaty a Znojemsko), vymřel na celé střední a severní Moravě. Okáč ovsový je převážně motýlem pozdnějších sukcesních stádií xerotermních biotopů (Beneš et al. 2002). Zalesňování opuštěných stepních lad a jejich samovolné zapojování dřevinami motýla na řadě stanovišť odsoudilo k zániku. Navíc vzhledem ke své velikosti a populační struktuře zjevně není schopen dlouhodobě přežívat na maloplošných a izolovaných lokalitách. Druhu vyhovuje i jen občasné kosení lokalit svého výskytu (Konvička et al. 2005). Ve Zlínském kraji je druh již velmi vzácný a silně ohrožený s hrstkou známých lokalit v Chřibech, na Uherskobrodsku a Brumovsku (Spitzer et al. 2025). Častější je na lokalitě Kamenný stůl u Jestřabic (Šnajdara & Spitzer 2015). Druh veden v Červeném seznamu bezobratlých ČR jako zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

Minois dryas

MH Hamearis lucina

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Pestrobarvec petrklíčový

Hamearis lucina
(Linnaeus, 1758)

Evropský druh rozšířený od severního Španělska přes střední Evropu po Ural. Chybí v severním Německu, jižní Itálii a na středomořských ostrovech. Pestrobarvec je vázán na mozaiku zarostlejších ploch s mladými stromy a otevřených květnatých vlhkých pasek či lesních louček a jejich lemů, také křovinaté lesostepi. Housenka žije na prvosenkách (*Primula* spp.). V minulosti značně rozšířený druh, který u nás výrazně ustoupil a v mnoha regionech zcela vymřel (např. na severní Moravě či v jižních Čechách) (Beneš et al. 2002, Spitzer & Beneš 2010). Ve Zlínském kraji nyní již pouze velmi lokálně v jižní části, v okolí Uherského Brodu a Luhačovic, více lokalit již jen v Bílých Karpatech (Spitzer et al. 2025). Na Vsetínsku velmi ustoupil – poslední nálezy jsou z obce Halenkov a Valašská Polanka – a zřejmě zde i zcela vymizel (Spitzer & Beneš 2010). V Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako ohrožený (Hejda et al. 2017)

L. Spitzer

PS Hamearis lucina

MH Lycaena alciphron

Řád: Coleoptera (brouci)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Ohniváček modroleský

Lycaena alciphron
(Rottemburg, 1775)

Jedná se o západopalearktický druh, rozšířený od Maroka, přes většinu Evropy, až po západní Sibiř a Altaj. Ve Zlínském kraji je to typický podhorský druh, žije přednostně na chladnějších biotopech – květnatých pastvinách a vlhkých až rašelinných loukách. V nížinách pak na vřesovištích, vátých píscích, v travnatých úvozech a na železničních náspech; také v industriálních biotopech, jako jsou lomy a hnědouhelné výsypky. Živnou rostlinou housenek je hlavně šťovík menší (*Rumex acetosella*), méně š. kyselý (*R. acetosa*). V ČR je rozšířen zejména v pohraničních horách (především Šumava, Karlovarsko, Krkonoše, Jeseníky, Bílé Karpaty a Beskydy), i v nížinách se vyskytuje už jen velmi lokálně – především na Sokolovsku, Českolipsku, Znojemsku a Bzenecku. V intenzivní zemědělské krajině již vymizel (Beneš et al. 2002). Ve Zlínském kraji se vyskytuje stále v zásadě plošně na zachovalých loukách především v hraničních pohořích (Beneš et al. 2002, Spitzer & Beneš 2010), téměř vždy v malých rozptýlených populacích (Spitzer et al. 2025). Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

PS Lycaena alciphron

MH Satyrium ilicis

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Ostruháček česvinový

Satyrium ilicis
(Esper, 1779)

Jedná se o západopalearktický druh rozšířený od Iberského poloostrova přes střední Evropu po Blízký východ a Zakavkazsko. Motýl je vázán na paseky a lesní světliny vlhčích listnatých lesů, průseky pod elektrickým vedením, přednostně na stanovištích s nízkými mladými keřovitými duby, také na křovinatých lesostepích. Živnou rostlinou housenek jsou různé druhy dubů. Preferuje nízké osluněné stromky a křovinaté formy do výšky asi 2 metrů. V minulosti byl u nás velmi rozšířený v doubravách nížin a pahorkatin. Náš nejvzácnější ostruháček, typický druh raných sukcesních stadií v listnatých lesích. Ve druhé polovině 20. století dramaticky vymizel podobně jako další druhy světlých lesů a pařezin. Ústup motýla souvisel s přechodem na vysokokmenné hospodaření. Přežití může zajistit návrat k výmladkovému hospodaření na lokalitách, případně obnova po menších plochách tak, aby v oblastech výskytu byl vždy dostatek raně sukcesních ploch (Beneš et al. 2002). Ve Zlínském kraji se recentně částečně šíří v Bílých Karpatech, u Kroměříže, Zlína a v okolí Uherského Brodu (Spitzer et al. 2025). Druh je veden v Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer, J. Beneš

MV Satyrium ilicis

MV Satyrium ilicis, vajíčko

MH Satyrium spini

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Ostruháček trnkový

Satyrium spini
(Denis & Schiffermüller, 1775)

Jedná se o západopalearktický druh rozšířený v jižní a střední Evropě po Balt, přes Balkán, Turecko až na jižní Ural a Zakavkazsko. Obývá suché teplé křovinaté stráně s jižní expozicí, stepní refugia s nízkým keřovitým porostem a křovinaté lesní lemy v teplých oblastech. Živnou rostlinou larev je řešetlák počistivý (*Rhamnus catharticus*). Vyžaduje prosluněné a nezapojené porosty křovin s řešetlákem na nejteplejších a vyprahlých lokalitách (Beneš et al. 2002). Upuštění od pařezinového hospodaření a lesní pastvy, zapojování lesostepních stanovišť a jejich sukcesní přeměna v les nebo i záměrné výsadby lesa nesporně přispěly k jeho ústupu. Ve Zlínském kraji dosud řídce rozšířen na jižním Kroměřížsku a v okolí Uherského Brodu, existují již i vzácná pozorování z Javorníků. Častější je v jižních Bílých Karpatech. Druh je veden na Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

MH Satyrium spini

MH Satyrium spini

MV

Aricia eumedon, vajíčka

MV *Aricia eumedon*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek bělopásný

Aricia eumedon
(Esper, 1780)

Obývá palearktický areál od Španělska přes střední a severní Evropu a Sibiř po Dálný východ a Kamčatku. V ČR se vyskytuje lokálně, především ve středních nadmořských výškách. Těžištěm výskytu je jihovýchodní, střední a severní Morava, kde místy dosahuje vysokých početností. Výskyt v Čechách je více roztroušený. Obývá podmáčené zarůstající louky a obdobné biotopy. Živnou rostlinou jsou kakosty (*Geranium* spp.) (Beneš et al. 2002). V současnosti má ve Zlínském kraji ojedinělý výskyt, pouze lokálně početnější (Spitzer & Beneš 2010, Spitzer et al. 2025). Takřka chybí na Kroměřížsku a v Hostýnských vrších. Nejčastější je na sečených či zarůstajících nivních loukách. Ohrožen je intenzivní plošnou či dvojí sečí nivních luk. Ohrožuje jej i častá seč příkopů u cest. Druh je veden v Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

PS *Aricia eumedon*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek lesní

Cyaniris semiargus
(Rottemburg, 1775)

Jedná se o palearktický druh rozšířený od Maroka přes značnou část Evropy, temperátní Asii až po Koreu a Sachalin. Obývá různé typy květnatých luk od mezofilních až po velmi vlhké, lesní paseky, otevřené okraje lesů i sušší náspy či příkopy. Živnými rostlinami housenek je několik druhů jetelů (*Trifolium* spp.). Rozšířen je převážně v pahorkatinách až hornatých oblastech. Dosud je místy hojný v českých a moravských pohraničních pohořích. Výrazně ale ustoupil z většiny vnitrozemí a severních Sudet. Na vině je především vlna melioračního šílenství v 70. a 80. letech 20. století, která způsobila značné ztráty na populacích (Beneš et al. 2002). Ve Zlínském kraji dosud rozšířený ve středních nadmořských výškách na květnatých mezofilních loukách a extenzivních pastvinách. Ve Vsetínských vrších, Javorníkách či Bílých Karpatech je dosud místy i dosti početný (Spitzer & Beneš 2010, Spitzer et al. 2025). V současnosti je ohrožený celoplošnou sečí luk, intenzivní pastvou a zarůstáním a zalesňováním bezlesí. Druh je veden v Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer, J. Beneš

MH *Cyaniris semiargus*

MV *Cyaniris semiargus*

MV *Cyaniris semiargus*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek kozincový

Glaucopsyche alexis
(Poda, 1761)

Palearktický druh, rozšířený od Španělska přes jižní a střední Evropu, temperátní Asii až po Dálný východ. V Čechách silně ustoupil a nyní je zde znám především ze severozápadu. Na Moravě dosud víceméně souvislý pás lokalit od nejzazšího jihu po střed území, na severu Moravy téměř vyhynul. Biotopem druhu jsou květnaté suché lesostepní lokality, výslunné křovinaté stráně, extenzívní pastviny, suché úvozy, železniční náspy či staré lomy. Vyžaduje mozaiku pozdějších sukcesních stadií s roztroušenými keři a rozsáhlými porosty živných rostlin housenek – více druhů čeledi bobovitých. Ve Zlínském kraji se modrásek recentně vyskytuje lokálně a nehojně na Uherskobrodsku, Prakšicku, v Bílých Karpatech a podhůří Chřibů, nejseverněji pak z okolí Zdounek na Kroměřížsku (Spitzer et al. 2025). Pro jeho ochranu je třeba bránit zapojení stanovišť křovinami, nejlépe občasným přepásáním nebo výřezem. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

BK Glaucopsyche alexis

MH Glaucopsyche alexis

MV Glaucopsyche alexis

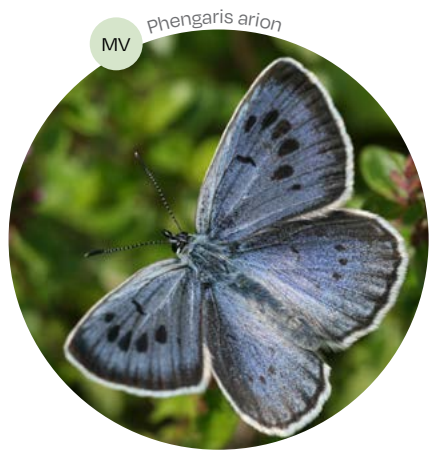

PS Maculinea arion

PS Maculinea arion, samec

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek černoskvrnný

Phengaris arion
(Linnaeus, 1758)

MV Phengaris arion

Jedná se o palearktický druh rozšířený od severu Pyrenejského poloostrova přes střední Evropu až do Japonska. V některých evropských zemích vyhynul, v Anglii byl úspěšně reintrodukován. V ČR v minulosti značně rozšířený motýl, nyní (nepočítáme-li Vsetínsko) přežívá na méně než 60 lokalitách. V posledních letech zaznamenal plošný úbytek i v celé CHKO Bílé Karpaty, kde nyní přežívá pouze v její severní části. Dle výsledků celorepublikového monitoringu hostí jižní část CHKO Beskydy nejsilnější metapopulaci modráska v rámci celé České republiky, nejvíce kolonií zde přežívá v údolích přítoků Vsetínské Bečvy na Horním Vsacku (Beneš et al. 2002, Spitzer & Beneš 2010, Spitzer & Krupa 2024). Motýl žije na extenzivních pastvinách, je myrmekofilní, larvy z počátku žijí v květenství mateřídoušek (*Thymus* spp.) vzácněji dobromysli obecné (*Origanum vulgare*) (Spitzer et al. 2009b), poté larvy parazitují v mraveništích mravenců rodu *Myrmica* (Beneš et al. 2002). Modrásek obývá výhřevné svažité plochy, kde se dosud pasou extenzivně ovce či se jedná o nedávno opuštěné pastviny. Nutná je přítomnost závětrných struktur, vysoké denzity krátkostébelných ploch s mateřídouškou a bohaté nabídky nektaru. V případě zvýšení zástinu či nahromadění stařiny spojené s expanzí mechů z lokality mizí (Spitzer et al. 2009b). Dosud funkční valašská metapopulace modráska černoskvrnného je významná i celoevropsky. Zákonem chráněný druh. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR hodnocen jako kriticky ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer, J. Beneš

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek hořcový Rebelův

Phengaris alcon rebeli
(Hirschke, 1904)

PS
Phengaris alcon rebeli

PS
Phengaris alcon rebeli

Západopalearktický druh, v západní a střední Evropě rozšířen velmi ostrůvkovitě. Na východ jižní část evropského Ruska až po Altaj a Ťan–Šan. V ČR se suchomilná forma rebeli vyskytuje velmi vzácně a lokálně na Kokořínsku, Litoměřicku, v bývalém vojenském prostoru u Milovic, na Znojemsku a ve Žďánických vrších. Ve Zlínském kraji je známo přibližně 30 lokalit (Šnajdara & Spitzer 2015) zejména v Prakšické a Litenčické pahorkatině a Bílých Karpatech. Biotopem ekologické formy rebeli jsou výhřevné křovinaté stráně, meze a extenzivní sady s rozvolněným trávníkem a hojnou živnou rostlinou hořcem křížatým (*Gentiana cruciata*). Housenky motýla vyžírají po 2–3 týdny květy a semeníky hořců, poté spadnou na zem, kde se nechají se adoptovat mravenci rodu Myrmica. V hostitelských mraveništích housenky napodobují mravenčí larvy a nechávají se krmit jejich dělnicemi. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017). Lokality druhu jsou v regionu ohroženy především zarůstáním expanzivními druhy trav a keřů a následným ústupem živné rostliny. Zlínský kraj hostí nejvíce populací druhu u nás a v několika chráněných územích je zde modrásek aktivně chráněný (např. PR Terasy, PR Vrchové, PR Drahy).

P. Šnajdara, J. Beneš

PS
Phengaris alcon rebeli – samička kladoucí na hořec křížatý

PS
Phengaris teleius

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek očkovaný

Phengaris teleius
(Bergsträsser, 1779)

MH
Phengaris teleius – samice kladoucí na květ krvavce totenu

Palearktický druh rozšířený ostrůvkovitě od západní Francie, přes střední Evropu a jižní Rusko po Dálný východ a Japonsko. V ČR historicky plošně rozšířený vyjma vysokých hor, nyní je hojnější již pouze v jižních Čechách a na východní Moravě, jinde silně ustoupil a vyskytuje se ostrůvkovitě. Ve Zlínském kraji je velmi rozšířený a často hojný především v Bílých Karpatech, Vizovické vrchovině a na Uherskobrodsku a Vsetínsku (Spitzer & Beneš 2010, Spitzer et al. 2025). Většinou je vzácnější než příbuzný zákonem chráněný modrásek bahenní (*Phengaris nausithous*) s velmi podobnými ekologickými nároky, který jej takřka vždy doprovází. Jeho biotopem jsou vlhčí nivní louky s hojnou živnou rostlinou krvavcem totenem (*Sanguisorba officinalis*). Housenky žerou červenci a srpnu v semenících hostitelské rostliny po 2–3 týdny a poté dojde k jejich adopci mravenci *Myrmica scabrinodis* a dokončí svůj vývoj v jejich mraveništích. Druh je v ČR a EU legislativně chráněný. Největší ohrožení pro oba modrásky představuje celoplošná letní strojová seč luk v nevhodnou dobu (červenec až srpen) a nyní také plošné mulčování silničních příkopů a hrází řek. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017), zvláště chráněný pak v kategorii silně ohrožený.

P. Šnajdara, J. Beneš

MV Polyommatus daphnis

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek hnědoskvrnný

Polyommatus daphnis
(Denis & Schiffermüller, 1775)

Pontomediteránní druh rozšířený od Pyrenejí přes střední Evropu, jih Ruska až po Irán a Sýrii. V ČR v minulosti roztroušeně v teplých oblastech státu. Vyhynul na severní a střední Moravě a ve většině jižních a východních Čech. Ve Zlínském kraji již jen velmi lokálně v hrstce velmi slabých populací na hranici vymření v jižní části – v okolí Prakšic, Uherského Brodu a v Bílých Karpatech. Biotopově je vázán na velmi květnaté suché, stepní lokality, výslunné stráně, suché úvozy, železniční náspy, extenzívní pastviny s hojnou živnou rostlinou čičorkou pestrou (*Securigera varia*). Vyžaduje mozaiku raných sukcesních stádií a vyšší teplomilné vegetace. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017), ve Zlínském kraji již kriticky ohrožený vyhynutím (Spitzer et al. 2025). Nejvíce trpí zarůstáním vhodných biotopů nebo jejich cíleným zalesňováním či naopak plošnou strojovou sečí. Pro jeho úspěšnou ochranu je nutné bránit náletům křovin, jemnozrnně mozaikovitě kosit nebo krátkodobě přepásat.

P. Šnajdara, J. Beneš

ZP Polyommatus daphnis

MH Polyommatus daphnis

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek komonicový

Polyommatus dorylas
(Denis & Schiffermüller, 1775)

MV Polyommatus dorylas

Západopalearktický druh rozšířený od Pyrenejí přes střední Evropu, Turecko a jižní Rusko až po Zakavkazí. V minulosti byl u nás roztroušeně rozšířený téměř po celém území, dramaticky ale vymizel a nyní patří k našim nejohroženějším denním motýlům. V Čechách nedávno již vymřel a v současné době přežívají jeho poslední velmi malé populace v Bílých Karpatech a na Pálavě (Macek et al. 2015). Ve Zlínském kraji na většině lokalit vymizel a nyní se vyskytuje pouze v několika velmi drobných koloniích v Bílých Karpatech v oblasti mezi Žítkovou a Lopeníkem (Spitzer et al. 2025). Do roku 2009 přežíval v malé izolované kolonii také v Halenkově ve Vsetínských vrších, i zde ale vymřel (Zapletal & Spitzer 2009). Jeho biotopem jsou skalní a sprašové stepi a lesostepi, výslunné kamenité a suché úvozy polních cest; vždy s velmi nízkým, řídkým nezapojeným a vyprahlým porostem s ploškami obnažené horniny a vysokou pokryvností živné rostliny – úročníku bolhoje (*Anthyllis vulneraria*). Motýla ohrožuje především zarůstání vhodných stanovišť, plošná seč a intenzivní pastva, při níž dochází k likvidaci jeho vývojových stádií. V posledních letech byla populace motýla podpořena jak výsevy úročníku, tak i promyšlenou precizním péčí o místa jeho výskytu. Novinkou je zpracování Regionálního akčního plánu pro jeho záchranu (Skala et al. 2025). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii kriticky ohrožený (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

MH Polyommatus dorylas

MV Polyommatus dorylas

PS Polyommatus bellargus

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek jetelový

Polyommatus bellargus
(Rottemburg, 1775)

Pontomediterránní druh rozšířený od Španělska přes střední a východní Evropu po Turecko a Zakavkazsko. V minulosti patřil na celém území našeho státu v nížinách a pahorkatinách k nejhojnějším modráskům, později vymizel z většiny oblastí. Téměř vymřel v celých Čechách a na severní polovině Moravy, kam se ale znovu začíná v posledních klimaticky příznivých letech šířit z jihozápadní a střední Moravy. Ve Zlínském kraji se také nyní vrací do krajiny a je nově nalézán ve většině jeho regionů (vyjma chladných horských oblastí) (Spitzer et al. 2025). Nejseverněji se teď v kraji vyskytuje na Kroměřížsku, Vsetínsku, v Hostýnských vrších a dokonce byl znovu po desítkách let potvrzen v okolí Rožnova. Jeho biotopem jsou krátkostébelné výhřevné trávníky s hojnou živnou rostlinou čičorkou pestrou (*Securigera varia*). Housenky jsou fakultativně myrmekofilní s mravenci rodů *Myrmica* a *Lasius*. Přes den se krmí na živných rostlinách, přičemž je mravenci hlídají, zatímco noci tráví poblíž, nebo přímo v mravenčích hnízdech. Příčinou mizení druhu byl ústup od tradičního hospodaření mozaikovité seče luk a extenzivního přepásání a nástup intenzivní pastvy a plošné seče luk těžkou technikou. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

MH Polyommatus bellargus

MS Polyommatus bellargus

MV Polyommatus thersites

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lycaenidae
(modráskovití)

Modrásek vičencový

Polyommatus thersites
(Cantener, 1834)

Západopalearktický druh rozšířený od Maroka přes celou jižní Evropu a, jih střední Evropy až po Ťan–Šan. Výskyt v ČR je omezen na teplé oblasti středních a severních Čech a především na jižní a jihovýchodní Moravu. Jak na Moravě, tak v Čechách výrazně ustoupil. Ve Zlínském kraji již jen velmi lokálně na nemnoha lokalitách v jižní a západní části (Prakšická a Litenčická pahorkatina, Bílé Karpaty (Spitzer et al. 2025). Biotopem jsou zde suché květnaté stepi a lesostepi, výslunné kamenité stráně, suché úvozy a náspy. Housenky žijí výhradně na vičencích (Onobrychis spp.). Ohrožený je zarůstáním a zmenšováním stepních lad či plošnou sečí, nevyhovuje mu navíc intenzivnější pastva ovcí. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

P. Šnajdara, J. Beneš

MV Polyommatus thersites

MV

Polyommatus thersites

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Pieridae (běláskovití)

Bělásek horský

Pieris bryoniae
(Hübner, 1806)

Jedná se o západopalearktický horský druh rozšířený v Alpách, Karpatech, Turecku, Kavkazu, Ťan-Šanu a Altaji. V horách žije v lemech a na světlinách listnatých horských lesů, lesních cestách a průsecích, horských nivách a vysokohorských loukách (Beneš et al. 2002). V západních Karpatech se vyhýbá se otevřeným lučním biotopům. Housenky jsou vázány na několik lesních druhů čeledi brukvovitých (Brassicaceae). V České republice se vyskytuje pouze v horských polohách Bílých Karpat při hranici se Slovenskem, kde žije několik stabilních nepočetných populací, především na Nedašovsku, Lopeníku a Velké Javořině. V roce 2019 doložen výskyt druhu také na hřebeni moravských Javorníků (jižně vrcholu Makyta). Přes nedávný intenzivní výzkum nebyl taxon nalezen v Beskydech ani Vsetínských vrších (Spitzer et Beneš 2023). Je ohrožen zalesňováním nebo samovolným zarůstáním lesních světlin, lesních louček a lemů lesních cest a převáděním horských lesů na stejnověké monokultury. Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš, L. Spitzer

MV

Polyommatus thersites

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Pieridae (běláskovití)

Žluťásek barvoměnný

Colias myrmidone
(Esper, 1781)

MH

Colias myrmidone

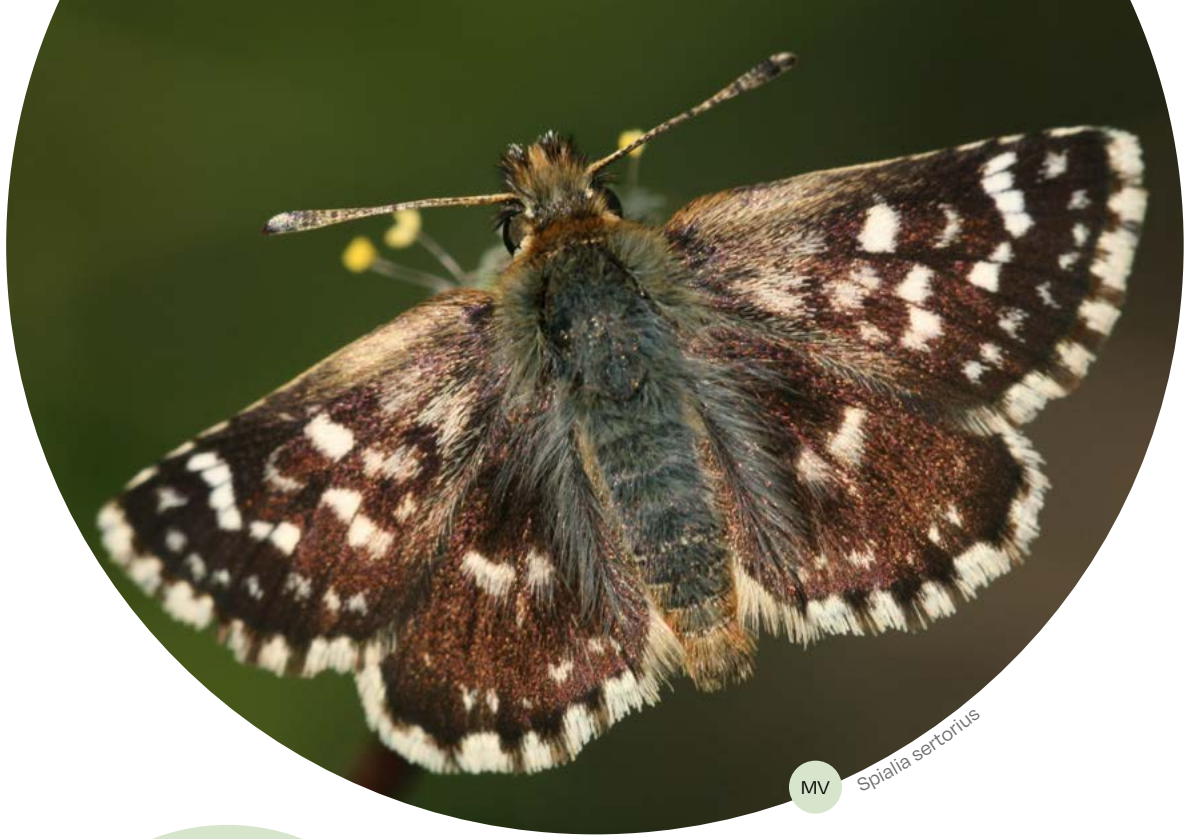
Evropský druh. V minulosti nesouvislý areál výskytu od Čech a jihovýchodního Německa přes, Slovensko a severní Balkán po jižní Ural a severozápadní Kazachstán. V minulosti byl lokálně rozšířen v celé České republice. Nejdříve vyhynul v Čechách (1978), následně vymizel i na celé Moravě, kde nejdéle přežíval na jihovýchodě území v Bílých Karpatech (2010). Tam byl na některých lokalitách (Zahrady pod Hájem, Čertoryje, Machová) relativně častým druhem do roku 2003. Ve Zlínském kraji byly posledními lokalitami druhu Boršice u Blatnice (do roku 2003) a Bílé Karpaty (okolí Květné do roku 2005). Obdobně žluťásek později vymizel i z přilehlých slovenských lokalit. Jde o nejohroženějšího denního motýla Evropy, na hranici vymření v rámci celého svého areálu výskytu, který nyní nejblíže přežívá v Rumunsku a Polsku. Jeho biotopem byly lesostepi, parková krajina "savanového" typu (květnaté louky Bílých Karpat), přepásané záhumenky a výslunné lesní lemy a paseky v listnatých lesích nížin a pahorkatin, vždy s hojným výskytem živných rostlin – čilimníků (*Cytisus* spp.). Příčinou vymření druhu je ústup od tradičního hospodaření postupné mozaikovité seče luk a extenzivního přepásání a nástup celoplošné strojové seče bělokarpatských luk (Konvička et al. 2008).

P. Šnajdara, J. Beneš

MH

Colias myrmidone

MV Spialia sertorius

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Hesperiidae
(soumračníkovití)

Soumračník skořicový

Spialia sertorius
(Hoffmannsegg, 1804)

Atlantomediterránní druh rozšířený od severní Afriky přes západní polovinu Evropy a na východě zasahuje po Maďarsko. Je vázaný na otevřené xerotermní biotopy se sporou vegetací a vysokým podílem obnaženého povrchu půdy. Na východní Moravě především na výslunných kamenitých stráních a extenzivních pastvinách se sesuvy půdy na flyši či jinak narušeným drnem (např. polními cestami), vždy s hojnou živnou rostlinou housenek – krvavce menšího (*Sanguisorba minor*) (Beneš et al. 2002). V minulosti rozšířený a nyní silně ustupující druh, který se vyskytuje už jen velmi lokálně především v teplých oblastech nížin a pahorkatin a přežívá nejčastěji na antropogenních stanovištích, jako jsou kamenolomy. Ve Zlínském kraji v současnosti již v nemnoha malých, plošně omezených koloniích v údolí Vsetínské Bečvy, na Prakšicku, Uherskobrodsku a v Bílých Karpatech, donedávna také v Litenčické pahorkatině a v podhůří Chřibů (Spitzer & Beneš 2008, Spitzer & Beneš 2010, Spitzer et al. 2025). Ochrana druhu spočívá v podpoře extenzivní pastvy, kde tak dochází především na velmi strmých svazích i k narušování vegetačního krytu, případně i narušováním drnu pojezdy (cf. Konvička et al. 2005). Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

MV Spialia sertorius

PS Pyrgus armoricanus

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Hesperiidae
(soumračníkovití)

Soumračník podobný

Pyrgus armoricanus
(Oberthür, 1910)

Západopalearktický druh rozšířený od Severní Afriky přes Pyrenejský poloostrov a střední Evropu až po Írán. Motýl obývá v ČR vyprahlé, k jihu exponované stepní stráně, skalní stepi a opuštěné kamenolomy a především výhřevné extenzivní květnaté pastviny, vždy s hojným výskytem živných rostlin a krátkostébelnou mezernatou narušovanou vegetací (Beneš et al. 2002, 2019). Larvální vývoj probíhá ve střední Evropě na několika druzích mochen a jahodníků – ve Zlínském kraji preferuje mochnu plazivou (*Potentilla reptans*). Dříve se vyskytoval velmi lokálně především v českém a moravském termofytiku, do vyšších poloh nezasahoval. V posledních velmi teplých a suchých letech se druh začíná nově šířit na některé nové lokality, především ve středních Čechách a na východní Moravě. Nejvíce lokalit u nás nyní soumračník obývá ve Zlínském kraji, kde osídlil řadu nových míst i v běžné krajině – jeho výskyt je nyní víceméně plošný na pastvinách a sečených loukách (Beneš et al. 2019, Spitzer et al. 2025). Vyhovuje mu extenzivní pastva skotu a koní, ohrožen je především zarůstáním a zalesňováním svých biotopů. V Červeném seznamu bezobratlých je veden v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

MH Pyrgus armoricanus

MH Pyrgus armoricanus

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Hesperiidae (soumračníkovití)

Soumračník mochnový

Pyrgus serratulae
(Rambur, 1839)

MV

Pyrgus serratulae

Eurosibiřský rozšířený od Španělska přes střední Evropu po Mongolsko a Zabajkalsko. Obývá vyprahlé květnaté kamenité stepní stráně, křovinatá krátkostébelná lada s velmi řídkou nízkou řídkou vegetací, vřesoviště i lokality s písčitým podkladem. Živnou rostlinou housenek je několik druhů mochen (*Potentilla* spp.), především m. jarní (*P. verna*) a m. sedmilistá (*P. heptaphylla*). Dospělci létají rychle, nízko při zemi a v terénu jsou snadno přehlédnutelní. Populace na lokalitách jsou striktně usedlé a jejich schopnosti šíření jsou značně omezené. Historicky byl u nás ostrůvkovitě rozšířený po celém území, vystupoval i do vyšších poloh pahorkatin. Drasticky vymizel z drtivé většiny známých lokalit, nyní žije jen na několika izolovaných místech na jižní Moravě a v Doupovských horách v západních Čechách. Ve Zlínském kraji přežívají již jen tři malé kolonie v chráněných územích u Prakšic na Uherskobrodsku a velmi vzácně v Bílých Karpatech (Spitzer et al. 2025). Mizí se zarůstáním krátkostébelných trávníků a fragmentací už i tak maloplošných stepních lokalit. Druhu vyhovuje extenzivní pastva a také narušování drnu občasnými pojezdy či řízeným zimním vypalováním. V červeném seznamu bezobratlých je vedený jako ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš, P. Šnajdara

MV

Pyrgus serratulae

PS

Zerynthia polyxena

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Papilionidae (otakárkovití)

Pestrokřídlec podražcový

Zerynthia polyxena
(Denis & Schiffermüller, 1775)

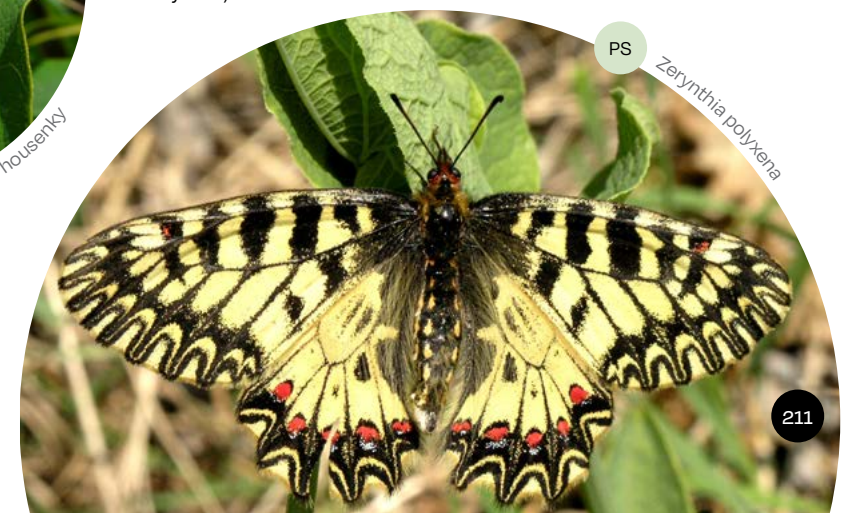
Pontomediterránní rozšířený od východní Francie po jižní část evropského Ruska a Malou Asii, na sever po Rakousko, Českou republiku a Slovensko. V ČR se vyskytuje pouze na jižní a jihovýchodní Moravě. Ve Zlínském kraji především na Uherskohradišťsku, Uherskobrodsku (Spitzer et al. 2025), méně v jižním podhůří Chřibů a v podhůří Bílých Karpat. Na sever zasahuje nivou Moravy až k Otrokovicím. Biotopově je vázán na ruderalizované bylinné lemy podél vodotečí a vodních nádrží, lemy křovin a listnatých lesů, lesní paseky, vegetace okrajů cest, železniční náspy a extenzivní vinice s porosty živné rostliny podražce křovištního (*Aristolochia clematitis*). Dospělci jsou dost mobilní a létají převážně od dubna do května. Housenky žijí z počátku pospolitě v menších skupinkách a jsou často hromadně likvidovány plošnou sečí příkopů a náspů či mulčováním břehových porostů u řek a vodotečí. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017), zvláště chráněný v kategorii kriticky ohrožený.

P. Šnajdara, J. Beneš

PS

Zerynthia polyxena, housenky

PS

Zerynthia polyxena

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Papilionidae (otakárkovití)

Jasoň dymnivkový

Parnassius mnemosyne
(Linnaeus, 1758)

Západopalearktický druh roztroušeně rozšířený od Pyrenejí přes střední Evropu a jižní Skandinávii po Ťan-Šan. V ČR motýl značně ustoupil, dnes se vyskytuje jen na zlomku původního areálu a je kriticky ohrožen. Vyhynul v Čechách, dosud žije velmi lokálně na Moravě a ve Slezsku. Ve Zlínském kraji ve více koloniích v Bílých Karpatech (např. Lopenicko. Velká Javořina, Brumovsko, Nedašovsko, Vlachovice a okolí, údolí Kladénky) (Spitzer et al. 2025), přilehlých částech Vizovicka a na hřebenu Javorníků (Kohútka a Makyta). Jako biotop vyžaduje světliny a lemy různých typů řídkých listnatých lesů od doubrav po horské bučiny a lesostepi. Larvální vývoj probíhá pouze na osluněných plochách lesních lemů a pasek s hojných výskytem živných rostlin – dymnivek (*Corydalis* spp.). Podobně jako pro jiné ohrožené lesní druhy i pro něj platí, že pouhé zachování druhové skladby dřevin přežití motýla nezajistí a jeho populace nemohou přežít dlouhodobé zapojování lesních porostů. Pro přežití jeho populací je nezbytné udržovat široké členité vnější i vnitřní lesní lemy, průseky a lesní světliny s obmýtím v rozmezí 7-15 let. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017), zvláště chráněný je v kategorii kriticky ohrožený.

P. Šnajdara, J. Beneš

OK Biotop – PP Pod Vrchy

PS Parnassius mnemosyne

PS Parnassius mnemosyne

MS Iphiclides podalirius

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Papilionidae
(otakárkovití)

Otakárek ovocný

Iphiclides podalirius
(Linnaeus, 1758)

Západopalearktický druh rozšířený od Francie přes celou jižní a střední Evropu po západní Čínu. Historicky žil u nás na celém území kromě vyšších pohoří, ve druhé polovině 20. století začal z většiny regionů mizet a jeho výskyt koncem 20. století zůstal omezený již jen na jižní Moravu a střední a severní Čechy. V poslední dekádě se začíná ale otakárek vracet v mnoha regionech zpět do krajiny. Také ve Zlínském kraji se znovu v posledních letech rozšířil po celém území kraje krom lesnatých horských poloh (Spitzer et al. 2025). Vyskytuje se na skalních stepích a lesostepích, výslunných křovinatých stráních či extenzivních sadech a mezích. Motýli jsou skvělí letci s otevřenými populacemi, vídáváni jsou proto jednotlivě. Obě pohlaví se ale v krajině aktivně vyhledávají na výrazných kopcích (tzv. „hilltopping") a zde bývá pozorován i hojněji. Živnými rostlinami housenek jsou hlavně hlohy (*Crataegus* spp.) a slivoně (*Prunus* spp.), samice pro kladení využívá jejich mladé, nízké osluněné keříky (Beneš et al. 2002). Jde o zvláště chráněný druh v kategorii ohrožený, v červeném seznamu je vedený jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017). Ohrožený je zarůstáním křovinatých strání, zapojováním rozsáhlých křovisek a zalesňováním bezlesí.

P. Šnajdara, J. Beneš

MS Iphiclides podalirius , housenka

PS Iphiclides podalirius

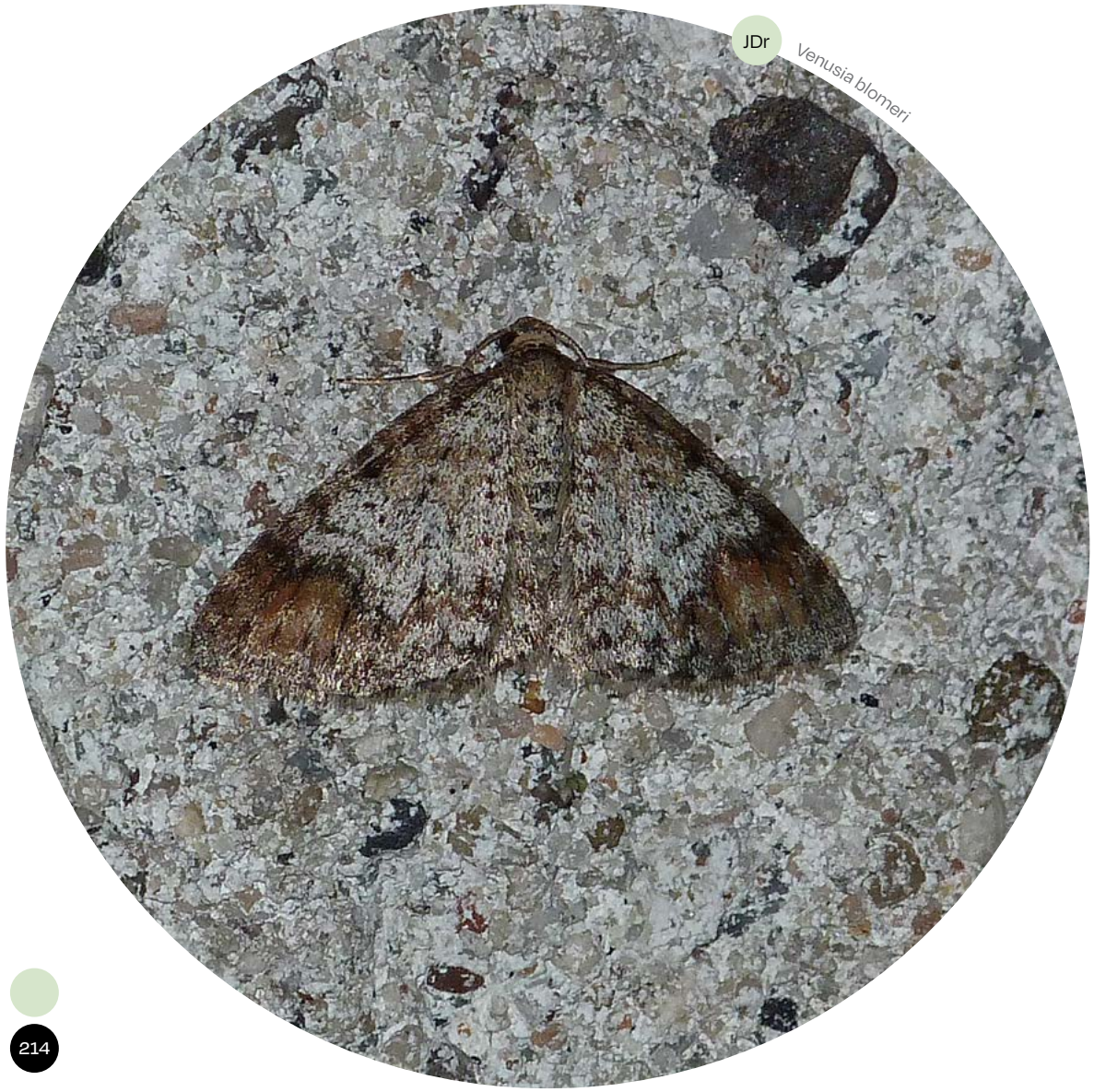
Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Geometridae
(píďalkovití)

Šedokřídlec jilmový

Venusia blomeri
(Curtis, 1832)

Eurosibiřský druh rozšířený od Británie, přes střední a severní Evropu a mírnou Asii po Japonsko. Obývá především stinné suťové smíšené lesy, skalnaté lesnaté kaňony a skalní města s hojnou živnou dřevinou – jilmy. V noci aktivní dospělci přilétají na světlo. V ČR velmi lokálně ve středních a vyšších polohách Čech a Moravy (Macek et al. 2012). Častější je ve skalnatých údolích sudetských pohoří, v Moravském krasu a NP Podyjí. Ve Zlínském kraji nalezen nověji pouze v okolí přehrady Bystřička ve Vsetínských vrších a v PR Smrdutá v Hostýnských vrších. Píďalku ohrožuje intenzivní lesní hospodaření a mizení jilmů. V červeném seznamu bezobratlých je vedena jako téměř ohrožená (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

JDr Venusia blomeri

MV Catephia alchymista

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Bělopáska dubová

Catephia alchymista
(Denis & Schiffermuller, 1775)

Mediterránní druh rozšířený od Severní Afriky přes jižní a střední Evropu po Blízký východ a Ural. Žije v řídkých světlých doubravách a lesostepích s křovinatými duby, v minulosti především v pařezinách a pastevních lesích nížin a pahorkatin. Housenky žijí na osluněných keřovitých dubech. V noci aktivní motýli přilétají na světlo i vnadidlo. V minulosti byl velmi rozšířený ve světlých doubravách porůznu po celém státě. Ve druhé polovině 20. století silně ustoupil se zánikem pařezinového hospodaření a vyskytuje nyní pouze velmi lokálně a vzácně v teplých oblastech Čech a Moravy. Ve Zlínském kraji nalezena pouze na Zlínsku u Bohuslavic a v Uherském Brodě – Těšově. Starší nálezy z Chřibů, okolí Kroměříže a Uherskohradišťska se nepodařilo zatím nově ověřit. Další lokality vzácného výskytu se nalézají v přilehlých jižních Bílých Karpatech v Jihomoravském kraji. Motýl je ohrožen intenzivním lesním hospodařením, které preferuje zapojené stinné stejnověké porosty. V červeném seznamu bezobratlých je vedený jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

MV

Catephia alchymista

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Bělopáska dubová

Catephia alchymista
(Denis & Schiffermuller, 1775)

Mediteránní druh rozšířený od Severní Afriky přes jižní a střední Evropu po Blízký východ a Ural. Žije v řídkých světlých doubravách a lesostepích s křovinatými duby, v minulosti především v pařezinách a pastevních lesích nížin a pahorkatin. Housenky žijí na osluněných keřovitých dubech. V noci aktivní motýli přilétají na světlo i vnadidlo. V minulosti byl velmi rozšířený ve světlých doubravách porůznu po celém státě. Ve druhé polovině 20. století silně ustoupil se zánikem pařezinového hospodaření a vyskytuje nyní pouze velmi lokálně a vzácně v teplých oblastech Čech a Moravy. Ve Zlínském kraji nalezena pouze na Zlínsku u Bohuslavic a v Uherském Brodě – Těšově. Starší nálezy z Chřibů, okolí Kroměříže a Uherskohradišťska se nepodařilo zatím nově ověřit. Další lokality vzácného výskytu se nalézají v přilehlých jižních Bílých Karpatech v Jihomoravském kraji. Motýl je ohrožen intenzivním lesním hospodařením, které preferuje zapojené stinné stejnověké porosty. V červeném seznamu bezobratlých je vedený jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Stužkonoska vrbová

Catolala electa
(Vieweg, 1790)

Jde o eurosibiřský druh rozšířený od severního Španělska přes střední Evropu až po Japonsko. U nás obývá převážně lužní lesy, vrbiny a břehové porosty nížin a středních poloh. Dospělci se vyskytují od července do září, přilétají pravidelně na vnadidlo, méně na UV světlo. Housenky žijí především na úzkolistých vrbách (*Salix* spp.). Upřednostňují vzrostlé staré osluněné stromy, časté jsou na hlavatých vrbách. Historicky byla u nás stužkonoska vrbová doložena lokálně z většiny regionů nižších poloh, ale v druhé polovině 20. století v Česku prakticky vymizela. Po roce 2010 se začala znovu objevovat pravidelně podél vodotečí na řadě míst Moravy a Slezska. Ve Zlínském kraji se vyskytuje častěji než dříve, hlavně v nivách řek Moravy, Dřevnice, Olšavy a Bečvy (Beneš et al. 2019). Jde o zvláště chráněný druh v kategorii „silně ohrožený“, v červeném seznamu je vedený jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer, J. Beneš

MV

Catolala electa

MH Hyphoraia aulica

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Přástevník užankový

Hyphoraia aulica
(Linnaeus, 1758)

Eurosibiřský druh rozšířený od Francie přes střední Evropu po Dálný východ. Biotopem přástevníka jsou u nás především rozvolněné listnaté lesy, pařeziny, lesní paseky, lemy lesních cest a lesostepi. Dospělci mají pouze denní aktivitu, samci prudce létají a unikají tak pozornosti (Macek et al. 2007). Housenky žijí na řadě druzích lesních bylin na oslunněných plochách s nízkým a řídkým bylinným porostem chudým na živiny a obnaženými ploškami holé půdy a bohatým mechovým patrem. Po přezimování v březnu a dubnu jsou larvy velmi nápadné při slunění na lesních cestách a v tu dobu se také druh nejlépe monitoruje. Historicky byl u nás motýl rozšířený ve všech regionech nížin a pahorkatin, dramaticky ale vymizel z většiny oblastí a nyní je již jen velmi lokální na nemnoha lokalitách ve středních Čechách a na jižní, střední a východní Moravě (Spitzer 2025). Ve Zlínském kraji dosud velmi lokálně v lesnatých oblastech středních poloh v Hostýnských a Vsetínských vrších, Javorníkách a Chřibech. Přástevník je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako ohrožený (Hejda et al. 2017). Jeho populace jsou ohroženy především intenzivním lesnictvím – likvidací členitých vnitřních a vnějších lesních lemů a převodem lesů na stinné stejnověké porosty a monokultury. Lesostepní a lemové populace nesnášejí plošnou seč.

J. Beneš, L. Spitzer

MH Hyphoraia aulica

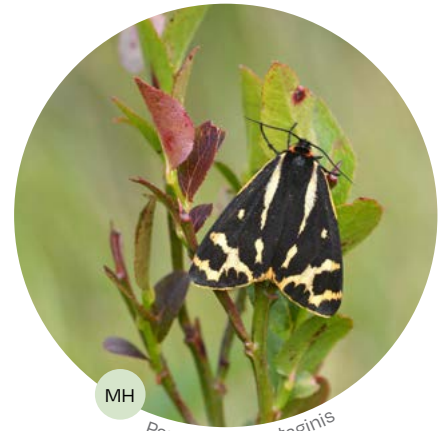
Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Přástevník jitrocelový

Parasemia plantaginis
(Linnaeus, 1758)

Holarktický druh rozšířený od Pyrenejského poloostrova přes většinu Evropy až do Japonska, vyskytuje se také v Severní Americe. Biotopem přástevníka jsou různé mezofilní až vlhké květnaté louky a extenzivní pastviny, lesní lemy, světlé listnaté i jehličnaté lesy a lesní paseky. Polyfágní housenky žijí na mnoha druzích bylin. Nápadní dospělci aktivují v odpoledních a podvečerních hodinách a dají se snadno vyplašit z vegetace (Macek et al. 2007). Motýl byl u nás v minulosti hojný a plošně rozšířený od nížin do nejvyšších hor. V posledních dekádách 20. století ale téměř vymizel z nížin a na většině území zaznamenal značný populační propad. Ve Zlínském kraji má nyní více populací především ve vyšších polohách Hostýnských a Vsetínských vrchů, Beskyd, Chřibů, Javorníků a Bílých Karpat. V nižších polohách prakticky vymizel, obdobně jako ve zbytku republiky. Přástevníka ohrožuje plošná strojová seč luk, intenzivní pastva, likvidace širokých členitých lesních lemů a zarůstání a zalesňovaní jeho stanovišť. V červeném seznamu bezobratlých je veden jako zranitelný druh (Hejda et al. 2017).

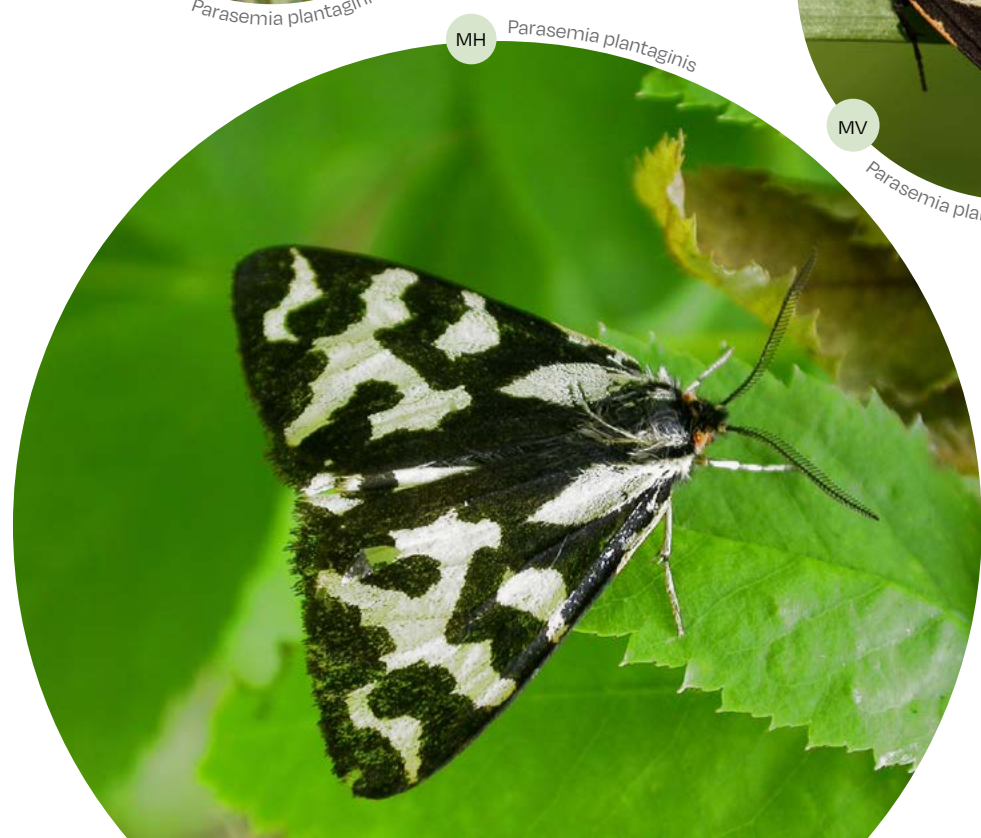
J. Beneš

MH Parasemia plantaginis

MV Parasemia plantaginis

MH Parasemia plantaginis

DB *Phragmatobia luctifera*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Přástevník smuteční

Phragmatobia luctifera
(Denis & Schiffermüller, 1775)

Palearktický druh rozšířený od Pyrenejí přes jižní a střední Evropu a mírnou Asii až do Japonska. Jeden z našich nejvzácnějších nočních motýlů, v celé střední Evropě vymírající, ještě do poloviny minulého století ale u nás ostrůvkovitě rozšířený v nížinách a teplejších pahorkatinách Čech i Moravy. Ve druhé polovině 20. století u nás drasticky vymizel a poslední nálezy z tohoto období od nás pocházejí především z jihovýchodní Moravy (cf. Králíček & Gottwald 1984). V současnosti je v Čechách již vymřelý a přežívá pouze velmi vzácně ve Zlínském kraji. Naposledy zde byl zjištěn již jen v roce 2008 v Kunovicích, v roce 2016 v Ostrožské Nové Vsi a pravidelně je vzácně v posledních letech pozorován v Uherském Brodě–Těšově a Bohuslavicích u Zlína. Motýl u nás obývá již jen intravilány obcí, na živiny chudší pasené a sečené xerofilní úhory a záhumenky s jemnozrnnou mozaikou mezernaté vyšší a nízké vegetace, kde byliny převládají nad travinami. Polyfágní housenky požírají různé běžné byliny, jako např. svízele, jitrocele či jestřábníky. Přástevník u nás zřejmě téměř vymizel v důsledku ukončení extenzivní pastvy a postupného ručního kosení záhumenků při okrajích obcí a rušení malochovu drobných hospodářských zvířat. V červeném seznamu bezobratlých je veden jako kriticky ohrožený druh (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

ZV *Phragmatobia luctifera*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Přástevník angreštový

Rhyparia purpurata
(Linnaeus, 1758)

MH *Rhyparia purpurata*

Palearktický druh rozšířený od Španělska přes střední Evropu až po Japonsko. Obývá různé typy květnatých suchých až rašelinných luk a extenzivních pastvin, lesostepí a členitých lesních lemů, dříve u nás také ve světlých lesích a na lesních pasekách (Macek et al. 2007). Polyfágní housenky žijí na různých bylinách a nízkých keřích, vyžadují jemnozrnnou mozaiku vyšší i nižší vegetace s významným podílem bylin, ploch s mezernatou vegetací a lemů s dřevinami. V minulosti byl u nás ostrůvkovitě rozšířen ve všech regionech nižších a středních poloh Čech a Moravy. V současnosti má nejvíce populací v severních, západních a jižních Čechách, jinde, včetně Moravy, téměř vymizel. Poslední ojedinělá hlášení ze Zlínského kraje pocházejí z okolí Ostrožské Nové Vsi a Bílých Karpat, až na výjimky jde ale již více než deset let staré údaje. Ve Zlínském kraji, stejně jako na celé Moravě, je přástevník angreštový již kriticky ohrožený a na hranici vymření. Přástevníka ohrožuje plošná strojová seč luk, intenzivní pastva, likvidace širokých členitých lesních lemů a intenzivní produkční lesnictví. V červeném seznamu bezobratlých je veden jako zranitelný druh (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

BK *Rhyparia purpurata*

MV *Rhyparia purpurata*

MV *Tyria jacobaeae*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Erebidae

Přástevník starčkový

Tyria jacobaeae
(Linnaeus, 1758)

Původně západopalearktický druh rozšířený ve většině Evropy až po Střední Asii, zavlečený také do Severní Ameriky či Austrálie. Obývá suché louky a extenzivní pastviny, květnaté výslunné lesní lemy a také silniční a železniční náspy, vždy s hojným výskytem živné rostliny housenek – starčku přímětníku (*Senecio jacobaea*). Nápadné housenky žijí pospolitě a stejně jako dospělci jsou pro většinu predátorů nepoživatelné (Macek et al. 2007). V minulosti u nás byl přástevník téměř plošně rozšířený a dost hojný, ve většině regionů ale téměř vymizel (především na Moravě a ve Slezsku). Více rozšířený a místy hojný je již jen v severních a středních Čechách. Dramaticky ustoupil také ve Zlínském kraji, kde nyní přežívá již jen několika málo izolovaných a nepočetných populací na hrstce lokalit v Litenčické pahorkatině, na Uherskobrodsku a v Bílých Karpatech. Jeho populace ohrožuje především intenzivní a plošná strojová seč luk, nebo jejich zarůstání a zalesňování, na pastvinách také pravidelná likvidace nedopasků. V červeném seznamu bezobratlých je veden jako zranitelný druh (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

MV *Tyria jacobaeae*

PS *Tyria jacobaeae*

ZV *Amphipyra perflua*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Noctuidae (můrovití)

Blýskavka lemovaná

Amphipyra perflua
(Fabricius, 1787)

Palearktický druh rozšířený od střední Evropy po Dálný východ a Japonsko. Vyskytuje se ve světlých listnatých a smíšených lesích, na lesních světlinách a širokých členitých lesních lemech, s bohatým křovinatým podrostem v pahorkatinách a horách. Housenky žijí na různých osluněných listnatých dřevinách, preferují ptačí zob a zimolezy. Motýli rádi přilétají v červenci a srpnu na kvasící mízu na kmenech poraněných stromů a na vnadidlo, na světlo pak mnohem méně. V ČR se vyskytuje již pouze velmi lokálně a nehojně na nemnoha lokalitách jižních a středních Čech a na střední a východní Moravě. Ve Zlínském kraji se nehojně vyskytuje převážně na Valašsku – v okolí Vsetína, na Horním Vsacku a v Hostýnských vrších, ojediněle také v Bílých Karpatech. Blýskavku ohrožuje likvidace členitých širokých lesních lemů, převod lesů na stejnověké stinné zapojené porosty a monokulturní intenzivní lesní hospodaření. V červeném seznamu bezobratlých je vedený jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

ZV

Cleoceris scoriacea

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Noctuidae (můrovití)

Jasnobarvec bělozářkový

Cleoceris scoriacea
(Esper, 1789)

Mediterránní druh rozšířený v jižní a střední Evropě přes Turecko po Zakavkazsko. Obývá květnaté suché stepní stráně, extenzivní pastviny a široké xerofilní lesní lemy. Živnými rostlinami housenek jsou bělozářky a česneky. Dospělci aktivují koncem léta a přilétají běžně na světlo. V ČR se vyskytuje pouze lokálně na zachovalých lokalitách nejvýchodnější Moravy (cf. Králíček & Gottwald 1985). Nejvíce lokalit má ve Zlínském kraji, kde je pořád běžně nalézán na Valašsku na Horním Vsacku a v severních Bílých Karpatech. O dost lokálnější je ve Vizovické vrchovině, na Uherskoostrožsku a v Hostýnských vrších. Jasnobarvece ohrožuje zarůstání a zalesňování jeho lokalit, vyhovuje mu extenzivní pastva a mozaiková seč. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je vedený jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

ZV

Cleoceris scoriacea

ZV

Cleoceris scoriacea

ZV

Diachrysia chryson

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Noctuidae (můrovití)

Kovolesklec šedivkový

Diachrysia chryson
(Esper, 1789)

Palearktický druh rozšířený od západní Evropy přes Rusko až po Japonsko. Jedná se o vzácný, lokálně se vyskytující horský druh, který je svým vývojem vázán na okraje lesů a extenzívně obhospodařované květnaté horské louky. V rámci ČR se stabilně a početně vyskytuje jen ve východních hraničních pohořích Zlínského kraje (Beskydy, Vsetínské vrchy, Javorníky a část Bílých Karpat) (Kuras et al. 2010). Vývoj probíhá na sadci konopáči (*Eupatorium cannabinum*), šalvěji lepkavé (*Salvia glutinosa*) a mátách (*Mentha* spp.). Je pravděpodobné, že druh z regionu ustupuje kvůli zániku extenzívně obhospodařovaných podhorských luk (Tyralík & Kuras 2010). V oblasti s převažujícími smíšenými či listnatými lesy je nepočetně, ale stále stabilně nalézán. Nejčastěji se vyskytuje v biotopově pestré krajině Vsetínských vrchů (zde pravidelně), Javorníků, Hostýnských vrchů a Valašskoklobouca. Druh je veden na Červeném seznamu ohrožených druhů bezobratlých v kategorii zranitelný (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

ZV

Diachrysia chryson

MV *Euchalcia modestoides*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Noctuidae (můrovití)

Kovolesklec plicníkový

Euchalcia modestoides
(Poole, 1989)

Palearktický druh rozšířený od jižní a střední Evropy po Dálný východ a Japonsko. Obývá květnaté široké a členité lesní lemy a křovinaté lesostepi s hojným výskytem živných rostlin – plicníků (*Pulmonaria* spp.). V ČR se vyskytuje pouze velmi lokálně a vzácně především na východní a jižní Moravě. Nejčastěji je u nás nalézán na více lokalitách Bílých Karpat. Ve Zlínském kraji se dále vzácně recentně vyskytuje v okolí Vsetína, Horním Vsacku, Litenčické pahorkatině u Zdounek a v okolí Chropyně na Kroměřížsku. Motýl je ohrožen především zánikem širokých lesních lemů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je vedený jako ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

MV *Euchalcia modestoides*

VK *Eriogaster catax*

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lasiocampidae
(bourovcovití)

Bourovec trnkový

Eriogaster catax
(Linnaeus, 1758)

PS *Eriogaster catax – housenky*

Západopalearktický druh, který se vyskytuje v Evropě od Španělska přes střední Evropu až po Ural a Turecko. V minulosti byl u nás mnohem více rozšířený, vyhynul v celých Čechách a nyní se vyskytuje již jen velmi lokálně na jihu Moravy (Mikulovsko, Břeclavsko, Znojemsko, jižní Bílé Kapraty). Ve Zlínském kraji přežívá již jen v okolí Uherského Brodu, Luhačovic, Uherského Hradiště (PP Rochus) a v Bílých Karpatech. Při monitoringu v letech 2018–2019 bylo zjištěno, že zde vymizel z mnoha dříve hlášených lokalit a celkově se jeho početnost drasticky snížila. Motýl zde obývá výhřevné křovinaté stráně a meze s mladými nezapojenými živnými keři – hlohy a trnkami. V minulosti se ale vyskytoval především ve světlých listnatých lesích a pařezinách. Dospělci aktivují v noci od konce září do října. Přezimují hromadné snůšky vajíček, z nichž se líhnou housenky v době rašení keřů, obvykle počátkem dubna. Po vylíhnutí si housenky hromadně spřádají typická larvální hnízda. Starší larvy se pak rozlézají a žijí solitérně. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017), zvláště chráněný je v kategorii kriticky ohrožený. Populace bourovce trnkového výrazně negativně ovlivňují jak nepromyšlená odstraňování rozptýlené keřové zeleně, tak zapojování stávajících keřových porostů a zalesňování stanovišť, případně prořezávání porostů v nevhodném termínu.

P. Šnajdara, J. Beneš

MV

Lasiocampa trifolii

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Lasiocampidae
(bourovcovití)

Bourovec jetelový

Lasiocampa trifolii
(Denis & Schiffermüller, 1775)

MV Lasiocampa trifolii

Západopalearktický druh rozšířený od severní Afriky přes většinu Evropy po Střední východ. Obývá suché květnaté stráně, stepi a lesostepi s řídkým krátkostébelným porostem, je to typický obyvatel extenzivních suchých pastvin. Housenky žijí především na více druzích bobovitých rostlin (Macek et al. 2007). Historicky byl u nás velmi rozšířený v nížinách a pahorkatinách Čech i Moravy. Ve druhé polovině minulého století silně ustoupil z většiny území a nyní žije velmi lokálně především v severních a středních Čechách a na jižní a východní Moravě, avšak i zde v posledních letech ustoupil. Ve Zlínském kraji má dosud více nepočetných populací na zachovalých extenzivních pastvinách především na valašském Horním Vsacku a v severních Bílých Karpatech, jinde už jen velmi lokálně na hrstce lokalit (Hlucko, Uherskobrodsko, Kroměřížsko, Uherskoostrožsko a Hostýnské vrchy). Bourovec mizí především se zarůstáním a zapojováním mezernatých krátkostébelných trávníků, vyhovuje mu extenzivní pastva a také narušování drnu občasnými pojezdy. V červeném seznamu bezobratlých je veden jako ohrožený (Hejda et al. 2017).

J. Beneš

MV Lasiocampa trifolii

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Brahmaeidae
(pabourovcovití)

Pabourovec pampeliškový

Lemonia taraxaci
(Denis & Schiffermüller, 1775)

Je západopalearktický druh rozšířený od jihovýchodní Francie přes střední Evropu až po západní Sibiř (Macek et al. 2007). Imága jsou krátkověká a nepřijímají potravu. Líhnou se od poloviny srpna do září, často po prvních chladnějších nocích. Dospělci aktivují od soumraku do ranních hodin. Ochotně přilétají ke světelným zdrojům. Samice kladou malé skupiny vajíček, ty přezimují; larvy žijí jednotlivě na listech hvězdnicových rostlin. Housenky jsou heliofilní a ke svému zdárnému vývoji se potřebují slunit. Pabourovec pampeliškový vyhledává extenzivně obhospodařované výslunné pastviny a k jihu obrácené krátkostébelné trávníky od nížin do hor (cf. Spitzer et al. 2009a,b, Spitzer & Beneš 2017). V ČR byl v minulosti značně rozšířen. Drasticky vymizel především v Čechách, více lokalit je nyní známo již pouze na východní Moravě ve Zlínském kraji, kde např. na Vsetínsku žije na vhodných místech v zásadě plošně (Spitzer & Beneš 2017). Vsetínsko je nyní regionem s nejsilnějším výskytem tohoto druhu v ČR. Ohrožen je mulčováním, celoplošnou vícenásobnou sečí luk, příliš intenzivní pastvou či zalesňováním (cf. Konvička et al. 2005). Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

ZV Lemonia taraxaci

Lemonia taraxaci ZV

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Brahmaeidae

Pabourovec jestřábníkový

Lemonia dumi
(Linnaeus, 1761)

Jedná se o druh se západopalearktickým rozšířením od Pyrenejí, přes střední Evropu a jižní Skandinávii až po Ural a Malou Asii. Biotopem druhu jsou nejčastěji zachovalé květnaté suché až mezofilní louky či extenzivní pastviny nad údolní nivou, vystupuje i do hor. Housenky žijí na různých hvězdnicovitých rostlinách. Samci mají denní aktivitu. Rychle a klikatě poletují během říjnových slunečných dnů a čichem lokalizují sedící neoplozené samice. Na světlo přilétají samci jen výjimečně. Dospělci žijí krátce a obdobně jako u pabourovce pampeliškového nepřijímají potravu (Macek et al. 2007). V posledních letech byl nově zaznamenán díky cílenému monitoringu v některých regionech České republiky či byl znovu potvrzen po mnoha dekádách. Zlínský kraj je nyní místo s nejhojnějším výskytem tohoto druhu v ČR, a jeho výskyt je hlavně v jeho severní části hlášen z každého posle sítového mapování. Vyskytuje se ale stále řídce. Nejvíce údajů pochází z Vizovických a Hostýnských vrchů a Bílých Karpat, vzácněji ve Vsetínských vrších a Javornících (Spitzer & Beneš 2017). Druh je v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen jako ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

BK Lemonia dumi

MV Lemonia dumi, vajíčka

PS Lemonia dumi

PS Saturnia pyri

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Saturniidae
(martináčovití)

Martináč hrušňový

Saturnia pyri
(Denis & Schiffermüller, 1775)

MH Saturnia pyri

Mediterránní druh – severní Afrika, jižní a střední Evropa až po Střední Asii. V ČR prochází severní hranice rozšíření, vyskytuje se především na jihu Moravy, v posledních letech se motýl začíná znovu vracet na střední Moravu. Zcela vymizel ve středním Polabí a na severní Moravě. V současnosti se vyskytuje především v intravilánech obcí a měst na zahradách, v parcích, alejích a záhumencích s extenzivními sady. Ve volné přírodě je nyní mnohem vzácnější, v minulosti zde obýval světlé řídké pastevní lesy, pařeziny a lesostepi. Dospělci aktivují v noci hlavně v dubnu a květnu a nepřijímají potravu. Nápadně velké housenky tohoto největšího evropského motýla žijí na různých ovocných stromech – hlavně hrušních, jabloních, slivoních, třešních či ořešáku (Macek et al. 2007). Ve Zlínském kraji se vyskytuje především v teplých polohách na Uherskohradišťsku, Uherskobrodsku a v podhůří Chřibů a Bílých Karpat. Nově začal být také nalézán v okolí Kroměříže a v roce 2020 byl zjištěn i v okolí Vsetína. Druh ohrožuje chemizace zemědělské krajiny, především v sadech a intenzivní lesní hospodaření. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR je zařazen v kategorii téměř ohrožený (Hejda et al. 2017), zvláště chráněný je v kategorii silně ohrožený.

P. Šnajdara, J. Beneš

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Sphingidae (lišajovití)

Lišaj pryšcový

Hyles euphorbiae
Linnaeus, 1758

MS Hyles euphorbiae

Západopalearktický druh rozšířený v téměř celé Evropě přes Střední Asii až po západní Čínu. Vyhledává suché, sluncem vyhřáté stepi a lesostepi, a zejména svažité extenzivně pasené suché stráně a písčiny s řídkým trávníkem a hojným výskytem živné rostliny, kterou je především pryšec chvojka (*Euphorbia cyparissias*) Tyto biotopy jsou často vázané na pastvu hospodářských zvířat, bez které zarůstají a stávají se pro lišaje pryšcového nevhodnými. Na území České republiky patřil ještě do poloviny 20. století k běžným lišajům s víceméně plošným rozšířením vyjma hor. Intenzivní zemědělské hospodaření, omezení maloplošné pastvy domácích zvířat a celková chemizace prostředí však způsobila drastický pokles jeho početnosti. Ve Zlínském kraji je nyní velmi sporadicky nalézán především v okolí Uherského Brodu, Uherského Hradiště, Hulína či na Vsetínsku a v Bílých Karpatech. V ČR je chráněn zákonem jako ohrožený druh a v Červeném seznamu bezobratlých hodnocen v kategorii ohrožený (Hejda et al. 2017).

L. Spitzer

MV Hyles euphorbiae

Hyles euphorbiae

DT

Řád: Lepidoptera (motýli)
Čeleď: Sphingidae (lišajovití)

Lišaj pupalkový

Proserpinus proserpina
(Pallas, 1772)

Západopalearktický druh rozšířený od severní Afriky přes jižní a střední Evropu po západní Čínu. V nižších a středních polohách byl u nás lokálně rozšířený, ve druhé polovině 20. století ale výrazně ustoupil. V posledních dvou desetiletích se motýl naopak znovu vrací do krajiny. Obývá celou škálu stepních a lesostepních biotopů. Z volné přírody ale z poslední doby pochází velmi málo údajů a nejčastěji je nalézán na antropogenních stanovištích jako jsou kamenolomy, štěrkovny, výsypky, haldy, náspy, ale také periferie měst, nádraží či zahrady. Je to mobilní druh výhřevných slunných ale zároveň vlhkých ruderálních stanovišť s nesouvislou mezernatou narušovanou vegetací a bohatými porosty živných rostlin housenek – především vrbovek (*Epilobium* spp.). Ve Zlínském kraji je znám v současnosti vzácný výskyt lišaje z nemnoha lokalit na Kroměřížsku, Vsetínsku, Uherskohradišťsku, Uherskobrodsku a v Bílých Karpatech. Nejvýše byl zalétlý jedinec doložen v horském údolí v PR Makyta v Javornících (Spitzer & Beneš 2023). V červeném seznamu bezobratlých je veden jako téměř ohrožený (Hejda et al. 2017), zvláště chráněný je pak v kategorii silně ohrožený.

J. Beneš

MV
Proserpinus proserpina

ZV Proserpinus proserpina, larva

ZV
Proserpinus proserpina

Srpice

Řád: Mecoptera (srpice)
Čeleď: Panorpidae (srpicovití)

Srpice rezavá

Panorpa cognata
Rambur, 1842

Areál srpice rezavé sahá od jižní Skandinávie po Sicílii a od Anglie a Skotska až po Permskou oblast na Urale. V Čechách byla zjištěna na Kokořínsku, v Českém středohoří a na Třeboňsku. Na Moravě je hojnější především na jihu a jihovýchodě. Ve Zlínském kraji byla dokladována z okolí obcí Strání, Lopeník, Žitková v Bílých Karpatech, z PR Vrchové u Drslavic a poblíž obcí Staré Hutě, Salaš a Osvětimany v Chřibech (Dvořák & Bezděčka 2012). Preferuje otevřená a mírně zastíněná stanoviště nížin a pahorkatin, zejména louky s teplomilnými travino–bylinnými porosty a s rozptýlenými solitérními mohutnými stromy, ale nalezena byla i ve světlých lesích a xerotermních zatravněných sadech. Od jiných našich druhů se tato srpice odlišuje rezavými pruhy a skvrnami na křídlech; ostatní je mají černé. V aktuálním Červeném seznamu ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocena jako téměř ohrožený druh.

D. Trávníček, L. Dvořák

Blanokřídlí

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Formicidae
(mravencovití)

Mravenec zrnojed

Messor structor
(Latreille, 1798)

Palearktický druh, jenž se vyskytuje v mírném pásu Evropy, na Balkáně a ve Střední Asii. V ČR je známý z celé jižní Moravy, zejména ze Znojemska a CHKO Pálava, další nálezy pocházejí z Moravského krasu, Prostějovska, Olomoucka, Třebíčska a východu Českomoravské vrchoviny. Ve Zlínském kraji je známá jediná lokalita v Litenčické pahorkatině (NPP Křéby). Mravenec zrnojed vyhledává xerotermní lokality – suché trávníky, stepi, lesostepi a vřesoviště. Výjimečně se může objevit i na druhotných biotopech, jako jsou pískovny. Hnízda si buduje na osluněných místech v zemi, často pod kameny. Jeho potravu tvoří především semena různých trav a bylin, v menší míře i hmyz. Ohrožení pro tento druh představuje degradace a zarůstání vhodných biotopů. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocen jako ohrožený.

D. Trávníček, P. Bezděčka

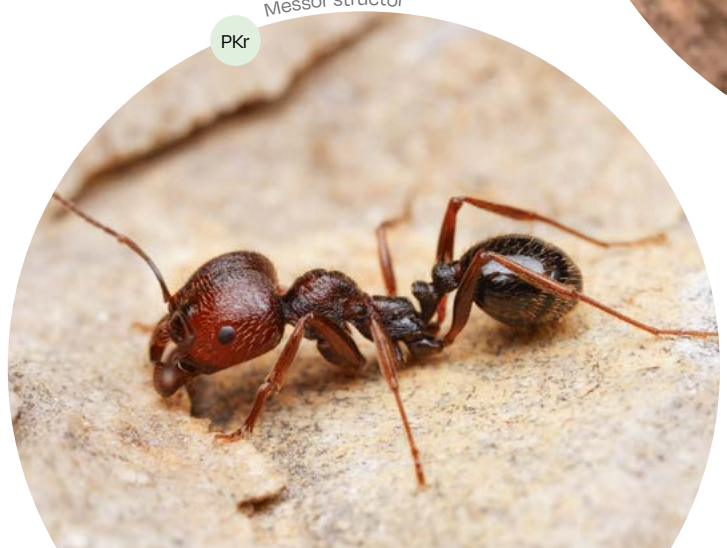
DT

Biotop – NPP Kreby

OM

Messor structor

PKr

Messor structor

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Vespidae (sršňovití)

Hrnčířka zední

Symmorphus murarius
(Linnaeus, 1758)

Palearktický druh, jehož rozšíření v Evropě se pohybuje od severovýchodní Francie a severní Itálie po jižní Skandinávii a Pobaltí. V Česku byla tato hrnčířka zaznamenána na cca 15 lokalitách, recentní nálezy pocházejí především z jižní Moravy (AOPK ČR 2025). Ve Zlínském kraji byla pozorována v Prakšické vrchovině (PR Vrchové), novější údaj pochází z katastru obce Soběsuky na úpatí Chřibů. Svoje hnízda si staví v osluněných dutinkách či otvorech v mrtvém dřevě, upřednostňuje duby nebo staré sloupy z dubového dřeva. Do buňky s vajíčkem jako potravu pro larvu, která se z něj vylíhne, ukládá několik paralyzovaných larev mandelinek, často to bývají mandelinky topolové (*Chrysomela populi*). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocen jako ohrožený.

D. Trávníček, P. Bogusch

HR Symmorphus murarius

HR Symmorphus murarius

BKr Andrena hattorfiana

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Andrenidae
(pískorypkovití)

Pískorypka chrastavcová

Andrena hattorfiana
(Fabricius, 1775)

Obývá většinu Evropy, zasahuje až po Ural a Turecko. V České republice žije roztroušeně po celém území, zejména v teplejších oblastech. Ve Zlínském kraji byla zjištěna u Huslenek, Rožnova pod Radhoštěm (https://www.salamandr.info/), na Horní Bečvě, Prostřední Bečvě, Dolní Bečvě, u Prasklic v NPP Křéby, u Zdounek, Honětic, Dobrotic, u Topolné a v Bílých Karpatech u Strání v PP Mechnáčky (AOPK ČR 2025). Pískorypka chrastavcová se vyskytuje na vegetačně pestrém bezlesí, které bývá většinou suššího charakteru s řídkou vegetací, objevit se však může i na vlhčích biotopech. Jedná se o samotářskou včelu, která hnízdí v zemi. Včelka – matka vyhrabe v zemi jednu chodbičku s několika komůrkami, do každé komůrky vloží po jednom vajíčku a zásobu pylu a nektaru jako potravu pro budoucí larvu. Dospělci létají od konce května do srpna. Její výskyt je podmíněn bohatou přítomností chrastavců, především chrastavce rolního, pouze jeho pyl a nektar slouží larvám pískorypky za potravu. Dospělci se již živí nektarem různých druhů rostlin. První tři zadečkové články obou pohlaví jsou v různém rozsahu červené zabarvené až zcela černé. Zároveň mají obě pohlaví zlatavou pásku chloupků na konci zadečku. Samci se od samic liší nepřítomností kartáčovitých sběráčků na zadních holeních a bílou kresbou obličeje. V Červeném seznamu bezobratlých (Hejda et al. 2017) je klasifikována jako ohrožený druh. V jejích hnízdech parazituje, rovněž ohrožená, samotářská včela nomáda ozbrojená (*Nomada armata*).

O. Konvička, M. Perlík

MK Andrena hattorfiana, biotop

TV Andrena hattorfiana

VC Bombus subterraneus

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Apidae (včelovití)

Čmelák pruhovaný

Bombus subterraneus
(Linnaeus, 1758)

Jedná se o evropský druh, jehož areál sahá na sever až do Skandinávie. V ČR patřil dříve k široce rozšířeným čmelákům, zaznamenáván byl především na stepních a parkových biotopech. V současné době druh v celé Evropě mizí, také u nás je pozorován jen sporadicky a lokalit jeho výskytu zjevně ubývá. Ve Zlínském kraji je doložen z Bílých Karpat, konkrétní údaje pocházejí z PP Za lesem (AOPK ČR 2025). Pro vytváření podmínek vyhovující tomuto druhu jsou žádoucí průběžné disturbanční zásahy udržující vhodnou skladbu bylinného porostu na otevřených biotopech a čmelákům svědčí i kvetení různých rostlin během celé vegetační sezóny. K nejvhodnějším způsobům managementu bezesporu patří extenzivní pastva suchých trávníků, která je spojená s volným pohybem pasoucích se zvířat. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocen jako ohrožený. Čmelák pruhovaný je zákonem zvláště chráněný druh zařazený do kategorie ohrožených živočichů.

D. Trávníček, P. Bogusch

DT Biotop PP Za lesem

HK Bombus subterraneus

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Apidae (včelovití)

Drvodělka malá

Xylocopa iris
(Christ, 1791)

Druh je rozšířen ve Středomoří a jeho areál směrem na východ sahá až po Střední Asii. Ve střední Evropě je velmi vzácný a sporadicky se vyskytuje na několika místech v Německu, Rakousku, ve Švýcarsku a na Slovensku. V ČR byla drvodělka malá pokládána za vyhynulý druh, ale v roce 2009 byla nalezena na Pouzdřanské stepi a nově byla zaznamenána také na Přerovsku. Ve Zlínském kraji byla pozorována na západním okraji Kroměříže (trať Katůvka), mezi obcemi Hlinsko pod Hostýnem a Bílavskem a třetí údaj pochází z katastru obce Lužná na Jižním Valašsku (AOPK ČR 2025). Na rozdíl od dalších dvou druhů našich drvodělek, které si hnízda staví v odumřelém dřevě, drvodělka malá k tomuto účelu vyhledává stonky odumřelých divizen či jiných vhodných rostlin (zástupci čeledi hvězdnicovitých či miříkovitých). V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocen jako kriticky ohrožený.

D. Trávníček, P. Bogusch

MSe Xylocopa iris

MSe

Anthidium septemspinosum

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Megachilidae
(čalounicovití)

Vlnařka sedmitrnná

Anthidium septemspinosum
Lepeletier, 1841

Jedná se o druh s euroasijským rozšířením, který se vyskytuje v jižní a střední Evropě a na sever jeho areál sahá do Nizozemska, Belgie, Německa, Polska, Běloruska a Litvy a na východ přes Turecko, Rusko, Afghánistán, Kazachstán a Mongolsko do Číny, Koreje a Japonska. Z ČR je vlnařka sedmitrnná známa pouze z několika lokalit na Moravě, v Čechách zatím nebyla zaznamenána. Ze Zlínského kraje je registrováno pozorování několika exemplářů na trati Stará hora u Vlčnova v blízkosti PR Kovářův žleb (AOPK ČR 2025). S oblibou hnízdí v dutých stoncích (třeba rákosové nebo bambusové, jaké se často nacházejí v hmyzích hotelích), které vystýlá plstnatými chloupky rostlin, např. pelyňky, šalvěje či čistce. V Červeném seznamu ČR (Hejda et al. 2017) je vlnařka sedmitrnná hodnocena jako zranitelný druh.

D. Trávníček, P. Bogusch

MSe

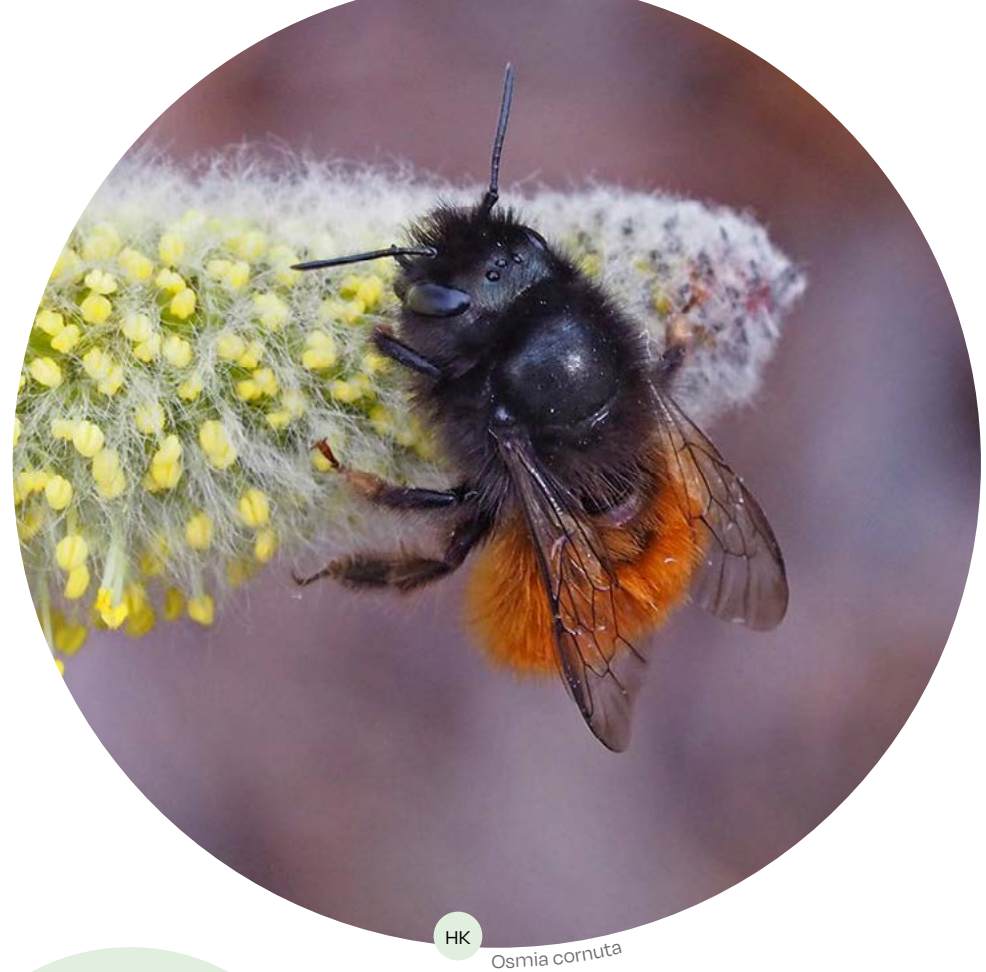
Anthidium septemspinosum

MSe

Anthidium septemspinosum

HK

Osmia cornuta

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Megachilidae
(čalounicovití)

Zednice rohatá

Osmia cornuta
(Latreille, 1805)

Palearktický druh, jehož severní areál v Evropě dosahuje Severoněmecké nížiny, středního Polska a severní Ukrajiny. V Česku pochází většina nálezů z teplých oblastí jižní a střední Moravy, dalším centrem výskytu jsou nížiny středních a severních Čech. Ve Zlínském kraji se vyskytuje prakticky v celém Pomoraví jižně od Kroměříže a v přiléhajících nižších polohách Chřibů i Vizovických vrchů – např. katastr obcí Babice, Prasklice, Tučapy, Soběsuky, Hluk, Topolná, Hradčovice, Doubravy (AOPK ČR 2025). Pravděpodobně v souvislosti s oteplováním klimatu se tento druh šíří. V některých oblastech výskytu se projevuje jako synantropní druh, neboť zednice rohatá vyžaduje časný nástup jara a v městských aglomeracích nachází vhodné mikroklima i časně kvetoucí byliny a stromy. V městské i vesnické zástavbě si pro hnízdění s oblibou vybírá zejména zdi domů. Tam, kde se druh vyskytuje v teplejších lokalitách mimo zastavěné oblasti, kolonizuje pouze exponované spraše a hliněné zdi. V Červeném seznamu ohrožených druhů ČR (Hejda et al. 2017) je hodnocen jako ohrožený.

D. Trávníček, P. Bogusch

MH Scolia hirta

PS Scolia hirta

PS Scolia hirta

Řád: Hymenoptera
(blanokřídlí)
Čeleď: Scoliidae (žahalkovití)

Žahalka žlutá

Scolia hirta
(Schrank, 1781)

Žahalka žlutá je mediteránní druh, který zasahuje svým rozšířením do střední Evropy. V ČR byla donedávna poměrně vzácná, ale v posledních letech se objevuje na místech, kde dosud nebyla známa. Ve Zlínském kraji byla zaznamenána prakticky v celém Pomoraví a existují nová pozorování na řadě míst v nižších polohách Vizovických vrchů, Chřibů i Hostýnských vrchů (AOPK ČR 2025). Žahalky preferují stepní lokality, s oblibou sedají na máčky (*Eryngium* sp.) nebo bělotrny (*Echinops* sp.). Samičky paralyzují larvy zlatohlávků nebo chroustů a kladou do nich vajíčka. Vylíhlé larvičky se živí tkáněmi hostitele, ten posléze hyne. V Červené knize figuruje mezi téměř ohroženými druhy (Hejda et al. 2017).

D. Trávníček

Autoři

AS ..... Aleš Sedláček
BK ..... Blanka Kopečková
BKr ..... Barbora Krupová
BL ..... Boris Loboda
DB ..... David Breiter
DT ..... Dušan Trávníček
DV ..... Daniel Vít
EH ..... Erwin Holzer
FT ..... Filip Trnka
GS ..... Gabriel Seljak
HB ..... Hervé Bouyon
IM ..... Igor Malenovský
JDr ..... Jiřina Drlíková
JP ..... Jan Pelikán
JS ..... Jan Sitek
JŠ ..... Jozef Šeršeň
LBe ..... Luboš Beran
LK ..... Lubomír Klátil
LM ..... Lukáš Merta
LP ..... Lubomír Pospěch
LT ..... Laco Tabi
MČ ..... Martin Černý
MD ..... Miroslav Dolanský
MHo ..... Michal Horsák
MH ..... Martin Hrouzek
JJ ..... Josef Jančálek
Jju ..... Jan Jurníček
LKa ..... Ladislav Kandrnál
MP ..... Miroslav Pospíšil
MS ..... Magdalena Šnajdarová
MV ..... Marek Vojtíšek
OK ..... Ondřej Konvička
OKk ..... Ondřej Koukolík
OM ..... Ondřej Machač
PB ..... Pavel Bezděčka
LB ..... Lech Borowiec
PČe ..... Petr Červenka
PČ ..... Petr Čížek
JD ..... Jan Dolanský
PF ..... Peter Filipovič
PK ..... Petr Kočárek
PKm ..... Petr Kment
PKr ..... Pavel Krásenský
PP ..... Petr Pavelčík
PS ..... Pavel Šnajdara
PT ..... Petr Tomáš
RC ..... Radovan Coufal
RŠ ..... Radek Šich
RV ..... Robert Vlk
TN ..... Tamás Németh
TV ..... Tomáš Vrána
VK ..... Václav Křivan
VT ..... Václav Tomášek
ZP ..... Zdeněk Podešva
ZV ..... Zdeněk Valchář

Rejstřík českých názvů

Adéla radela 169
Babočka vrbová 188
Bahenka živorodá....16
Bělásek horský 206
Bělopásek dvouřadý 180
Bělopásek topolový 181
Bělopáska dubová 215
Bělopáska dubová 216
Blýskavka lemovaná 223
Bourovec jetelový 228
Bourovec trnkový 227
Cikáda chlumní....83
Červenáček ozdobný....140
Čmelák pruhovaný 242
Drabčík huňatý 107
Drvodělka malá 243
Hlodáč 108
Hnědásek černýšový 182
Hnědásek jižní....187
Hnědásek kostkovaný 185
Hnědásek květelový 186
Hnědásek podunajský....184
Hrnčířka zední....240
Hubopas trhaný....134
Huňáč šestitečný....156
Chrostík 165
Chrostík 166
Jasnobarvec bělozářkový 224
Jasoň dymnivkový 212
Klikoroh lesostepní....158
Klikoroh stepní....161
Klopuška bílojetelová....88
Klopuška černonohá....87
Klopuška chrastavcová....89
Kněžice jalovcová....90
Kobylka černotrnná....72
Kobylka zavalitá....71
Kornatec velký....128
Kovařík dravý....123
Kovařík dubový....122
Kovařík rezavý....124
Kovolesklec plicníkový 226
Kovolesklec šedivkový 225
Kozlíček jilmový....150
Kozlíček mřížkovaný....141
Kozlíček vrbový 143
Krajník zlatotečný....100
Krasec třešňový....118
Krasec osikový....120
Krasec uherský....119
Krytonosec dubový....159
Krytonosec kostivalový....162
Krytonosec pobřežní....163
Křísek karpatský....82
Kudlanka nábožná....69
Lenec černý....133
Lenec horský....132
Lenec žlutohnědý....131
Lesák rumělkový 129
Listonoh jarní....57
Listonoh letní....58
Lišaj pryščový 233
Lišaj pupalkový 234
Majka rudokrká....138
Martináč hrušňový 232
Medúzka sladkovodní....13
Merule jarmanková....80
Merule kopretinová....79
Modranka karpatská....20
Modrásek bělopásný 196
Modrásek černoskvrnný 199
Modrásek hnědoskvrnný 202
Modrásek hořcový Rebelův 200
Modrásek jetelový 204
Modrásek komonicový 203
Modrásek kozincový 198
Modrásek lesní 197
Modrásek očkovaný 201
Modrásek vičencový 205
Mravenec zrnojed....239
Myšák šupinkatý....125
Nádolka moravská....24
Nohatěnka velká....84
Nosatec černopásý....157
Nosorožík kapucínek 114
Ohniváček modroleský....193
Okáč černohnědý 190
Okáč kluběnkový 189
Okáč ovsový 191
Ostruháček trnkový 195
Ostruháček česvinový 194
Otakárek ovocný 213
Pabourovec jestřábníkový 230
Pabourovec pampeliškový 229
Páchník hnědý 115
Pakudlanka jižní....94
Páskovec dvouzubý....63
Páskovec velký....64
Páteříček karpatský....127
Páteříček prameništní....126
Pavučenka stupínkatá....35
Pěnodějka kýlnatá....81
Perleťovec červený....177
Perleťovec dvouřadý....179
Perleťovec fialkový....178
Perleťovec maceškový 176
Pernatěnka čistcová....170
Peřejník prameništní....121
Pestrobarvec petrklíčový 192
Pestrokřídlec podražcový 211
Pískorypka chrastavcová 241
Ploskoroh pestrý....93
Podkornice jehličnanová....85
Podkornice osiková....86
Polokrovečník 144
Potápníček 103
Potápník 104
Potápník 105
Přástevník angreštový 221
Přástevník jitrocelový 219
Přástevník smuteční 220
Přástevník starčkový 222
Přástevník užankový 218
Rak říční....51
Roháč obecný....110
Roháček jedlový 109
Rýhonosec náplavový....160
Rýhovec pralesní....98
Saranče malá....75
Saranče mokřadní....76
Saranče Nagyova 73
Saranče vrzavá....74
Sekáč hřebenový....45
Sekáč vyklenutý....44
Skákavka dvoubarevná....39
Skákavka kovová....40
Skákavka mravenčí....41
Skelnička karpatská....22
Sklípkánek černý....33
Slíďák břehový 37
Slíďák dřevomilný....38
Slíďák tatarský 36
Soumračník kořicový 208
Soumračník mochnový 210
Soumračník podobný 209
Srpice rezavá....237
Stehenáč červenoštítý....136
Strašník dalmatský....47
Střevlík....101
Střevlík hrbolatý....102
Stužkonoska vrbová 217
Sudovka skalní....21
Svinulka hrbolatá....49
Šedokřídlec jilmový 214
Šídlatec....99
Širokáč hnědý....135
Škeble rybničná....27
Škeblovka rovnohřbetá....61
Štítonoš černý....153
Štítonoš červený....155
Štítonoš šalvějový....154
Tesařík alpský....148
Tesařík dutinový....151
Tesařík dvoubarvý....146
Tesařík jalovcový....145
Tesařík javorový....147
Tesařík pižmový....142
Tesařík žlutoštítký....152
Trojáč červenoštítký....130
Vážka běloústá....66
Vážka plavá....67
Včelovník velikonoční....137
Včelovník zední....139
Velevrub tupý....28
Vírník 97
Vlnařka sedmitrnná 244
Vodomil černý 106
Vodouch stříbřitý....34
Vrkoč bažinný....23
Vrubounek Schäfferův 117
Vřetenka šedivá....19
Vřetenuška čičorková 174
Vřetenuška ligrusová 173
Vřetenuška mateřídoušková 175
Vřetenuška třeslicová....172
Výkalník žlutý....112
Vývěrka slovenská....15
Vznášivka šmolková....53
Zdobenec zelenavý 113
Zednice rohatá 245
Zelenáček velký....171
Zlatohlávek skvostný....116
Žábronožka sněžní....55
Žahalka žlutá 246
Žížala svítivá....31
Žlaznatka slovenská....43
Žluťásek barvoměnný 207

Rejstřík latinských názvů

Alzoniella slovenica 15
Bulgarica cana 19
Bielzia coerulans 20
Orcula dolium 21
Vitrea transsylvanica 22
Vertigo moulinsiana 23
Vestia ranojevici moravica 24
Unio crassus 28
Eisenia lucens 31
Atypus piceus 33
Argyroneta aquatica 34
Cinetata gradata 35
Lycosa singoriensis 36
Arctosa cinerea 37
Acantholycosa lignaria 38
Carrhotus xanthogramma 39
Heliophanus patagiatus 40
Myrmarachne formicaria 41
Paranemastoma kochi 43
Egaenus convexus 44
Zachaeus crista 45
Scutigera coleoptrata 47
Trachysphaera gibbula 49
Astacus astacus 51
Hemidiaptomus amblyodon 53
Eubranchipus grubii 55
Lepidurus apus 57
Triops cancriformis 58
Leptestheria dahalacensis 61
Cordulegaster bidentata 63
Cordulegaster heros 64
Leucorrhinia albifrons 66
Libellula fulva 67
Mantis religiosa 69
Polysarcus denticauda 71
Tettigonia caudata 72
Pseudopodisma nagyi 73
Psophus stridulus 74
Stenobothrus stigmaticus 75
Stethophyma grossum 76
Trioza chrysanthemi 79
Trioza schrankii 80
Cercopis arcuata 81
Handianus flavovarius 82
Cicadetta montana 83
Megalotomus junceus 84
Aradus pictellus 85
Mezira tremulae tremulae 86
Criocoris nigripes 87
Heterocapillus tigripes 88
Placochilus seladonicus 89
Chlorochroa juniperina juniperina 90
Libelloides macaronius 93
Mantispa styriaca 94
Gyrinus distinctus 97
Rhysodes sulcatus 98
Bembidion varicolor varicolor 99
Calosoma maderae maderae 100
Carabus obsoletus obsoletus 101
Carabus variolosus variolosus 102
Bidessus delicatulus 103
Hydaticus continentalis 104
Hydrovatus cuspidatus 105
Hydrophilus piceus 106
Emus hirtus 107
Trox perrisii 108
Ceruchus chrysomelinus 109
Lucanus cervus cervus 110
Euoniticellus fulvus 112
Gnorimus nobilis nobilis 113
Oryctes nasicornis 114
Osmoderma barnabita 115
Protaetia speciosissima 116
Sisyphus schaefferi schaefferi 117
Anthaxia candens 118
Anthaxia hungarica hungarica 119
Poecilonota variolosa variolosa 120
Eubria palustris 121
Ampedus quercicola 122
Crepidophorus mutilatus 123
Elater ferrugineus ferrugineus 124
Lacon lepidopterus 125
Cordicantharis longicollis 126
Rhagonycha carpathica 127
Peltis grossa 128
Cucujus cinnaberinus 129
Triplax scutellaris 130
Mycetoma suturale 131
Dolotarsus lividus 132
Melandrya dubia 133
Bolitophagus interruptus 134
Platydema dejeani 135
Ischnomera sanguinicollis 136
Apalus bimaculatus 137
Meloe decorus 138
Sitaris muralis 139
Agnathus decoratus 140
Acanthocinus reticulatus 141
Aromia moschata 142
Lamia textor 143
Necydalis ulmi 144
Phymatodes glabratus 145
Rhamnusium bicolor bicolor 146
Ropalopus ungaricus ungaricus 147
Rosalia alpina alpina 148
Saperda punctata 150
Stictoleptura erythroptera 151
Stictoleptura scutellata scutellata 152
Cassida atrata 153
Cassida canaliculata 154
Pilemostoma fastuosum 155
Lachnaia sexpunctata 156
Coniocleonus nigrosuturatus 157
Donus intermedius 158
Gasterocercus depressirostris 159
Lixus myagri 160
Minyops variolosus 161
Mogulones diecki 162
Neophytobius granatus 163
Rhyacophila philopotamoides 165
Synagapetus dubitans 166
Nemophora raddaella 169
Alucita desmodactyla 170
Jordanita notata 171
Zygaena brizae 172
Zygaena carniolica 173
Zygaena ephialtes 174
Zygaena purpuralis 175
Argynnis niobe 176
Argynnis pandora 177
Boloria euphrosyne 178
Brenthis hecate 179
Limenitis camilla 180
Limenitis populi 181
Melitaea aurelia 182
Melitaea britomartis 184
Melitaea cinxia 185
Melitaea didyma 186
Melitaea trivia 187
Nymphalis xanthomelas 188
Erebia aethiops 189
Erebia ligea 190
Minois dryas 191
Hamearis lucina 192
Lycaena alciphron 193
Satyrium ilicis 194
Satyrium spini 195
Aricia eumedon 196
Cyaniris semiargus 197
Glaucopsyche alexis 198
Phengaris arion 199
Phengaris alcon rebeli 200
Phengaris teleius 201
Polyommatus daphnis 202
Polyommatus dorylas 203
Polyommatus bellargus 204
Polyommatus thersites 205
Pieris bryoniae 206
Colias myrmidone 207
Pyrgus armoricanus 209
Pyrgus serratulae 210
Zerynthia polyxena 211
Parnassius mnemosyne 212
Iphiclides podalirius 213
Venusia blomeri 214
Catephia alchymista 215
Catephia alchymista 216
Catolala electa 217
Hyphoraia aulica 218
Parasemia plantaginis 219
Phragmatobia luctifera 220
Rhyparia purpurata 221
Tyria jacobaeae 222
Amphipyra perflua 223
Cleoceris scoriacea 224
Diachrysia chryson 225
Euchalcia modestoides 226
Eriogaster catax 227
Lasiocampa trifolii 228
Lemonia taraxaci 229
Lemonia dumi 230
Saturnia pyri 232
Hyles euphorbiae 233
Proserpinus proserpina 234
Panorpa cognata 237
Messor structor 239
Symmorphus murarius 240
Andrena hattorfiana 241
Bombus subterraneus 242
Xylocopa iris 243
Anthidium septemspinosum 244
Osmia cornuta 245
Scolia hirta 246

Souhrn

Tato publikace přináší široké veřejnosti kvalitně zpracované informace o 196 nejvýznamnějších druzích chráněných a ohrožených bezobratlých, kteří žijí na území Zlínského kraje. Na její přípravě nezištně spolupracovalo několik desítek odborníků a fotografie živočichů i jejich biotopů poskytlo 73 fotografů. Na základě údajů o známých nálezech a o ohrožení druhů vystavěli editoři publikaci na nejprozkoumanějších skupinách hmyzu. Vedle 63 druhů motýlů či 64 druhů brouků nechybí ani veřejnosti méně známé skupiny, mezi něž patří ploštice, křísi, síťokřídlí, blanokřídlí, rovnokřídlí nebo vážky. Pestrý svět dalších bezobratlých reprezentují pavouci a sekáči, plži a mlži či korýši. U každého druhu je stručně zmíněno celkové rozšíření, včetně situace v rámci České republiky, rozšíření ve Zlínském kraji, jeho bionomie a hlavní faktory ohrožení. U nejvýznamnějších druhů jsou ze Zlínského kraje uvedeny konkrétní lokality. Editorský tým vřele děkuje všem, kteří se na přípravě publikace podíleli.

Summary

This publication brings to the general public well–processed information on 196 most important species of protected and endangered invertebrates living in the Zlín region. Dozens of experts selflessly collaborated on its preparation, and seventy three photographers provided photographs of animals and occupied habitats. Based on data on known findings and known threats to the species, the editors build up the publication on the best investigated groups of insects. In addition to 63 species of butterflies and 64 species of beetles, there are also groups less known to the public, including true bugs, leafhoppers, neuropterans, hymenopterans, grasshoppers and dragonflies. The diverse world of other invertebrates is represented by spiders and harvestmen, snails, bivalves and crustaceans. General distribution, including the situation within the Czech Republic, and the distribution in the Zlín Region, species bionomy and the main threat factors are mentioned for each species. For the most important species, localities in the Zlín Region are listed. The editorial team warmly thanks all those who participated in the preparation of the publication.

LITERATURA

AOPK ČR (2025): Nálezová databáze ochrany přírody. [on–line databáze; portal.nature.cz]. 2025–10–10.

Benedikt S., Borovec R., Fremuth J., Krátký J., Schön K., Skuhrovec J. & Trýzna M. (2010): Komentovaný seznam nosatcovitých brouků (Coleoptera: Curculionoidea bez Scolytinae a Platypodinae) České republiky a Slovenska. 1. díl. Systematika, faunistika, historie výzkumu nosatcovitých brouků v České republice a na Slovensku, nástin skladby, seznam. Komentáře k Anthribidae, Rhynchitidae, Attelabidae, Nanophyidae, Brachyceridae, Dryophthoridae, Erirhinidae a Curculionidae: Curculioninae, Bagoinae, Baridinae, Ceutorhynchinae, Conoderinae, Hyperinae. Klapalekiana, 46 (Supplementum): 1–363.

Beneš J., Konvička M., Dvořák J., Fric Z., Havelda Z., Pavlíčko A., Vrabec V. & Weidenhoffer Z. (eds) (2002): Motýli České republiky: Rozšíření a ochrana I/II. SOM, Praha, 857 pp.

Beneš J., Růžička J. & Spitzer L. (2019): Novodobá expanze soumračníka podobného (Pyrgus armoricanus (Oberthür, 1910) v České republice (Hesperiidae, Lepidoptera Acta Carpathica Occidentalis, 10: 74–85.

Beneš J., Valchář Z. & Spitzer L. (2019): Recentní šíření stužkonosky topolové Catocala elocata (Esper, 1787) a stužkonosky vrbové Catocala electa (Vieweg, 1790) (Erebidae, Lepidoptera) na Valašsku. Acta Carpathica Occidentalis, 10: 68–73.

Beran L. (2019). Distribution and recent status of freshwater mussels of family Unionidae (Bivalvia) in the Czech Republic. Knowledge & Management of Aquatic Ecosystems 420, 15 pp.

Beran L. (2002): Vodní měkkýši České republiky – rozšíření a jeho změny, stanoviště, šíření, ohrožení a ochrana, červený seznam. Sborník přírodovědného klubu v Uh. Hradišti, 10 (Supplementum), 258 pp.

Beran L. & Horsák M. (2001): Taxonomic revision of the genus Alzoniella (Molusca, Gastropoda) in the Czech Republic and Slovakia. Biologia, Bratislava, 56 (2): 141–148.

Bezděčka (2010) Sekači (Opiliones) Bílých a Bielych Karpat, pp. 47–54. In: Trávníček D. & Šušolová J. (eds): Západné Karpaty – spoločná hranica. Sborník příspěvků z II. Mezinárodního sympózia přírodovědců Trenčianského kraja a Zlínského kraje, 9.–11.VI.2010, Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, 111 pp.

Bezděčka P. (2000): Příspěvek k rozšíření sekáče Zacheus crista (Brullé, 1832) v Bílých a Bielých Karpatech. Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti, 5: 223–227.

Bezděčka P. (2001): Příspěvek k rozšíření sekáče Egaenus convexus v Bílých a Bielych Karpatech. Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti, 6: 78–81.

Boukal D. S. (2007): Čeleď / Family Psephenidae (vejčitcovití / water penny beetles). Pp. 263–265. In: Boukal D. S., Boukal M., Fikáček M., Hájek J., Klečka J., Skalický S., Šťastný J. & Trávníček D. (2007): Katalog vodních brouků České republiky. (Coleoptera: Sphaeriusidae, Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Hygrobiidae, Dytiscidae, Helophoridae, Georissidae, Hydrochidae, Spercheidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Scirtidae, Elmidae, Dryopidae, Limnichidae, Heteroceridae, Psephenidae). Klapalekiana, 43 (Supplementum): 1–289.

Boukal D. S., Boukal M., Fikáček M., Hájek J., Klečka J., Skalický S., Šťastný J. & Trávníček D. (2007): Katalog vodních brouků České republiky. Klapalekiana, 43 (Supplementum): 1–289.

Červenka P. (2001): Další nález vážky běloústé (Leucorrhinia albifrons, Odonata: Libellulidae) na Moravě, pp. 143–145. In: Hanel L. (ed): Vážky 2001. Sborník referátů IV. Celostátního semináře odonatologů na Šumavě. ZO ČSOP Vlašim, 172 pp.

Dolanský J., Trávníček D. & Hrabina P. (2019): Pavouci (Araneae) na březích řeky Bečvy v místě plánované výstavby přehrady Skalička. Acta Carpathica Occidentalis, 10: 47–53.

Dvořák L. & Bezděčka P. (2012): Současné poznatky o rozšíření srpice rezavé (Panorpa cognata Rambur, 1842) v České republice. Západočeské entomologické listy, 3: 44–48.

Dvořáková J., Ložek V., Horsák M. & Pechanec V. (2011): Atlas rozšíření suchozemských plžů v CHKO Bílé Karpaty. Acta Carpathica Occidentalis, Supplementum 1: 1–124.

Ezer E. (2019): Faunistic records from the Czech Republic – 475. Hemiptera: Heteroptera: Aradidae. Klapalekiana, 55: 259–260.

Farkač J., Král D. & Škorpík M. (eds) (2005): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Fiala J. (1939): Anthaxia hungarica Scop. (Col.). Entomologické listy, 2: 63.

Havelka K. (1964): Příspěvek k poznání Coleopter Slovenska. 1. část. (Doplňky k Roubalově Katalogu Coleopter). Sborník Slovenského Národného Múzea. Prírodné Vedy, 10: 66–123.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. (eds) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Příroda, Praha, 36: 1–612.

Holuša O. & Holušová K. (2022): Population Density and Abundance of the Northernmost Population of Cordulegaster heros (Anisoptera: Cordulegastridae) in Europe (Czech Republic) with Notes on Its Biogeographical Range. Diversity, 14 (10), 854.

Holuša J., Kočárek P. & Konvička O. (2012): Grasshoppers and crickets (Orthoptera), earwigs (Dermaptera), cockroaches (Blattaria), and mantises (Mantodea) of the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). pp. 71–104. In: Malenovský I., Kment P. & Konvička O. (eds): Species inventories of selected insect groups in the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae (Brno), 96 (2).

Horsák M., Čejka T., Juřičková L., Beran L., Horáčková J., Dvořák L., Coufal R., Maňas M. & Horsáková V. (2025): Check–list and distribution maps of the molluscs of the Czech and Slovak Republics. – Online at http://mollusca.sav.sk/malacology/checklist.htm, checklist updated at July 27, 2025, maps updated at July 27, 2025.

Horák J., Chobot K., Gabriš R., Jelínek J., Konvička O., Krejčík S. & Sabol O. (2011): Uphill distributional shift of an endangered habitat specialist. Journal of Insect Conservation, 15: 743–746 pp.

Horal D., Jagoš B., Resl K., Uřičář J., Jongepier J. W. & Pechanec V. (2006): Atlas rozšíření vybraných druhů živočichů CHKO Bílé Karpaty. ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 85 pp.

Horsák M., Juřičková L., Picka J., (2013): Měkkýši České a Slovenské republiky. Molluscs of the Czech and Slovak Republics. Kabourek, Zlín, 264 pp.

Hrabec J., Démuthová I., Girgel M., Pavelčík P., Šnajdara P., Šnajdarová M., Libigerová J., Vaniaková V. (2017): Zvláště chráněná území přírody Zlínského kraje. Zlínský kraj, Zlín, 265 pp.

Hradil K., Kment P., Bryja J., Roháčová M., Baňař P. & Ďurčová K. (2008): New and interesting records of true bugs (Heteroptera) from the Czech Republic and Slovakia IV. Klapalekiana, 44: 165–206.

Hůrka K. (1996): Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín, 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. (1996): Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana, 32: 15–26.

Hrnčiarová T., Mackovčin P., Zvara I. et al. (2009): Atlas krajiny České republiky. Landscape Atlas of the Czech Republic. Praha. Ministerstvo životního prostředí ČR, Průhonice: Výzkumný ústav Silva Tarouc y pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., 332 pp.

Chvojka P. & Komzák P. (2012): Caddis flies (Trichoptera) of the Bílé Karpaty PLA (Czech Republic). In: Malenovský I., Kment P. & Konvička O. (eds), Species inventories of selected insect groups in the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic), pp. 697–761, Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae, 96(2).

Chvojka P., Komzák P. & Špaček J. (2009): New faunistic records of Trichoptera (Insecta) from the Czech Republic, III. Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae (Brno), 94: 81–85.

Jelínek J. & Kubáň V. (2009): A review of the genus Agnathus (Coleoptera: Pyrochroidae: Agnathinae), with description of Agnathus secundus sp. nov. from China. Acta Entomologica Musei Nationalis Prague, 49: 253–281.

Juřena D., Týr V. & Bezděk A. (2008): Příspěvek k faunistickému výzkumu listorohých brouků (Coleoptera: Scarabaeoidea) na území České republiky a Slovenska. Klapalekiana, 44 (Supplementum): 17–176.

Kandrnál L. (2020): Zajímavé nálezy brouků Kunovic a okolí na Uherskohradišťsku. Acta Carpathica Occidentalis, 11: 17–26.

Kašák J., Sabol O., Ryšavý J. & Ryšavý M. (2019): Nové nálezy kriticky ohroženého kozlíčka mřížkovaného Acanthocinus reticulatus (Coleoptera: Cerambycidae) na Moravě (Česká republika) a poznámky k ochraně druhu. Acta Carpathica Occidentalis, 10: 58–63.

Kment P. & Baňař P. (2012): True bugs (Hemiptera: Heteroptera) of the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae, 96 (2) 2011: 323–628.

Kment P., Bryja J., Jindra Z., Hradil K. & Baňař P. (2003): New and interesting records of true bugs (Heteroptera) from the Czech Republic and Slovakia II. Klapalekiana, 39: 257–306.

Kment P., Horsák M., Procházka J., Sychra J. & Malenovský I. (2017): Rozšíření podkornice Aradus obtectus (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) a kornatce Peltis grossa (Coleoptera: Trogossitidae) v České republice a jejich první nálezy v Bílých Karpatech. Acta Carpathica Occidentalis, 8: 42–55.

Kocourek P., Dolejš P. & Kovaříková A. (2023): Atlas rozšíření mnohonožek v České republice. Národní muzeum, Praha, 152 pp.

Kocourek P., Tajovský K. & Dolejš P. (2017): Mnohonožky České republiky: Příručka pro určování našich druhů. ZO ČSOP Vlašim, Vlašim, 253 pp.

Kočárek P. (1997): K výskytu Emus hirtus na území České republiky. Klapalekiana, 33: 185–186.

Kočárek P., Holuša J., Vlk P. & Marhoul P. (2013): Rovnokřídlí České republiky (Insecta: Orthoptera). Academia, Praha, 283 pp.

Koleček J. (2010): První nález vážky běloústé (Leucorrhinia albifrons) v okrese Vsetín (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 1: 97–98.

Koloničný L., Konvička O. & Stanovský J. (2008): Faunistic records from the Czech Republic – 245. Coleoptera: Tenebrionidae, Anthribidae. Klapalekiana, 44: 61–62.

Konvička M., Beneš J. & Čížek L. (2005): Ohrožený hmyz nelesních stanovišť: ochrana a management. Sagittaria, Olomouc, 128 pp.

Konvička M., Beneš J., Čížek O., Kopecek F., Konvička O., Víťaz L. (2008): How too much care kills species: Grassland reserves, agri–environmental schemes and extinction of Colias myrmidone butterfly from its former stronghold Journal of Insect Conservation, 12: 519–525.

Konvička O. (2005): Tesaříci (Coleoptera: Cerambycidae) Valašska: implikace poznatků v ochraně přírody. Časopis Slezského Muzea Opava (A), 54: 141–159.

Konvička O. (2010a): Nové lokality druhů Polysarcus denticauda (Orthoptera: Tettigoniidae) a Stethophyma grossum (Orthoptera: Acrididae) na Moravě (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 1: 99.

Konvička O. (2010b): Příspěvek k faunistice brouků (Coleoptera) Valašska (východní Morava, Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 1: 1–10.

Konvička O. (2010c): Nálezy Euoniticellus fulvus (Goeze, 1777) (Coleoptera: Scarabaeidae) v Bílých Karpatech (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 1: 99.

Konvička O. (2012): Watter penny beetles (Coleoptera: Psephenidae) of the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae, 96 (2): 691–696.

Konvička O. (2013): Příspěvek k rozšíření páteřička Rhagonycha carpathica Ganglbauer, 1896 v České republice. Acta Carpathica Occidentalis, 4: 86–88.

Konvička O. (2017): Příspěvek k faunistice Agnathus decoratus (Germar, 1818) (Coleoptera: Pyrochroidae: Agnathinae) v České republice a v Řecku. Acta Carpathica Occidentalis, 8: 60–66.

Konvička O. (2020b): Nálezy podkornice osikové Mezira tremulae tremulae (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) v Bílých Karpatech. Acta Carpathica Occidentalis, 11: 12–16.

Konvička O. (2021): Druhý příspěvek k faunistice brouků (Coleoptera) Valašska (východní Morava, Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 12: 43–102.

Konvička O. & Čagánek D. (2011): Nové nálezy Rhysodes sulcatus (Fabricius, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) na Moravě (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 2: 81–82.

Konvička O. & Čížek L. (2015): Rozšíření rýhovců Rhysodes sulcatus (Fabricius, 1787) a Omoglymmius germari (Ganglbauer, 1892) (Coleoptera: Rhysodidae) v České republice. Acta Carpathica Occidentalis, 6:111–114.

Konvička O., Ezer E., Trávníček D., Resl K., Trnka F., Kašák J., Kohout V., Zelík P., Bobot L., Linhart M. & Veselý M. (2018): Brouci (Coleoptera) řeky Bečvy a jejího okolí v místě plánované výstavby vodního díla Skalička, I. část. Acta Carpathica Occidentalis, 9: 63–111.

Konvička O. & Kabátek P. (2022): První nález tesaříka Necydalis ulmi (Coleoptera: Cerambycidae) ve Vlárském průsmyku (Bílé Karpaty). Acta Carpathica Occidentalis, 13: 54–60.

Konvička O. & Kandrnál L. (2020): Tesařík alpský (Rosalia alpina alpina) ve Chřibech. Acta Carpathica Occidentalis, 11: 27–32.

Konvička O. & Sekerka L. (2011): Cassida canaliculata Laicharting, 1781 – málo známý druh štítonoše, p. 107 In: Bryja J., Řehák Z. & Zukal J. (eds): Zoologické dny Brno 2011. Sborník abstraktů z konference 17.–18. února 2011.

Konvička O. & Sitek T. (2017): Kovařík Ampedus quercicola (Buysson, 1877) (Coleoptera: Elateridae) v České republice. Acta Carpathica Occidentalis, 8: 56–59.

Konvička O. & Spitzer L. (2008): Saranče vrzavá – mizející druh pastvin. In: Bryja J., Nedvěd O., Sedláček F. & Zukal J. (eds): Zoologické dny České Budějovice 2008. Sborník abstraktů z konference 14.–15. února 2008.

Konvička O. & Spitzer L. (2015): Zajímavé nálezy brouků (Coleoptera) z východní Moravy ve sbírce Miloslava Herrmanna (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 6: 119–122.

Konvička O., Stanovský J. & Koloničný L. (2012): Příspěvek k rozšíření a etologii páteříčka Cordicantharis longicollis (Kiesenwetter, 1859) v České republice. Acta Carpathica Occidentalis, 3: 120–122.

Konvička O. & Škorpík M. (2007): Nález tesaříka Poecilium glabratum (Coleopera: Cerambycidae) po více než 60 letech. Práce a studie muzea Beskyd, Přírodní vědy, 17: 257 p.

Konvička O. & Vávra J. (2019): Rozšíření druhu Trox (Niditrox) perrisii Coleoptera:Trogidae) v České republice. Acta Carpathica Occidentalis, 10: 54–57.

Konvickova H., Spitzer L., Faltynek Fric Z., Kepka P., Lestina D., Novotny D., Zapletal M., Zimmermann K., Papp Maresova J., Benes J. & Konvicka M. (2022): Perishing rich, expanding poor: Demography and population genetic patterns in two congeneric butterflies. Molecular Ecology. DOI: 10.1111/mec.16784

Kozel P., Škorpík M., Čížek L. & Šebek P. (2020): Výskyt tesaříků rodu Necydalis v Národním parku Podyjí a jeho blízkém okolí. Thayensia, 17: 67–78.

Král D., Kubáň V. & Štěpánek D. (2020): Faunistic records from the Czech Republic – 494. Coleoptera: Meloidae. Klapalekiana, 56: 294–294.

Krejcárek L. (1962): Průzkum státní přírodní rezervace Bralová u Střílek. Zprávy Oblastního muzea jihovýchodní Moravy v Gottwaldově, 1–2: 38–39.

Kroča J. & Komzák P. (2020): Trichoptera (Insecta) of the Javorníky Mts. (Czech Republic). Acta Musei Silesiae Scientiae Naturales, 69: 141–159.

Kuras T. & Beneš J. (1996): Nález zelenáčka Adscita notata (Zeller, 1784) a vřetenušky Zygaena brizae (Esper 1800) na severní Moravě. Časopis Slezského zemského Muzea Opava (A), 45: 287–288.

Kuras T. & Boščík I. (2023): První nález perleťovce červeného Argynnis pandora (Denis & Schiffermüller, 1775) ve Slezsku. Acta Carpathica Occidentalis, 14: 61–63.

Kuras T. & Sitek J. (2007): Motýli (Lepidoptera) valašských pastvin a návrh managementu na příkladu lokality Losový (CHKO Beskydy). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní vědy), 19: 151–170.

Kůrka A., Řezáč M., Macek R. & Dolanský J. (2015): Pavouci České republiky. Academia, Praha. 623 pp.

Laibner S. (2000): Elateridae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín, 292 pp.

Larri J. (1975): V říši obrů. Lidové nakladatelství, Praha, 258 pp.

Lauterer P. & Malenovský I. (2002): New distributional and biological data on European Psylloidea (Hemiptera, Sternorrhyncha), with special reference to the fauna of the Czech Republic and Slovakia. Entomologica Basiliensia, 24: 161–177.

Lauterer P. (1958): Příspěvek k poznání křísů ČSR (Hom., Auchenorrhycha) II. Acta Musei Moraviae, 63: 125–136.

Macek J., Dvořák J., Traxler L. & Červenka V. (2007): Motýli a housenky střední Evropy. Noční motýli I. Academia, Praha, 371 pp.

Macek J., Laštůvka Z., Beneš J. & Traxler L. (2016): Motýli a housenky střední Evropy IV. Denní motýli. Academia, Praha. 540 pp.

Mackovčin P. & Jatiová M. (eds) (2002): Zlínsko. In: Mackovčin P. & Sedláček M. (eds): Chráněná území ČR, svazek II. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha.

Machač O. (2017): Pavučenka stupínkatá Cinetata gradata (Simon, 1881) (Araneae: Linyphiidae) v České republice. Acta Carpathica Occidentalis, 8: 34–37.

Malaníková E. (2016): Obnova druhově bohatých travních porostů v Bílých Karpatech z hlediska fytofágního hmyzu. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav botaniky a zoologie, Brno, 140 pp.

Malenovský I. & Lauterer P. (1997): A new psyllid for the fauna of the Czech Republic, with faunistic notes (Homoptera, Psylloidea). Acta Musei Moraviae, Scientiae naturales, 81 (1996): 403–404.

Malenovský I. & Lauterer P. (2012a): Jumping plant–lice (Hemiptera: Psylloidea) of the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae, 96 (2) 2011: 105–154.

Malenovský I. & Lauterer P. (2012b): Leafhoppers and planthoppers (Hemiptera: Auchenorrhyncha) of the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic). Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae, 96 (2) 2011: 155–322.

Malenovský I., Kment P. & Konvička O. (eds) (2011): Species inventories of selected insect groups in the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic), Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae, 96 (2), 933 pp.

Merta L., Zavadil V. & Sychra J. (2016): Atlas rozšíření velkých lupenonožců České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 111 pp.

Mertlik J. (2014): Faunistické mapování Crepidophorus mutilatus (Coleoptera: Elateridae) na území České republiky a Slovenska. Elateridarium, 8: 36–56.

Moucha J. (1951): The distribution of Pandoriana maja Cr. in Central Europe (Lep. Nymphalidae). Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, 27: 69–88.

Novák V. (2014): Brouci čeledi potemníkovití (Tenebrionidae) střední Evropy. Academia, Praha, 418 pp.

Novák J. & Novák M. (2010): Rozšíření vřetenatky moravské Vestia ranojevici moravica (Brabenec, 1952) v Hostýnských vrších – 1. díl (The distribution of Vestia ranojevici moravica (Brabenec, 1952) in the Hostýnské Vrchy Mts. – part 1). Malacologica Bohemoslovaca, 9: 21–25.

Pátek J. (2021): Brouci (Coleoptera) Bystřice pod Hostýnem a okolí (východní Morava, Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 12: 140–167.

Pižl V. (2002): Žížaly České republiky (Earthworms of the Czech Republic). Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti, 9 (Supplementum): 154 pp.

Pliska D., Devánová A., Sychra J. & Šofr M. (2023): Polní mokřady hostí unikátní společenstva planktonních korýšů. Limnologické novinky, 3 (2023): 1–8.

Resl K. (1996): Faunistické zprávy z regionu. Faunistic records from SE Moravia. Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti, 1: 69.

Řezáč M. (2009): Rozšíření a ochrana pavouků sklípkánků (Araneae: Atypus spp.) v České republice. Příroda, 28: 3–43.

Řezáč M. (2019): Skávka mravenčí – evropský pavouk roku 2019. Živa, 2: 82–83.

Řezáč M., Kůrka A., Růžička V. & Heneberg P. (2015): Red List of Czech spiders: 3rd edition, adjusted according to evidence–based national conservation priorities. Biologia, 70 (5): 645–666.

Řezáč M., Macík S., Dolanský J., Henriques S., Chvátalová I., Korba J., Korenko S., Macek R., Šnajdara P., Vinkler S. & Chmelová K. (2008): Návrat tarantule aneb slíďák tatarský opět v České republice. Živa, 1: 25–27.

Sabol O. (2014): Výskat tesaříka Ropalopus ungaricus (Coleoptera: Cerambycidae) na Moravě, s poznámkami k jeho bionomii. Klapalekiana, 50: 89–100.

Sedláček J., Procházka M. & Moravec P. (2016): První nálezy strašníka dalmatského (Scutigera coleoptrata) na území Čech. Muzeum a současnost, Roztoky, ser. natur., 28: 108–111.

Sekerka L. & Kment P. (2008): Faunistic records from the Czech Republic – 267. Coleoptera: Chrysomelidae. Klapalekiana, 44: 297–298.

Sláma M. E. F. (1995): Tesaříkovití, Cerambycidae České a Slovenské republiky (Brouci–Coleoptera). Milan Sláma, Krhanice, 383 pp.

Skala P. a kol. (2025): Regionální akční plán pro modráska komonicového (Polyommatus dorylas) v CHKO Bílé Karpaty. AOPK Praha, 38 pp.

Sommer D. & Vondráček D. (2025): Nosorožík kapucínek a křivonožec polokřídlý jako neobvyklí hosté v kulturní památce. Živa, 2025 (3): 142–143.

Spitzer L. (2025): Nové nálezy přástevníka užankového (Arctia aulica) (Lepidoptera: Erebidae) na Valašsku (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 16: 167–171.

Spitzer L. & Beneš J. (2008): Zachování biologické rozmanitosti trvalých travních porostů v pohoří Karpat v České republice: Mapování denních motýlů (Lepidoptera) na území CHKO Beskydy: období 2006–2008. Depon. in: Správa CHKO Beskydy, Rožnov pod Radhoštěm, 28 pp.

Spitzer L. & Beneš J. (2010): Nové a významné nálezy denních motýlů a vřetenuškovitých (Lepidoptera) na Valašsku (okres Vsetín, Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 1: 19–39.

Spitzer L. & Beneš J. (2011): Nálezy pernatěnky čistcové (Alucita desmodactyla, Lepidoptera: Alucitidae) na Moravě (Česká republika). Acta Musei Beskidensis, 3: 198–200.

Spitzer L. & Beneš J. (2017): Rozšíření pabourovce jestřábníkového (Lemonia dumi) a pabourovce pampeliškového (Lemonia taraxaci) (Lepidoptera: Brahmaeidae) na Valašsku. Acta Carpathica Occidentalis, 8: 86–96.

Spitzer L & Beneš J. (2023): Motýli (Lepidoptera) přírodní rezervace Makyta (CHKO Beskydy, Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 14: 108–132.

Spitzer L. & Hřibová H. (2009): Nález tesaříka Rhamnusium bicolor (Coleoptera: Cerambycidae) v podhůří Vsetínských vrchů (Česká republika). Acta Musei Beskidensis, 1: 125–126.

Spitzer L. & Konvička O. (2010): Rozšíření střevlíka Carabus variolosus, Fabr. (Coleoptera: Carabidae) na Valašsku (okres Vsetín, Česká republika) s poznámkami k jeho biologii. Časopis Slezského Muzea v Opavě, Serie A 59: 59–70.

Spitzer L., Beneš J. & Konvička M. (2009a): Oviposition of the Niobe Fritillary (Argynnis niobe Linnaeus, 1758) at sub–mountain conditions in the Czech Carpathians (Lepidoptera, Nymphalidae). Nachrichten des Entomologischen Vereins Apollo, N.F., 30 (3): 165–168.

Spitzer L., Dandová J., Jašková V., Beneš J. & Konvička M. (2009b): The Large Blue butterfly, Phengaris [Maculinea] arion, as a conservation umbrella on a landscape scale: The case of the Czech Carpathians. Ecological Indicators, 9: 1056–1063.

Spitzer L., Kašpar T. & Pittner R. (2011): Nové nálezy roháče obecného (Lucanus cervus) a páchníka hnědého (Osmoderma barnabita) na Valašsku (Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 2: 83–85.

Spitzer L. & Krupa M. (2024): Jak je na tom modrásek černoskrvnný (Phengaris arion) v Beskydech? Zoologické dny Ostrava 2024: sborník abstraktů z konference 8. –9. února 2024, 201 p.

Spitzer L., Vondřejc T. E. & Konvička M. (2025): Denní motýli a vřetenušky v CHKO Bílé Karpaty: síťové mapování na střední škále. Příroda, Praha, 48: 255–299.

Stanovský J. (2001): Brouci (Coleoptera). In: Pavelka J. & Trezner J. (eds): Příroda Valašska (okres Vsetín). p. 193 – 197, Český svaz ochránců přírody ZO 76/06 Orchidea, Vsetín, 488 pp.

Stanovský J. & Pulpán J. (2006): Střevlíkovití brouci Slezska (severovýchodní Moravy). Muzeum Beskyd Frýdek–Místek, 159 pp.

Stanovský J. (2003): Nosatcovití brouci (Coleoptera: Curculionidae) navrhovaného maloplošného zvláště chráněného území Skalická Morávka u Frýdku–Místku (Podbeskydský bioregion). Práce a Studie Muzea Beskyd (Přírodní vědy), 13: 111–116.

Staufer M. & Holuša O. (2010): First record of Cordulegaster heros in the Czech Republic, with notes on Cordulegaster spp. in southern Moravia (Odonata: Cordulegastridae). Libellula, 29 (3/4) 2010: 197–204.

Stejskal R. & Trnka F. (2012): Rozšíření a ochrana nosatců rodu Minyops v České republice (Coleoptera: Curculionidae). Klapalekiana, 48: 207–223.

Stejskal, R., Trnka F. & Skuhrovec J. (2014): Biology and morphology of immature stages of Coniocleonus nigrosuturatus (Coleoptera: Curculionidae: Lixinae). Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae, 54: 337–354.

Škorpík M, Křivan V. & Kraus Z. (2011): Faunistika krascovitých (Coleoptera: Buprestidae) Znojemska, poznámky k jejich rozšíření, biologii a ochraně. Thayensia, 8: 109–291.

Šnajdara P. (2022): Nález hnědáska květelového (Melitaea didyma) na lokalitě Rovná hora u Hradčovic (Zlínský region). Acta Carpathica Occidentalis, 13: 77–80.

Šnajdara P. & Spitzer L. (2015): Rozšíření a stav vybraných populací modráska hořcového Rebelova (Phengaris alcon rebeli) (Lepidoptera: Lycaenidae) ve Zlínském kraji (vychodní Morava). Acta Carpathica Occidentalis, 6: 126–138.

Šnajdarová M. & Šnajdara P. (2019): První nálezy pakudlanky jižní (Mantispa styriaca) ve Zlínském kraji. Acta Carpathica Occidentalis, 10: 64–67.

Štrob D. (2023): Nález rýhovce pralesního (Rhysodes sulcatus Fabricius, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) na Třeboňsku. Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Přírodní vědy 63: 112–113.

Šumpich J., Laštůvka A., Laštůvka Z., Liška J. (2018): Motýli a housenky střední Evropy V. Drobní motýli I., Academia, Praha. 536 pp.

Trávníček D. (2016): Vodní brouci Kurovického lomu (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Hydraenidae, Dryopidae, Limnichidae). Acta Carpathica Occidentalis, 7: 67–77.

Trávníček D. (2017): Slíďák břehový (Arctosa cinerea) na štěrkových lavicích řeky Bečvy u obce Skalička. Acta Carpathica Occidentalis, 8: 38–41.

Trávníček D. (2021): Potápník Bidessus delicatulus (Schaum, 1844) v České republice. (The diving beetle Bidessus delicatulus (Schaum, 1844) in the Czech Republic). Acta Carpathica Occidentalis, 12: 168–173.

Trávníček D., Hájek J., Straka M. & Sychra J. (2012): Adephagan and hydrophiloid water beetles (Coleoptera: Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Dytiscidae, Helophoridae, Hydrophilidae) of the Bílé Karpaty Protected Landscape Area and Biosphere Reserve (Czech Republic), Acta Musei Moraviae, Scientiae Biologicae, 96 (2): 629–665.

Trnka F., Dedek P., Kandrnál L. & Stejskal R. (2020): Faunistic records from the Czech Republic. Coleoptera: Curculionidae: Lixinae. Klapalekiana, 56: 305–306.

Tuf I. H. (2012): Kolik nohou má stonožka? Čas přepsat učebnice. Vesmír, 91 (6): 350–351.

Tyralík F. & Kuras T. (2010): Noční motýli (Lepidoptera) severovýchodní části Hostýnských vrchů. Acta Carpathica Occidentalis, 1: 38–50.

Uechtritze M. F. S. (1820): Kleine Reisen eines Naturfoches. Breslau: J. F. Körn und Ältern, 354 pp.

Vávra J. (2007): Příspěvek k faunistice Sitaris muralis (Coleoptera: Meloidae) na Moravě. Práce a Studie Muzea Beskyd, 19: 258–259.

Vít D. (2017): Tesaříci (Cerambycidae) okolí Zlína (jihovýchodní Morava, Česká republika). Acta Carpathica Occidentalis, 8: 69–85.

Vrabec V., Šálek L. & Vybíral J. (2000): Výskyt druhu Sitaris muralis (Coleoptera: Meloidae) na území ČR. In: Bryja J. & Zukal J.: Abstrakta referátů z konference Zoologické dny Brno 2000, 9.–10.11.2000, pp. 38–39, Česká zoologická společnost, pobočka Brno.

Zapletal M. & Spitzer L. (2009): Nález modráska komonicového (Polyommatus dorylas) – (Lepidoptera: Lycaenidae) v podhůří Vsetínských vrchů (Česká republika). Klapalekiana, 45: 225–227.

www.lepidoptera.cz www.elateridae.com

www.naturabohemica.cz https://www.salamandr.info/

Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje

Pavel Šnajdara, Dušan Trávníček, Ondřej Konvička, Lukáš Spitzer, Jiří Beneš

Vydal Zlínský kraj v roce 2025, druhé rozšířené vydání

Spoluautoři: Pavel Bezděčka, Petr Bogusch, Jan Dolanský, Libor Dvořák, Otakar Holuša, Michal Horsák, Pavel Chvojka, Petr Kment, Petr Kočárek, František Kopeček, Antonín Kůrka, Igor Malenovský, Lukáš Merta, Michal Perlík, Magdaléna Šnajdarová, Ivan Hadrián Tuf.

Odborná spolupráce: Ludvík Bobot, Jan Bořucký, Dan Čagánek, Eduard Ezer, Albert Gottwald, Ladislav Kandrnál, David Král, Květoslav Resl, Tomáš Sitek, Filip Trnka, František Urbánek, Vladislav Vacl, Jiří Vávra, Daniel Vít, Dominik Vondráček, Ondřej Machač, Michal Zapletal.

Autoři fotografií: Luboš Beran, Pavel Bezděčka, Lech Borowiec, David Breiter, Hervé Bouyon, Vít Cach, Radovan Coufal, Martin Černý, Petr Červenka, Petr Čížek, Jan Dolanský, Miroslav Dolanský, Jiřina Drlíková, Peter Filipovič, Radim Herman, Erwin Holzer, Michal Horsák, Vít Hotárek, Martin Hrouzek, Pavel Chvojka, Josef Jančálek, Jan Jurníček, Vít Kabourek, Ladislav Kandrnál, Lubomír Klátil, Petr Kment, Petr Kočárek, Ondřej Konvička, František Kopeček, Blanka Kopečková, Peter Kurina, Michal Krajča, Ondřej Koukolík, Pavel Krásenský, Martin Krupa, Barbora Krupová, Václav Křivan, Hana Křenecká, Boris Loboda, Ondřej Machač, Igor Malenovský, Marek Mantič, Lukáš Merta, Tamás Németh, Petr Pavelčík, Jan Pelikán, Uģis Piterāns, Dominik Pliska, Zdeněk Podešva, Lubomír Pospěch, Miroslav Pospíšil, Aleš Sedláček, Gabriel Seljak, Marek Semelbauer, Jan Sitek, Lukáš Spitzer, Jozef Šeršeň, Radek Šich, Magdaléna Šnajdarová, Pavel Šnajdara, Laco Tabi, Petr Tomáš, Václav Tomášek, Dušan Trávníček, Filip Trnka, Zdeněk Valchář, Daniel Vít, Robert Vlk, Marek Vojtíšek, Tomáš Vrána.

Doporučená citace publikace: ŠNAJDARA P., TRÁVNÍČEK D., KONVIČKA O., SPITZER L. & BENEŠ J. [eds] (2025): Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje. Zlínský kraj, Zlín,251 pp.

Doporučená citace pojednání o druhu: TRÁVNÍČEK D. & DVOŘÁK L. (2025): Srpice rezavá Panorpa cognata (Rambur, 1842). P. 160. In: ŠNAJDARA P., TRÁVNÍČEK D., KONVIČKA O., SPITZER L. & BENEŠ J. [eds] (2025): Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje. Zlínský kraj, Zlín, 251 pp.

Grafická úprava: dgstudio.cz s.r.o.

Tisk:

Náklad:

NEPRODEJNÉ

ISBN

Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých

Zlínského kraje